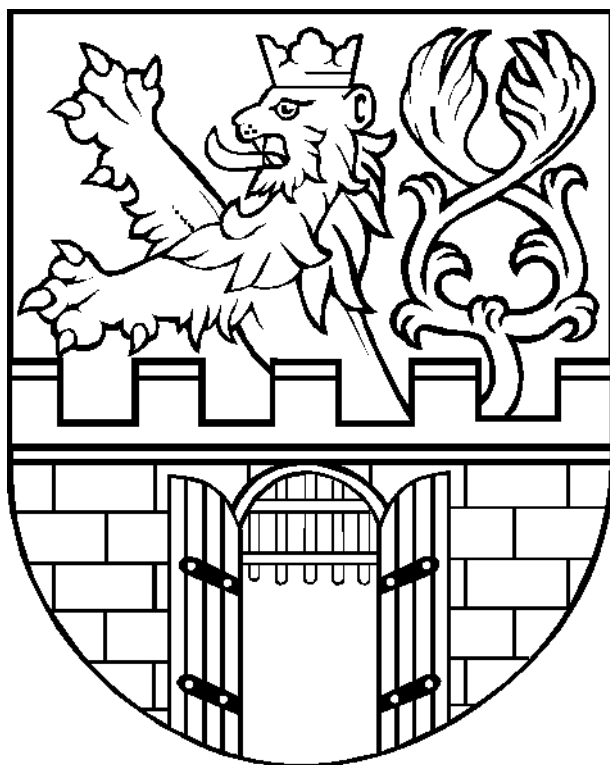

**KRONIKA MĚST
A**

LITOMĚŘIC

1999

K r o n i k a m ě s t a

L i t o m ě ř i c

1 9 9 9

HLAVNÍ UDÁLOSTI ROKU 1999

Poslední rok s jedničkou na začátku byl ve znamení katastrof a vůbec negativních událostí. Zlo je stále silnější. Turecko postihlo dvakrát strašné zemětřesení, NATO házelo bomby na Srbsko, aby pomohlo muslimům v srbské provincii Kosovu, válka federálních jednotek Ruska proti federativní odbojně (opět muslimské) Čečenské republice ještě trvá. Katastrofou století pro americký kontinent se zdá zkáza ve Venezuele, kde devastující povodně zahubily nejméně 10 tisíc lidí (důsledek barbarského kácení deštných pralesů?). Po Vánocích se přehnal západní Evropou větrná smršť a zanechala za sebou přes 60 mrtvých. Nejhůře dopadla Paříž, kde byla poničeno vše, co bylo připraveno na vítání roku 2000. V Belgii zase byly záplavy.

Doma to nevypadlo lépe. Povodně sice letos nebyly, ale na úrovni živelných pohrom byla po celý rok domácí politická scéna. Politici se hádali mezi sebou a prostý občan této země jim byl zcela lhostejný. Do prvního roku s dvojkou na počátku rozhodně svět ani naše domovina nevstoupí s účtem, který by byl pozitivní. Přelom tisíciletí, od kterého si lidé už několik let mnoho slibovali, jejich očekávání rozhodně nesplní. Hrabivost, sobectví, pošetilost, šarlatánství a předsudky. Jenže s těmito vlastnosti není mnoho šancí na přežití.

L E D E N

1. ledna začala v jedenácti zemích platit jednotná evropská měna euro.

V České republice zvýšena minimální mzda z 2.650 na 3.250 korun měsíčně. O 17 % zvýšeny mzdové tarify zaměstnanců rozpočtových a příspěvkových organizací.

Poslanecká sněmovna schválila deficitní státní rozpočet na rok 1999 (příjmy 574 miliard korun, výdaje 605 miliard korun). Prezident V. Havel jej podepsal 28. ledna.

Vláda ustavila komisi pro vztahy státu a církví v čele s ministrem kultury Pavlem Dostálem. Zástupci církví nesouhlasili se zastoupením KSČM a odmítli v komisi

zasednout.

Z Litoměřicka:

Prvním občanem Litoměřicka, který přišel na svět první den roku 1999, se v 9:25 hodin stal Lukáš Stryhal z Litoměřic. Vážil 3.359 gramů a měřil 51 centimetrů.

Začaly práce na optimalizaci (pro rychlovlaky) železničního koridoru v úseku Lovosice - Prackovice nad Labem. Ty trvaly několik měsíců, pak se přesunuly do dalšího úseku směrem k Ústí nad Labem.

Za odvoláním vedoucího ekonomického odboru lovosické radnice Jana Kovandy stála kauza penalizačních faktur proplacených firmě RAK GKR Praha. Kovanda, který po odchodu z radnice našel práci právě u zmíněné firmy, je nyní trestně stíhán.

Roudnické nemocnici bylo z ministerstva zdravotnictví sděleno, že bude zeštíhlena o dva ze čtyř primariátů. Nemocnice nakonec gynekologicko - porodnické a dětské oddělení uhájila.

ÚNOR

12. února Senát zprostil amerického prezidenta Clintona obvinění z křivé přísahy a maření průchodu spravedlnosti v aféře s Monikou Lewinskou; tím odmítl prezidentovo sesazení.

Vojenský pilot Martin Bella odstartoval 20. února jako první slovenský kosmonaut do vesmíru na palubě ruské kosmické lodi Sojuz-TM, jež se poté spojila se stanicí Mir. Bella tvořil posádku spolu s ruským a francouzským kosmonautem; na Zemi se vrátil o pět dní později.

V Iránu proběhly 26. února komunální volby, první v dějinách země; zvítězili umírnění reformátoři.

V České republice jednali 23. února o stagnujících vztazích státu a církví premiér Miloš Zeman a kardinál Miloslav Vlk za účasti ministra kultury Pavla Dostála a biskupa Václava Malého. Z jednání vzešel kompromis, že budou existovat dvě komise pro návrhy na řešení vztahu státu a církví - vládní s účastí komunistů a komise expertní s účastí církví.

Prezident V. Havel podepsal 26. února listiny o přístupu ČR k Severoatlantické smlouvě (NATO). Prezidentův projev narušil pískotem ekologický aktivista Jan Křeček, který také zapálil kartičku s logem aliance.

Z Litoměřicka:

Začal druhý ročník kampaně "*30 dní pro občanský sektor*". Neziskové organizace Litoměřicka se veřejnosti představily na společném jarmarku v Domě kultury v Litoměřicích.

Pokračovaly problémy zaměstnanců Roudnických strojírů a sléváren. Poté, co byla zastavena výroba v podniku, se mohli v podnikových bytech lidé koupat v únoru jen čtyři hodiny denně.

Na trhu se objevil lék proti mužské impotenci - Viagra. Oproti očekávání byl a je zájem o něj minimální. Podle lékárníků je důvodem vysoká cena a také stud.

V rámci akce "*Čisté ruce*" bylo na severu Čech podáno první trestní oznámení. To se týkalo hospodaření tzv. *litoměřických fondů*.

Ministr životního prostředí Kužvart zrušil předchozí rozhodnutí svých úředníků,

kterým se nepovoluje dostavba dálnice D8 přes České středohoří. Konečné rozhodnutí snad padne v lednu roku 2000.

BŘEZEN

1. března vstoupila v platnost Úmluva o zákazu použití, skladování, výroby a převodu protipěchotních min a jejich zničení.

9. až 11. března iránský prezident Mohammad Chatámí navštívil Itálii; byla to první návštěva iránského prezidenta v západoevropské zemi od vítězství islámské revoluce v roce 1979.

12. března se Česká republika, Maďarsko a Polsko staly členy NATO.

24. ledna NATO začalo bombardovat Jugoslávii; Rusko odvolalo svého zástupce u aliance; Jugoslávie vyhlásila vyjímecný stav. Začalo vyhánění albánského obyvatelstva z Kosova.

27. března srbská protiletectká obrana sestřelila "neviditelný" letoun F-117 Stealth.

8. března se premiér Miloš Zeman v Německu spolu s kancléřem Gerhardem Schröderem shodli na tom, že vlády v Bonnu a v Praze chtějí udělat tlustou čáru za minulostí a že se chtějí věnovat především současnosti a budoucnosti. Schröder uvedl, že německá vláda nebude vznášet vůči ČR majetkové nároky, Zeman prohlásil, že česká strana považuje některé své poválečné zákonné akty týkající se odsunu Němců za "vyhaslé".

Senát odsouhlasil 10. března tranzit vojsk NATO a dalších států přes území ČR; Poslanecká sněmovna jej schválila 24. března.

Z Litoměřicka:

Stoupala hladina řek Labe a Ohře. Okresní povodňová komise sice vyhlásila třetí stupeň povodňové aktivity, k vážnějším škodám nicméně nedošlo.

Hrozba nových voleb byla zažehnána v Ústěku. Jeden z komunistických náhradníků se ujal svého mandátu a zastupitelstvo tak mohlo začít pracovat v dostatečném počtu.

Dodatečné volby v Dušníkách a ve Lhotce nad Labem vyhráli nezávislí kandidáti.

DUBEN

Libye vydala 5. dubna k Mezinárodnímu soudu v Haagu dva své občany podezřelé za spáchání atentátu na letadlo nad skotským Lockerbie v roce 1988 (270 obětí). OSN zároveň zmrazila sankce z roku 1992, které na Lybii kvůli atentátu uvalila.

15. dubna v prezidentských volbách v Alžíru zvolen jediný kandidát Abd al-Azíz Buteflika, první nevojenský prezident země od roku 1965.

24. dubna vyhrála v Turecku volby Demokratická levicová strana premiéra Bülenta Ecevita

Vláda ČR vyhověla 23. dubna žádosti spojenců s přelety ozbrojených vojenských letadel států NATO přes území ČR v souvislosti s operacemi NATO v Jugoslávii.

9. dubna zahájen v Praze dvoudenní 29. sjezd ČSSD. Zeman kritizoval stínovou vládu ODS, vyslovil se pro prohloubení opoziční smlouvy. Předsedou ČSSD opět zvolen M. Zeman.

19. dubna zveřejněno, že Evropský parlament v rezoluci k loňské zprávě o pokroku ČR vypracované Evropskou komisí vyzval vládu ČR, aby zrušila Benešovy dekrety.

Šéfa televize NOVA Vladimíra Železného sesadila valná hromada z funkce jednatele a generálního ředitele České nezávislé televizní společnosti, která zajišťovala činnost TV NOVA.

21. dubna Senát i Poslanecká sněmovna schválily přistávání a pobyt vojenských letadel NATO na českých letištích a přesuny jednotek aliance přes území ČR v souvislosti s operacemi NATO v Kosovu. Obě komory plně podpořily akce NATO při řešení kosovské krize. Před sněmovnou kolem 200 demonstrantů provolávalo hesla proti bombardování NATO Jugoslávií.

Z Litoměřicka:

Zdravým městem nadále zůstala Roudnice nad Labem. Zastupiteli Vojtěchu Váلكovi se i přes odpor některých kolegů v čele se starostou Antonínem Rousem podařilo prosadit setrvání v Národní síti zdravých měst.

KVĚTEN

6. května proběhly volby do regionálních parlamentů ve Skotsku a Walesu. Ve Skotsku po 300 letech zvolen 129členný Skotský parlament (zvítězili labouristé); ve Walesu po 700 letech zvoleno 60členné Národní shromáždění (zvítězili labouristé).

Při náletech na Jugoslávii zasáhly 7. května rakety NATO čínské velvyslanectví. Čína na protest přerušila veškeré vojenské kontakty s USA.

9. května byla zahájena v Kašmíru indická pozemní ofenzíva proti islámským ozbrojeným dobrovolníkům, kteří od března do dubna pronikali do Indie na popud Pákistánu.

11. května Indie úspěšně vyzkoušela balistickou raketu středního doletu Agní-2. O tři dny později otestoval Pákistán balistickou raketu středního doletu Ghaurí-2.

17. 5. se konaly parlamentní a premiéřské volby v Izraeli. Předseda opoziční labouristické Strany práce Ehud Barak porazil premiéra a šéfa pravicového bloku Likud Benjamina Netanjahua.

Spolkové shromáždění zvolilo 23. 5. novým německým prezidentem kandidáta vládních sociálních demokratů (SPD) Johannese Raua.

28. května zakázalo belgické ministerstvo zdravotnictví prodej kuřat a slepičích vajec kvůli podezření na výskyt látky dioxin.

Slovenským prezidentem byl 29. května v přímých volbách zvolen Rudolf Schuster.

Tentýž den složil prezidentskou přísahu jako civilní hlava Nigérie Olusegun Obasanjo, čímž skončila 15letá éra vojenských vlád.

Česká vláda se po mnohaměsíční veřejné diskusi rozhodla ve prospěch dostavby jaderné elektrárny Temelín. Pro hlasovalo 11 z 19 ministrů.

25. května předala Česká republika a Řecko vedení NATO a zástupcům členským států společnou iniciativu jako příspěvek k politickému řešení kosovské krize. Ministři zahraničí ČR a Řecka ji podepsali v Pekingu 23. května.

27. 5. zahájeno velitelsko-štábní cvičení Cooperative Guard '99, první velké manévry států NATO na území ČR.

Na sjezdu KDU-ČSL v Českých Budějovicích byl novým předsedou strany

zvolen Jan Kasal.

Z Litoměřicka:

V obřadní síni lovosické radnice se výstavou představilo partnerské saské město Coswig.

ČERVEN

2. 6. zvítězil v druhých všesvazových parlamentních volbách v Jihoafrické republice vládní Africký národní kongres.

9. 6. podepsaly vojenské delegace NATO a Jugoslávie dohodu o stahování srbských sil z Kosova.

10. května NATO zastavilo letecké útoky na Jugoslávii. Rada bezpečnosti OSN přijala mírový plán pro jihosrbskou provincii Kosovo. Summit skupiny G8 v Kolíně nad Rýnem schválil Pakt stability pro jihovýchodní Evropu. Propukají pogromy na nealbánskou (především srbskou) populaci v Kosovu.

12.- 16. zahájily Mezinárodní síly KFOR vstup z Makedonie a Albánie do Kosova.

Belgická vláda nařídila 14. 6. s okamžitou platností zákaz prodeje všech nápojů vyráběných firmou Coca-Cola. Podobné opatření přijala i Francie, Nizozemsko, Lucembursko a další evropské země.

Premiér Belgie Jean-Luc Dehaene nabídl králi Albertovi II. demisi svého kabinetu poté, co vládní koalice levého středu zaznamenala po dioxinové (kuřata a vejce) krizi neúspěch v parlamentních volbách 13. června.

16. 6. vystřídal Thabo Mbeki v prezidentském křesle Nelsona Mandelu.

20. 6. skončilo stahování jugoslávské armády a srbských policejních a polovojskových sil z Kosova a oficiálně byla ukončena letecká kampaň proti Jugoslávii.

29. 6. byl kurdský vůdce Abdullah Ocalan odsouzen k trestu smrti.

Tisíce zemědělců se 1. června sjelo do Prahy na manifestaci za záchranu českého zemědělství a venkova. Před sídlo vlády položili rakev jako symbol zkázy zemědělského stavu.

5. června zhruba 2 tisícovky lidí vyjádřily na Street Party '99 v Praze na Těšnově nesouhlas se světovou globalizací. Anarchisté zaútočili kameny a lahvemi na Velvyslanectví USA. Ambasáda kritizovala postup policie.

Z Litoměřicka:

První propuštění z Roudnických strojíren a sléváren, kterým ke konci května vypršela výpovědní lhůta, se přišli registrovat na Úřad práce. Začalo tak období nárůstu nezaměstnanosti, ke kterému také přispěli červnoví absolventi škol.

Územím Litoměřicka projely železniční transporty těžké techniky NATO, které směřovaly do oblasti Kosova. Komunisté pohrozili, že tyto transporty budou blokovat.

Začaly peripetie s černou skládkou v ochranném pásmu posvátné hory Říp. Teprve poté, co starosta Vražkova Oto Sedláček poslal pohlednici se skládkou na pozadí Řípu příslušným orgánům, začalo se na podzim s její rekultivací.

ČERVENEC

11. července se vysocí velitelé indické a pákistánské armády dohodli na ukončení dvouměsíčního ozbrojeného konfliktu ve sporné oblasti Kašmír.

V ČR se zvýšila minimální měsíční mzda z 3.250 Kč na 3.600 Kč. Maximálně o 9,3 procenta vzrostla cena nájemného a zvýšila se spotřební daň u pohonných hmot a tabákových výrobků.

20. 7. odvolal prezident V. Havel na žádost premiéra Zemana ministra financí Ivo Svobodu; důvodem bylo jeho stáhání v případě mělnického podniku Liberta. Novým ministrem financí se stal místopředseda vlády pro ekonomiku Pavel Mertlík.

Z Litoměřicka:

Na čtyři tisícovky návštěvníků se sjeli do Třebívlic na oslavy 250. výročí narození J. W. Goetha a 100. jubilea úmrtí jeho velké lásky, baronky Ulriky von Levetzow.

Již třetí poslanec opustil řady libochovických zastupitelů. Situace v zastupitelském sboru se dále vyhroutil ke konci roku a doposud nebyla vyřešena.

SRPEN

Britský ministr obrany George Robertson byl 2. srpna na schůzi stálé rady NATO na úrovni velvyslanců oficiálně jmenován generálním tajemníkem aliance.

Na příkaz ruského premiéra Sergeje Štěpašina zaútočily ruské jednotky na ozbrojené islámské rebely, kteří obsadili zhruba pět vesnic v centrální části Dagestánu.

17. 8. zasáhlo severozápad Turecka první z řady katastrofálních zemětřesení, která si vyžádala na 17 tisíc lidských životů.

30. 8. Většinou 78,5 procenta hlasů se obyvatelé Východního Timoru vyslovili v referendu organizovaném OSN pro nezávislost na Indonésii. Proindonéské vojenské milice začaly vzápětí terorizovat východotimorské obyvatelstvo.

První ze série teroristických pumových útoků v Moskvě, Volgogonsku a Bujnaksku (31. srpna), jež ve dvou týdnech zabily téměř 300 lidí. Výbuchy přišly po akci ruských sil v Dagestánu proti islámským fundamentalistům. Následná protiteroristická operace proti islámským ozbrojencům přerostla ve válku v Čečensku.

V ČR se v průměru zvýšily o 5,4 procenta důchody. Průměrná penze dosáhla 5.922 korun.

5. srpna držitel licence na vysílání TV Nova společnost CET 21 začala vysílat svůj vlastní program TV Nova z prostor na Barrandově a přestala využívat služeb ČNTS.

V prvních doplňovacích volbách do Senátu 28. srpna zvítězil v prvním kole se 71,24 procenta hlasů nezávislý kandidát Václav Fischer, majitel známé cestovní kanceláře. Za ním skončila Jiřina Jirásková za ODS (12,19 procent) a Ivan Medek za čtyřkoalici (KDU - ČSL, US, ODA, DEU) - (9,35 procenta). ODS a ČSSD ztratily v Senátu ústavní většinu.

Z Litoměřicka:

Autobusová společnost ADS CZ Plus, která na Litoměřicku začala působit v červnu, zrušila své spoje. Společnost, která dostala na svou činnost dotaci od Úřadu

práce, již nikdy své podnikání neobnovila.

ZÁŘÍ

Tchaj-wan zasáhlo 21. září nejničivější zemětřesení 20. století. Otřesy půdy o síle 7,6 stupně Richterovy stupnice usmrtily na 2.320 osob.

Téhož dne přijel na dvoudenní návštěvu Teheránu rakouský prezident Thomas Klestil, vůbec první hlava členské země Evropské unie, která do Iránu zavítala od roku 1979.

23. září poprvé od války v letech 1994 - 1996 bombardovala ruská letadla čečenskou metropoli Groznyj.

27. 9. Indonéská vláda formálně předala kontrolu nad Východním Timorem mnohonárodním silám INTERFET.

28. září podepsaly předsedové Demokratické unie (DEU), KDU-ČSL (Křesťansko demokratická unie - Česká strana lidová), Občanská demokratická aliance (ODA) a Unie svobody (US) svatováclavskou čtyřkoaliční dohodu o společném postupu před parlamentními volbami i po nich. Smyslem dohody bylo *"nabídnout alternativu schopnou překonat politický marasmus, čelit vlivu komunistů, vyřešit problémy země a přivést ji do Evropské unie"*.

Z Litoměřicka:

Do školních lavic usedlo na Litoměřicku 1.400 nových prvňáčků.

Přívoz přes Labe mezi Malými a Velkými Žernosekami zahájil více než po třiceti letech znovu provoz.

ŘÍJEN

3. října Nacionalistická strana Svobodných (FPÖ) Jörga Haidera získala v rakouských parlamentních volbách 27,2 procenta hlasů a stala se druhou nejsilnější stranou v zemi po vítězných sociálních demokratech (SPÖ).

Téhož dne zvítězila v indických předčasných parlamentních volbách vládní hinduisticko - nacionalistická koalice v čele s Indickou lidovou stranou premiéra Atala Bihára Vádžpéjho.

8. října rozhodl londýnský soud, že bývalý chilský diktátor Augusto Pinochet, zadržovaný v Británii, může být vydán do Španělska, které ho viní ze zločinů proti lidskosti.

12. října svrhl velitel pákistánských pozemních vojsk generál Parváz Mušaraf při nekrvavém převratu premiéra Naváze Šarífa, rozpustil vládu a parlament a zrušil Ústavu. Zemi začala od 25. října řídit Rada národní bezpečnosti v čele s P. Mušarafem.

Téhož dne symbolicky (a slavnostně) přivítal generální tajemník OSN Kofi Annan v Sarajevu šestimiliardtého obyvatele planety Země.

13. 10. bývalý britský ministr obrany George Robertson převzal úřad generálního tajemníka NATO.

15. 10. získala Nobelovu cenu za mír humanitární organizace *Lékaři bez hranic*.

20. října byl prezidentem Indonésie zvolen muslimský intelektuál Abdurrahman

Wahid a viceprezidentkou se stala o den později jeho protikandidátka Mega Sukarnoputriová.

24. 10. Ve Švýcarsku zvítězila populistická pravice reprezentovaná Švýcarskou lidovou stranou curyšského podnikatele Christopa Blochera.

27. 10. vtrhla během jednání arménského parlamentu do sálu skupina ozbrojenců, kteří zastřelili premiéra Vazgena Sarkisjana, předsedu parlamentu Karena Demirčjana a dalších pět politiků.

Převážně kriticky vyznělo 13. října hodnocení České republiky v pravidelné zprávě o pokroku při přibližování Evropské unii za uplynulý rok, kterou zveřejnila Evropská komise. ČR nedostatečně pokročila při přejímání evropské legislativy, v reformě soudnictví a veřejné správy i v boji proti korupci aj.

Týž den byl v Ústí nad Labem v Matiční ulici ještě před zamítavým rozhodnutím sněmovny postaven plot mezi rodinnými domky a obecními domy pro neplatiče nájemného, obývanými převážně Romy. Plot byl rozebrán 24. listopadu poté, co ústecké zastupitelstvo skončilo jednání s novým vládním zmocněncem Pavlem Zářeckým a dohodlo, že státní dotace bude použita na vykoupení rodinných domků.

Týž den Ústavní soud ČR zrušil tříprocentní hranici hlasů nutnou, aby politická strana získala od státu příspěvek na úhradu volebních nákladů.

Svatováclavská čtyřkoalice (KDU - ČSL, DEU, US, ODA) odmítla 19. 10. dále jednat o většinové vládě s ODS a ČSSD a rozhodla se až do příštích voleb zůstat v opozici.

20. října poslanecká sněmovna neschválila státní rozpočet na rok 2000 (příjmy 594 miliardy korun, výdaje 633,8 miliardy korun, schodek 39,8 miliardy korun).

Z Litoměřicka:

Titul "*Vesnice roku*" obdržela v rámci severočeského regionu obec Vědomice.

Po několika měsících byl obnoven provoz ve slévárně bývalého roudnického ROSSu (Roudnické strojírny a slévárny).

LISTOPAD

Pod tíhou obvinění z korupce odstoupil 2. listopadu z funkce klíčový člen francouzské vlády, ministr financí a hospodářství Dominique Strauss-Kahn.

6. 11. obyvatelé Austrálie odmítli ustavení republiky; 54,22 procenta voličů se vyslovilo pro to, aby hlavou státu byla i nadále britská královna.

14. 11. po nesplnění rezoluce Rady bezpečnosti požadující vydání údajného teroristy Usámy bin Ládina vstoupily v platnost sankce OSN vůči Afganistanu.

Téhož dne ve druhém kole prezidentských voleb na Ukrajině zvítězil dosavadní prezident Leonid Kučma.

15. 11. USA a Čína podepsaly dohodu o budoucím vstupu Číny do Světové obchodní organizace.

18. až 19. 11. představitelé 54 států schválili na summitu OBSE v Istanbulu evropskou bezpečnostní chartu. Ruský prezident opustil summit na protest proti kritice vůči zásahu v Čečensku.

28. 11. separatistická organizace Baskicko a jeho svoboda (ETA) oznámila, že přerušuje klid zbraní, který zachovávala 14 měsíců.

30. 11. v americkém Seattlu začala čtyřdenní ministerská konference Světové obchodní organizace (WTO), kterou doprovázely mohutné protesty odpůrců globalizace.

Z Unie svobody vystoupila poslankyně Machatá. Stranu opustila se zdůvodněním, že politika této strany není dostatečně pravicová. Machatá vstoupila do Liberální strany národně sociální (LSNS), která sice ve volbách zcela propadla, ale díky Machaté se tak LSNS stala parlamentní stranou s jedním poslancem. Paradoxem je, že LSNS je stranou spíše levého středu. M. Machatá tento paradox vysvětlila tím, že ji přesvědčili členové *Klubu Milady Horákové* při LSNS o tom, jakou má tato strana tradici a kdo to byla M. Horáková. Ach jo! Mají to naši politici ve svých hlavinkách pěkný zmateček. A paní poslankyně Machatá bude asi pěkná slípka. Předsedou LSNS je Jan Šula. Masmédia přinesla zprávu, že si LSNS Machatou koupila za 2 milióny a další čtyři milióny má připraveny na přetažení dalších poslanců. LSNS podala trestní oznámení na neznámého pachatele a Machatá tvrdí, že je to nehoráznost.

ODS stále bojuje o superkoalici (ODS, US, KDU - ČSL, DU). Jedinou opozicí v parlamentě by se tak stala KSČM. Snaha ale byla bezúspěšná.

Při oslavách 17. listopadu vydali bývalí studenti - aktéři "sametové revoluce", kteří nevstoupili do politiky, výzvu k odstoupení V. Zemana, V. Klause a V. Havla. Na druhý den už tvrdili, že výzva není namířena proti V. Havlovi.

V neděli 21. listopadu v televizním pořadu "V pravé poledne" podpořil V. Havel výzvu studentů a prohlásil, že jsou všichni již unaveni a měli by svá místa přenechat mladší politické reprezentaci nezatížené minulostí. V zápětí ale dodal, že on sám musí bohužel sloužit ještě tři roky.

Podle posledních průzkumů má největší voličské preference KSČM, ODS je druhá (ztrácí za KSČM jen několik promile), třetí je ČSSD.

Do vazby byl vzat bývalý ministr financí Ivo Svoboda (ČSSD) a jeho bývalá poradkyně (ČSSD) za zpronevěru několika miliónů Kč,- v souvislosti s mělnickou firmou "Liberta" na výrobu kočárků. Pro toto podezření podal Svoboda již v létě jako člen vlády rezignaci.

V USA, kde se podrobil transplantaci kostní dřeně, zemřel bývalý předseda KDU - ČSL ing. Lux na leukémii. Poslední rozloučení se konalo v pondělí 29. listopadu v pražské katedrále sv. Víta, celebroul pan kardinál a primas český Vlč. Z důvodu nemoci podal pan ing. Lux rezignaci na funkci předsedy strany už loni. Z jeho obyčejných lidských vlastností masmédia nejvíce připomínala hru na tahací harmoniku.

Z Litoměřicka:

Některé kampaňky (družstevní záložny) pozastavily svou činnost. Patřila mezi ně také roudnická záložna, která působí v Třebenicích.

PROSINEC

2. 12. se ke svému prvnímu zasedání sešla nově jmenovaná severoirská vláda. Irský parlament vypustil ze své ústavy článek, jimž si Dublin činí územní nárok na Ulster.

6. 12. Rusko vyhlásilo ultimátum čečenské metropole Groznyj, aby do 11. prosince opustilo město. Ultimátum bylo později zmírněno a útok odložen.

8. 12. Dohodu o vytvoření Ruska a Běloruska podepsali v Moskvě ruský prezident Boris Jelcin a jeho běloruský kolega Alexander Lukašenko.

10. 12. Zemřel chorvatský prezident Franjo Tuđman.

14. 12. V Berlíně bylo po vleklém vyjednávání dosaženo dohody o finančním odškodnění osob nasazených na nucené práce v nacistickém Německu.

Týž den předaly USA při slavnostní ceremonii Panamě pod plnou kontrolu Panamský průplav.

16. 12. Bývalý německý kancléř Helmut Kohl přiznal, že v letech 1993 až 1998 přijal pro stranu v hotovosti až dva milióny marek od dárců, peníze nezdanil, ani nezanesl do účetnictví CDU, čímž porušil zákon o financování politických stran.

19. 12 se o půlnoci na 20. prosince po 442 letech vrátilo pod čínskou správu Macao, bývalá portugalská kolonie.

Týž den do ruské dumy zvítězili komunisté (24,9 procenta hlasů), následování hnutím Jednota (23,32). Volby vyzněly jako vítězství sil věrných Kremlu a premiéru Putinovi.

21. 12. se uskutečnily předčasné prezidentské volby na Srí Lance; prezidentkou byla znovuzvolena Čandrika Kumaratungová, kandidátka levicového Lidového spolenectví.

24. 12. na cestě z nepálského Káthmándú do Dillí unesla skupina šesti muslimských teroristů letadlo společnosti Indian Airlines se 174 osobami na palubě.

Zcela nečekaně podal den před Silvestrem rezignaci ruský prezident Boris Jelcin. Funkce úřadujícího prezidenta se ujal Putin, který hned na druhý den odletěl do Čečenska vyznamenat ruské vojáky. Putin je nyní nejoblíbenějším mužem v Rusku a horkým kandidátem na prezidenta.

2. prosince podal rezignaci předseda Unie svobody, senátor Jan RUML na funkci předsedy Unie svobody. Nepočkal ani na únorový stranický kongres. Krok zdůvodnil tím, že se cítí spoluzodpovědný (byl také nějaký čas ministrem vnitra v době vlády koalice ODS, KDU - ČSL a ODA) za vývoj české společnosti za posledních 10 let. Vedení strany se ujal do jejího kongresu místopředseda Karel Kühnl, což je prašť jako uhoď. Ruml byl tak první (a zřejmě i poslední), kdo reagoval na výzvu bývalých studentů z roku 1989 "*Děkujeme, odejděte!*".

O den dříve podal rezignaci, prý ze zdravotních důvodů, ministr zahraničních věcí Igor Lánský (ČSSD). Hlavním důvodem bylo, že Česká republika dopadla nejhůře v hodnocení pro vstup do Evropské unie. Ale taky, že si Lánský pořídil tajné konto ve Švýcarsku, z kterého nepřiznal Českému státu daň.

V pátek 3. prosince se konaly po celé republice demonstrace pod heslem "*Děkujeme, odejděte!*". V Brně heslo pozměnili na "*Děkujeme, myslíte!*". Největší byla v Praze, kde Václavské náměstí bylo zaplněno tak ze dvou třetin. Demonstrující chtěli vypovězení "opoziční smlouvy" mezi ČSSD a ODS a odstoupení především Zemana (ČSSD) jako předsedy vlády a ČSSD, a Klause jako předsedy Parlamentu a ODS. Demonstrace se zcela záměrně konaly den před zahájením kongresu ODS v Liberci, kde měl být zvolen nový předseda strany. O dalších demonstracích vím v Plzni, Hradci Králové a Ostravě. Ale konaly se i v dalších městech. V Litoměřicích nikoliv. Za výzvu se z parlamentních politických stran postavila KDU-ČSL a US.

Sjezd ODS v Liberci (sobota a neděle 4. a 5. prosince) zvolil opět drtivou většinou (80 procent) Václava Klause a o demonstrujících se vyjádřil pohrdlivě. Někdo je dokonce přirovnal k fašistům a generálu Gajdovi. Na sjezd přijeli i bývalí studenti z roku 1989, aby delegáty přesvědčili o své výzvě. Mohli sice k delegátům promluvit, ale naprosto neuspěli. Jeden z autorů výzvy a organizátorů demonstrace, režisér Chaun, pak řekl České televizi, že kongres ODS vůbec nepochopil "o co jde!".

O víkendu měli sjezd ve Žďáru nad Sázavou i komunisté. Předsedou KSČM byl opět zvolen M. Grebeníček. Ten prohlásil, že chce stranu zmodernizovat, označil prověrky v tzv. "konsolidačním procesu" (70. léta po vstupu vojsk Varšavské smlouvy) za chybu a přihlásil se k tržnímu hospodářství. Před budovou, kde se sjezd konal, demonstrovalo asi 40 lidí proti KSČM.

Ve čtvrtek 9. prosince podal rezignaci ministr zdravotnictví MUDr. Ivan David (ČSSD). Formálně to udělal špatně, protože ji zaslal prezidentovi místo předsedovi vlády. Prezident řekl, že až se vše dá z hlediska protokolu do pořádku, tak rezignaci Davida přijme. To také udělal.

Ve středu 15. prosince podal rezignaci generální ředitel České televize (ČT) Jakub Puchalský (29 let), který tak učinil po dvaceti měsících a čtrnácti dnech výkonu této funkce. *"Nemám dostatečnou podporu pro plnohodnotné řízení této instituce a realizování představ, se kterými jsem do ČT nastupoval"*, uvedl Puchalský důvody své rezignace. Dodal, že výsledek hlasování Rady ČT z 8. prosince (Rada ČT neodvolala Puchalského pouze rozdílem jednoho hlasu) pro něj sice neznamenovalo odvolání, ale opakované vyslovení nedůvěry.

Prosincové výsledky průzkumu IVVM volebních preferencí politických stran: Zemanovu stranu (ČSSD) preferuje pouze 14 procent lidí, což ji dokonce odsunulo za lidovce (KDU - ČSL), kteří si mimořádně polepšili. Podle analytiků zbývají sociální demokracii už jen skalní voliči. Sociální demokracie (ČSSD) za poslední měsíc ztratila dvě procenta preferencí. Podobnou ztrátu zaznamenala při svém průzkumu i konkurenční firma Sofres-Factum. Podle IVVM vedou ODS a KSČM shodně s 22 procenty, přičemž Klausově straně (ODS) ubylo pět procent a komunistům (Grebeníčková KSČM) 2 a půl procenta preferencí. Průzkum se konal počátkem prosince, takže vliv na výsledek mohly mít sjezdy obou těchto stran a také vleklé debaty o superkoalici vedené z podnětu Klausovy strany (ODS). Výrazně si pomohli lidovci (KDU - ČSL) s 18 procenty, což je o šest procent více. IVVM tento prudký nárůst vysvětluje, že může jít o výraz solidarity s nedávno zesnulým předsedou této strany Josefem Luxem. Unie svobody (US) má 11 procent (nárůst o dvě procenta). Zúčastnit se voleb je rozhodnuto 63 procent lidí.

Fabriky nevyplácejí mzdy. Například odboráři brněnského Zetoru zablokovaly vstup do továrny a demonstrovali v Praze před parlamentem. Předseda konfederace odborových svazů Richard Falbr řekl "Právu" (sobota 18. prosince 1999, roč. 9., č. 295) s. 1) že *"Netečnost poslanců k trápení lidí je opravdu donebevolající"*.

Vatikán i česká katolická církev opět hovoří o vyrovnání se s Mistrem Janem Husem. *Ale o svatořečení českého reformátora nemůže být podle Vatikánu řeč!*

V pátek 17. prosince 1999 Papež Jan Pavel II. učinil vstřícné gesto směrem k českým reformovaným křesťanům. Prohlásil, že lituje smrti jejich hlasatele, českého kněze Jana Husa. Stalo se tak během papežova setkání s účastníky husovského symposia, které v pátek 17. prosince vyvrcholilo v Římě. Papežova do Čech mřící omluva podle všech odstartovala vlnu obdobných prohlášení, která katolická církev chystá v rámci jubilejního svatého roku, Vatikánem prezentovaného coby času *"smíření a odpuštění"*. Hlava katolické církve označila Husa za *"dobře známého českého kazatele, jednoho z nejosvěcenějších mistrů univerzity a osobnost obzvláštního významu pro český národ"*. Papež se však nezmínil o Husově osobní rehabilitaci a už vůbec ne o případném blahořečení, respektive svatořečení českého kazatele. Tyto úvahy ostatně předem několikrát vyloučili příslušníci českého vysokého katolického kléru, kardinála Vlka nevyjímaje.

Do Vatikánu přicestoval v pátek 17. prosince také prezident Havel, který před odletem vyjádřil ochotu ke "smíření" mezi Čechami a Vatikánem. Havel připustil, že elita první československé republiky nebyla při hodnocení osobnosti Jana Husa zcela objektivní. Na přímou otázku "Lidových novin" (18. XII., s. 1) však odpověděl, že se nepřijel do Vatikánu omlouvat. Výroky Jana Pavla II. o "zaníceném kazateli z Betlémské kaple" hodnotí sice Havel pozitivně, nicméně poněkud skepticky.

Mezi novináři se čile sledovalo, zda papežova slova znamenají omluvu církve, nebo pouze vyjadřují papežovu lítost nad smrtí člověka, jenž projevil odvahu tváří v tvář smrti.

Očekává se, že papež se k českému reformátorovi, stejně tak jako k hodnocení křížáckých výprav do husitských Čech, v průběhu Svatého roku vrátí.

Reformátorem církve by se tedy ještě teoreticky Hus stát mohl. Do pantheonu svatých se však v dohledných staletích téměř jistě nedostane.

Papež 17. prosince oficiálně vyjádřil zármutek nad smrtí Jana. Stalo se tak po 584 letech. Je to pozdě? Papežova lítost ani Husovi, ani bezpočtu obětí husitských válek nevdechne život. Stejně tak nevrátí středověké Království české do normálních kolejí.

Katolická církev tepe jiným rytmem než dnešní překotná doba. Těch necelých šest století je ale řádná porce času i na její měřítko. Výsledkem je, že poloviční omluva z Vatikánu přichází ve chvíli, kdy zaručeně nic neovlivní ani nezkaží.

Před nějakými sto lety mohla alespoň na čas poplést bojovné české antiklerikály. Před sedmdesáti lety trochu otupit prvorepublikové Pryč od Říma! Před padesáti lety učitelům dějepisu krapet znesnadnit jejich výklad českých dějin z pera Zdeňka Nejedlého. Před necelými deseti lety znásobit módní nadšení z premiéry "Svatého otce" v české kotlině.

Dnes je určitě důležité, že papežova slova pohnou vztahy mezi tuzemskými katolíky a protestanty včetně utrakvistů (Církev československá - husitská). U ostatních se ale zřejmě dočkají jen rozpačitých sympatií. Takový je ovšem osud historických omluv a poloomluv; čím pozdější datum vyřčení, tím menší vášně a spory, o to zdvořilejší potlesk lhostejných.

Další vytunelovaná banka: Na podvodných operacích, které ve svém důsledku přinesly Komerční bance ztrátu osmi miliard Kč,- se podle názoru těch, kteří v bance případ vyšetřují, podílel určitý počet pracovníků středního managementu banky. Bez jejich aktivní účasti a spolupráce s rakouskou firmou B.C.L. Trading by totiž podvod tak velkého rozsahu vůbec nebyl možný. Není dokonce vyloučeno, že některé zaměstnance Komerční banky firma podplatila. Odpovědnosti nelze zbavit ani tehdejší představenstvo v čele s nynějším senátorem Richardem Salzmannem (ODS). Členové představenstva podle všeho zcela důvěřovali dokladům, jež jim předkládali jejich podřízení a neudělali jakoukoliv kontrolu, aby zjistili, zda jde o fingované obchody. Je zarážející, že ani když dlužná částka narostla až na zmíněných 8 miliard korun, nikdo z představenstva se od roku 1995 do poloviny roku 1998 nezajímal o firmu C.B.L. Trading a přímo ve firmě nezjistil, zda se zbožím, které bylo uváděno na dodacích listech, skutečně obchoduje.

V úterý 21. prosince se v Praze dopoledne konala před parlamentem bouřlivá demonstrace asi dvou tisíc lidí z ČKD Praha, Zetoru Brno a dalších podniků. Šlo o zaměstnance, kteří sice chodějí do práce, ale už několik měsíců nedostali plat.

Z Litoměřicka:

Obecní policie v Křešicích, svého druhu jediná v okrese, bude v obci působit i nadále.

Výzvu bývalých studentů a vůdců z roku 1989 (a posléze hnutí) "*Děkujeme, odejděte!*" z Litoměřicka podepsalo pouze kolem 800 set občanů. Ve stejné době Litoměřice navštívili také mluvčí iniciativy "*Impuls 99*".

XXI. století začalo v SEATTLU už 7. prosince roku 1999.

Proč právě 7. prosince 1999, když rok 2000 je vlastně poslední rok XX. století nebo nultý rok XXI. století? Nepřišel jsem na to já jako kronikář Města Litoměřice, ale francouzský sociolog **Edgar Morin**, který ve francouzském listu *Le Monde* napsal větu, která možná za 100 let bude citována jako proročká, ale především jako triumf vědy zvané *sociologie*: "*Jednadvacáté století začalo v Seattlu [...]*".

Přítom doma se hádáme o koalicích, většinové a menšinové vládě, cestě do Evropy... Jinými slovy: Češi se ve svých dějinách vždycky snažili dohnat světový vývoj. Obvykle se jim to podařilo, když dostali dějinnou příležitost, velice rychle. Ale vždy to mělo jednu vadu na kráse; Při tom dohánění a dohnání si nevšimli, že tento "SVĚT" je už zastaralý a v jeho lůně se rodí opět něco nového.

A těch několik málo Čechů, kteří svým bystrozrakem toto "NOVÉ" vidí a upozorňují svůj národ a jeho politiky, že bychom se měli přidat, je doma označováno za zpátečnický a hodné odsunutí na okraj slušné a civilizované společnosti. Ale k věci:

V onen den 7. prosince 1999 se začala v Seattlu (USA) ministerská konference 135 členských států Světové obchodní organizace (WTO) o další liberalizaci světového obchodu. Jenže konference totálně zkrachovala. Příčiny byly dvě:

1. Vzbouřily se státy třetího světa (rozvojové).
2. Konaly se masové demonstrace, které téměř znemožnily jednání.

Konference tak nebyla schopna schválit jakýkoliv, třeba jen formální, písemný dokument!!!

Eric Hobsbawm napsal: *Krátké dvacáté století je proto krátké, že obsahově začalo až naprostým zničením poklidného nedělního světa korzujících měšťanů první globální válkou (1914 - 1918). A fakticky skončilo již před deseti lety globální změnou sociálních i geopolitických poměrů, s rozpadem sovětského bloku a samotného SSSR (1989 - 1991).*

Není toto Hobsbawmovo hodnocení přitažené za vlasy, je možné přirovnávat známých sedm kulí v Sarajevu a pád berlínské zdi s tím, co se stalo v Seattlu 7. prosince 1999?

1. V Seattlu byl v tomto čase poprvé od druhé světové války vyhlášen na určitém území USA *vyjímecný stav*.
2. Před 80 léty právě v Seattlu vypukla první generální stávka v USA (1919). Taková akce vyžaduje solidaritu lidí, kteří ve svém žití, v procesu konkrétní výroby, rozdělování, směny a spotřeby mají různé bezprostřední zájmy, jež

jsou nuceni - v rámci přetlačování s těmi "nahore" - poněkud potlačit ve společném zájmu všech "dole".

A v současném Seattlu (7. XII. 1999) vedle sebe proti proměně lidského světa ve zboží pochodovali v deseti tisících (aktivních demonstrantů proti WTO a její konferenci údajně bylo 50 tisíc) odboráři z AFL-CIO spolu s celou internacionálou nevládních organizací a občanů: s "Lékaři bez hranic", obhájci lidských práv (Amnesty International) i přírody (Greenpeace), se studenty i farmáři, utáplými úředníky i aktivisty hnutí ATTAC, které chce zdanit spekulativní kapitál.

Z hlediska mentality lidí: Morálně pobouření věřící kráčeli po boku se všeobecně zhnusenými radikály a neznabohy, kteří na rozdíl od věřících dělali binec a prali se s policií za svištění gumových projektilů.

Co tak pobouřilo křesťany, muslimy, buddhisty i neznabohy? Konference WTO chtěla dosáhnout volného toku zboží, služeb a kapitálu. Jenže proti této globalizaci kapitalistické se v Seattlu postavila velmi zradikalizovaná globalizace občanská a zastavila ji.

Co na to naši čeští kormidelníci dohánění Evropy a civilizovaného světa? Např. *analytik globálních kapitálových trhů (sic!)* Pavel Kohout (nejde o známého spisovatele) svěřil Mladé Frontě dnes, že demonstranti v Seattlu jsou vlastně jakési tlupy "vandalů, kteří pod záminkou boje proti globalizaci ničí soukromý a veřejný majetek...". A tvrdil, že "globalizace dnes, stejně jako před sto lety, pomáhá zmírňovat sociální rozdíly mezi bohatými a chudými zeměmi".

Jenže nahlédneme - li do statistických čísel pak *sociální rozdíly se zmírňují takto*: V roce 1960 byla "horní" pětina obyvatelstva planety Země **třicetkrát** bohatší než pětina "dolní", zatímco dnes - především pochybnou zásluhou globalizace - je tatáž skupina bohatší **dvaosmdesátkrát**.

Kdypak na to asi přijde český národ, co Seattl vlastně ohlašuje? Budeme spoluurčovat světový vývoj a nebo ho zase v příští generaci budeme pracně dohánět?

Rozdělení kroniky

1) Počasí

2) Ze zasedání městské rady a zastupitelstva

3) Litoměřice a Mácha

4) Litoměřice a Míšeň

5) Litoměřice a Filipíny

6) Litoměřické varhanní léto

7) Litoměřice a Fulda

8) Kultura

9) Různé

10) Ze vzpomínek pamětníků

11) Co kronikář osobně viděl a slyšel

12) Jubilanti

1. POČASÍ

LE DEN

První polovina ledna byla velice teplá, mrazy se dostavily jen v několika dnech. V neděli 17. ledna bylo téměř jarní počasí. Od pondělí 18. ledna však bylo opět pošmurno a nepříjemně. Teploty se pohybovaly kolem pěti nad nulou s mírnými výkyvy. Ve středu 27. ledna se začalo ochlazovat, dopoledne padal sníh, který však hned tál. Další ochlazování a sníh přinesly další dny. V sobotu 30. ledna nastaly velké mrazy. Teploty klesly až na 8 stupňů pod nulu a padal sníh. Stejně to bylo i v neděli.

Ú N O R

V pondělí 1. února přišla další sněhová nadílka. Teploty byly kolem 5 stupňů pod nulou. V úterý ráno 2. února ale už kolem nuly. Ve středu 3. února bylo už po ránu 2 stupně nad nulou a sníh začal prudce tát. Ale v pátek 5. února se čerti ženili: padaly velké vločky sněhu, obloha byla černá a dul silný víchr. Sníh sice hned tál protože bylo kolem nuly, ale v neděli to přišlo doopravdy. V noci ze soboty napadlo hodně sněhu, byla dopravní kalamita, v Praze nastal dopravní kolaps. Přes den bylo kolem nuly, takže v pondělí ráno 8. února z toho byla slušná klouzačka. Přes den se počasí střídalo, od chumelenice po svit sluníčka. V úterý se mírně ochladilo, bylo takové přijatelné náledí a obloha bez mráčku. Nastala opět zima. Ve středu 9. února byla inverze a teploty ráno poklesly na osm stupňů mrazu. V dalších dnech se ještě více ochlazovalo. Ve čtvrtek ráno bylo 10 stupňů pod nulou v pátek 11. února 5 stupňů pod nulou. V sobotu 13. února přišel velký příval sněhu. Opět byla kalamita. V neděli sněžilo jen málo, v pondělí vůbec ne. Teploty byly pod nulou. V úterý 16. února sněžilo dopoledne asi půl hodiny. Mírně se oteplilo, přes den bylo mírně nad nulou. Nad nulou bylo i následující den ve středu. Jen po ránu se asi na půl hodiny zatáhla obloha a "padaly trakaře" v podobě velkých vloček sněhu. Večer se kronikář dozvěděl z televize, že se republikou přehnala sněhová bouře, která způsobila mnoho škod. Litoměřice měly štěstí, protože je zasáhl jen nevýznamný okraj této bouře. Ve čtvrtek ráno 18. února se opět ochladilo, padal sníh a tvořily se sněhové jazyky. Sníh ležel na ledě, který se vytvořil ze starého tajícího sněhu předešlý den. V pátek 19. února po ránu opět sněžilo, teplota byla kolem nuly. V sobotu 20. února nastala obleva, v neděli večer a v pondělí ráno přšelo. V úterý 23. února byl ráno opět napadaný sníh. Během dne roztál. Ale už večer napadl nový. Ráno ve středu 24. února leželo kolem 5 cm čerstvého sněhu. Dopoledne byly mírné sněhové přehánky, večer se silně rozsněžilo. Ve čtvrtek ráno bylo opět bílo.

Litoměřicko z letošní zimy vychází dobře. Ve vyšších polohách Čech jsou ale velké kalamity. V Evropě je letos mnoho lavin, které si vyžádaly značný počet obětí. První velká spadla 9. února: 12 obětí pod lavinou, která zavalila část osady Le Tour v údolí Chamonix ve francouzských Alpách. Postižené domy ležely v místech považovaných za naprosto bezpečné. 12. února: 5 obětí ve francouzských Alpách v oblasti Arcs a Val d' Isere. 21. února 5 obětí pod lavinami ve střední a severní Itálii. Téhož dne dva čeští lyžaři zahynuli pod lavinou v horách v jihozápadním Rumunsku. Lavina strhla po poledni šest účastníků českého zájezdu. Dva lyžaře, které zasáhlo čelo laviny, se již nepodařilo přivést k životu.

Týž den na jihozápadě Švýcarska v obci Evolene, kde se po vydatném sněžení sesunula lavina, zahynulo 12 lidí. 22. února: 2 oběti v západním Rakousku (muž a žena), když horskou restauraci v údolí Montafon smetla lavina. 23. února: 1 oběť při pádu laviny v alpském údolí v severozápadní Itálii (dvaapadesátiletá žena; tři osoby utrpěli zranění). Lavina, jejíž čelo bylo široké 300 metrů, se převalila přes několik domů u obce Morgex poblíž známého střediska Courmayeur nedaleko francouzských hranic. 23. až 24. února: 38 obětí - Centrum rakouského lyžařského střediska Galtür v Tyrolsku zasypala ve středu lavina. Den poté se ve Valzuru poblíž Galtüru utrhla další masa sněhu.

V pátek 26. února bylo zataženo a dopoledne přšelo. Poslední únorový víkend se oteplilo až na 10 stupňů nad nulou.

B Ř E Z E N

První březnový den pokračovala obleva. Mírné ochlazení nastalo až o víkendu 6. března. V neděli 7. března dopoledne dokonce mírně padal sníh, který hned tál. V pondělí 8. března bylo krásné, i když chladné počasí. V úterý 9. března téměř celý den padaly velké vločky sněhu (tzv. sedláci). Opět hned roztávaly. Všude bylo mnoho vody. V pátek 12. března se začalo oteplovat a bylo slunečno. V sobotu a v neděli dosahovaly přes den teploty až 8 stupňů, ráno však byly ještě přízemní mrazíky (-1 C⁰). Obloha byla prakticky bez mráčku. Slunce ale mělo ještě "krátké ruce". V neděli 14. března kronikář uviděl první špačky. Od pondělí bylo hezké počasí, ale chladno. Ve středu 17. března před 7 hodinou ráni byl pouze jeden stupeň nad nulou. V pátek 19. března byly po ránu zamrzlé kaluže a jeden stupeň pod nulou. První jarní den 21. března bylo chladno s teplotou kolem 5 stupňů nad nulou během dne. V polovině týdne se ale oteplilo, teploty dosahovaly až 10 stupňů. 31. března bylo nebe bez mráčku.

D U B E N

1. duben začal nádherným slunečným počasím s teplotami kolem 10 stupňů. O Velikonocích dokonce vystoupily na 18 stupňů. Ochlazovat se začalo až ve středu 7. dubna. Ve čtvrtek 8. dubna byly po celý den přeháňky. To bylo dobře, protože už bylo velice sucho. O víkendu bylo příjemné počasí kolem 15 stupňů, v neděli 11. dubna se objevily malé přeháňky. Ve středu 14. dubna se prudce ochladilo, v noci přšelo. Po ránu bylo nepříjemně chladno. V noci ze čtvrťka na pátek přšelo, ráno 16. dubna bylo zataženo, nevlídno a jen 5 stupňů nad nulou. O víkendu byla zima, občas lehce zapršelo. V pondělí 19. dubna bylo po ránu pouhých dva stupně nad nulou. Přes den teplota vystoupila na 7 stupňů. Bylo jasno, obloha téměř bez mráčku. Ve středu 20. dubna se konečně začalo oteplovat. Teploty v poledne dosáhly až 18 stupňů. Nebe bylo dopoledne bez mráčku, odpoledne se ale začalo zatahovat. Ale zapršelo až v neděli 24. dubna a asi 3x zahřmělo. V pondělí bylo příjemně s teplotami kolem 19 stupňů, kolem 17 hodiny spadlo několik malých přeháněk. V úterý 26. dubna se trochu ochladilo, ale stále bylo hezky. Ve středu bylo chladněji, po ránu slabě přšelo. Obloha byla zatažená. Poslední dubnový den byl pátek. Ráno bylo velice chladné, ale

přes den byly teploty příjemné a nebe bez mráčku.

K V Ě T E N

1. MÁJ připadl na sobotu. Bylo nádherné vpravdě májové počasí. V nižších polohách dokonce začínaly rozkvétat šeříky. Krásné počasí vydrželo i v neděli, i když se mírně, ale jen opravdu velice mírně ochladilo. V noci z neděle na sobotu trochu zapršelo. Ale kdo se v noci neprobudil a nepovšiml si přeháňky, ráno nic nepoznal. V pondělí a úterý bylo nádherné májové počasí a rozkvetly šeříky. V pátek 7. května se ochladilo, ale ještě nepršelo, což by bylo zapotřebí. Zapršelo až v sobotu. V neděli už zase bylo hezky i když chladno. V pondělí 10. května byla modrá obloha a mírně se oteplilo. V úterý 11. května a v noci na středu pršelo. Ráno bylo 9 stupňů a docela příjemně. Ve čtvrtek 13. května odpoledne byl kronikář s herečkou pražského divadla ABC Martinou Delišovou a literárním historikem PhDr. Pavlem Chalupou na Radobýlu. Nádherné počasí a modrá obloha (i když na kopci foukalo) už dovolily si na úpatí Radobýlu sednout na zem a vychutnávat jarní májovou přírodu.

V sobotu 15. května dopoledne pršelo a velice se ochladilo. Ale třem mláďatům kosa v hnízdě na kronikářově zahrádce to vůbec nevadilo. Koukali z hnízda na svět docela optimisticky (prostě mláďata). V neděli 16. a v pondělí 17. května sice nepršelo, ale bylo značně chladno. Přes den teploty dosáhly pouhých 17. stupňů. Zřejmě se ledoví muži opozdili. V sobotu 22. května pršelo, ale už v neděli se oteplilo a bylo slunečno. Obloha téměř bez mráčku byla i v pondělí 24. května. Ve středu 26. května bylo přes den až moc velké letní vedro. Na teploměr jsem se nedíval, ale odhadoval bych to na takových 25 stupňů. Vedra a obloha bez mraků byly i v pátek 28. května. Poslední květnový víkend byl nádherný. V sobotu večer přišla vítaná bouřka a zapršelo. V pondělí ráno byl svěží vzduch a nebe opět bez mráčku. Přes den se ale občas na krátko zatáhlo a spadlo několik málo kapek vody.

Hodně se začínají objevovat klíšťata a v alpských zemích jsou povodně..

Č E R V E N

První červnový den si počasí udrželo svůj vrcholně letní charakter. Ale už ve středu se mírně ochladilo a v noci na čtvrtek dost pršelo. Pršelo i z pátku na sobotu. Dopoledne v sobotu 5. června bylo dusno, odpoledne se ochladilo. Víkend byl ale příjemný. V noci z neděle na pondělí 7. června dost pršelo, v pondělí bylo relativně chladno, ale příjemně. Dalo se chodit stále ještě v kraťasech. V týdnu mezi 14. a 20. červnem bylo proměnlivo, občas pršelo a teploty se pohybovaly kolem 21 stupňů. Nejvíce rostla tráva a na zahrádkách ředkvičky. V pátek 18. června opět pršelo, o víkendu bylo příjemně, v neděli dokonce horko. V pondělí 21. června zase pršelo. V úterý 22. června bylo pouhých 19 stupňů. Nepříjemné počasí se začalo vylepšovat ve středu. Na severní Moravě se rozvodnily malé říčky zejména pod Beskydama. O povodních se zatím hovořit naštěstí nedá, ale je to o fous. V závěru června se oteplilo a začalo léto. Pokud svítilo slunce, bylo velké horko. Když se schovalo za mraky, prudce se ochladilo. Je příjemně, ale vzduch je ještě studený.

Č E R V E N E C

Na Medarda přelo a tak vypadala celá první polovina července. Vlny se střídaly, hodně přelo, občas i přívalově. Naštěstí ale zase ne tolik, že by byly záplavy. Nejlépe to svědčilo růstu trávy. Velká vedra (od 26 do 30 stupňů v různých dnech) přišla od víkendu 17. a 18. července. V úterý a následujících dnech přelo hojně všude okolo, ale v Litoměřicích ani kapka. Kronikář byl například v úterý 20. července služebně v Praze v Národním muzeu: Dopoledne zažil nesnesitelné vedro, odpoledne se zatáhlo a snesl se na půl hodiny prudký déšť.

Cestou domů viděl z autobusu, že přelo až k Roudnici nad Labem (vyjel v 16 hod. z Prahy), ale dál k Litoměřicům nepadla ani kapka. Lehce zapršelo až ve středu kolem 15. hodiny odpoledne. O něco málo více v podvečer. Ve čtvrtek 22. července bylo polojasno a dusno. +O den později se mírně ochladilo. V sobotu 24. července se opět začalo oteplovat. V neděli pak, kdy jsem doprovázel historičku umění Lucii Augustínkovou z Ostravského muzea na Radobýl (letos už třetí výstup), pak bylo až nesnesitelně dusno. Charakter počasí se udržel i v pondělí 26. července a dále po celý týden.

S R P E N

V pondělí 1. srpna bylo nebe modré a vedra blížící se k 30 stupňům. Všude bylo velké sucho. Obloha se zatáhla až v pátek 6. srpna, spadlo pár kapek. V sobotu odpoledne dvakrát mírně zapršelo. Stejně tak v neděli a v pondělí 9. srpna. Dusno a sucho ale zůstalo. V neděli jsem sekal na louce Fafák (Veveří) trávu na sena. Přesnější pojmenování této činnosti by ale bylo "sekání sena". V noci z pondělí na úterý 10. srpna byla konečně bouřka a dost přelo. O bouřce ale nic nevím a množství deště jsem mohl odhadnout až ráno cestou do práce, protože jsem tvrdě spal.

Zatmění slunce

Už v úterý 10. srpna se obloha zatáhla, i když nepršelo. To přineslo zklamání těm, kteří se těšili na zatmění slunce. Totální zatmění bylo ale pouze v pásu táhnoucím se přes Bulharsko, Francii, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Rakousko, Rumunsko a Spojené království (Státy jsou seřazeny abecedně a opsány z tabulek). V Čechách bylo zatmění jen částečné, něco málo přes 90 procent. V Litoměřicích to bylo podle tabulek astronomů 94 procenta. Úkaz podle tabulek začal v Litoměřicích ve středu 1. srpna v 11 hodin a 17 minut, maximální zakrytí slunce bylo ve 12 hod. 42 a událost byla ukončena ve 14. hodin a dvě minuty. Co viděl a zažil kronikář, o tom v tomto oddíle.

Po zatmění se ochladilo a o víkendu sem tam zapršelo. Mírně se začalo oteplovat až v úterý. Přehánky byly každý den. Obloha se vyjasnila ve čtvrtek 19. srpna. Začalo se opět oteplovat. O víkendu 21. a 22. srpna bylo příjemně. V sobotu dopoledne sice zapršelo, ale jinak bylo počasí vhodné na výlety. Letní parna jsou už nenávratně pryč, jsou tu chladna z rána, ale jinak prázdninové počasí opět pokračuje. V pondělí 23. srpna bylo ráno 9 stupňů nad nulou, obloha téměř bez mráčku. O tom, že srážky jsou slabé, svědčí suchá půda. Tráva stále neroste. V sobotu 28. srpna odpoledne trochu

zapršelo, v podvečer více v neděli ráno 29. srpna o mých 53 narozeninách byly sice malé louže, ale během dopoledne nebylo znát, že pršelo. Dopoledne jsem byl na Fafáku na trávě pro králíky. Vůbec bych nepoznal, že pršelo.

Z Á Ř Í

První zářijový den, kdy šli děti do školy, ráno pršelo, ale teplota byla 12 stupňů. Přes den se mračna protrhala a bylo velice příjemně a svěže. První víkend byl příjemný, v pondělí 6. září bylo přes dvacet stupňů. Léto se ještě na chvíli vrátilo. Ve středu 8. září bylo ráno sice chladné, ale obloha modrá. Přes den vystoupily teploty až na 24 stupňů. Stejně krásné počasí bylo i ve čtvrtek. Teploty začaly stoupat a opět bylo léto. Přes víkend (11 - 12.9.) vystoupily až na 27 stupňů, v noci bylo jako v červenci. Vrátilo se léto! To pokračovalo i v pondělí i úterý, kdy se teploty vyšplhaly až na 28 stupňů a nebe bylo bez mráčku. Další dny byla červencová vedra (i když rána byla chladná). Ve čtvrtek 16. září trochu zapršelo, ale ráno to nebylo poznat.

Mírně se ochladilo na 23 stupňů takže bylo velice příjemně. Na obloze byl sem tam nějaký bílý mráček. V úterý 21. září bylo po celý den zataženo a mírně pršelo. Teplo ale bylo dál, až 25 stupňů. Bylo to velice příjemné.

Ve dnech 22. až 24. září jsem byl na celostátním semináři "*František Alexander Heber a zkoumání hradů českého státu*" v Náchodě. Počasí zde bylo letní, ve čtvrtek večer byla velká bouřka a vzduch se příjemně pročistil. V Litoměřicích prý byla také a hodně pršelo. V sobotu a neděli přecházela studená fronta a po oba dny vydatně pršelo. V pondělí 27. září se opět nebe vyjasnilo, mírně se ochladilo, ale teploty se stále pohybovaly kolem 23 stupňů. Další dny se mírně začalo ochlazovat. V noci z úterý na středu hodně pršelo. Ale ráno byla opět obloha jasná a bylo příjemné ovzduší. Ve středu 29. září ráno bylo 11 stupňů, přes den se teploty ale vyšplhaly až na 22 stupňů. Ve čtvrtek 30. září se počasí značně pokazilo. Obloha byla zatažena deštivými mraky a celý den mírně mrholilo. Stále však bylo relativně teplo.

Ř Í J E N

První říjnový den byl pošmourný. Nebe zataženo mraky, lehký déšť. Ale stále příjemné teplo kolem dvaceti stupňů. V sobotu 2. října bylo sice zataženo, ale nepršelo. Bylo to velké štěstí, protože bylo litoměřické vinobraní, které se po všech stránkách mimořádně vydařilo. Pršet začalo až po půlnoci a v neděli 2. října pršelo po celý den. V pondělí 4. října nepršelo, ale bylo zataženo a značně se ochladilo. Přišel podzim. Potvrdilo to úterní ráno, kdy bylo jenom 10 stupňů. Bylo sice polojasno, ale ospale. Obloha bez mráčku byla ve středu 6. října. Ale bylo chladno a v poledne teplota nepřesáhla 15 stupňů. V noci na čtvrtek vydatně pršelo, ráno byly louže a nebe zataženo černými mračky. Kolem jedenácté dopoledne začalo opět značně pršet. Před polednem pršet přestalo a nebe se sem tam protrhlo. V pátek bylo zataženo, ale nepršelo. Od pondělí 11. října byly značné teplotní rozdíly. Ráno velice chladno, přes den relativně teplo. Nebe bylo stále zatažené. V pátek 15. října však byla obloha jasná,

byť v noci lehce přšelo. O víkendu bylo chladno, kolem 10 stupňů, v noci ze soboty na neděli ale už byly přízemní mrazíci. V pondělí 18. října byla obloha bez mráčku a chladno. Od úterý bylo zataženo a teplota se přes den pohybovala kolem deseti stupňů. Nepršelo. Obloha se překvapivě protrhala v úterý 26. října a nebe bylo modré bez jediného mráčku. Teploty se pohybovaly kolem 10 stupňů. Další dny dokonce stouply na 15 stupňů. Bylo nádherně. Takto se vydařil i svátek republiky 28. říjen. Velice málo zapršelo až v neděli dopoledne, ale odpoledne se už zase vyjasnilo.

LISTOPAD

První listopadový den (pondělí) jsme si mohli přispat o hodinu déle, protože se nám vrátil normální (úředně zimní) čas. Den byl sice velice studený, ale nebe bylo bez mráčku. Podzim je to nádherný. V úterý 2. listopadu se v poledne začalo zatahovat. V průběhu týdne se ochladilo. Začal skutečný podzim. V noci ze soboty na neděli přšelo. Nevalně bylo i v pondělí 8. listopadu. Dopoledne přšelo. Další dny bylo zataženo, teploty přes den kolem pěti stupňů a často přšelo. První mráz přišel v noci z pondělí na úterý (z 15. na 16. listopadu). Ráno byla teplota mínus jeden stupeň. Od 18. listopadu se teploty pohybovaly jeden stupeň nad nulou. Na obloze bylo polojasno. V pátek ráno 18. listopadu byl jeden stupeň pod nulou a začalo sněžit. Sníh byl mokrý, tvořilo se náledí. O víkendu 20. a 21. listopadu bylo vlezlo.

V noci z neděle na pondělí začal padat sníh, který ráno zůstal ležet. Drobně sněžilo i dopoledne. V noci bylo jeden stupeň pod nulou, přes den kolem nuly. Ve středu 24. listopadu bylo zataženo, vlezlo, ranní teploty jeden pod nulou, odpoledne tři až pět nad nulou. Nesněžilo. V průběhu týdne se pak mírně oteplevalo a teploty přes den dosahovaly téměř deseti stupňů. Nepršelo. O posledním víkendu a v pondělí se teploty přes den pohybovaly kolem pěti až osmi stupni nad nulou. Nepršelo a tak nebylo ani bláto. Poslední listopadový den byla odporná inverze.

PROSINEC

První prosincový den nastalo mírné oteplení. Už ráno bylo pět nad nulou, přes den dokonce osm. Na náměstí se začala dělat předvánoční výzdoba, mj. byl vztyčen, ještě neozdobený, strom (jedle). Ráno 2. prosince už vše svítilo včetně "komety" na městské zvonici u kostela Všechny svatých. V noci trochu zapršelo a přes den bylo teplo (8° C). Dost lidí se nasydlo a mělo rýmu. Ve čtvrtek večer a v noci dost přšelo. V pátek 3. prosince byla ale už po ránu obloha téměř bez mráčku. Přes den teploty dosahovaly 9. stupňů.

V sobotu 4. prosince se začalo ochlazovat, byly přeháňky, jedna dokonce sněhová. Po celý víkend připomínalo počasí tak trochu duben (bylo také větrno) i když v neděli ochlazování pokračovalo a v noci na pondělí 6. prosince klesly teploty mírně pod nulu. Ráno v půl sedmé byla nula. Přes den svítilo sluníčko a nebe bylo téměř bez mráčku. Odpoledne se ale začalo zatahovat. V úterý 7. prosince se oteplilo. Ráno bylo pět nad nulou a nebe zatažené. Ve středu 8. prosince jsem jel s panem starostou J. Landou, předsedou Okresního soudu JUDR. I. Chmelařem a vedoucí

odboru kultury, školství a sportu H. Bitrichovou MěÚ do Kunštátu na Moravě, kam jsme byli pozváni spisovatelem L. Kunderou. Silnice byly krásně suché, počasí jako v předjaří na přelomu února a března. Jen na Českomoravské vrchovině při silnici na Žďár nad Sázavou byly v polích sem tam sněhové jazyky a rybníky zamrzlé. Silnice ale byla naprosto suchá. Na zpáteční cestě bylo noční nebe plné hvězd. Když jsme v Litoměřicích vystoupili, pocítili jsme, že trochu mrzne. Ve čtvrtek ráno ale bylo mírně nad nulou. Víkend (11. a 12. XII.) bylo jako v brzkém předjaří na přelomu února a března. Občas zapršelo, ale bylo teplo, až 8 stupňů. Podobně bylo i v pondělí 13. prosince. Litoměřice a nejbližší okolí jako by bylo v nějakém kotli. V úterý po ránu bylo zataženo a drobně přšelo. V noci ze středy na čtvrtek bylo asi jeden stupeň pod nulou a místy se tvořilo malé náledí. Po ránu ovšem už bylo opět nad nulou. Po nebi se válely mraky. O víkendu 18. a 19. prosince se ochladilo, v pondělí ráno bylo 4 pod nulou, před jedenáctou dopoledne začal padat sníh. Sněhová přehánka trvala asi půl hodiny a na ulicích se objevil první opravdový sníh letošní zimy. V úterý večer teploty dále klesaly pod nulu a ve středu ráno 22. prosince bylo šest pod nulou. Ve čtvrtek, den před Štědrým večerem, se ještě více ochladilo. Ráno bylo osm pod nulou. Sněhová pokrývka ale nebyla. Na Štědrý den 24. prosince napadl sníh a udržel se i přes Vánoce. Poslední týden roku bylo v noci slabě pod nulou (do dvou stupňů) a přes den slabě nad nulou (rovněž do dvou stupňů). Na Silvestra mírně mrzlo.

2. ZE ZASEDÁNÍ MĚSTSKÉ RADY A ZASTUPITELSTVA

L E D E N

1. zasedání Městského zastupitelstva v Litoměřicích se konalo 14. ledna od 16:00 hod. v zasedací místnosti MěÚ v Litoměřicích.

Volba zástupců do okresní školské rady:

Městské zastupitelstvo projednalo účast zástupců Města Litoměřice v okresní školské radě a zvolilo jako své zástupce v tomto orgánu:

- 1) Mgr. Jiří Kučera, ředitel základní školy Havlíčkova ulice.
- 2) MVDr. Petr Pilous, pedagogická veřejnost.
- 3) ing. Margita Kadeřábková, zástupce starosty Města Litoměřice.

Poděkování starosty Jiřího Landy (KDU - ČSL):

Starosta města poděkoval strážníku městské policie M. Dočkalovi za profesionální poskytnutí první pomoci při dopravní nehodě v době mimo službu.

Pan Hamele (ODS) poděkoval za podrobný rozpis hospodaření města, který obdržel. P. Hamele si ho vyžádal na základě informací ze schůze ODS, kde bylo hospodaření města kritizováno. Na základě rozpisu došel p. Hamele k závěru, že se kritika na schůzi ODS nezakládala na pravdě.

Pan Hamele mluvil o rušení nočního klidu v ulici Novobranská a doporučil častější pochůzky městské policie touto ulicí. Příčinou je hospoda (herna) nonstop "Kufř", kde jsou opilí občané už ráno.

Stížnosti byly i na chování litoměřických taxikářů.

Ze 4. jednání městské rady 4. února.

Odvolání vedoucí bytového a majetkového odboru

Ve čtvrtek 4. února odvolala městská rada na svém zasedání vedoucí bytového a majetkového odboru MěÚ Marii Kafkovou ke dni 5. února 1999 a to všemi hlasy proti jednomu. Proti byl starosta J. Landa.

O M. Kafkové toho kronikář slyšel hodně a vždy jen v tom negativním slova smyslu. O její odvolání žádaly politické strany už bývalého starostu ing. M. Tejkla hned při jeho nástupu do funkce. Tato žena prostě integrovala celé politické spektrum proti sobě. Nikdy ji však nikdo nic nedokázal (úplatky apod.). To byl také důvod, proč Landa hlasoval proti odvolání.

Odvolání navrhla místostarostka ing. Margita Kadeřábková (ČSSD).

M. Kafková nastoupila na nově zřízené místo referenta ekonomického odboru, jehož vznik souvisí s budoucími změnami v reorganizaci MěÚ.

Okresní knihovna dostala další budovu

Městská rada souhlasila s využitím budovy bývalého stacionáře v Ladově ulici pro pobočku Okresní knihovny v Litoměřicích (přízemí) a oddílu TOM (Turistický oddíl mládeže) Litoměřice (I. patro).

Peníze pro varhany

Městská rada odsouhlasila uzavření smlouvy mezi Biskupstvím litoměřickým a Městem Litoměřice na půjčku ve výši 600.000 Kč dle rozpočtu města schváleného na zasedání městského zastupitelstva 14. ledna. Splatnost půjčky Biskupstvím litoměřickým je 30. listopadu 1999. Peníze jsou určeny na opravu varhan v katedrále sv. Štěpána prvomučedníka.

Opuštěná WC

Poslanec Hamele (ODS) připomněl, že je stále nedořešena záležitost opuštěných WC v Jiráskových sadech a doporučil nalézt využití.

5. zasedání Městské rady 5. února

Tajemník MěÚ informoval členy rady o pořádané sbírce Městské nemocnice - oddělení urologie na nákup *ultrazvukové transrektální sondy pro včasnou diagnostiku karcinomu prostaty*. Městská rada na základě této informace jednohlasně odsouhlasila zařadit schválení poskytnutí finančního příspěvku do výše 100 tisíc Kč do programu jednání Městského zastupitelstva dne 25. února. *Městské zastupitelstvo návrh schválilo. Městská nemocnice přístroj zakoupila v dubnu.*

7. mimořádné jednání městské rady 11. března

Důvodem bylo výběrové řízení na funkci vedoucího odboru správy majetku města. Bývalá vedoucí Marie Kafková byla radou odvolána 4. února 1999. Celkem bylo přihláшено 15 zájemců. Z toho 2 z Terezína, po jednom z Lovosic, Štětí, Mšeného Lázní, Libochovic. Ostatní zájemci byli z Litoměřic. V tomto 1. kole nebyl komisí nikdo vybrán. Do druhého kola postoupilo šest uchazečů. S výjimkou jednoho z Lovosic byli všichni z Litoměřic.

Z 8. zasedání MR 18. března

MR vzala na vědomí žádost Českého zahrádkářského svazu se sídlem Velká Dominikánská Litoměřice o odkoupení zahrádkářských osad.

MR souhlasí s oceněním nejlepších sportovců města Litoměřice a schvaluje předání knihy "Dějiny města Litoměřice" s věnováním pro starší kategorii a pro mladší žáky zakoupit knihu odpovídající věku sportovce, také s věnováním.

MR souhlasí s bezúplatným pronájmem a provozováním "Domova pro matku a dítě" v Litoměřicích, Liškova 43 od 1. srpna 1999 a to "Centru křesťanské pomoci Diakonie Českobratrské církve evangelické - Azyl Litoměřice".

MR bere na vědomí problematiku ubytování osob s přiznaným postavením uprchlíka a cizinců, kterým bylo v důsledku jejich zdravotního postižení uděleno povolení k trvalému pobytu na území ČR v roce 1999 včetně státního příspěvku poskytovaného obci ve výši 150 tisíc Kč a nesouhlasí s tím, aby byly přidělovány v rozporu se schválenými pravidly.

Z 9. jednání městské rady 29. března

MR souhlasila s otevřením statutární sportovní třídy na základní škole v ulici Ladova č. 5 Litoměřice. Sportovní třída zahájí vyučování 1. září 1999. V téže škole se souhlasem MR bude otevřen školní klub v rozsahu jednoho oddělení.

MR schválila zřizovací listinu Jednotky sboru dobrovolných hasičů v Litoměřicích sídlících v ulici Stránského, a to s platností od 30. března 1999.

MR odsouhlasila převod útvaru krizového managementu z Městské nemocnice Litoměřice na Okresní hygienickou stanici Litoměřice.

MR jmenovala jako pátého člena pro vykonávání svatebních obřadů

místostarostku ing. Margitu Kadeřábkovou (ČSSD).

MR souhlasila s pronájmem vily v ulici Osvobození za symbolický nájem 1,- (jednu) Kč za rok oddílu JUNÁK na dobu 20 let (možnost získání dotací od ministerstva) s tím, že v nájemní smlouvě bude zakotvena povinnost nájemce provádět veškerou údržbu objektu na vlastní náklady.

Ze 3. jednání Městského zastupitelstva 8. dubna.

Litoměřice do asociace "Zdravé město" nevstoupí. Rozhodlo o tom MZ. Pro bylo 10, zdrželo se 14, proti bylo 0 zastupitelů.

MZ rozhodlo o tom, že starší kategorie nejlepších sportovců Litoměřic bude odměněna publikacemi "Dějiny města Litoměřic", zakoupenými za částku 13. 600 Kč,- z rozpočtu města, a mladší kategorie nejlepších sportovců Litoměřic bude odměněna knihou "Oxford encyklopedie - Slavné osobnosti", zakoupenou z prostředků poskytnutého sponzorského daru od pana J. Betlama (10.000 Kč).

V rámci komplexního programu prevence kriminality obdrželo Město Litoměřice dotaci 1,1 miliónu Kč.

Opět byla vznesena žádost o přidělení nebytových prostor pro "Klub ochotníků a přátel loutkového divadla".

Problémy s černými skládkami. Lidé jsou lidé!!!

Z Úřadu práce se nabídla skupina 20 Romů uklízet střed města.

Z 11. jednání městské rady 29. dubna 1999

MR schválila pronájem plochy Mírového náměstí ve dnech 9. - 10. května soukromé televizní společnosti NOVA za celkovou částku 1.000 Kč (oba dny) pro vysílání zábavného pořadu "Rychlý prachy". TV NOVA uhradí náklady na úklid náměstí po natáčení.

MR schválila jmenování Mgr. Aleše Žáka do funkce ředitele Masarykovy základní školy Litoměřice, Svojsíkova 5 s účinností od 1. září 1999.

MR schválila rozšíření lůžkové kapacity ubytovny azylového domu v ulici Marie Pomocné čp. 48 z 8 na 12 lůžek. Výše poplatku za ubytování ve čtyřlůžkovém pokoji

bude 20,- Kč na osobu a den.

MR schválila příspěvek na ubytování a stravování pro Milana Jeřábka, bytem Liškova č. 4 Litoměřice ve výši 855,- Kč měsíčně, studenta Střední lesnické školy v Písku, a to za podmínek, že v průběhu studia bude praxe tohoto studenta probíhat u městských lesů zdarma a po ukončení studia je podmínkou odpracovat 10 let u lesů Města Litoměřice. Příspěvek bude placen ze sociálního fondu.

MR vzala na vědomí odůvodnění navýšení rozpočtu na prevenci kriminality o částku 15.000,-Kč a částku schválila. Kriminalita prostě narůstá. Současně MR jmenovala členy pracovní skupiny, zabývající se prevencí kriminality na místní úrovni:

Horváth Tibor, manažer komplexního součinnostního programu prevence kriminality

Tichá Eva, rómský asistent, Okresní úřad Litoměřice

Bendová Zuzana, Dům dětí a mládeže Rozmarýn

Dobrovolná Halka, Diakonie Církve Československé evangelické

kapitán Antonín Petržilka, Obvodní oddělení policie ČR Litoměřice

Matušková Marcela, 8. základní škola

Králík Ivan, velitel Městské policie Litoměřice

Holíková Bohumila, Integrovaná střední škola Litoměřice

Chlumská Kateřina, KC - Abúze

MR vzala na vědomí, že z komise regenerace a rozvoje města - sekce rozvoje města, odstoupil p. Vít Zvolský (dlouhodobě mimo republiku) a že za tohoto člena MR jmenuje nového zástupce strany Demokratická unie ing. Vladimíra Římala, bytem Palachova 43, Litoměřice.

Na 3. jednání MR 8. dubna se nabídla skupina 8 Rómů z Úřadu práce, že bude uklízet město. Ředitel Městských technických služeb (TSM) ing. I. Palán seznámil členy MR s uzavřením Smlouvy o dílo č. 17/99 mezi TSM Litoměřice a Sdružením Rómů České republiky (ČR) na provádění úklidových prací ve středu města (v počtu asi 5 až 8 lidí). Práce budou placeny z provozních nákladů.

Z 12. jednání Městské rady 11. května 1999:

MR schválila přidělení příspěvků neziskovým organizacím ve výši 83.000,- Kč z celkové částky 1000.000,-Kč schválené Městským zastupitelstvem. Zbylých 17.000,- Kč pak ponechala jako rezervu na další dodatečné žádosti o příspěvek.

Ze 30.000,- Kč schválených jako příspěvek na ošetrovatelskou péči poskytovanou občanům ve městě bylo MR přiděleno 20.000,-Kč. Zbývajících 10.000,-Kč bylo ponecháno jako rezerva na další dodatečné žádosti o příspěvek.

Město obdrželo do příjmové oblasti od *TIP Sport* 91.000,-Kč, které jsou mimo plánované příjmy. Tyto finanční prostředky budou využity v oblasti zdravotní,

sociální nebo školské. MR po projednání schválila rozpočtovou změnu - navýšení výdajů o 91.000,-Kč ve *Speciálním dětském zařízení, Revoluční 32, Litoměřice* s tím, že budou využity na ozdravný pobyt zdravotně postižených dětí a dětí z jeslí ve Speciálním dětském zařízení města. Tato rozpočtová změna bude předložena ke schválení na nejbližším zasedání městského zastupitelstva.

MR schvaluje použití městského znaku do připravované publikace "*Lexikon českého vinařství*", vydané Specializovaným knižním nakladatelstvím vinařské literatury PETR+IVA, Nový Bydžov.

MR neschválila použití znaku Města ve znaku Sdružení Rómů České republiky z důvodů nevhodné modifikace a doporučuje Svazu Rómů ČR zvolit pro své logo jiný nechráněný symbol Města (např. Kalich, stará radnice apod.).

MR schválila na den 12. května pořádání u Tereziánské křižovatky výstavy sedmi automobilů značky Volkswagen firmě *G. Horejsek a spol., Autoservis, Litoměřice*. Poplatek za zábor veřejného prostranství činil 700,-Kč. Firma nepožadovala elektřinu.

MR rozhodla o vyplacení roční odměny za rok 1998 řediteli Technických služeb města ing. Ivanu Palánovi ve výši 30.000,-Kč.

Na návrh pana tajemníka Městského úřadu ing. Jindřicha Hauptmana jmenovala Městská rada ing. Venuši Brunclíkovou do funkce odboru rozvoje města s nástupem od 1. července 1999.

MR rozhodla o doplnění sociální komise o paní Evu Tichou - rómskou kurátorku a paní Ludmilu Punčochářovou - členku Městského zastupitelstva.

MR schválila výsledek výběrového řízení na ředitelku 12. mateřské školy v ulici Revoluční, Litoměřice. 1. místo - paní Tokarčíková.

Rekonstrukci sociálního zařízení na Masarykově základní škole ve Svojsíkově ulici provede firma DUOSTAV Litoměřice.

Ze 4. jednání Městského zastupitelstva 20. května 1999:

Někteří zastupitelé by rádi odvolali tajemníka MěÚ ing. J. Hauptmana. Záminkou je důchodový věk, skutečným důvodem, že je to slušný člověk, který rozumí své věci a mnoha nepravostem vidí do karet. Naštěstí se však nesešla potřebná nadpoloviční většina, takže návrh zatím neprošel. Pro odvolání bylo 12, proti 5, zdrželo se 3 zastupitelé.

MZ schválilo změnu v příjmové části rozpočtu ve výši 91 tisíc Kč (TIP Sport). MZ rozhodlo, že částka 91.000 Kč bude použita na financování ozdravného pobytu dětí ze Speciálního dětského zařízení, ul. Revoluční, Litoměřice.

MZ schválilo změnu ve výdajové části rozpočtu o finanční příspěvek oddílu žáků basketbalu ve výši 20. tisíc Kč (z naplánované rezervy Města Litoměřice) na

reprezentaci města na Mistrovství Evropy v Lucembursku ve dnech 21. až 24. května 1999.

MZ schválilo změnu v příjmové části rozpočtu ve výši 40. tisíc Kč (soukromá plavecká škola) a změnu rozpočtu na straně výdajů ve výši 10.000 Kč. Tato částka bude použita na úhradu nákladů spojených s rozbořem vody v plaveckém bazénu.

MZ schválilo změnu ve výdajové části rozpočtu ve výši 15.000 Kč. Tato částka bude použita na úhradu podílu obce při financování projektů prevence kriminality na rok 1999.

Podána informace, že jednání o "západním mostu" přes Labe pokročila, budování západního mostu bude snad zahájeno v r. 2001, nutná výstavba i přivaděče k dálnici. Poznámáno z pléna, že je nutné co nejdříve vyhotovit projekt, aby se mohla využít možnost příspěvku Phare. V odpovědi konstatováno, že výběrové řízení bylo vypsáno do konce května 1999, projekt by se měl stihnout do 31. prosince 1999 odeslat do Bruselu.

Ze 13. jednání městské rady 27. května.

MR schválila žádost společnosti Wolff Travel International s. r. o. Praha o povolení koncertování norského dechového orchestru Nesbzen Hornmusikklag ve dnech 26. 6. 1999 na Mírovém náměstí od 13. 00 do 14.00 hod. Počet hráčů asi 40, veřejné prostranství pronajato bezplatně.

MR rozhodla zamykat parkány v 19.00 hod. z důvodů častých stížností na nepřístojné chování návštěvníků v uvedené lokalitě.

MR schválila použití modifikace městského znaku dle předloženého návrhu na pivních etiketách pro Korunní pivovar s.r.o. Litoměřice.

MR projednala požadavek Policie ČR o stanovisko města k případu působení ing. Kadeřábkové (současná místostarostka za ČSSD) ve funkci pověřené ředitelky Technických služeb města Litoměřice a na základě vyjádření právního zástupce města konstatuje, že nepovažuje zjištěné majetkové záležitosti "o škodách" za tak závažné a je přesvědčena, že se nejedná o přímé poškození města Litoměřice - jedná se o poškození vyplývající z pracovně - právních vztahů. Po delší diskusi členů MR a pana Laudy (tento muž v Technických službách Města Litoměřice opravoval v roce 1996 účetnictví a dával je do pořádku) MR rada hlasovala o návrhu pana Hameleho stáhnout žádost o prošetření z Policie ČR Litoměřice. Pro 5, proti 0, zdrželo se 2. Návrh pana Hameleho byl přijat.

Z 5. mimořádného zasedání Městského zastupitelstva 7. června věnovaného závaznému stanovisku zastupitelstva k usnesení vlády č. 411/99 o dalším postupu privatizace zdravotnických zařízení:

1. MZ rozhodlo o odmítnutí bezúplatného převodu zdravotnického zařízení "**Městské nemocnice v Litoměřicích**" na Město Litoměřice. MZ doporučuje

ponechání majetku "Městské nemocnice v Litoměřicích" ve vlastnictví státu s tím, aby správou majetku byla pověřena Městská nemocnice v Litoměřicích.

2. MZ schvaluje bezúplatný převod zdravotnického zařízení "**Stomatologie**", ul. **Československé armády (nyní asi České)** na Město Litoměřice.

3. MZ rozhodlo o odmítnutí převodu zdravotnického zařízení "**Zdravotnické středisko ulice Pokratická 75**" na Město Litoměřice. MZ doporučuje ponechání majetku "Zdravotnické středisko ul. Pokratická 75" ve vlastnictví státu s tím, aby správou majetku byla pověřena Městská nemocnice v Litoměřicích.

4. MZ rozhodlo o odmítnutí bezplatného převodu zdravotnického zařízení "**Zdravotnické středisko U Katovny 2023/I.**" na Město Litoměřice. MZ doporučuje ponechání majetku "Zdravotnické stř. - U Katovny 2023/I." ve vlastnictví státu s tím, aby správou majetku byla pověřena Městská nemocnice v Litoměřicích.

5. MZ rozhodlo o odmítnutí bezúplatného převodu zdravotnického zařízení "**Dětské zdravotní středisko U Kapličky 2**" na Město Litoměřice. V případě zájmu nositelů privatizačního projektu č. 28826 doporučuje dokončení privatizace. Pokud nebude ze strany spol. PEDOS zájem o privatizaci, MZ doporučuje ponechání majetku ve vlastnictví státu s tím, aby správou majetku "Dětské zdravotní stř. - U Kapličky 2" byla pověřena Městská nemocnice v Litoměřicích.

MZ se dále zabývalo prodejem práva přednostního úpisu akcií České spořitelny. Na návrh A. Terbera byl bod stáhnut z programu pro neúplnost informací.

Ze 14. jednání Městské rady v Litoměřicích 10. června:

MR vzala na vědomí zřízení přípravného ročníku PIŠ (Pomocná škola internátní) v Litoměřicích ve Speciálním dětském zařízení v Revoluční ulici ve školním roce 1999|2000 a to na základě žádosti Školského úřadu v Litoměřicích v rámci realizace vládního usnesení č. 493|1993 ve smyslu poskytování speciální individuální výchovné a vzdělávací péče dětem s těžkým mentálním postižením.

MR schválila smlouvu o převedení Domova pro matky s dětmi, Liškova 43 k provozování Diakonii Českobratrské církvi evangelické a smlouvu o ubytování a ubytovací provozní řád.

MR schválila možnost využívání náhradní vojenské služby na školách s právní subjektivitou dle vlastního zvážení. Finanční náklady budou hrazeny z fondů jednotlivých subjektů.

MR schválila doplnění vyhlášky č. 13|95 o spádových obvodech základních škol na nově vzniklé ulice.

Ankertova - spádový obvod Masarykova škola, Svojsíkova 5
Křepkova - spádový obvod Masarykova základní škola, Svojsíkova 5
Luční - spádový obvod ZŠ, ul. B. Němcové 2
Meruňková - spádový obvod ZŠ, ul. Havlíčkova 32
U Medulánky - spádový obvod ZŠ, ul. Ladova 5

MR rozhodla zařadit projekt "Začít znovu" do výchovné práce 5. Mateřské školy, Stránského ulice, a přijmout k tomuto projektu na výchovné práce 2 asistentky z prostředků Úřadu práce.

MR informovala pí. Bitrichovou o neuskutečnění předem nahlášené akce Norské kapely na Mírovém náměstí v Litoměřicích. Viz. 13. zasedání MR (1. bod) z 27. května.

Z 15. jednání městské rady 22. června:

Hledání nových prostor pro Okresní soud:

MR projednala písemnou žádost předsedy Krajského soudu v Ústí n. L. JUDr. Vratislava Pospíšila o pomoc ve věci umístění Okresního soudu v Litoměřicích. Do jednání MR byl přizván JUDr. Ivo Chmelař, předseda Okresního soudu v Litoměřicích, který seznámil členy rady s problémem. Okresní soud v Litoměřicích nesídlí ve svém objektu; budovy na Mírovém náměstí v Litoměřicích, které soudu patří, nejsou z hlediska dopravní obslužnosti, ale i jiných podmínek, vhodné.

Umístění soudu v těchto prostorách navíc odporuje územnímu plánu města (zamítavé stanovisko městského architekta). Dne 11. června 1999 proběhlo na Okresním soudu v Litoměřicích jednání ve výše uvedené záležitosti. S poukazem na paragraf 15 zákona o obcích (obce zabezpečí pro státní orgány ČR důstojnější místnosti odpovídající jejich významu) byly připomenuty okolnosti dřívějších jednání ve věci zajištění budovy pro Okresní soud. JUDr. I. Chmelař seznámil přítomné i se snahami soudu postarat se o vhodný objekt vlastními silami. Okresní soud by bylo vhodné umístit do budovy školy v ulici Sovova, která by potřebám soudu vyhovovala. Je třeba neprodleně zahájit jednání se základní školou LINGUA UNIVERSAL sídlící v budově o jejím přemístění (+ 1. soukromá střední odborná škola), pokračovat v hledání jiných dostačujících prostor a i nadále pokračovat v oboustranných jednáních. JUDr. I. Chmelař nabídl možnost jednání o kompenzaci budov na Mírovém náměstí patřících soudu za budovu v ulici Sovova patřící Městu. Zápis tohoto bodu jednání MR byl zaslán na vědomí Krajskému soudu v Ústí n.L.

Městská policie častěji na parkánech:

MR uložila starostovi zajistit plán pěších pochůzek městské policie do prostoru parkánů s tím, že po 19. 00 hod. bude frekvence pochůzek zvýšená.

Přepadávání dětí"

Mgr. Chlupáč upozornil na případy přepadení dětí v Jiráskových sadech (v minulosti již bylo řešeno na školách a přepady ustaly), nyní se objevily znovu.

Ze 6. zasedání Městského zastupitelstva 1. července:

MZ schválilo návrh pana starosty, aby se Město Litoměřice ucházelo o pořádání Zahájení Dnů evropského dědictví v roce 2001 a zároveň schválilo záměr spojit tuto akci s Hasičskými slavnostmi.

Ze 17. jednání Městské rady 8. července"

MR schválila změnu v pořizovací listině *Dům dětí a mládeže*, Plešivecká 15/1863, Litoměřice na *Dům dětí a mládeže Rozmarýn Litoměřice*.

MR na základě ekonomických ukazatelů schválila ukončení činnosti zahradnictví Technických služeb města (TSM) a pověřila místostarostu Terbera ve spolupráci s ředitelem TSM Litoměřice připravit podklady pro MZ jak dále naložit s majetkem Města.

MR na základě zlepšení a rozšíření nabídky v prohlídkové činnosti města schválila ceník prohlídek věže "Kalich" (na hlavní budově Městského úřadu na Mírovém náměstí), možnosti uzavírání dohod a zároveň stanovení podílu průvodce na vybraném vstupném. Ceník: Dospělí 15,- Kč, studenti 10,- Kč, děti od 6 do 15 let 5,- Kč a děti do 6 let 0,- Kč.

Z jednání 18. městské rady 22. července 1999:

MR schválila vybudování vjezdových dvoukřídlových dveří do předsálí Domu kultury v Litoměřicích za účelem možnosti dopravy osobních automobilů do uvedeného prostoru v rámci společensko-kulturních akcí. Souhlas MR je podmíněn kladným vyjádřením statika, který posoudí bezpečnost realizovaného záměru.

MR schválila pojmenování nově vzniklé ulice v k.ú. Pokratice jako ulice "Sadová".

MR schválila provedení střešní nástavby objektu 1. Centrální školní jídelny v ulici Svojsíkova, jejímž cílem je rozšíření kapacity sociálního zařízení, oddělení studené a teplé kuchyně, rozšíření skladových prostor. Náklady spojené s realizací záměru uhradí 1. Centrální školní jídelna.

MR schválila bezúplatný pronájem stánku na Střeleckém ostrově v Litoměřicích pro Sdružení Rómů ČR s tím, že případné opravy budou provedeny na náklady nájemce. Tento souhlas nenahrazuje v žádném případě stavební povolení či ohlášení stavby.

Poznámka kronikáře: Toto Sdružení se prozatím jeví jako sympatické. Opravuje i pavilón Střelecké gardy a to podle obrazu H. P. Münzberga z roku 1930. Obraz v barvě reprodukován v edici "Malíři Litoměřicka" svazek 2, Litoměřice 1997.

MR schválila výpomoc Městské policie Litoměřice na společenské akci "Dobývání jezera piráty" dne 24. 7. 1999 v Úštěku. Město Úštěk hradí veškeré náklady spojené s účastí strážníků (v počtu 4) na této akci, a to včetně použití služebního vozidla.

Pan Hamele seznámil přítomné o jednání s panem Novákem (Elektra CORSO na náměstí). Pan Novák sejmul z budovy barevný transparent, jak bylo od Města požadováno, a očekával zahájení jednání o možnosti snížení pokuty za nedodržení podmínek při opravě budovy od Státního ústavu památkové péče Ústí nad Labem a Okresního úřadu, referátu kultury, Litoměřice. MR doporučila k jednání mezi p. Novákem a zástupcem starosty, přizvat právníka. Pan Novák donese veškeré doklady k nahlédnutí p. Terberovi

Z 19. zasedání mimořádného jednání Městské rady 27. července:

Jednání bylo svoláno za účelem rozhodnutí o vydání stanoviska k umístění stavby obchodního střediska MANA v Březinově ulici v Litoměřicích. MR schválila jako účastník řízení udělení výjimky z ustanovení & 17 vyhlášky 137/89Sb. (vlastník sousedních pozemků) k umístění stavby obchodního střediska MANA v Březinově ulici. MR konstatovala, že na základě konzultace, která se bude konat v kanceláři doc. ing. arch. Jana Mužíka CSc. v Praze dne 29. 7. 1999, rozhodne o souhlasu k vydání stavebního povolení k výstavbě obchodního střediska MANA v Březinově ulici na svém mimořádném jednání dne 30. 7. 1999.

Z 21 zasedání Městské rady 3. srpna 1999:

21. 8. proběhne v centrální části Mírového náměstí v Litoměřicích předvádění historických vozidel americké výroby. MR schválila, aby v době od 13,30 hod. - 14,30 hod. předmětného dne setkání přátel a majitelů amerických vozidel proběhlo za předpokladu dodržení všech zásad pořádku a bezpečnosti.

MR projednala a bere na vědomí výsledek kontrolní komise ve věci kontroly evidence psů a ukládá:

- a) starostovy města aktivovat městskou policii v oblasti kontroly chovatelů psů v ulicích města, a to jak z hlediska bezpečnosti, tak z hlediska čistoty a pořádku.
- b) ing. Gryndlerovi, vedoucímu odboru životního prostředí, zvýšit osvětovou práci ve školách zadáním přípravy videošoty, který bude promítán ve školách při výuce občanské nauky.
- c) panu starostovi, ing. Gryndlerovi a ing. Löwymu zapracovat do vyhlášek města všechny nové legislativní prvky umožňující větší působnost na obyvatele města - chovatele psů při dodržování zásad čistoty a pořádku.

MR schválila použití městského znaku na reklamní a informační mapu pro firmu KOMPAKT s. r. o., Poděbrady.

Na základě četných stížností občanů města na hluk při provozování hudebních produkcí na Střeleckém ostrově, ukládá MR starostovi, aby neprodleně projednal výše uvedenou záležitost s pronájmem Letního kina na Střeleckém ostrově se zástupcem agentury *Modrý z nebe* p. Hanzlem.

Ze 7. zasedání Městského zastupitelstva 12. srpna 1999

Pro trvale klesající zájem o nebytové prostory na Mírovém náměstí v Litoměřicích (důkaz o úpadku podnikání?), projednalo MZ úpravy cen nájemného nebytových prostor.

Ukončení činnosti zahradnictví Technických služeb Města Litoměřice: Na základě ekonomických ukazatelů rozhodlo MZ o ukončení činnosti zahradnictví TSM

do 31. 12. 1999.

MZ rozhodlo o poskytnutí půjčky pro psí útulek v Řepnici vedený manžely Maskulanisovými, a to ve výši 90 tisíc Kč,- se splatností ve dvou stejných splátkách v říjnu 1999 a v lednu r. 2000.

Z 24. zasedání městské rady 2. září 1999:

MR rozhodla vyhovět žádosti o bezplatný pronájem sálu Divadla K. H. Máchy dne 2. října 1999 humanitární organizaci o. s. ADRA (večer pro humanitární pomoc a její přepravu obětem zemětřesení do Turecka). MR žádá, aby byla sdružením ADRA informována o výši finančního výnosu akce.

Poznámka kronikáře: V Turecku bylo strašné zemětřesení, největší v této zemi v tomto století.

MR schválila finanční příspěvek ve výši 1.000 Kč,- na posílení rozpočtu okresní organizace Českého svazu chovatelů okresu Litoměřice pro pořádání "České výstavy" spojené se soutěží v chovu králíků, holubů a drůbeže ve dnech 30. - 31. října 1999.

Z 26. jednání Městské rady 30. září 1999:

MR vzala na vědomí informace z vystoupení představitelů SÚRAO (Státní ústav pro radioaktivní odpad) o převodu úložiště "Radioaktivní odpad Litoměřice" (na Richardu) pod státní organizaci SÚRAO Praha k datu 1. ledna 2000. Při tomto jednání se MR rozhodla uplatnit požadavek finanční kompenzace za umístění úložiště ve městě v připravované novele atomového zákona.

MR schválila bezúplatné uložení zeminy z výstavby hospice (na místě staré chirurgie) na městskou skládku v Třebouticích jako příspěvek Města Litoměřice na uvedenou stavbu.

MR schválila výši cen obědů, které připravuje školní jídelna při 8. mateřské škole pro žáky a dospělé strážníky Pomocné školy Litoměřice: I. kategorie 13,60 Kč,-, II. kategorie 15,30 Kč,-, III. kategorie 18,-Kč, dospělí 20,40 Kč,-.

MR revokovala své rozhodnutí ze dne 14. 3. 1996 pod bodem 5/6 - příspěvek na ekologické topení, a schválila poskytování finančního příspěvku ve výši 10 tisíc Kč,- pouze v tom případě, že žadatel v uvedeném bytě bydlí a je zde trvale hlášen, případně, že zde bydlí a je trvale hlášen jeho přímý příbuzný (manželka, děti) a že žadatel je zároveň majitelem uvedené nemovitosti. Nutnou podmínkou poskytnutí příspěvku je přechod z tuhých paliv na plynové vytápění.

Z 27. zasedání Městské rady 14. října 1999:

Oplocení krematoria Richard:

MR schválila oplocení pozemku p. č. 5205/2 a spoluúčast Města Litoměřice na výstavbě oplocení celého pietního areálu krematoria RICHARD formou bezplatného poskytnutí tvrdého dřeva na sloupky. Investorem je Památník Terežín. Důvodem oplocení je zamezit černým skládkám v prostoru. (Lidem je prostě jedno, co se tam

a na tomto základě MR schválila umožnění zbývajících nekrytých částek z půjčky ve výši 392 330,- Kč. MR doporučuje Městskému zastupitelstvu, aby v rámci návrhu rozpočtu na rok 2000 schválilo částku ve výši 200 tisíc Kč jako navýšení podílu Města Litoměřice na rekonstrukci varhan.

Po obsáhlé diskusi Městská rada schválila záměr uzavřít nájemní smlouvu s Biskupstvím litoměřickým na pronájem areálu kaple sv. Jana Křtitele za účelem vzniku lapidária a rozšíření městské turistické trasy s průvodcem, na dobu 10 let v celkové výši nájemného 192.330,-Kč, čímž se umožní zbývajících část dluhu Biskupství litoměřického vůči Městu Litoměřice.

MR zároveň uložila panu místostarostovi Terberovi jednat o zpřístupnění památek v majetku církve.

Městská rada schválila podle zřizovací listiny Městské nemocnice Litoměřice zřízení dozorčí rady a jednací řád dozorčí rady Městské nemocnice v Litoměřicích s tím, že maximální počet členů dozorčí rady stanovila na 7 a minimální na 5. Návrh na personální obsazení členů dozorčí rady (do počtu 7 členů) by měl být předložen do 31. 12. 1999.

Z 11. jednání Městského zastupitelstva 16. prosince:

Městské zastupitelstvo projednalo a schválilo prodej budovy v ulici Palackého č. 1/730 - škola EKONOM, současnému nájemci Občanskému sdružení soukromých učitelů Litoměřice, společně se stavební parcelou č. 3138/8 o výměře 506 čtverečních metrů v katastrálním úřadu Litoměřice za cenu dle znaleckého posudku a to podle protinávrhu JUDr. Krupky:

"Prodej budovy v ulici Palackého č. 1/730 - škola EKONOM, současnému nájemci Občanskému sdružení soukromých učitelů Litoměřice, společně se stavební parcelou č. 3138/1 o výměře 506 čtverečních metrů v k. ú. Litoměřice za cenu smluvní = znalecký posudek mínus částka 746.121 Kč zbývajících k odbydlení".

MZ schválilo nákup pozemku č. 161/3 o výměře 17 čtverečních metrů, pozemku č. 161/4 o výměře 10 čtverečních metrů a pozemku č. 161/2 o výměře 155 čtverečních metrů v k. ú. Litoměřice od Čs. provincie Řádu Bratří kazatelů - dominikánů za smluvní cenu 20 tisíc korun.

MZ rozhodlo o zřízení příspěvkové organizace Města Litoměřice s právní subjektivitou s názvem "*Centrum pro zdravotně postižené děti a mládež*" v ulici Revoluční od 1. dubna 2000.

MZ rozhodlo o poskytnutí půjčky Městské prádelně a čistírně s. p. v likvidaci Litoměřice ve výši 700 tisíc korun na úhradu daňových nedoplatků, splatnou se zúročením dle obvyklé sazby z výtěžku prodeje majetku podniku.

3. LITOMĚŘICE A MÁCHA

Městský kronikář se po komunálních volbách 1998 dostal v kulturní oblasti městské politiky do naprosté izolace. Nebyl osloven, aby setrval v Městské kulturní komisi ani ve výboru festivalu Máchovy Litoměřice. Předsedou Městské kulturní komise, která byla sloučena s komisí cestovního ruchu a obchodu, se stal pan Mgr. Chlupáč (poslanec a člen Demokratické unie), vzděláním učitel tělocviku, povoláním ředitel základní školy v Ploskovicích. Ten předložil Městské radě na jejím 4. zasedání

4. února doporučení Městské komise kulturní, cestovního ruchu a obchodu na 2. ročník Máchovy Litoměřice. Kronikáře polil pot nad amatérismem a tupým sebevědomým pana Chlupáče, který neměl ani tolik slušnosti, aby se zeptal na zkušenosti (spíše nedobré) organizátorů předchozího ročníku.

Citován zápis z MR ze 4. února bez komentáře: "... Převzít závazek vyhlášených soutěží - literární a výtvarné. Vydát Almanach za rok 1998. Odbornou část (navázat spolupráci s odborníky) - literární - (spolupracovat s dr. Chalupou). Záštitu nad celou koncepcí festivalu budou mít Městská kulturní zařízení.

Festivalový výbor: Minář, Grimmová, Hrdličková, Hanzl, Rybová. Komise navrhuje, aby program festivalu byl rozložen do dvou termínů: květen - Máchovské setkání (Grimmová) s doplňujícím programem a v listopadu vyhodnocení celého ročníku a vyhlášení dalších soutěží.

Kronikář doporučuje budoucímu historikovi zprávu PhDr. Chalupy zaznamenanou v plném znění v kronice Města Litoměřice 1998.

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny) - středa 10. února 1999, č. 34, roč. VII, s. 8.

Oslavy Karla Hynka Máchy osloví každého z nás

FESTIVAL / Hlavní část programu s majálesovými oslavami bude v Litoměřicích probíhat poslední květnový víkend v prostorách Máchovy ulice a parkánů.

Jitka Eretová

Litoměřice - Festival Máchovy Litoměřice se uskuteční i letos a zastřešovat jej budou Městská kulturní zařízení. Vyplynulo to z pracovní schůzky členů kulturní komise při Městském úřadě v Litoměřicích, která se konala v Litoměřicích v pondělí.

Členové nově ustaveného festivalového výboru Ivana Grimmová, Jiří Hrdlička, Arnošt Minář a Michal Hanzl začali již pracovat na přípravách programu, který by chtěli koncipovat tak, že by se konal každý rok. Měl by obsahovat kulturní akce širokého zaměření, které by se dotkly všech vrstev obyvatel - od mládeže, až po starší generace. "*Chtěli bychom navázat na tradici, která zde dříve byla, oživit ji, zaujmout současné obyvatele města a podpořit jejich patriotismus,*" sdělila Ivana Grimmová, členka festivalového výboru.

Festival by probíhal v několika částech. Tou hlavní by se měli stát Májové oslavy v posledním víkendu v květnu, které by byly zahájeny v pátek v divadle K. H. Máchy. V sobotu probíhaly odborné semináře a od odpoledních hodin lidová majálesová zábava na prostranstvích okolo hotelu Salva Guarda, Máchovy ulice, divadla a parkánů, která by pokračovala až do neděle tradiční vycházkou na Radobýl. V listopadu by festival měl být zakončen divadelním večerem, kde by pořadatelé vyhlásili program na příští rok a vydali Almanach Máj, sestavený z nejlepších prací loňských vítězů literární soutěže, a oficiálně zhodnotili celou akci.

V souvislosti s tímto připravovaným programem vyhledávají pořadatelé anketu a konkurs. "*Chtěli bychom vyzvat lidi ke spolupráci. Jestli mají nějaké nápady nebo podněty, mohou nám je poslat, a tím se stát spoluvůrci festivalu a jeho programu,*" vyzvala I. Grimmová. Dále výbor festivalu pořádá konkurs na imaginárního Máchu, který by ho symbolicky představoval. Fotografie mladých mužů, trochu romantického máchovského vzezření z Litoměřicka se jménem a adresou můžete hned posílat na adresu hotelu Salva Guarda, Mírové náměstí, 412 01 Litoměřice, stejně jako podněty pro pořádání festivalu.

Z uchazečů pak vzejde jeden Máchá, který na těchto hlavních květnových oslavách bude oficiálně vystupovat v průběhu tří dnů. *"Máme představu, že program budou doplňovat také stánkaři s nabídkou stylově vázanou k Máchově době. To znamená stará řemesla, jídlo podle starých receptur a podobně,"* řekla Ivana Grimmová, která nabízí i výhodu v ceně vstupného těm, kteří přijdou ve stylovém oblečení.

"Jsme si vědomi, že jsme pouze amatéři, ale o to srdečněji a s nadšením jsme se do toho vrhli. Každé město má něco. My máme osobnost Máchy a byla by škoda, kdybychom toho nevyužili a nechali tradici, která zde byla, zapomenout," uzavřela Ivana Grimmová".

Popisek k foto: Ivana Grimmová, Jitka Hrdličková a Arnošt Minář [v textu chybně Mlynář - pozn. kronikáře], členové kulturní komise a festivalového výboru, plánují program letošního festivalu Máchovy Litoměřice. Foto DB: Jitka Eretová

Poznámka kronikáře: A jsme opět v roce 1950.

Po vyjití článku se kronikář dozvěděl, že o avizovaném programu I. Grimmovou neví vůbec nic předsedkyně festivalového výboru, ředitelka Městských kulturních zařízení paní Rybová. Pikantní je na tom ještě skutečnost, že Městská kulturní zařízení (MKZ) mají být letos organizátorem festivalu.

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), sobota 13. února 1999, č. 37, roč. VII., s. 7.

Pořadatelé vyhlásili konkurs na Máchu

Festival / Hledají mladého muže pro třídenní květnové oslavy

LITOMĚŘICE - Konkurs na ztvárnění postavy K. H. Máchy, který bude vystupovat na připravovaném festivalu Máchovy Litoměřice vyhlašují členové festivalového výboru. Měl by to být mladý muž trochu romantického máchovského vzezření, který by po celé tři dny hlavních oslav, jež se uskuteční poslední víkend v květnu, vystupoval oficiálně jako Máchá. Pokud byste někoho z takového ve svém okolí znali, pošlete již nyní jeho fotografii se jménem a adresou do hotelu Salva Guarda na Mírovém náměstí v Litoměřicích. Z uchazečů pak bude s pomocí veřejnosti vybrán jeden mladík.

"Myslím, že zrovna tato atrakce by mladé mohla bavit, a že by se to časem ujalo a stalo tradicí," sdělila Jitka Hrdličková z festivalového výboru. Představitel básníka by dostal na upomínku pamětní glejt, že byl Máchou 1999 a podle návrhu pořadatelů by si i mezi stylově oblečenými děvčaty vybíral Lori.

Poznámka kronikáře:

Kronikáře zaujala věta "... sdělila Jitka Hrdličková z festivalového výboru." Podíval se tedy do slovníku na obsah pojmu "FESTIVAL".

Příruční slovník naučný, I. díl (A - F), ed. V. Procházka, Praha 1962, s. 716: "festival (lat.), soutěž, soutěžní přehlídka, zpravidla hudební, filmová nebo divadelní, národní či mezinárodní".

Jako festival byly Máchovy Litoměřice založeny v roce 1998. Nový výbor z toho dělá majáles. Nic proti tomu, ale ten by měl být tečkou (a katharsí!) za kreativním činem (festivalem) a to jako spontánní reakce na tento kreativní čin.

Majáles je oslavou kultu, festival může být odrazem jeho fenoménu (kult = metafyzické uctívání posvátného; fenomén = živý inspirační zdroj). O tomto zápase mezi Máchovým kultem a fenoménem více in: O. DOSKOČIL, Odraz Máchova fenoménu v litoměřických exteriérových plastikách, rukopis, psáno pro Vlastivědný sborník "Litoměřicko".

O opětném nástupu máchovského kultu, který vytlačuje jeho fenomén, hovoří v článku další věta: *"Měl by to být mladý muž trochu máchovského romantického vzezření ... který by oficiálně vystupoval jako Mácha"*.

V onom slůvku "JAKO" je ukryt kult. Mácha byl autentik bytostně odmítající cokoliv, jež bylo "JAKO". V tom je jeden z jeho vzkazů do budoucnosti! V Litoměřicích potkává Máchu v jeho "druhém životě" osud z nejtragičtějších: spojování jeho života a díla! To je také jeden z největších omylů v interpretaci Máchova díla!

Zápis z jednání festivalového výboru "Máchových Litoměřic" 1998, dne 1. března 1999:

Přítomní: p. Landa (starosta), PhDr. Vašák, Mgr. Doskočil, p. Wlodárek, pí. Bitrichová.

Omluveni: p. Kovaříková, p. Kosek.

Festivalový výbor se sešel poprvé a to za účelem rozhodnutí (po ukončení spolupráce s Malaché o.p.s.) o vydání Almanachu Máj z vyhodnocených literárních prací festivalu "Máchovy Litoměřice" v roce 1998. Festivalový výbor konstatoval politování nad tím, že mu v minulosti nebyla umožněna aktivní spolupráce se Společností přátel kultury slova (SPKS) tak, jak o tom hovoří statut, neboť o svém členství se dozvěděli až na základě svolání starostou města Litoměřice.

Usnesení festivalového výboru:

1. Výbor doporučuje oslovit Malaché o.p.s., zda vydá Almanach s hlavičkou Města Litoměřic a za jakých podmínek.
2. Almanach Máj vydá Město Litoměřice jen s těmi autory, kteří podstoupili autorská práva Městu s tím, že pí. Kovaříková bude vyzvána, aby sdělila jednoznačně vydavatelské záměry ve vztahu k Almanachu.

Závěrem starosta města p. Landa rozpustil festivalový výbor pro rok 1998 a poděkoval jim za jejich účast.

Zapsala: Dětinská

8. března na zasedání Městské kulturní komise rezignovala na funkci předsdkyně Festivalového výboru ředitelka MKZ Veronika Rybová s odůvodněním, že za takovýchto okolností nelze pracovat.

Perličkou zasedání bylo vyjádření předsedy komise pana Chlupáče (Demokratická unie), že neporozuměl vedoucí odboru kultury pí. H. Bitrichové, že Festival Máchovy Litoměřice je něco jiného než oslavy Máchovy Litoměřice (Výbor pro pořádání Máchových Litoměřic) a že se tato špatně vyjádřila. Pí. Bitrichová p. Chlupáčovi odpověděla, že předpokládala, že je v komisi s přídomkem "odborná" a že

tedy její předseda a členové budou znát obsah pojmu "festival" a že toto není synonymem pro majáles či lidovou veselici. Pan Chlupáč se nechal slyšet, že si na paní Bitrichovou "posvítí".

Poznámka kronikáře: V souvislosti s otevřením Máchovy světničky na konci roku 1997 se na tiskové konferenci vyznamenal ředitel střední soukromé školy EKONOM pan Pokorný když přerušil kronikáře v jeho výkladu, že všechna okna jsou otevíratelná a tak mohou návštěvníci hledět na krajinu a konfrontovat ji s Máchovým popisem z jeho dopisů, které posílal do Prahy. P. Pokorný svým vstupem oznámil, že "proč by nebyla otvíratelná, když jejich Svaz podnikatelů pořídil okna nová a vše zaplatil". Nějak přitom nepostřehl, že kronikář zdůvodňoval koncepci uspořádání světničky, tedy že před žádným oknem nestojí vitrína a je k nim volný přístup. P. Pokorný je ředitel - učitel - tělocvikář. P. Chlupáč je rovněž ředitel (ale základní školy v Ploskovicích) - učitel - a tělocvikář.

Kronikář touto glosou nijak nechtěl snížit úroveň Fakulty tělovýchovy a sportu v Praze.

Na 6. jednání městské rady 4. března v bodě 5/6 pan starosta Landa seznámil přítomné členy rady se současnou situací přípravy vydání Almanachu Máj z festivalu Máchovy Litoměřice v r. 1998. Spolupráce s Malaché Praha byla ukončena, bývalý festivalový výbor je zrušen. Přednesl svůj návrh na nový festivalový výbor a konání festivalu jedenkrát za dva roky. Další návrh přednesla akademická malířka Grimmová za "Výbor pro pořádání Máchových Litoměřic". Po dlouhé diskusi navrhl ing. Bechyně stažení tohoto bodu z programu jednání Městské rady. Pro 8, proti 0, zdrželo se 1 zastupitelů. Bod byl stažen z programu. Do příštího zasedání MR kulturní komise připraví konkrétní návrh programu Máchovských oslav.

Kronikář se z druhé ruky 10. března dozvěděl, že PhDr. Chalupa byl zbaven funkce ve Společnosti přátel kultury slova protože poškodil dobré jméno Malaché o.p.s. (tedy paní Kovaříkovou). Takže se nám začíná rýsovat o co komu jde.

Na 8. zasedání Městské rady 18. března pod bodem 5/6 je zapsáno, že "Pan starosta stahuje bod "Máchovy Litoměřice" z programu pro neúplně vyjasněné návrhy. MR doporučuje projednat na zasedání MZ. T:29.3. (MZ 8.4.). Z: ing. Kadeřábková, Mgr. Chlupáč".

Pan starosta Landa dělá s nejlepším vědomím a svědomím co může, ale nelze bojovat s lidskou hloupostí a diletantismem. Řešit celou záležitost na plénu je nesmysl.

Pod 25/8 "MR souhlasí s výměnou člena komise kulturní a cestovního ruchu Mgr. Hrdličkové za odstoupivšího člena p. Sadila".

Že řešit casu Mácha a Litoměřice na plenárním zasedání je nesmysl, napadlo městskou radu na jejím 9. zasedání 29. března. MR revokovala své rozhodnutí 5/6 - doporučení projednání bodu "Máchovy Litoměřice" na jednání městského zastupitelstva dne 8. 4. 1999 a stáhla tento bod z programu.

Na témže zasedání MR pod bodem 24/9 Festival "Máchovy Litoměřice" bylo

"vyřešeno"(!):

- 1) MR bere na vědomí, aby na plakátech a pozvánkách bylo vytištěno logo a adresa společnosti MERO ČR a. s. Kralupy nad Vltavou a smlouvu uzavřenou mezi Městem Litoměřice a společností MERO ČR a. s. Kralupy n. VI.
- 2) MR souhlasí s tím, aby se oslavy K. H. Máchy uskutečnily ve dvou částech - v květnu formou tzv. lidové slavnosti (72. 00 Kč) - v listopadu - slavnostní předání Almanachu (vč. jeho vydání - 98. 000) Kč.
- 3) MR ukládá ředitelce Městských kulturních zařízení Litoměřice zajistit řádný průběh obou částí oslav. Veškeré podklady pro vydání Almanachu zajistí odbor kultury, školství a sportu Městského úřadu v Litoměřicích.

Finanční prostředky rozpočtové položky č. 3423 a sponzorský dar Mero ČR a. s. Kralupy n. VI. budou převedeny MKZ Litoměřice.

Poznámka kronikáře:

Tak se přece jenom Městské radě pod vedením Městské kulturní komise pod vedením pana ředitele - učitele - tělocvikáře Chlupáče (Demokratická unie) podařilo zlikvidovat tvořivost a vstup města do Evropy. Letos tedy definitivně 2. ročník festivalu "Máchovy Litoměřice" ve smyslu literární soutěže a přípravy 2. svazku Almanachu "Máj" pro rok 2000 nebude. Bude jenom pietní setkání nad hrobem festivalu loňských účastníků.

Soukromá firma Salva Guarda rodiny Šrůtků a Grimmů místo aby kulturu sponzorovala, tak si dělá slávu ve svých prostorách za peníze Města a jeho daňových poplatníků. Ať žije lidová veselice! Hlavně že jsou peníze a Mácha ať se z toho ve svém vyšehradském hrobě obrací. O loňském návrhu kronikáře o převezení Máchova náhrobku zpět do Litoměřic a vypsání konkursu na nový náhrobek, jenž by odpovídal fenoménu třetího tisíciletí, nepadlo ani slovo.

V Litoměřicích opět vítězí kult na fenoménu!

Literární historik PhDr. Pavel Chalupa, duše Máchova literárního festivalu v Litoměřicích, který se vrátil z pařížské Sorbonny do Čech, protože si naivně myslel, že už nastal čas, aby pomohl rozumu v Čechách, byl vyloučen ze "Společnosti přátel kultury slova". Důvod? Prý poškodil dobré jméno Společnosti MALACHÉ. Co k tomu dodat? Nic. Jen to, že Pavel byl největší spřízněnou duší kronikáře ohledně festivalu a jeden z mála, kterému šlo o věc. Jó, bývali Čechové, bývali...!!!

Další člen městské kulturní komise odstoupil !!!

Na 11. jednání městské rady 29. dubna 1999 vzala MR na vědomí, že z komise kultury, obchodu a cestovního ruchu byl na vlastní žádost uvolněn p. Jiří Chládek, což při jeho inteligenci nepřekvapuje.

Bez komentáře.

Kronikář měl zajištěnou výstavní síň galerie "Ve dvoře" (Gotické dvojče) na listopad pro doprovodnou výstavní akci k festivalu "Máchovy Litoměřice". Majitelka je víc než vstřícná. Výstava cyklu grafik s máchovskou tematikou od předních českých výtvarníků bude. Ale ještě není vyřešeno, jak ji sem dostat a hlavně kde sehnat 3. tisíce Kč na euroklipy. Pane Bože, proč jsem se do toho vůbec pouštěl! Asi ty peníze budu muset dát ze svého. Ale já je přece nemám!!!

Pondělí 24. května - strašný to den!

Přišla mi pozvánka:

MALACHÉ Vás srdečně zve na křest knihy ALMANACH MÁJ dne 27. 5. 1999 v 18.00 hod. do Klubu Malaché, Blanická 28, 120 00 Praha 2. Jana Svobodová v. r., výkonná redaktorka almanachu, Zdeňka Kovaříková v. r., ředitelka Malaché, o. p. s.

Město Litoměřice bude křtít tentýž almanach 8. listopadu, který vydává vlastním nákladem. Tentýž almanach 8. listopadu 1999.

S paní Kovaříkovou neotřese nic.

Takže:

"Dalekát' cesta má!

Marné volání!!"

A co že to Mácha má ještě o Češích?

Aha!!!

Čechové jsou národ dobrý!

Nešťastný, jež v nouzi lká,

nechť se k Čechovi obrátí,

ten mu rychlou pomoc dá;

byť i Čecha nepřítelem,

nešetří Čech jeho vin.

Čechové jsou národ dobrý,

a Ty Čechů věrný syn.

Na 4. zasedání Městského zastupitelstva 20. května 1999 pozval člen rady a předseda Městské kulturní komise pan Chlupáč (Demokratická unie) na "Máchovy Litoměřice" ve dnech 28. 5. - 30. 5. 1999.

**Máchovy Litoměřice - jarní majáles
29. května od 14:00 hod. - 22:00 hod.**

Od 14:00 hod. v Máchově ulici byla loutková představení pro děti a kejklyfi, hrál The Wetherans Jazz Band Litoměřice A. Mináře a historik J. Smetana prováděl po Máchových cestách.

Od 16:30 hod.:

Dáša Voňková a Radim Hladík

Divadlo Orfeus Praha

Obrozenecká hra "*Kdybych, jak plž...*".

Majerovy brzdové tabulky a Činna (koncert hudebních skupin)

Před divadlem K. H. Máchy:

19: 00 hod. Obrozenecký bál (Lidová veselice, hrála skupina Tandem

Taneční ukázky České besedy

Vyhlášení soutěže "Mácha 1999". (Podle místního tisku tam bylo na 200 mladých lidí)

Nechyběly stánky s občerstvením, perníky, medové koláčky, upomínkové předměty.

Sponzor programu byl MERO ČR, a. s. Kralupy nad Vltavou.

Občanské sdružení SALVA GUARDA pod záštitou starosty města Litoměřic a za podpory ministerstva kultury ČR pořádaly ve dnech 28. - 3. května 1999:

26. 5. od 17:30 hod. v hotelu Salva Guarda Vernisáž výstavy "*Dalekát' cesta má*", což bylo generační setkání malířů a sochařů. Hudební doprovod Štěpán Rak.

Od 19: 30 hod. bylo v divadle K. H. Máchy slavnostní zahájení Máchových Litoměřic (Štěpán Rak a Alfréd Strejček - hudební část "Krkonošská pout"). Autorské čtení členů Klubu českých spisovatelů.

29. 5. 10:00 hod. v Hotelu Salva Guarda - IV. mezioborové máchovské setkání.

30. 5. Výstup na Radobýl setkání s vítězem soutěže "Mácha 1999" a položení květin u Máchova hrobu.

Vše bylo opsáno z propagačního letáčku protože jsem nikde nebyl. Jak že to říkal Kryl s tím rozdílem mezi komunistou a bolševikem? Ano, tohle bylo bolševické (jde o způsob myšlení). Kreativnost byla zabita a zvítězil kult.

V pátečních litoměřických novinách (Deník Litoměřicka, 28.5., č. 123, roč. VII. s. 6) bylo v podtitulku vyjádření ředitelky Domu kultury: "*Pokusíme se získat pověst kulturního města, říká Veronika Rybová*".

"Dalekát' cesta má! Marné volání!!" zase říkám JÁ kronikář spolu s Máchou.

Deník Litoměřicka, pondělí 31. května, č. 125, roč. VII., s. 8.

Víkend v Litoměřicích byl zasvěcen setkávání
Salva Guarda/Páteční večer se představili účastníci setkání svými díly

Jiří Roth

Litoměřice - Víkend v Litoměřicích patřil vzpomínce na básníka Karla Hynka Máchu, v jehož jméno se uskutečnilo i IV. mezioborové máchovské setkání malířů, sochařů, muzikantů a literátů v litoměřickém hotelu Salva Guarda.

Úvodní, tedy páteční večer patřil vernisáži výstavy generačně spřízněných výtvarníků sedmdesátých let. Nejdříve přítomní vzpomněli památky malíře Petra Chalabaly, který počátkem května po těžké nemoci zemřel. "*I když mu už nikdo z nás do očí nepohlédne, je tu s námi prostřednictvím svých obrazů*" , řekl akademický malíř Jan Grimm.

I proto, že zde byli zastoupeni dva umělci z Německa, pronesl úvodní slovo drážďanský kunsthistorik Reiner Beck. Ten ve svém projevu vyzdvihl zejména těsné propojení kultury obou národů a to jak v dávné, tak i nedávné historii. "*Doufám, že společné ovlivňování bude pokračovat i nadále*", vyjádřil naději Dr. Beck.

Po Reineru Beckovi řekl na úvod máchovského setkání několik slov i předseda

Klubu českých spisovatelů Lubomír Brožek. Z jeho úst zaznělo zejména volání po vzájemné komunikaci, po vyjadřování pravdy. *"Je zvláštní, že lidstvo sestruje složité přístroje, aby zachytilo případné signály z vesmíru, ale neslyší hlas svého bližního,"* vyjádřil své pocity literát. Zároveň vyzval všechny lidi, aby si vzali svět zpátky do dlaní, odkud jim ho vyrval kšeft, cynismus a odporná lhostejnost.

Vernisáž zpestřil hudebním vystoupením kytarista Štěpán Rak, který ovšem pouze nehrál, nýbrž i recitoval a zpíval. Bravurně interpretoval Smetanovu Vltavu, za což sklidil dlouhotrvající potlesk. Ve své skladbě připomněl i učitele národů Jana Amose Komenského. Bylo až zarážející, jak přesně pasovaly výroky dávno mrtvého Mistra na dnešní dobu. Jak například současní politikové splňují přesně ta kritéria, před kterými Komenský varoval a jak jim chybí ty vlastnosti, které by podle dávného pedagoga měli mít.

Úvod máchovského setkání pootevřel přítomným dvířka ke způsobu vzájemné komunikace, naslouchání druhému a způsobu určování hodnot, kde nejvýše nestojí pouze mamon a závist.

Poznámka kronikáře:

Takže nám opět vše proběhlo v duchu roku 1950. Obecné fráze a žádný kreativní čin. Že jejich hostitel akademický malíř J. Grimm zničil soutěž mladých literátů, těmto pánům nevadilo. Oni o tom ani nevědí, protože naslouchat bližnímu je pro ně stejná fráze jako pro politiky, které kritizují. Pokrytectví a zase pokrytectví. Jenom žádnou kreativní myšlenku, která by mohla narazit. Příklad? Mezi organizátory těchto setkání patří děkan pedagogické fakulty v Praze prof. Vašák. Když jsem loni na festivalu "Máchovy Litoměřice" hovořil k mladým básníkům o navrácení Máchova náhrobku z pražského Vyšehradu zpět do Litoměřic a vypsání konkursu na náhrobek nový, který by odrážel Máchův fenomén na úrovni 3. tisíciletí, vzbudil jsem upřímný a nefalšovaný zájem. Ale prof. Pavel Vašák o přestávce za mnou přišel a mezi čtyřma očima mi řekl, že by to nedělal, protože by to vzbudilo bouři nevole. Mladým lidem to ale veřejně neřekl protože cítil atmosféru na mé straně. Stejně tak souhlasil na Městském úřadě s mojí kritikou majálesu a obnovy kultu Máchy oproti jeho fenoménu a rozhořčil se nad iniciativami Grimmů. V praxi pak udělal pravý opak.

Na téže straně byl ještě článek:

Desítka literátů interpretovala svá díla

Autorské čtení/Spisovatelé by si zasloužili větší zájem

Jiří Roth

Litoměřice - Autorské čtení se uskutečnilo v rámci IV. mezioborového setkání malířů, sochařů, muzikantů a literátů v divadle K. H. Máchy v Litoměřicích. V hledišti divadla byla necelá stovka lidí. Jak úvodem řekl spisovatel Alex Koenigsmark, v Čechách nemá autorské čtení zatím takovou tradici jako v některých zemích na západ od českých hranic. *"V Hamburku přijde na autorské čtení okolo osmi set lidí"*, sdělil publiku své zkušenosti z Německa.

Úvodem vystoupil kytarista Štěpán Rak a herec Alfréd Strejček a předvedli pásmo o básníku Karlu Hynku Máchovi. Po nich už jeviště patřilo deseti literátům, kteří zde přečetli úryvky ze svého dílka. Moderátor večera Alex Koenigsmark se

snažil kombinovat poezii s prózou, veselé s vážným. Popravdě řečeno, převažovala témata vážná. Smích na tváři publika vyvolal snad jen básník Jaroslav Čejka a spisovatel, ale hlavně psychiatr Jan Cymický. Eva Kantůrková přečetla, podobně jako v loňském roce, úryvky ze své prózy Zahrada jménem Eden. Václav Suchý zarecitoval několik básní, stejně jako Lubomír Brožek nebo Petr Cincibuch, Barbora Nesvadbová přidala trochu do mlýna svoji eroticky laděnou povídkou, kterou přečetla rychlým tempem a ne příliš hlasitě. Otakar Chaloupka v úryvku své prózy odhalil vlastní pocity okolo narození sebe sama a docent Pavel Vašák si přinesl dva výtisky Práva, odkud přečetl dva sloupy pana Č (člověk, Čech, nebo co kdo chce). Jiří Žáček pak téměř na závěr přednesl své kouzelné verše.

Příjemné bylo, že během večera přišlo do divadla i několik mladých lidí z ulice. Snad ti dají základ zájmu veřejnosti o žijící autory a budou je chtít vidět na jevišti i jako interprety vlastních děl.

Poznámka kronikáře:

Pane redaktore Jiří Rothe, vzhledem k loňskému setkání mladých básníků, následnému dalšímu vývoji a vašemu plácání v souladu se současnou mocí ve městě Litoměřice bez znalosti podstaty jste opravdu pro budoucnost lepší tragikomický závěr napsat nemohl. "Ó Čechové...!!!": Ano především musíme budovat konzumní společnost (jde o výchovu diváka), a šlapat po talentech. Vždyť oni by nás z toho Parnasu mohli svrhnout. Jenom žádné dějiny! Musíme udržet opakování toho starého a sama sebe. Jen tak se udržíme nahoře!!! A potřebujeme vychovávat redaktory jako je pan Roth. To jsou naši správní popularizátoři!!! Je třeba vychovávat z mladých lidí diváky a obdivovatele nás samých, ne tvůrce kulturních dějin... !!!

Na téže stránce novin pak k Máchovým oslavám byly ještě dva články:

I.

Oslavy zakončili na Radobýlu

Zakončení/Kytičku lučních květů položili u Máchova hrobu

II.

Máchův představitel chce být hajným v Českém středohoří a jeho koníčkem je sokolnictví

Vítěz soutěže/Stal se jím čtyřadvacetiletý Marek Klitsch z Lovosic.

Výstava Máchových grafik v Galerii Ve dvoře (gotické dvojče) bude!!!

Záslouhou odboru kultury MěÚ se v červnu přece jenom našly peníze na klipy pro výstavu organizovanou PhDr. Pavlem Chalupou.

Výstava se bude konat v rámci "pohřbu" festivalu "Máchovy Litoměřice" v listopadu 1999.

Zpráva o přípravách Máchových Litoměřic 1999

Ve dnech 28. - 30. 5. 1999 proběhla jarní část programu Máchových Litoměřic. Z ohlasu mezi veřejností lze usuzovat, že se akce vydařila. Vzhledem k některým problémům, které přípravu akce provázely, pokládají níže podepsaní členové přípravného výboru za nutné seznámit představitele města s vývojem událostí formou této zprávy.

Úspěch akce a její příznivé přijetí mezi občany města lze přičíst tomu, že se podařilo skloubit vysokou profesionalitu technického zabezpečení (ztělesněnou p. A. Dluhošem a mjr. Kischem) s nadšením dobrovolných organizátorů, kteří věnovali přípravě programu desítky hodin ve svém volném čase. Nikdo z organizátorů vloženého úsilí nelituje, paradoxní je však situace, kdy nejvíce sil nestála dobrovolné organizátory vlastní příprava akce, ale řešení neustálých zbytečných sporů s ředitelkou MKZ V. Rybovou. Komunikace mezi ředitelkou (která měla k dispozici všechny finanční prostředky) a ostatními členy přípravného výboru nefungovala od samého začátku. Zatímco ostatní členové přípravného výboru sledovali svou činností pouze zdárné provedení akce, paní ředitelka V. Rybová neustálým dělením na "my" a "oni" vnášela do příprav konfrontační charakter. Paní ředitelka nesvolávala domluvené schůzky a pokud je svolala, ostatní členy výboru na ně nezvala. Její informace podávané jednotlivým členům přípravného výboru byly často protichůdné (nemluvě o informacích podávaných kulturní komisí). V kanceláři paní ředitelky byli členové výboru vystavováni nepřijemnému a posměšnému jednání. V této atmosféře mohli členové přípravného výboru pracovat jen s velkým sebezapřením a pouze proto, že jim bylo líto vymyšleného a schváleného programu a dosud vynaložené práce.

Domníváme se, že tato situace je bezprecedentním hazardováním se zájmem občanů o život ve svém městě a mrháním jejich aktivitou přispět k jeho zlepšení. Proto nepřistupujeme k rezignaci na jakékoli aktivity, která by byla logickým důsledkem po popsání zkušenostech z organizování ML, ale budeme usilovat o nalezení vhodné formy spolupráce.

Pokud má město zájem o zapojení občanů do svých akcí, měly by být zajištěny následující podmínky:

- 1) Bude vytvořen subjekt (třeba přípravný výbor), v němž budou přesně dána pravidla vnitřní komunikace a spolupráce s MKZ.
- 2) Budou přesně rozděleny kompetence jednotlivých členů subjektu.
- 3) Akce se budou připravovat s dostatečným časovým předstihem.

Problémy popsané v předchozím textu plynuly často právě z nejasných kompetencí, kdy autoři nápadů a námětů chtěli logicky dotáhnout "své" vize do konkrétní podoby a naráželi na formálně stanovenou vedoucí, která však nesla za provedení akce skutečnou zodpovědnost. Jsme si vědomi, že by byla za předpokladu oboustranné vstřícnosti zvládnutelná.

Před zahájením příprav příštího ročníku proto navrhuje uskutečnit jednání o konkrétní formě budoucí spolupráce.

V příloze této zprávy uvádíme chronologický soupis nejdůležitějších schůzek a jednání s náplní práce jednotlivých členů přípravného výboru. Příloha je nedílnou součástí této zprávy.

V Litoměřicích dne 3.6.1999

Grimmová

akad. mal. Ivana

Michal Hanzl

Mgr. Jitka Hrdličková

Rozdělovník:

Ing. M. Kadeřábková - zástupce starosty

pí. Bitrichová [sic!]- městský úřad Litoměřice

Mgr. V. Rybová - ředitelka MKZ

Mgr. Chlupáč - vedoucí kulturní komise městského zastupitelstva

Poznámka kronikáře:

"Příloha zprávy o přípravách Máchových Litoměřic (ML) 1999" představuje dvě strany obdobného bolševického blábolu, který se mi nechce přepisovat. Jestliže jsem někde v úvodu této rubriky napsal, že jsme opět někde v roce 1950, nemýlil jsem se.

Na 14. jednání Městské rady 10. června informoval člen rady a předseda Městské kulturní komise (a cestovního ruchu) (Demokratická unie) Mgr. Chlupáč o průběhu Máchových Litoměřic a poukázal na některé nedostatky, ke kterým došlo při organizaci a propagaci průběhu oslav. Členové rady obdrželi zúčtování nákladů spojených s realizací Máchových Litoměřic.

Poznámka kronikáře:

Na stranu rodiny Grimmů a pana Chlupáče se přidal historik - archivář PhDr. Jan Smetana. Kronikáři tvrdil, že rodina Grimmů zachraňuje litoměřickou kulturu a že kronikář se na věci dívá jednostranně. J. Smetana si nedal ani vysvětlit, že festival "Máchovy Litoměřice" byl zabit právě rodinou Grimmů, kterým jako nástroj posloužil p. Chlupáč. Smetana tvrdil, že festival Máchovy Litoměřice bude a okřikl kronikáře, aby na něho neřval. K tomu opravdu není co dodat? Neslíbili Grimmovi p. Smetanovi místo ředitele Domu kultury?

V duchu oslav rodiny Grimmů zaslal Smetana také dopis starostovi města. Pokud ho kronikář získá, přepíše jeho text do kroniky.

ZÁŘÍ 1999

Litoměřice a Míšeň v době romantismu

Slavnostní odpoledne konané pod záštitou měst Litoměřice a Míšeň a obce Libochovany.

Pod tímto názvem a patronací měst Litoměřice, Míšeň a obce Libochovany a z finančních prostředků FMP programu EU PHARE CBC (program malých projektů) se konalo v úterý 14. září slavnostní odpoledne věnované výročí úmrtí litoměřického zapomenutého skladatele Václava Jindřicha Veita, 155. výročí prvního německého překladu a první kladné recenze (v jazyce německém) Máchova "Máje" v almanachu "Libussa" a výstavě o tiskaři a litografovi v Litoměřicích a v Praze K. V. Medauovi (1791 - 1866).

Přítomen byl prapravnuk V. J. Veita pan Dipl.-Ing. Dr. Martin FRIEDRICH s manželkou a maminkou (pravnučka Veita). Panu starostovi J. Landovi věnoval dva lepty svého strýce architekta Rudolfa Veita. Byl překvapen, když se dozvěděl, že právě tyto dva lepty jsou v majetku litoměřického muzea a že byly reprodukovány v edici Malíři Litoměřicka sv. 3 (Litoměřice v proměnách malířských slohů..., Litoměřice 1998, strana 50). Z vizitky jsem opsal: Dipl.-Ing. Dr. Marttin Friedrich, Associate Professor, Department of Communications and Wave Propagation Technical University Graz, Inffeldgasse 12, A-8010 Graz, Austria (Rakousko). Pan Friedrich měl velikou radost když si v edičním plánu přečetl, že 12. svazek edice má být věnován jeho strýci Rudolfu Veitovi. Maminka pana Friedricha nabídla litoměřickému muzeu dar: Nad pianem má doma zavěšenu Veitovu (skladatel) posmrtnou masku, kterou by ráda věnovala litoměřickému muzeu.

Poznámka: Graz je hlavní město spolkové země Štýrsko v Rakousku, má 250 tisíc obyvatel, což je 20 procent obyvatel celého Štýrska. Město je staré 850 let a je druhým největším městem Rakouska, leží 60 km od hranic se Slovinskem. Staré město je učebnicí architektury, je zde univerzitní klinika s mnoha vědci a je též střediskem raketového výzkumu. Ve městě žije 25 tisíc cizinců ze 141 národností.

Úterý 14. září 1999

14:30 hod.: Pietní akt u rodného domku V. J. Veita v Řepici (Obec Libochovany) za přítomnosti představitelů Okresního úřadu, Okresního vlastivědného muzea, Městského muzea Míšeň, pravnučky (matka) a praprapravnuka V. J. Veita (Rakousko) a starostky obce Libochovany. O Veitovi promluvila ředitelka muzea E. Štíbrová. K pamětní desce, kterou obec Libochovany pořídila v roce 1996 k 190. výročí skladatelova narození, položila starostka květiny a pražský houslista Vojtěch Fiedler zahrál část Veitovy skladby. Veitova hudba tak zazněla v tomto prostoru znova po mnoha letech.

Na druhý den přinesl Deník Litoměřicka (Severočeské noviny, středa 15. září 1999, č. 215, roč. VII., s. 8) malý článek "Kytíčkou uctili památku řepnického skladatele" s podtitulkem "Pietní akt / Zúčastnili se ho také praprapravnuk hudebníka". Článeček doprovázela fotografie s popiskem: "Starostka Libochovan Ivana Sklenářová připíná květiny k pamětní desce V. J. Veita."

15:30 hod.: Pietní akt u hrobů K. H. Máchy a V. J. Veita na litoměřickém hřbitově. Na Veitův hrob byly položeny květiny, ale už se nemluvalo. Květiny byly položeny i na Máchův hrob, kde krátce promluvil literární historik PhDr. Pavel Chalupa.

16:30 hod.: Setkání na výstavě "Kreslíři a litografové litoměřické kamenotiskárny K. V. Medaua (1791 - 1866)" v budově muzea kde se podávalo víno a mluvil O. Doskočil.

17:30 hod.: Odhalení busty V. J. Veita před divadlem. Úvodní řeč a vlastní odhalení provedl starosta pan Landa.

Vernisáž výstavy o V. J. Veitovy v divadle.

Úvodní slovo (a velice pěkné) měla studentka muzikologie (hudební vědy) Eva Zámečnicková z Prahy. (O Veitovi psala seminární práci).

18:00 hod.: 2. koncert Okresního vlastivědného muzea Litoměřice:

Program:

V. J. Veit

Hermanns Trio, Kvartet G-moll

Díla v Okresním archívu Litoměřice se sídlem v Lovosicích dohledal pražský houslista Vojtěch Fiedler, který pro koncert sestavil kvartet ve složení: Vojtěch Fiedler - housle, Helena Chytrá - housle, Josef Fiala - viola, Václav Fleissig - violoncello; Nikola Eckertová - klavír.

O dohledávání a nastudování Veitových skladeb V. Fiedler napsal:

Pro koncert v Litoměřicích dne 14. 9. 1999 jsem vybíral ze dvou klavírních skladeb (variací), ze dvou trií pro housle, violoncello a klavír a ze dvou smyčcových kvartet B-dur a G-moll. Při studování notového materiálu jsem se zaměřil především

na to, zda notový materiál je v pořádku (týká se rukopisů) a dále na hudební hodnotu z hlediska poslechovosti. Dále jsem se zaměřil na období ve kterém tyto skladby vznikly. Snažil jsem se najít skladbu, kterou Veit napsal ještě v Litoměřicích. Zde si myslím, že nejlépe tomu tomu je tzv. Hermanns Trio, které sice není datováno, ale svojí jednoduchostí a líbivostí, vzhledem k dalšímu vývoji skladatelovi práce, se zdá býti této době nejbližší. Též jsem musel přistupovat k dramaturgii tak, aby při provedení obou skladeb byl nějaký hudební kontrast. Proto jsem vybral smyčcový kvartet G-moll. Tento kvartet pro svoji melodiku netvoří nepříjemný kontrast k mladšímu Hermanns Triu.

Recitace (paralelně česky a německy) I. intermezza z Máchova Máje. Úvodní slovo literární historik PhDr. Pavel Chalupa a paralelně (německy) pracovník Městského muzea Míšeň S. Förster.:

**Německá pout' Karla Hynka Máchy (předneseno česky i německy)
PhDr. Pavel Chalupa, literární historik**

Když 23. dubna 1836 vyšla Karlu Hynku Máchovi jeho první kniha, *Máj*, nikdo nemohl předpokládat, že se z té útlé knížečky stane největší, nejproslulejší a nejvydávanější báseň české literatury. Nikdo nemohl předpokládat, že dosud poměrně neznámému mladému básníkovi schází pouhého půl roku života, že zemře náhle v sudetských Litoměřicích, kde bude pohřben, a že se za sto let bude stěhovat zpátky do Prahy jako symbol, kultovní česká hodnota, již je třeba zachránit i za cenu zneuctění hrobu. Máchova exhumace 1. října 1938, v den počátku platnosti Mnichovské dohody, jeho převoz do Prahy a pohřeb na Vyšehradě v květnu 1939 byl všeobecně chápán jako záchrana českého národního symbolu před německými barbary. Mácha se stal předmětem českého kultu.

Bylo ale Máchovo češství (v té době se mu říkalo nepřesně vlastenectví, neboť nepoužívalo pojmu vlast ve smyslu zeměpisném, ale toliko a výhradně v nacionálním smyslu vlasti jako území Čechů po linii krve a jazyka), bylo tedy toto vlastenectví skutečně tak nesporné, že by z něj mohla snadno povstat ona mytičnost českého národního symbolu srovnatelná s korunovačními klenoty a dvouocasým lvem? Nikoli, Mácha byl v tomto smyslu pravým opakem obrozence. V jeho díle nenajdeme, na rozdíl od jeho současníků, jediné protiněmecké slovo, on sám byl zcela přirozeně bilingvní, jeho literární počátky byly německé, jeho snoubenka i první zaměstnavatel byli čeští Němci, v jeho rozmáchlém romantickém gestu najdeme i některé názvuky romantismu německého. A byli to právě Němci, jejichž literatura byla v té době na nesporně vyšším stupni vývoje, neboť romantismus už u nich dávno dospěl ke svým vrcholům, kteří jako první byli schopni reflektovat Máchovu velikost.

Jak známo, česká obrozenecká společnost 30. let se k vydání *Máje* postavila chladně. Vyšly na něj celkem tři v podstatě negativní kritiky z pera Tylova, Chmelenského a Tomíčkova. Chlad převažoval (až na výjimky) až do roku 1858, kdy vyšel almanach *Máj*, kolem něhož se seskupila generace mladých autorů, kteří Máchu vyzdvihli na místo, které mu náleželo. Ale až do roku 1862, po více než 25 let od Máchovy smrti, se v Čechách nepodařilo vydat Máchovo básnické dílo. Vydání v roce 1845 zkrachovalo pro nezáměr subskribentů a jedinou Máchovou knihou na více než dvě desetiletí tak zůstalo první vydání *Máje* (které si ovšem Mácha vydal za své - vlastním nákladem v roce 1836). Z perspektivy přežívajících klišé o českém národním

obrození je jistě překvapivé, že první, kdo se o Máchovo dílo začal vážně zajímat, byli právě čeští Němci. Siegfried Kapper, propagátor a vyznavač Máchovy tvorby, překládal a publikoval po německých časopisech Máchovy práce. Od roku 1842 publikoval i v nově vzniklém, německy psaném Almanachu *Libussa*, který vydával v Praze Paul Aloys Klar, a který se programově věnoval české kultuře; zde ve 3. ročníku, v roce 1844, vyšel i Kapperův německý překlad *Máje* - nejen první německé vydání, ale dokonce první vydání *Máje* po onom samizdatovém vydání Máchově v roce 36. Jako předznamenání německého překladu najdeme v *Libussi* i vůbec první veskrze obdivnou studii o Máchovi, jejímž autorem byl Josef Theodor Wander Ritter von Grünwald, básník a publicista z okruhu almanachu *Libussa*, který o *Máji* v závěru své práce píše:

"Tuto krásnou báseň lze počítat mezi nejlepší dary novočeské poezie, pokud však jde o její charakter, je v této poezii jedinečná. Siegfried Kapper, který se ... osvědčil jako schopný zahradník, přesadil ducha originálu do německého jazyka se šťastným úspěchem. Kéž by tento překlad obrátil pozornost německého publika k literatuře, která, ač mladá, přece už přinesla tak mnoho vynikajícího. Quo - usque tandem...?"

[poslední odstavec originálu in: Libussa 1844 s. 100, přeloženo z němčiny]

O zájmu německého publika o Máchu svědčí konec konců i to, že *Máj* byl do němčiny přeložen celkem pětkrát. (S. Kapper 1844, Alfred Waldau (Joseph Jarosh) 1862, K. Müller 1882, Ed. Neumann 1933 - 1937, Otto F. Babler 1975).

My si však poslechneme ten překlad, který nás nejvíce zajímá, neboť má bezprostřední vztah k okruhu kolem litoměřického tiskaře almanachu *Libussa* Karla Medaua, z jehož pražské dílny vyšel i první německý překlad od Siegfrieda Kappera. Uslyšíte ukázkou z 1. intermezza Máchova *Máje* nejprve česky a poté německy.

Recitovali:

Česky: pražská herečka Hana Krtíčková.
Německy: Gudrun Schweißinger z Městského muzea Míšeň

J. V. Veit vycházel z díla R. Schumanna. Proto třetí blok byl věnován jeho dílu:
Er spielt den Kreis Lerina (6 Teile)
Interpret: Holger Miersch (Drážďany)

Slavnostní odpoledne sice platilo PHARE, ale 30 tisíc Kč pro umělce nestačilo pokrýt požadavky německých umělců (klavírista 6.000 Kč,-, recitátorka 4.000 Kč,-) a proto zbytek pro německé umělce doplatil magistrát Města Míšeň). Průměrný honorář českých účinkujících činil 2.500 Kč, česká herečka dostala 2.000 Kč,-, německá ochotnice 4.000 Kč,- Kč.. To je sblížení v praxi s Evropskou unií.

Na závěr se konal raut v divadle.

TISK:

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny, čtvrtek 16. září 1999, č. 216, roč. VII., s. 8):

Skladatel má již bustu
*Slavnostní odpoledne / Bylo pořádáno Okresním vlastivědným muzeem
v Litoměřicích*

k uctění památky Václava Jindřicha Veita, který zde žil

Jitka Eretová

Litoměřice - Slavnostním odpolednem s názvem Litoměřice a Míšeň v době romantismu, jehož pořadatelem bylo Okresní vlastivědné muzeum v Litoměřicích, si v úterý Litoměřičané v bohatém programu připomněli památku a odkaz zdejšího hudebního skladatele Václava Jindřicha Veita. Po pietním aktu u Veitova rodného domu v Řepnicích u Libochovan a u skladatelova hrobu na litoměřickém hřbitově se konalo setkání na výstavě Kreslíři a litografové litoměřické kamenotiskárny K. V. Medaua v muzeu. Odpoledne pak vyvrcholilo slavnostním odhalením busty V. J. Veita před divadlem K. H. Máchy s vernisáží malé výstavy o něm, po níž následoval koncert. Celá akce se konala pod záštitou měst Litoměřice, Míšeň a obce Libochovany a za podpory prostředků z fondu Phare.

Bustu V. J. Veita, která byla v minulosti součástí celého pomníku, umístěného v místech před současnou školou Lingua Universal, a jež několik desítek let ležela v depozitáři litoměřického muzea, zrestauroval Václav Mudruňka a od 14. září zdobí nádvoří Divadla K. H. Máchy. *"Můžeme ho zařadit mezi naše první romantiky a právem ho lze pokládat i za Smetanova předchůdce v době obrozené",* řekla na úvod vernisáže výstavy hudebníka ve foyeru divadla Eva Zámečnicková z Prahy, studentka hudebních věd.

Podle slov historika umění Oldřicha Doskočila z okresního muzea, který byl autorem scénáře vzpomínkového odpoledne, je to jedna z největších a nejnáročnějších akcí, které muzeum realizovalo. *"Všechno jsou autentické materiály, které byly dohledány v Okresním archívu v Lovosicích, kde ležely více jak sto let",* uvedl Doskočil. Materiály o V. J. Veitovy zpracoval hudebník Vojtěch Fiedler, který v Řepnicích a na koncertě zahrál ukázky z jeho děl.

"Je to výborný nápad přiblížit veřejnosti takto minulost a spojit výtvarné umění s hudbou", podotkl houslista. Ten se svým kvartetem vedle dalších českých a německých umělců, kteří v obou jazycích recitovali úryvek z Máchova Máje a představili dílo Roberta Schumanna, účinkoval v programu večerního koncertu.

Václav Jindřich Veit se narodil 19. ledna 1806 v tzv. Poustce v Řepnici u Libochovan. S hudbou přišel do styku již jako chlapec v Litoměřicích, kde se naučil hrát na housle a varhany. V 15 letech odešel studovat do Prahy na filosofickou a právnickou univerzitu. I když si zvolil úřednickou dráhu, hudbě se stále nepřetržitě věnoval a cvičil se ve hře i na dalších nástrojích. Složil na 60 skladeb a získal si značný věhlas. K jeho vrcholným dílům patří čtyři smyčcová kvarteta, několik kvintet a tři orchestrální skladby. Vydal také dva svazky písní. Do Litoměřic se z Prahy vrátil v roce 1862. Ve městě svého dětství však nepobyl dlouho a již po půldruhém roce, 16. února 1864, ve věku 58 let umírá.

Článek je doprovázen fotografií s popiskem: "Ředitelka Okresního muzea Eva Štíbrová a starosta Litoměřic Jiří Landa pronesli slavnostní řeč při odhalení busty skladatele V. J. Veita." Foto: Karel Pech.

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), sobota 18. září 1999, č. 218, roč. VII., s. 9.

Rodákovy skladby nastudoval houslista Vojtěch Fiedler

Rozhovor / Posluchači je mohli posoudit na slavnostním odpoledni věnovaném Václavu Jindřichovi Veitovi

Jitka Eretová

LITOMĚŘICE - Hudbu z dílny skladatele a místního rodáka Václava Jindřicha Veita, jehož si Litoměřičané připomněli v úterním programu, při němž byla umělci odhalena i busta u divadla K. H. Máchy v Litoměřicích, měla možnost veřejnost uslyšet i v několika skladbách, nalezených v Okresním archívu v Litoměřicích, v podání pražského houslisty Vojtěcha Fiedlera.

Jak jste se dostal ke studiu díla V. J. Veita?

"Upozornil mě na něj Oldřich Doskočil z litoměřického muzea, který ho použil jako propojovací článek k novoromantismu zde a v Míšni. Našich novoromantických skladatelů není mnoho a Veit je rodák. Psal hlavně kvarteta, ale jeho dílo není až zas tak pestré, jde spíše o salónní muziku 19. století, kdy se tak různě muzicírovalo."

Jaké další zajímavosti jste při svém bádání objevil?

"Pro mne bylo například zajímavé to, kolik skladeb odložil rozepsaných, které nikdy nedokončil. Další materiály jsou ještě v univerzitní knihovně, v Národním muzeu a po soukromých sbírkách. Skladba, kterou jsme hrály v divadle, je rukopis s názvem Herman Strill [sic!]. Je to dílo, které podle mého názoru napsal Veit ještě jako velmi mladý a nejsem si jist, jestli se vůbec někdy provozovalo, ale na veřejnosti nebylo hráno určitě."

Budete pokračovat v dalším bádání?

"Myslím si, že po hudební stránce mám již podstatnou část materiálů o Veitovy zmapovanou."

Uslyšíme ve vašem podání i další skladby?

"Bylo by dobré, aby to mělo nějakou návaznost. Zatím jsou to jenom vize, ale i Veit má chrámové věci, které by možná v budoucnu mohly zaznít v některém ze zdejších kostelů. Bylo by to zajímavé."

Představte nám ve zkratce i sebe.

"32 let, svobodný, studoval jsem pražskou konzervatoř. K hudbě mě přivedl nechtěně děda, který byl výborný amatérský muzikant. Od malička jsem se doma prosazoval, nikdo mi nebránil. Hraji trochu na klavír, v pubertě jsem se naučil na kytaru. Loni jsem absolvoval půlroční angažmá v Řecku. V současné době hraji převážně komorní hudbu v Kosově triu a Atlantic colegiu. Hrajeme hodně staré muziky a snažíme se prosazovat i soudobou hudbu, například Josefa Marka, Libora Dřevíkovského, Maxe Šterna a další."

Článek je doprovázen fotografií s popiskem: Vojtěch Fiedler.

České noviny (Týdeník litoměřického okresu, č. 38, roč. 2, 24. září 1999, s. 6).

Minulý týden byla před divadlem K. H. Máchy v Litoměřicích slavnostně odhalena busta hudebního skladatele Václava Jindřicha Veita. Bustu restauroval Mgr. Vít Mudruňka (na snímku při posledních kosmetických úpravách). V. J. Veita lze pokládat za Smetanova předchůdce a právem považovat za jednoho z našich prvních romantiků. Jeho hudba ovlivnila další hudební romantiky, především Zdeňka Fibicha a Viléma Blodla. Veit, který žil v Litoměřicích a narodil se v Řepnicích, byl za svého života znám i za hranicemi. Přispělo k tomu i jeho přátelství s F. Mendelssohnem, F. Lisztem nebo R. Schumannem.

Odhalení zmíněného monumentálního díla bylo součástí slavnostního odpoledne s názvem "Litoměřice a Míšeň v době romantismu", které zorganizovala obě města spolu s Obecním úřadem Libochovany. Předcházela mu slavnost u rodného domu skladatele v Řepnici, pietní akt u hrobu na litoměřickém hřbitově, vernisáž výstavy v Okresním vlastivědném muzeu a na závěr koncert z díla V. J. Veita a R. Schumanna v

divadle. Výstava "Kreslíři a litografové litoměřické kamenotiskárny K. V. Medaua" potrvá do října.

(lán)

ŘÍJEN 1999:

Máchovy Litoměřice

*(aneb podle kronikáře: Pohřeb I. ročníku festivalu "Máchovy Litoměřice")
Oficiálně: Vzpomínkový večer u příležitosti výročí úmrtí Karla Hynka Máchy.*

17: 30 hod.: Setkání na výstavě "*Karel Hynek Mácha očima grafiků*" v budově gotického dvojčete (u Divadla K. H. Máchy) - na 70 předních českých a slovenských grafiků 20. století zastoupených v ojedinělém souboru 83 grafických listů o osmi cyklech, které vydal v letech 1981 - 1999 největší český máchovský sběratel dr. Josef Stejskal.

Vernisáž uvedl Ludvík Kundera, recitovala Kamila Drtilová. Kurátor výstavy: Pavel Chalupa.

JUDr. Josef Stejskal se narodil 30. července 1911 v Chrudimi. Nyní žije v Poličce v obyčejném bytě obyčejného panelového domu na sídlišti. V letech 1930 až 1935 studoval na Právnické fakultě UK v Praze. Jeho zájem o dílo K. H. Máchy byl mj. podnícen velkolepými oslavami 100. výročí Máchova úmrtí v roce 1936. Od té doby do současnosti se mu podařilo shromáždit naši nejúplnější sbírku vydání básně Máj a pozoruhodný soubor výtvarných děl s máchovskou tematikou od významných českých malířů, sochařů i fotografů. Na počátku osmdesátých let se stal iniciátorem a samizdatovým vydavatelem ojedinělé grafické kolekce "K. H. Mácha očima grafiků", do které přispělo v letech 1981 - 1999 na 70 předních českých a slovenských umělců. Kromě této své činnosti vydavatelské je autorem "Soupisu vydání básně Máj Karla Hynka Máchy" (1990) a mnoha máchovských studií.

Na vernisáži bylo plno k prasknutí. Úvodní slovo pronesl spisovatel, básník a překladatel Ludvík Kundera. Úvodní slovo zde přepisujeme v plném znění.

Básník trvale vzrušující a jeho poličský sběratel **Ludvík KUNDERA**

Obrňuji se omluvou, že má promluva bude velmi osobní, zprvu možná i směšná. Před rovnými třiapadesáti lety jsem chodil do sexty reálného gymnázia v Litoměřicích a vypukly tam tehdy velkolepé akce ke stému výročí smrti Karla Hynka Máchy. Trvaly snad celý rok a vystřídala se tu na jevištích i řečništích velká jména české literatury (Josef Hora tu například četl celé Máchovy variace), ale konaly se tam i nesčetné sjezdy rozličných organizací, spolků a stran - svou bizarností mi utkvěl sjezd Klubu československých turistů (neboť Mácha byl rekordní chodec, trať Litoměřice - Praha

ušel přes noc, a navíc i zlezl spoustu českých hradů), dále sjezd celostátní organizace hasičů (neboť Mácha si údajně uhnal smrt při hašení požáru), sjezd baráčníků, sjezd absolventů nějakého vojenského učiliště - a tak dál. Jako rozhněvaný mladý muž koketující s poezií a vydávající s trojicí přátel cyklostylovaný třídní časopis jsem byl přímo rozzuřen, že lidu lhostejný básník je záminkou k pořádání oficiálních parád a komedií, a byl jsem už sdostatek poučen, abych věděl, že na to musím v české tradici reagovat manifestem ostrým jako břitva. Přímo jsem jej vychrlil a nemohl se jmenovat jinak než Dosti Máchy. Vinu za takovéto zneužívání básnickovy památky všelikými institucemi jsem v tom manifestu svalil s nepochopitelnou logikou mladistvé mysli - na Máchu. Pak se však ve mně ozvalo svědomí zakukleného vědce a zhltl jsem za týden celé Máchovo dílo. Byl jsem rázem zcela fascinován, jak u vidění, a svůj pamflet jsem stihl ještě před rozmnožením spálit. Škoda přeškoda, byl bych jej tu jinak přečetl a mohli byste se na mé konto smát přímo nezřízeně. Od té doby jsem začal sbírat nikoli jednotlivá vydání Máchy, nýbrž Máchovskou literaturu, vše o Máchovi. "Jen tak", bez nějakého záměru, z ryzího zájmu narostla má máchovská literatura na půldruhého metru. Léta plynula a asi před devatenácti roky mě náhle zničehonic požádala pražská televize, nevědouc vůbec o mé tajné "specializaci", o hru - o Máchovi: A já měl tzv. literaturu předmětu za zády v knihovně, dokonce z většiny prostudovanou! Místo Dosti Máchy vznikl tedy po 44 letech posléze dramatický Pokus o Máchu. A nyní se poznovu tuze omlouvám, že jsem neslušně mnoho mluvil o sobě, a spěchám rovnou k vlastnímu tématu, to jest k Máchovi a k Máchovské sbírce Josefa Stejskala.

Kdykoli jsem četl nějakou charakteristiku Karla Hynka Máchy, vždy jsem byl v pokušení nahradit ji prostě "titulem": český prokletý básník. Znamenalo by to v praxi ustavit i pro českou literaturu kategorii, kterou uznáváme pro francouzskou literaturu 19. století, výjimečně pro německou, zcela výjimečně pro americkou. V čem vidíme tu prokletost? Ve většinou předčasně přervané životní dráze, v drsném konfliktu se soudobou společností (o kritice ani nemluvě), někdy vůbec až v pozdním objevení básníka dávno po jeho smrti, v překračování dosud běžných, ne-li povolených hranic (ani hranice šílenství tu nejsou neznámé!), posléze v protichůdném přijímání a působení díla, dokonce i v pozdním pohoršování nad dílem a životem. Prokletý básník zhusta provokuje a šokuje, a to i po letech, a předmětem svárů je nejen jeho dílo, ale i jeho život, o němž se dovídáme z dopisů, deníků a ze vzpomínek současníků. Prokletost jistěže tkví i v tom, že takový básník, jenž se prudce přičí představě klasika z bronzu či mramoru, se klasikem nakonec nejednou stává, a to za cenu hrubého zjednodušení a skreslení. Právě pro tento úděl máme u nás ilustraci nad jiné názornou: Myslbekův Máchovský pomník v Praze na Petříně: sentimentálně rozkochaný pěvec tam nyně čichá ke kytici šeríků! Jako by sochař znal z Máchy jen prvních osm veršů Máje a sochal pro ty, kdož z něho znají jen první tři verše! Oficiální přijetí, to jest naprosté odmítnutí Máje je sdostatek známo. A víže se k němu pěkný paradox: dva jeho kritici udrželi se v literárních dějinách hlavně a převážně zásluhou těchto svých odsuzujících recenzí. A první nerozpoznal Máchovu genialitu Čech, nýbrž Slovák: Karol Kuzmány.

A třetí Paradox: renomé nejvěrnějšího, ale i nejpracovitějšího Máchova obránce a vykladače, totiž Karla Sabiny, bylo a dodnes je silně pošramoceno. Uvažme, že Sabina byl jako udavač vlastně vyloučen z národa! Počínaje prvním almanachem manifestačně nazvaným roku 1858 Máj se pak vlastně hlásí k Máchovi každá literární generace u nás.

Tato první vlna, v níž překvapivě hrál roli iniciátora i organizátora Vítězslav Hálek, na němž moc máchovského nevidět, přineslo řadu jmen trvalé platnosti

(Neruda, Frič, Světlá, ale i Rudolf Mayer, Heyduk atd.), kdežto o 20 roků později jiný almanach téhož jména je bezmála v moci epigonů, a to ani ne tak Máchových jako spíš raného Vrchlického. A tak to jde nahoru - dolů - nahoru - dolů - dál. Sto let po Máchově smrti se jeden z četných sborníků, Ani labuť, ani lůna, redigovaný Vítězslavem Nezvalem, dočkal i cenzurování, a potom opět pro změnu vzrušoval i šokuje snoby i filistry Máchův šifrovaný intimní deník, do spisů nezařazený, ale šířený v soukromých tiscích. Úděl prokletosti je však nakonec krásný, záviděníhodný: Osobnost nezvetšela, přitahuje i odpuzuje, ponouká k ódám i k výhradám - je prostě živá, živoucí.

Přesto však stále i něco brání puzení zříditi zmíněnou kategorii české literární prokletosti a zařadit tam i K. H. Máchu jako proklatce první velikosti. Brání tomu očividný fakt, že Mácha je vskutku, jak se praví v učebnicích, zakladatel nové české poezie, že je vskutku její Jan Křtitel. Před ním vskutku nebylo nic, co by se mu rovnalo razancí, hloubkou, novostí. Záběr jeho poezie je neslýchaně široký: právě proto se k němu mohli a mohou hlásit lidé tak rozličných škol, ale i kvalit. Komu se nelíbí svár s tím, "co se nic nenazývá", vezme zavděk líčením přírody, kdo chce lidovou notu, má ji mít, kdo touží po mystice, nalezne vděčné pole, kdo se pozastavuje nad tím, že Máj je vlastně příběh otcovraha a svůdce jeho milenky, může se poradovat pověstným věnováním této velebásně "mnohováženému pánu a panu Hynkovi Kommovi, usedlému měšťanu pražskému", a dedikační básní s bujarým refrémem "Věrný syn i bratr náš, / dobré srdce Čechů máš!". Patřím ostatně k těm, kdož si myslí, že je to vskutku důmyslná kamufláž k oklamání cenzury.

A což teprve škola máchovského verše! Vždyť Mácha skutkem prokázal, že jamb - stopa vzhledem k českému přízvuku na první slabice a k množství dvouslabičných slov zdánlivě tak nečeská, rozhodně však svízelná - že tento jamb je k nám přenosný. Máchova práce s významotvornými jednoslabičnými slovy uvnitř verše, jeho smysl pro délku samohlásek a pro přesouvání větného, tedy významově zatěžkaného přízvuku na konec veršů - to jsou na svou dobu zázraky tvárnosti naší mateřštiny. Později nám Jan Mukařovský bystrozrace analyzoval tzv. eufonickou výstavbu, orchestraci jeho verše, to intonování na rozličné samohlásky i ty hry souhlásek mezi nimi - samé postupy kouzelníkovy. I ta řekněme "národní role" Máchovy poezie nám ani neumožňuje ten jednoznačně prokletý punc. Mácha rozevřel, ba rozřal, rozerval problematiku, která trvá dodnes, totiž svár o poslání poezie v národě. Požadavek udělat z poezie bezprostřední nástroj boje (vlasteneckého, revolučního, jakéhokoli), to je vlastní pohnutka onoho legendárního políčku, který na divadelní zkoušce ušetřil Máchovi Josef Kajetán Tyl! A Máchu, jenž byl - zdá se - fyzicky zdatnější, šlechtí, že Tylovi odpověděl nikoli pěstním, nýbrž uměleckým činem. Poezií, která doslova vzkřísila češtinu a pohrdnuvši jednorázovou obrozeneckou funkcí ukázala člověka té doby se všemi jeho propastmi a srázy, se všemi jeho lučínami i pralesy. Pro samu poezii nelze však opomenout impulsy, které Mácha dal i svou prózou a - jakkoli fragmentární - dramatickou. Romantická evropská próza jistě přinesla nové a radikálně bořitelské postupy a Mácha je znal. Ale překračoval je hned ve dvou směrech: intenzivním zhutněním na nejmenší plochu i přechylováním k nebývale konkrétnímu záznamu snového světa. O tom, že i svoje dopisy chápal jako součást tvorby, existuje dokonce doklad: onen "divý" dopis z 28. října 1836 rodičům, Lori i bratrovi, dopis po všem běsnění s věčným dovětkem: "Tento list ať se mi schová, až přijedu do Prahy."

A je tu i skutečnost, že některým Máchovým životním postojům, některému jeho jednání předcházela literární zápis. Že tedy v životě vlastně realizoval to, co už předtím napsal.

Nyní musíme provést veliký skok. V květnu roku 1936 psal František Halas Jiřímu Mahenovi (tedy ryzí Máchovec ryzímu Máchovci): "Celý národ "máchá" a

mám chuť to trochu zakalit. To primátoři, Soukupové, lajtnanti atd. se mi u toho nelíbí. Nechtěl byste sám do toho vlítnout? Soukup v Právu lidu - báseň -, "Ty věčně mladý, nádherný náš hochu", jako by byl člen DTJ. Škoda, že u nás nejsou lidé, kteří by takové věci sbírali a nějak vztekle i vtipně komentovali." Zakrátko píše Halas Mahenovi znovu: "Snad se do toho Máchy pustím já ještě s někým, až si to národ odbude."

Nakonec se Halas do toho pustil. A sám "S troškou do mlýna"... Nedělal si iluze o tom, že Máchovo dílo zná většina národa, hněvala ho oficiální pompa se spoustou bezobsažných tlachů, ale pochopil také záhy, že Máchovo jubileum, zdánlivě vnější "paráda", opravdu rozvichřilo celou jeho generaci, generaci meziválečné avantgardy, která se tradici, všemu minulému někdy vyhýbala až programaticky. Náhle nikoli na základě letmých dojmů, nýbrž po pořádném zamyšlení a leckdy i studiu vznikající básně i stati (také knihy básní a statí!) od básníků a teoretiků jako Josef Hora, Nezval, Biebl, Seifert, Holan, Hrubín, Teige, Laco Novomeský, E. F. Burian, Mukařovský - seznam by byl dlouhý. A nejsou to básně a stati ledajaké! Žádné příležitostné veršování (takové projevy odplavil čas velmi rychle), nýbrž fundovaná a fundamentální díla. Žádné články, nýbrž studie a eseje.

Návrat o sto let nazpět tehdy provázelo i rozjitřené vnímání evropské politické situace. Španělská občanská válka, ono velké memento před druhou světovou válkou, tedy skutečnost drsně bezprostřední, prosakovala do veršů o básníkovi sto let mrtvém a z obou impulsů máchovského i španělského - vznikla zcela ojedinělá kapitola v dějinách evropské poezie. Kapitola jistě stěží přeložitelná do jiného jazyka. Jaroslav Seifert tehdy napsal:

*V přelíbezný ten čas, který jsme milovali,
ať zazní veršů spád,
jsem beztoho jen stín a ještě opěšalý
v pozadí barikád.*

A František Halas vyslovil podobné myšlenky i s těmi máchovskými názvuky:

*Beze psí úzkosti v rachání karabin
pohrobci tví tvou dávnou touhou vzplanou
ať zazvoní až k nim poslední země blín
pod zemi krásnou pod zem milovanou*

Máchovských výstav, dílčích nebo populárně přehledných, už se u nás uspořádalo nespočet. Zahajujeme tu však dnes výstavu, která ve své šíři i hloubce téměř nemá obdoby. Vychází z fondů dlouholetého máchovského sběratele dr. Josefa Stejskala z Poličky. Je to kvalitou i kvantitou svých sbírek muž číslo jedna, muž, jenž dává veřejnosti nahlédnout do svých pokladů. Především umožňuje sledovat šlépěje Máchova díla v české knižní kultuře. Nejde jen o největší (mamutí) či nejmenší (kolibří) vydání Máje, nýbrž i rozsahem a rozmachem neuvěřitelný výtvarný obraz Máchova díla, o Máchou inspirovaný výtvarný pronik do české kultury. Většina velkých jmen českého malířství, české grafiky nepřeslechla výzvu Máchova díla; Aleš, Švabinský, Zrzavý, Rada, Svolinský, Konůpek, Mašek, Bouda, Šíma, Toyen, Štyrský, Lacina, Zykmond a další a další, mladší a mladší - nedopočetali bychom se.

Mnohé z těchto prací patří k vzácným raritám, k nedostupnostem. Doktor Stejskal je neutajoval, jako někteří jiní sběratelé, nýbrž dává je divákům i vědě všanc. Nálezky a

jiskřivá spojení plynoucí z pozorování, nejsou jen výtvarného rázu, zvedají se i úvahy, které mohou stejně tak dobře začít typografickým komentářem jako končit třeba zkoumáním interpretačních postupů, tedy vstupem na pole víceméně filosofické.

A to už jsme v tzv. sekundární literatuře, v záplavě knih, překvapivě mnohých knih, i statí analyzujících Máchovo dílo, zařazujících je do starých i nových souvislostí, konfrontujících je se spornými životopisnými fakty... Je to až zázračné, jak už půldruhého století vždy znovu Máchovo dílo dráždí k výkladům, k průzkumu, k hypotézám, ba i k fantazírování. A nejenom u nás, nejenom doma! Nechybějí reagence v životopisné próze a v dramatu. Všechny ty stopy doktor Stejskal po celý vlastně život zachycoval, zaznamenával, uchovával. Dokážu si představit, že máchovští badatelé, jichž nikdy neubude, budou jezdit do Poličky, kde na rozdíl od knihoven budou pro své disertační a jiné práce mít vše pohromadě.

V jednom punktu je doktor Stejskal obzvláště kromobyčejný. Nespokojuje se s pasívním sbíráním "máchian", nýbrž přichází s vlastní a po léta stále vášnivější iniciativou. Vyzývá vždy houfec zhruba deseti výtvarníků k vytvoření grafického listu či fotografie na máchovský motiv. Tak vznikla alba doktora Stejskala, alba, což je dnes už mezi milovníky a sběrateli grafiky okřídlený pojem. Měl jsem v posledním desetiletí to štěstí být svědkem, ba komentátorem, tohoto ojedinělého počínání, toho podněcování k tvorbě na dané, ale nekonečně široké, máchovsky: širé, téma.

Rozpíná se od doslovné grafické citace motivů přes imaginární portréty, k nimž básník, jehož autentická podoba se nezachovala, vybízí vždy znovu, a přes dílčí záběry symbolického charakteru až po volnou transkripci, transpozici celkového pocitu z díla, až po zachycení takřkajíc vnitřního rytmu bez sebemenší doslovnosti. Josef Stejskal měl při koncipování svých máchovských alb a při jejich ne vždy snadné realizaci šťastnou ruku - a řekl bych, že mnohé jeho podněty vybízejí k dalším úvahám a studiím. Tak například vyzvedl ze zapomnění Františka Doležala, autora 68 máchovských obrazů (o kresbách a drobné grafice ani nemluvě). Tak Josef Stejskal nečerpal jen ze soudobé tvorby, nýbrž pohlížel i zpátky, např. v albu "KHM a Skupina Ra", kde shromáždil - zčásti už tehdá nežijící - malíře vznícenější imaginace. Svými máchovskými alby, která by mohla vlastně tvořit samostatnou výstavu doktor Stejskal zřetelně překročil tradiční hranice českého sběratelství a stal se obzíravým iniciátorem pohybu umění, pohybu kultury.

Pochvalme sběratele, jemuž byla dána trpělivost, jemuž bylo dáno soustředění. Jenž věděl, co sbírá a proč to sbírá. Pochvalme sběratele - iniciátora, jenž uvedl v pohyb roztékané umění grafiky u nás, jenž podnítil vznik přemnohých listů vyjíměčné básnivosti.

Zdravíme na dálku doktora Josefa Stejskala, radujeme se z jeho díla a - děkujeme mu.

19:00 hod.: V Divadle K. H. Máchy - představení literárního Almanachu Máj za přítomnosti autorů:

Ivo Chmelař, Jan Kohout, Ivona Konečná, Igor Lobošský, Vít Pokorný, Josef Pražák (nejstarší účastník. Je mu 92 let), Karel Rada, Richard Svitalský, Milan Šedivý, Marie Špačková, Pavel Žák.

Kulturní program:

Setkání - Stretnutie

- komponovaný pořad poezie, vyprávění a hudby s hercem Ladislavem

Chudíkem, Bohumilem Smejkačem - housle, Vladimírem Hollým - klavír.

V divadle byla předána publikace (literární almanach Máj) autorům:

"MÁJ" - literární almanach na rok 2000, který byl k této příležitosti vydán, je výběrem z prací autorů, kteří se zúčastnili literárního konkursu, vypsáního organizačním výborem festivalu "Máchovy Litoměřice" v roce 1998 (viz kronika 1998). Almanach vydalo Město Litoměřice v den vzpomínky na Máchovo úmrtí dne 6. listopadu 1999. Vytiskla tiskárna H.R.G. Litomyšl, 190 stran. Redaktor almanachu: Literární historik PhDr. Pavel Chalupa.

Frontispis tvoří litografie podobizny Máchy od Josefa Umana (Umann 1835 - ?)¹⁾ s popiskem, že je rekonstrukcí podoby K. H. M. podle domnělého portréту básníka od Františka Maška [Maschek 1790 - 1862, pohřben na litoměřickém hřbitově]²⁾ na hradu Valdštejně a podle svědectví Máchových současníků. Litografoval Josef Farský pro 1. ročník almanachu *Máj*, 1858.

Litoměřický literární almanach na rok 2000 je rozdělen na část básnickou a prozaickou. Přílohu tvoří "Zpráva o soudu rukopisu Máchova Máje v letech 1951 - 1999" od Josefa Václava Pražáka (o autorovi viz Kronika 1998) a "Poznámání:", jež je bez podpisu, ale jež je v podstatě ediční poznámkou k Pražákově práci od Pavla Chalupy.

1) TOMAN, Nový slovník Československých výtvarných umělců, II. díl (L - Ž), Praha 1950, s. 620: Uman (Umann), Josef. * 5./6. 1835 ve Vysokém nad Jizerou. Kreslír, bratr žurnalisty Vojtěcha Umana, žák pražské Akademie od 15. 11. 1854. V jeho pozůstalosti našly se dvě tužkové kresby, z nichž jedna je označena "Dle Machkova originálu kreslil Josef Umann. Na Valdštýně dne 7./4. 1858". Jsou to náčrtky hlavy Jana Křtitele. Z těchto dvou kreseb vznikla litografická podobizna Máchova v almanachu "MÁJ" (1858), tištěná J. Farským.

Poznámka kronikáře: Toman uvádí "tištěná"; na litografii je prokazatelné značení "Lith. Farský", to tedy znamená, že Farský nebyl kamenotiskař, jak uvádí Toman, ale litograf, který předlohu přenesl na kámen.

2) Ibidem, s. 104 - 105.

V divadle bylo asi 50 lidí. Z nich polovina přišla pouze na část představení autorů almanachu a ukázky čtení.

Ohlasy v tisku:

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), pondělí 8. listopadu 1999, č. 260, roč. VII, s. 8.

Mácha inspiroval umělce

Výročí / Slavného básníka vzpomněl spisovatel a rovněž básník Ludvík Kundera

Jiří Roth

LITOMĚŘICE - Výročí úmrtí básníka Karla Hynka Máchy si připomněli v sobotu účastníci slavnostního večera. V litoměřické Galerii Ve dvoře se uskutečnila vernisáž předních českých a slovenských grafiků. *"Jde o jedno z těch smutných výročí"*, řekl na úvod starosta Litoměřic Jiří Landa.

O úvodní slovo se postaral spisovatel, básník, překladatel a publicista Ludvík Kundera. Nejdříve se zabýval fenoménem básníka Máchy a zavzpomínal na rok 1936, který byl ve znamení stého výročí básníkovy úmrtí.

"Byl jsem v té době v Litoměřicích, kde jsem navštěvoval reálné gymnázium a pamatuji si na tu dobu velice přesně", vzpomínal spisovatel. Jak řekl, oslavy básníkovy úmrtí podnítilo všelijaké spolky a organizace, aby uspořádaly v Litoměřicích slavnostní sjezd. Všichni přitom hledali nějakou souvislost s Máchou. Klub českých turistů, protože byl Mácha nadšený chodec. Hasiči, protože si básník uhnal smrt při hašení požáru. *"V mé mladosti mě popudilo, že se všichni Máchou zajišťují a napsal jsem pamflet Pryč s Máchou. Pak jsem během týdne přečetl všechna básníková díla a pamflet spálil. Škoda, mohli jste se mi tu dnes smát,"* vyprávěl při vernisáži Ludvík Kundera.

Všichni přítomní pak vzdali hold dosud žijícímu a patrně největšímu máchovci Josefu Stejskalovi z Poličky. Tento nadšenec už léta shromažďuje veškeré stopy Máchovy nejen v literatuře, ale i v dramatu, výtvarném umění a hudbě. *"Josef Stejskal už osmkrát vyzval desítku předních výtvarníků ke zpracování cyklu grafik s Máchovskými variacemi. Přes svůj pokročilý věk, je mu osmaosmdesát, dokázal uspořádat ještě devátý cyklus,"* nešetřil obdivem k Josefu Stejskalovi Ludvík Kundera.

Výstava grafik v Galerii ve dvoře potrvá do konce měsíce listopadu.

Článek je doprovázen fotografií s popiskem: *O úvodní slovo máchovského setkání v litoměřické Galerii ve dvoře se postaral spisovatel, básník a překladatel Ludvík Kundera. Zavzpomínal na rok 1936, který byl ve znamení stého výročí Máchova úmrtí, kdy sám v Litoměřicích studoval na reálném gymnáziu; Foto DB: Hana Čecháková.*

Ibidem.

Fotografie L. Chudíka s popiskem: *Již ve čtyři hodiny ráno vyjžděl v sobotu z Bratislavy známý slovenský herec Ladislav Chudík, aby stihl své večerní představení v Divadle K. H. Máchy v Litoměřicích. Nakonec zde na něho čekalo velké zklamání. "Mrzí mne, že přišlo jen málo lidí. Je smutné, že si lidé v poslední době do divadel nenacházejí cestu,"* posteskl si v Litoměřicích během svého recitálu umělec; Foto: Karel Pech.

K výstavě byl vydán katalog "K. H. Mácha očima grafiků" s reprodukcí na titulní straně Ludmily Jiřincové (1912 - 1994) "Jarmila" z II. cyklu (souboru) "K. H. Mácha očima grafiků", Polička, 1985.

Pořadatel večera a výstavy: Město Litoměřice ve spolupráci s Okresním vlastivědným muzeem Litoměřice a Galerií Ve dvoře. Kurátor výstavy: PhDr. Pavel Chalupa.

Kruh přátel festivalu "Máchovy Litoměřice":

Kruh přátel festivalu "Máchovy Litoměřice" je volné sdružení "spřízněných duší", jehož vznik byl iniciován L. Kunderou, I. Chmelařem a O. Doskočilem v Kunštátu na Moravě. Jeho cílem je zachránit festival. Prvním počinem Kruhu byl dopis adresovaný předsedovi Městské komise kultury, obchodu a cestovního ruchu v Litoměřicích.

V Litoměřicích 20. prosince 1999

Chlupáč,
obchodu

Titl. Mgr. Ladislav
předseda komise kultury,
a cestovního ruchu

Věc: Konec literárního festivalu "Máchovy Litoměřice"?

V den vzpomínky na Máchovo úmrtí, v sobotu 6. listopadu 1999, se v galerii Ve dvoře a v divadle K. H. Máchy konal závěrečný akt 1. ročníku festivalu "Máchovy Litoměřice", který byl zároveň posledním z připravené velkorysé koncepce rozvržené do několika let s konečným záměrem vytvořit v Litoměřicích prestižní literární, výtvarný, divadelní a hudební festival celoevropského významu.

Je pravdou, že pro 1. ročník se nepodařilo tehdejší městské radě v roce 1998 vybrat seriózní firmu. Po zkušenostech se *Společností přátel kultury slova MALACHÉ, o.p.s.* a její ředitelkou Zdeňkou Kovaříkovou se Město Litoměřice s touto firmou rozešlo. Ale krajní nespokojenost s firmou projeví i přizvaní odborníci, kteří se rozhodli pokračovat v dalších ročnících sami a to pouze ve spolupráci s Městem Litoměřice.

Volby v loňském roce změnily zcela nejen složení městské rady, ale, což je závažnější, i složení městské kulturní komise, která byla ještě rozšířena o oblast obchodu a cestovního ruchu, a ve které nezasedl ani jeden bývalý člen městské kulturní komise zasvěcený do této problematiky.

V novém složení současná komise rozhodla, že se festival (tedy přehlídka, soutěž) promění v komerční záležitost. V praxi tedy v nereálnou snahu zaměřit Máchův kulturní fenomén za Máchův kult s masovou účastí. Takový projekt ovšem pokládáme za nedůstojný Máchova odkazu hned ze dvou důvodů.

1. Dějiny Máchova odkazu v Litoměřicích jsou dějinami boje mezi Máchovým kultem a jeho fenoménem. Kult, jako zakonzervování odkazu, který se stává neživotným a tedy mrtvým, má význam pouze v kritických situacích národa (viz např. rok 1938), kdy se Mách (nebo někdo jiný) stane symbolem pro politický akt (vystoupení). Tehdy se k takové osobnosti hlásí široká veřejnost. Nejde tedy o čin kulturní, ale politický. Pro takovou koncepci ovšem v současné době nejsou nejen v Litoměřicích, ale v ČR vůbec žádné podmínky.
2. Umělci (nejen literáti) se k Máchovi hlásí jako k fenoménu, tedy k jeho živému odkazu, jenž je pro ně inspiračním zdrojem pro kreativní (tvůrčí) čin, který někdy může ortodoxní vyznavače kultu básníka, kterého ale ve své

podstatě tito lidé vůbec neznají, dokonce i velice rozhořčit a popudit. Takový umělecký tvůrčí čin ovšem nemůže, pokud předbíhá dobu, oslovit širokou veřejnost (koneckonců to byl i osud samotného Máchy). Pokud jsou vhodné podmínky (ale na ty si v Litoměřicích ještě budeme muset několik let počkat), pak tento kreativní čin může inspirovat mladé lidi k pozitivní recesi, např. k majálesu, a vytvářet tak Máchův kult, který má smysl. Pokud je postup obrácený, to znamená, že se začíná majálesem, je to, jako kdyby se stavěl dům od střechy a nebyly ještě vykopány základy. Takto se opět dostáváme k bezduchým komunistickým oslavám, kterým se u tehdejších organizátorů říkávalo "akce". Tyto "akce" pak byly hodnoceny ne podle duchovního obsahu a přínosu, ale podle počtu přítomných. A bylo lhostejné, zda se oslavovala KSČ nebo Mácha.

Zainteresovaným odborníkům na festivalu "Máchovy Litoměřice" a aktivním účastníkům (literátům) šlo především o Máchův fenomén a z něho vycházející kreativní čin, který by v prvních ročnících oslovil alespoň několik málo desítek citlivých lidí v celé republice, kteří by začali do Litoměřic jezdit. Samotné Město Litoměřice by se tak stalo zdrojem inspirace pro jejich další aktivity.

Kruh přátel festivalu "Máchovy Litoměřice" se proto rozhodl pokračovat v setkávání v Litoměřicích bez ohledu na podporu Města Litoměřice. Centrem těchto setkávání se vždy v listopadu stane galerie Ve dvoře, kde proběhne vernisáž výstavy na máchovské téma. V roce 2000 to bude máchovský cyklus olejových obrazů jednoho z posledních žijících ze skupiny Ra, postsurrealistického malíře Josefa Istlera, v roce 2002 uvažujeme o neprávem pozapomínaném malíři působícím na Litoměřicku Františku Doležalovi, jenž je autorem kolekce 68 olejových plátem na máchovské téma, atd. Mezi těmito monotematickými výstavami připravíme vždy soutěž (1. ročník v roce 2001) současných grafiků na vyhlášené téma (např. Česká krajina a K. H. Mácha, Poutník po českých hradech, apod.). Bohužel, masmédiím včetně televize (např. Český salón) zatím budeme muset sdělovat pravdu: V Litoměřicích se v kultuře vrátili ke komunistickým způsobům, protože místo prosazování tvůrčích činů konají pouze "akce".

V případě, že členové městské komise pochopí trapnost celé situace, jsme ochotni pokračovat v původní koncepci festivalu "Máchovy Litoměřice". Bohužel, druhý ročník už nelze otevřít v roce 2000. Nerealizovali bychom proto literární almanach Máj na rok 2001, ale až na rok 2002. Letos bychom pouze zůstali u "Setkání" v galerii Ve dvoře na kterém by byl vyhlášen II. ročník festivalu a podmínky soutěže.

Zároveň bychom si pokládali za čest, kdybychom na tomto "Setkání" mohli přivítat L. Kunderu už jako čestného občana Města Litoměřice.

Navrhli jsme totiž Městu Litoměřice, aby toto udělilo absolventu litoměřického gymnázia, básníkovi, spisovateli a překladateli L. Kunderovi čestné občanství. Doporučujeme, aby tento akt byl proveden v průběhu dne, kdy bude uskutečněno "Setkání" v galerii Ve dvoře. Mohli bychom tak tuto radostnou událost oznámit

kulturní veřejnosti v průběhu vernisáže na které L. Kundera promluví. Pochopitelně za přítomnosti dnešních zástupců tohoto gymnázia.

V první etapě by festival zahrnoval (střídavě) každý druhý rok soutěž literární a výtvarnou. Teprve po zvládnutí obou disciplín by se festival rozšířil o soutěž hudební a následně divadelní.

V roce 2000 by proto mohla stačit menší částka než původních 160 tisíc Kč,- (na jízdné, noclehy, pohoštění, plakáty a pod.), protože by nebyl vydán almanach. V dalších letech bychom se museli vrátit k částce původní.

Pokusili jsme se víceméně detailně objasnit všechny okolnosti, které považujeme za významné pro skutečné pochopení živého odkazu K. H. Máchy v současném kulturním kontextu.

V tomto smyslu očekáváme porozumění a pochopení i od Vaší komise.

Za Kruh přátel festivalu "Máchovy Litoměřice"

PhDr. Ludvík Kundera, básník, spisovatel a překladatel,
Kunštát na Moravě
Dr. Ivo Chmelař, předseda Okresního soudu v Litoměřicích,
Litoměřice
PhDr. Pavel Chalupa, literární historik, Pustina (ČR) - Paříž
(Francie)
PhDr. Jana Svobodová, literární teoretička, Praha
Martina Delišová, herečka divadla ABC, Praha
Mgr. Oldřich Doskočil, historik umění, Litoměřice
Irena Skopalová, provozovatelka galerie Ve dvoře, Litoměřice

V zastoupení výše uvedených

Mgr. Oldřich Doskočil
Dr. Ivo Chmelař

Na vědomí: Starosta Města Litoměřice Jiří Landa

4) LITOMĚŘICE A MÍŠEŇ

LEDEN

Výstava "Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945)" ze sbírek litoměřického muzea v Míšni.

V sobotu 30. ledna proběhla v Městském muzeu Míšeň (Stadtmuseum) vernisáž v pořadí již třetí výstavy z litoměřického muzea "Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945)". (1. Eberhard Eysert v roce 1997, 2. Chladné zbraně 1998). V podstatě šlo o dvojevýstavu. Litoměřická byla doplněna výstavou připravenou Městským muzeem Míšeň pod názvem "Míšeň na starých obrazech". Obě výstavy se tak staly zrcadlem dvou spolupracujících měst a muzeí. Míšeňská výstava "Míšeň na starých obrazech" pak byla ukončena již v polovině března a přenesena do muzea v Litoměřicích. Naopak litoměřická byla v Míšni až do konce května.

Poprvé se do Míšně dostavili i zástupci města v čele s panem starostou Jiřím Landou (KDU - ČSL). Přítomen byl i starosta Míšně. Vernisáž byla zakončena slavnostním obědem.

Z projevu starosty Míšně pana Dr. Tomase Pollacka

Při dnešním otvírání výstavy zdravím pana starostu Landu z našeho partnerského města Litoměřice. Dnes je v tomto postavení v našem městě poprvé, starostou byl zvolen v listopadu minulého roku. Jsem velmi potěšen, že opět mohu zde v Míšni přivítat zástupce litoměřického muzea.

Města Litoměřice v České republice a Míšeň jsou partnerskými městy od roku 1996.

Dohoda obou měst obsahuje spolupráci ve všech oblastech. V této době se nejvíce rozvíjí a je patrná spolupráce kulturní. Proběhly již četné kontakty, mezi jinými také mezi spolky a církvemi (například Katolická obec sv. Benna¹) obou měst.

Městské muzeum v Míšni bylo jednou z prvních míšeňských institucí, která zahájila spolupráci s jedním z litoměřických partnerů, totiž s Vlastivědným okresním muzeem Litoměřice.

Dnes vám představovaná výstava "Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945)" je již třetí, která nám v Míšni předkládá kulturní bohatství Litoměřic.

Předchozí výstavy byly:

V roce 1997 dílo litoměřického malíře Eberharda Eyserta, minulého roku "Zbraně a zbroj".

Stávající výstava je současně třetí výstavou badatelsko - výstavní řady edice Malíři Litoměřicka.

Účelem této výstavy je zpracovat a uspořádat umělecká díla, která získalo muzeum do roku 1945, ale která nebyla dosud zpracována.

Týká se to asi 90 procent sbírkového fondu výtvarného umění.

Touto výstavní řadou vytváří spolupracovníci OVM Litoměřice zcela konkrétní přínos ke vztahu obou našich zemí a k oboustranně žádaným dobrým sousedským

vztahům.

Je velmi důležité, abychom se navzájem poznávali a komunikovali.

To bude také poprvé umožněno litoměřickým přátelům umění, neboť poté co až dosud bylo vidět pouze kulturní statky z litoměřického muzea v Míšni, vydá se brzy také první výstava z míšeňského muzea do Čech. Výstava "Míšeň na starých obrazech" bude zahájena v litoměřickém muzeu 30. března.

Přeji výstavě a také v to doufám, že nalezne u obyvatel Míšně i Litoměřic velký ohlas a snad dokonce zadá podnět k turistickým výletům a setkáním v rozhovoru.

1) Poznámka kronikáře: sv. Benno byl míšeňský biskup 11. století, apoštol Slovanů. Je zobrazován v pontifikáliích s knihou a rybou, nesoucí v hubě svazek klíčů (případně jeden klíč). Tento individuální atribut navazuje na vyprávění legendy, podle níž světec odmítl vydat klíče od katedrály exkomunikovanému císaři Jindřichu IV. a raději je hodil do Labe. Po biskupově návratu z vyhnanství přinesla mu ryba klíče nazpět.

Ohlasy v tisku:

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), pondělí 1. února 1999, č. 26, roč. VII.

V německé Míšni uvidí obrazy z Litoměřicka

Spolupráce měst / Starosta má z výstavy radost, spolky a školy ho zklamaly

Ivo Chrástecký

LITOMĚŘICE/MÍŠEŇ - Dohoda o partnerské spolupráci mezi Litoměřicemi a německou Míšní, kterou starostové obou měst podepsali 12. listopadu 1996, začala nabývat konkrétní obrysy. Důkazem toho je sobotní vernisáž výstavy Malíři Litoměřicka, která byla v sobotu slavnostně zahájena v míšeňském muzeu za účasti zástupců litoměřické radnice v čele se starostou Jiřím Landou a Oldřicha Doskočila z Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích.

"Výstava představuje čtyřicítka děl v různých výtvarných technikách, zastoupeny jsou oleje, grafické listy, kvaše či akvarely", informoval Doskočil, který míšeňskou přehlídku litoměřických děl připravoval. Výstava potrvá v partnerském německém městě do 25. května a návštěvníci míšeňského muzea si mohou současně s ní o patro výš od soboty prohlédnout "Míšeň ve starých obrazech", přinášejících sedmačtyřicet pohledů na město z let 1558 až 1950. "Ta však skončí o něco dřív než naše. Potom se přesune k nám a od 30. března uvidí tuto expozici i návštěvníci okresního muzea," uvedl Doskočil

Litoměřické muzeum je první institucí ve městě, která začala po podepsání dohody, jež se týkala také kulturní oblasti, s Míšní spolupracovat. "Je pravda, že v kultuře jsme s míšeňskými nejdál. Když jsme smlouvu podepisovali, vnímali jsme to tak, že město tím spolupráci zastřeší. Předpokládali jsme, že se ji ujmou spolky. Například jsme počítali s aktivitou škol. Tady pociťuji určité zklamání," řekl nám před odjezdem do Míšně starosta Landa. "Mám pocit, že vymýšlet budeme my, zájem sám o sobě zatím chybí. Nicméně z výstavy mám velkou radost. Ukazuje se, že jsou organizace, kde to funguje. "

Litoměřické muzeum vystavuje v Míšni

Litoměřice - v saské Míšni byla v sobotu otevřena výstava obrazů a grafik, zachycujících Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a první poloviny 20. století. Informovala o tom Eva Štíbrová, ředitelka litoměřického Okresního vlastivědného muzea, z jehož sbírek byla expozice pro Míšeň vytvořena. Soubor 40 litoměřických obrazů a grafik bude v míšeňském Městském muzeu vystaven do konce května. Naopak němečtí muzejníci přivezou koncem března do litoměřického muzea expozici Míšeň na starých grafikách. Tu budou moci milovníci uměleckých historických pohledů navštívit do 23. května.

Přípravou těchto výstav naplňují míšeňské i litoměřické muzeum dohodu o kulturní spolupráci obou měst, kterou jejich starostové podepsali před třemi lety. Litoměřické Okresní vlastivědné muzeum vzniklo v roce 1874 jako Muzeum průmyslového spolku. V současné době má 140 000 sbírkových předmětů. *čtk*

Míšeň na starých obrazech v litoměřickém muzeu

V úterý 30. března se konala v litoměřickém muzeu vernisáž výstavy "Míšeň na starých obrazech".

Přítomen byl starosta Míšně Dr. Tomas Pollack, tajemník míšeňského magistrátu, vedoucí odboru kultury a další. Z Městského muzea Míšeň přijelo 15 pracovníků. Za litoměřickou stranu se dostavil starosta města p. Landa, tajemník MěÚ ing. Hauptman, vedoucí odboru kultury pí. Bitrichová atd. Oběd byl na Na vikárce, následovala prohlídka Máchovy světničky atd.

OSTUDA: Starostovi Města Míšeň panu Dr. T. Pollackovi bylo před Městským úřadem ukradeno auto. Vernisáž tedy proběhla v této atmosféře. Potom se jednalo na policii, tlumočil MUDr. Vladimír Valta. To je český národ v roce 1999!

V autě měl starosta Míšně všechny doklady a insulin pro svoji potřebu.

Úvod do expozice "Míšeň na starých obrazech"

Míšeň je saské město střední velikosti se sídlem okresní správy. Rozkládá se po obou stranách Labe a má asi 30 tisíc obyvatel. Ti se zaměstnávají řemesly, středostavovským průmyslem a správou.

Míšeň vznikla stavbou opevnění náhorní ostruhy na levém břehu Labe, které založil král Jindřich I. během polního tažení do Čech v letech 928 až 929, který pokořil místní slovanské obyvatelstvo a dobyl jejich centrální hrad Jahnu na Míšeňsku.

V průběhu 10. století se míšeňský hradní vrch (opevnění náhorní ostruhy na levém břehu Labe) stal sídlem markrabího, purkrabího a míšeňského biskupa. O materiální potřeby těchto tří dvorů pečovali řemeslníci a obchodníci v okolí jakož i zemědělci z velmi úrodné lommatzské pěstební oblasti. S využíváním Labe jako obchodní cesty posunovalo se městské osídlení z hradní výšiny a suburbia (tj. podhradí) - dnešní "Freiheit" - stále níže do údolí do blízkosti přístavu (dnešní Theaterplatz).

V katedrále byl pohřben mj. i první litoměřický probošt Lanc [Lanzo], který zemřel roku 1075. Z tohoto města pocházel ve 13. století i v pramenech připomínaný

Konrad, který se označoval přídomek "z Míšeň", jenž byl mj. přítelem básníka Ulricha Etzenbacha.

Jako politické centrum hraničního území, Míšeňské marky, doznala Míšeň také hospodářského významu. To úzce souvisí s překřížením Labe významnou dálkovou komunikací prostřednictvím mostu, postaveného již r. 1220. Z toho vychází historické bádání když předpokládá, že toto politické a hospodářské centrum německého pohraničí bylo ve stejnou dobu zcela obestavěno hradbami. Během vlády markraběte Otty Bohatého nebo Jindřicha Osvíceného (Otto der Reiche, Heinrich der Erlauchte) získala Míšeň městské právo.

Ve 13. století vybojovalo o vzestup se snažící měšťanstvo samosprávu pro sídelní část Míšeň, rozloženou na údolních svazích. Ke konci 15. století sice počali vévodové Ernst a Albrecht se stavbou zámecké rezidence, ale význam Míšeň jako centra moci v té době se již počal vytrácet. Míšeňský biskup bydlel již přibližně od roku 1470 ve Stolpen. Vévodové se do zámecké novostavby nikdy nenastěhovali.

Reformace a jí doprovázející sekularizace změnila v letech 1539 až 1540 vzhled Míšeň. Vévoda Moritz roku 1541 proměnil sekularizovaný augustiánský kanovnický klášter "Sankt Afra" v knížecí zemskou školu Sankt Afra. Jako elitní škola pečovala o to, aby jak děti šlechtické tak vybrané děti měšťanské byly vzdělávány pro důležitá místa ve státních a církevních institucích. Až do vypuknutí třicetileté války tak byla Míšeň centrem humanistického vzdělávání.

Poboření Míšeň Švédy r. 1637 a další válečné zmatky třicetileté války a namáhavá stavební obnova degradovaly Míšeň na osamělé zemské městečko. Teprve zřízení první evropské porcelánové manufaktury v roce 1710 postupně přinášelo hospodářský a umělecký rozmach a městu nový charakter.

Za sedmileté války a také za 5. koaliční války byla Míšeň a její okolí právě vícekrát místem vzájemných vojenských utkání. Vždyť na základě přemostění Labe měla Míšeň strategický význam. Aby bylo ztíženo nepřátelské pronásledování, byl most 27. srpna 1757 a rovněž 12. března 1813 tehdejšími okupanty spálen.

Po roce 1815 se život pomalu normalizoval, zbořený most byl znovu postaven.

Impuls k liberalizaci a kapitalistickému stylu hospodářství daly především saská ústava a nový městský řád z roku 1831. Roku 1835 vznikl první průmyslový podnik na městském mechovišti. Postupně byly strženy městské brány, odstraněny hradby a tím byly zrušeny dělicí čáry s předměstskými obcemi.

Industrializace Míšeň se prosadila především kamnářským průmyslem, ale také způsobila, že městu, položenému v údolní kotlině, se prostor pro továrny, obytné domy a k tomu náležející infrastrukturu, stal příliš těsným. Proto bylo správné následné spojení s hospodářsky snaživou obcí Cölln, ležícím na druhém břehu Labe.

Důležitými spojnicemi, jako je Labe, železnice Drážďany - Lipsko a dálkové silnice 6 a 101, které křížovaly Míšeň, připojilo se město v 19. a 20. století k významným obchodním místům Německa.

Obrazy s výtvarným námětem Míšeň byly vytvořeny především v Míšni. Důležitou roli při tom v 16. století hrála knížecí škola a zejména učitel a znamenitý geograf Hiob z Magdeburku. Zatímco v 17. století ustupuje produkce míšeňských obrazů v Míšni do pozadí, doznává v 18. století činnosti umělců při porcelánové manufaktuře o to většího znovuzrození. Zobrazení města Míšeň a příhod (událostí) byla od 18. století mnohým způsobem rozhraničena. Vedle tradičního malířství sloužícího k reprezentaci, poskytovaly raně kapitalistické míšeňské aktivity nové možnosti: Jednak zde usedlá nakladatelství využívala obrazů k jejich vydávání jako jednotlivých listů a v souvislosti s knihtiskem, na straně druhé se staly jejich nositeli

předměty, jako například míšeňský porcelán.

Výstava byla sestavena ze sbírek Městského muzea v Míšni. Mezní body pak tvoří nejstarší celkový pohled z roku 1558 a nejmladší z roku 1949.

Obrazy byly vybrány podle hlediska hodnoty historického pramenu stavící obraz do popředí. Tato volba má představit město nejen jako uzavřenou strukturu, ale také vybrané komponenty a události, které byly lidmi považovány za natolik důležité, že je zachytili na obraze.

S. Förster - H. - J. Stendal
autoři výstavy a pracovníci Stadtmusea

Meißen.

Přeložil MUDr. Vladimír Valta

Hans - Jürgen Stendal, geb. 1954.

1989 - 94 Studium des Museologie in Leipzig, Diplom.

Spezialgebiet Numismatik

Historische Bildkunde

"Meißen in alten Ansichten von 1558 bis um 1813" Marburg, 1996.

Steffen Förster, geb. 1964.

1986 - 1989 Studium des Museologie in Leipzig, Staatsexamen

1995 - 1997 postgraduales Studium des Museologie, Diplom

Spezialgebiet: Geschichte des Museumswesen in Sachsen

Keramik in Meißen 10. - 20. století

Historische Bildkunde

Ohlasy v tisku:

Severočeské noviny (Deník Litoměřicka), čtvrtek 1. dubna 1999, č. 77, roč. VII., s. 9.

Partnerské město ukazuje nová výstava v muzeu
VERNISÁŽ / V rámci smlouvy o vzájemné spolupráci mezi saskou Míšní a
Litoměřicemi
je první, které sem německé muzeum zapůjčilo

Jitka Eretová

LITOMĚŘICE - Slavnostní vernisáží byla v úterý v Okresním vlastivědném muzeu v Litoměřicích zahájena výstava Míšeň na starých obrazech. Zúčastnili se jí představitelé města Míšně v čele se starostou Thomasem Pollackem, ředitelem městského muzea v Míšni Hansem Jürgenem Neumannem a dalšími hosty, které doprovázelo vedení litoměřické radnice se starostou Jiřím Landou a zástupci Okresního úřadu v Litoměřicích.

"Jedněmi z prvních institucí, které začaly smlouvu o vzájemné spolupráci, podepsanou 1. listopadu 1996 mezi oběma městy, naplňovat od prvního dne, byly litoměřické a míšeňské muzeum", připomněl na úvod výstavy starosta Litoměřic Jiří

Landa. "V Míšni probíhá v současné době již třetí výstava, a to Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945)". Nyní poprvé má litoměřická kulturní veřejnost možnost poznat sbírky míšeňského muzea. Věřím, že dnes otvíraná výstava je jen jedním z dalších krůčků k poznání našich měst a národů", připomněl Jiří Landa.

"Míšeňské muzeum toto partnerství velice vítá. Dnes zahajovanou výstavou vám dává nahlédnout do dějin Míšně a přiblížit ji Litoměřičanům. Jejím prostřednictvím chceme vnést kousek Míšně do Litoměřic a doufám, že tato tradice zůstane stále zachovaná, a že se díky ní obyvatelé obou měst sobě přiblíží o něco více, řekl ředitel Městského muzea v Míšni Hans Jürgen Neumann.

Míšeňská výstava představuje v obrazech a grafikách historický vývoj Míšně. Jde o výstavu dokumentární, nikoliv historickou, a to v období od 16. do 19. století.

Obě výstavy potrvají do 23. května. Podle slov Steffena Förstera z Městského muzea v Míšni litoměřickou výstavu navštívilo již na jeden tisíc návštěvníků. "Je pro Míšňany velice podnětná. Působí jako pozvánka do Litoměřic," dodal F. Förster a prozradil, že se návštěvníkům velice nejvíce líbí obrazy Litoměřic ztvárněné Ernestem Gustavem Doerellem.

Ohlasy v německém tisku:

Meißner Amtsblatt, Jhrg. 7, č. 2 (29. Januar 1999).

Anonym.

Městské muzeum v Míšni: Staré obrazy z Míšně a partnerského města Litoměřic (CZ)

V posledních dnech a týdnech se konaly přípravy na první zvláštní výstavu tohoto roku. Staré obrazy z Míšně a partnerského města Litoměřic lze vidět od 30. ledna v městském muzeu v Míšni, Novogotický dům, Schulplatz 1 mezi 10 - 17 hodinou.

Výstava "Litoměřice na starých obrazech" (19. st. až po 1945) [v orig. od 18. st.] je sestavena z obrazů OVM Litoměřice. Cílem autora nebylo zdokumentování stavebního vývoje města, ale rozdílnost malířsko - stylistického vývoje litoměřického malířství za pomoci pohledů na město a míst v něm. Zároveň je položen důraz na období přechodu od romantismu k realismu barbisonské školy. Až na několik vyjímek (Emil Zwirbina, Ferdinand Lepie, Karl Czepelak) je většina prací vystavena poprvé a u některých děl byl umělec identifikován teprve nedávno.

Na obrazech Litoměřice výstava ukazuje, jak se malířství vyvíjelo od romantismu, za kterého panoval názor umělecký, že obraz je uzavřeným jevištěm se stafáží, ke krajinářství v moderním smyslu.

Výstava také mj. představuje díla Vincenze Morstadta, E. G. Doerella, Aloise Kirniga, Otty Schneiderové, Julie z Malovic, Roberta Klutschaka, Franka Trabinkela a Karla Kühna. Pro reprezentaci v Míšni byla výstava rozšířena o doplňky z poslední výstavy: dva vzácné obrazy Hermanna Petera Münzberga! Zároveň je v Městském muzeu v Míšni pořádána výstava "Míšeň na starých obrazech".

Na té můžeme vidět jak pohledy na město tak také obrazy míst a událostí z Míšně. Na rozdíl od výstavy litoměřické sleduje tato opačné intence.

Nestaví do centra studie estetické komponenty obrazů, jejich uměleckou hodnotu a vývoj stylu, ale zdůrazňuje vystavovaný objekt a tím proměnu obrazů na historické

prameny.¹⁾ Vždyť takové obrazy nás především informují "jak to bývalo" (L. Ranke)
2) - jsou tedy zajímavé i pro sebeironické "Kunstbanausen"³⁾! S tímto historicko -
vědeckým aspektem sahají autoři do bohaté sbírky muzea.

Výstava zahrnuje malby, kresby a různé tisky z let mezi 1558 a 1948 a podává
nástin geneze míšeňských městských pohledů. Zároveň je cenným počinem, že Míšeň
je představena z různých stanovišť, stejně jako několikeré použití jednou nalezených
pohledů v uplynulém dlouhém období. Protože toto kopírování jen zřídka bralo ohled
na změny městského prostoru, omezilo tak dodatečně věrnost skutečnosti oněch
obrazů.

V souhrnu: Obrazy neslouží jen jako ilustrace, neboť bez nich by nám zůstala
optická dimenze minulosti dalekosáhle uzavřena.

(Pozn. kronikáře: následují údaje o výstavě kdy, kde atd.)

Závěrečná noticka:

Kromě toho lze v Městském muzeu v Míšni dostat skládačky výstavy "Eberhard
Eysert - malíř z Litoměřic".

Článek je doprovázen reprodukcí s popiskem: "Probsthayn / C. G. Werner / C. C.
Thiele: "Schloß Albrechtsburg gegen Mitternacht" (Bildausschnitt).

- 1) Poznámka kronikáře: Autor zde upozorňuje, že umělecká kritéria děl nejsou na
výstavě primární. Záměrem je využít jimi prezentovanou předmětnou
skutečnost jako historický pramen pro poznání urbanistického a
architektonického vývoje daných objektů (zobrazované předmětné
skutečnosti).
- 2) "jak to bývalo" je častá citace z německého historika L. Rankeho: "*Dějiny
umění, toto Herzenskind des Dilettantismus (podle Maxe Dvořáka), se
formují jako zvláštní obor historie zhruba před sto lety - právě v době, kdy
klasický dějepis podniká obrovskými edice písemného materiálu poslední
velký útok na prameny minulosti, aby podle požadavku Rankeho zjistil, jak to
skutečně bylo. Hmotný materiál našeho oboru - stavby, obrazy, sochy - byl
dlouhou dobu přijímán jen jako ilustrace ke "skutečným dějinám" a teprve od
začátku 20. století se stále určitěji formovalo vědomí, že je často schopen
podat o minulosti určitější a srozumitelnější výpověď než psané zprávy [...]*".
Viz.: Kapitoly z českého dějepisu umění - I. díl, eds. Chadraba. R., Krása J.,
Švácha, R., Horová, A., Praha 1986, s. 11; Citace cf.: DOSKOČIL, O.,
Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945),
Litoměřice 1998, s. 71.

- 3) Těžko přeložitelné.

*Meißner Amtsblatt (Amtliche Mitteilungen der Stadt Meißen), Jahrgang 7, 19.
Mai (květen) 1999, Nr. 10, s. 2.*

Litoměřická Akropolis aneb Akropolis Ahoj!
(Die Akropolis von Leitmeritz oder Akropolis ahoi!)

Anonym

Nedávno litoměřický lékař a historik Dr. Vladimír Valta při příležitosti otevření výstavy "Míšeň na starých obrazech" pozval Míšňany k návštěvě českého partnerského města Litoměřic. Kdo hodlá toto pozvání brzy následovat a ještě se o cíli své cesty předem informovat, může si ještě do 24. května prohlédnout výstavu v Městském muzeu v Míšni, Novogotickém domě, "Pohledy na Litoměřice v proměnách malířských stylů 19. a 20. století".

(Městské muzeum v Míšni, Novogotický dům, Schulplatz 1c, denně 10 - 17 hod.)".

Na této výstavě vynikají mezi ostatními svou kvalitou a silou výrazu dva obrazy z období romantismu. Oldřich Doskočil, vědecký spolupracovník litoměřického okresního muzea píše o vlivu romantismu na výtvarné ztvárnění Litoměřic: *"Romantismus se Litoměřic a krajiny Českého středohoří dotkne dvěma jeho velkými představiteli: Českým básníkem Karlem Hynkem Máchou, který do města přichází v roce 1836 a za několik týdnů zde také umírá. Druhou osobností je jeden z největších světových romantických malířů německé národnosti - Caspar David Friedrich (1774 - 1840), který právě v obraze "Krajina pod Milešovkou" z roku 1822 opouští starší typ krajinomalby a svým romantickým malířským přednesem předstihne tímto dílem vývoj evropské krajinomalby o několik desetiletí."*¹⁾

Na výtvarné umění v Litoměřicích však dílo nemělo žádný vliv, protože v tomto čase v tomto městě nežil žádný výtvarný umělec, který rozeznal význam díla C. D. Friedricha. Zaměstnávala je a umělecky vytižila práce pro nakladatelství C. W. Medaua. Tak došlo k tomu, že romantičtí malíři, zobrazující Litoměřice, přicházeli odjinud.

Podle názoru O. Doskočila je panorama Litoměřic Emila Zwierbiny, namalované z pohledu přes řeku od Mlékojed, nejkrásnější vedutou města Litoměřic. Obraz je v pravém dolním rohu signován "Emil Zwierbina 1850" - a to jsou jediné konkrétní údaje, které o tomto vynikajícím malíři máme. Tak vyzrálé dílo může být obrazem posledním, ale v žádném případě nestojí na počátku malířova tvůrčího procesu. Nezbyvá než doufat, že nějaká šťastná náhoda odhalí život a dílo Emila Zwierbiny.

Zwierbinův obraz splňuje všechny parametry romantického cítění - nikoli přírodního obrazového prostorového vidění! Popředí obrazu, převoz u Mlékojed, je plné života: Jezdec drží za uzdu koně a podle dobrozdání zoologa²⁾ se jedná o zvíře, se kterým byly vlečeny lodě. Přívoz se obrací ku přistání, uprostřed řeky směrem k Mělníku pluje parník "Bohemia". Na střední části obrazu vidíme město Litoměřice, od leva počínaje Písečný ostrov s vodním mlýnem, Dómský pahorek s domy kanovníků, katedrálou sv. Štěpána - ještě bez zvonice - a také biskupskou rezidenci až k jezuitskému kostelu na pravém okraji obrazu. Pozadí obrazu vytváří jako přírodní kulisu masiv Českého středohoří s Dlouhým vrchem jako dominantou. Dnešnímu pozorovateli, který je ponejvíce zcestovalý, respektive znalý historické literatury, připadne po chvíli na mysl srovnání s Akropolis v Athénách. Probudit tento dojem u klasicky vzdělaného publika bylo nepochybně také úmyslem Zwierbinovým. Dosáhl toho, když vyzdvihl sakrální budovy a domy kleriků - po labském mostě (!) není žádné a po starém měšťanském městě také žádné stopy. Spoutal je tak dohromady, že se podobají athénskému chrámovému komplexu a přidal jim koloraturu v zářivé běli. Rozšířením řeky a převýšením kopců vytvořil Zwierbina v obraze tzv. "heroickou" krajinu, jaká byla ideálem klasicistního malířství. Narážkou na známý slágr jsme v pokušení zvolat "Akropolis, ahoj!!".

Poznámky kronikáře:

1) DOSKOČIL, O., Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945), Litoměřice 1998, s. 13 - 14.

2) Nešlo o vyjádření zoologa, ale o historika na říční dopravu ing. V. Pažourka, v té době pracovníka Okresního muzea Děčín.

Poznámka kronikáře: Za anonymním autorem je pracovník Stadtmusea Meißen Steffen Förster. Na článku oceňuji především zcela nový postřeh - srovnání Zvěřinova labského prospektu Litoměřic s Akropolis a celkový teoreticko umělecký popis díla, který pokládám za značný přínos a jeden z důsledků odborné spolupráce mezi oběma muzei.

Článek je doprovázen barevnou reprodukcí s popiskem: *Emil Zwierßina: Leitmeritz Elbprospekt von Mlikojed aus Ölauf Leinwald, 1850; Repro: Foto - Krüger, Nossen.*

Steffen Förster zaslal v souvislosti s tímto obrazem (vlastně jeho autorem Zvěřinou) dopis s datem 12. května 1999 do Městského muzea Ambergu, které má sbírky fajanse z Hirschau, kde působili jako malíři kameniny Eduard a Otto (syn) Zvěřinové. S. Förster v dopise prosí, zda mají k dispozici bibliografické údaje "Emil Zvěřina". Pokud ano, pak zda je možné, aby E. Zvěřina co maloval Litoměřice, byl svým původem příbuzný. Na dopise je podepsán i ředitel Stadtmusea Meißen Hans-Jörg Neumann

Kronikář zapsal 26. srpna 1999 a je netrpělivý na odpověď.

Ostatní články opakují informace a proto uvádím pouze název a popisek k reprodukci, která ho doprovází.

Meissner Tageblatt - Meissen 152 (1999), s. 5.

Výstava v Novogotickém domě městského muzea

(Eine Ausstellung im Neogotischen Haus des Stadtmuseums)

Pohledy na dvě krásná města (Stadtansichten zweier Schönen)

Barevná reprodukce olejomalby Hermanna Petera Münzberga (1889 - 1951)

"Litoměřice od západu": *"Hermann Peter Münzberg (1889 - 1951), Leitmeritz von Westen.*

Meissner Zeitung, 6/7. března 1999.

Elfi Schröder a Sylvia Weiher

O módě pro nevěsty až po vinařství

(Von Brautmoden bis Weinbau)

Výstavy v muzeích kraje v roce 1999

(1999er Ausstellungen in den Museen des Landkreises)

Informační článek s přehledem chystaných i současně otevřených výstav Míšeňského kraje (Míšeň, Nossen, Cosswig, Radebeul). V souvislosti s Míšni zpráva konkrétně hovoří o chystané výstavě uměleckých vystříhovánek a módy pro nevěsty. O současné výstavě do 25. května 1999 uvádí informaci o výstavě "Litoměřice se představují" a "Míšeň se představuje", kterou je možno ještě vidět v Litoměřicích.

5) LITOMĚŘICE A FILIPÍNY

KVĚTEN

Ohrožená realizace plastiky J. Rizala

Akademický sochař Libor Pisklák (nar. 1963) chtěl letos 11. září odhalit bustu J. Rizala na Černém orlu (Salva Guarda). Sponzorem na odlití díla mělo být ČKD Praha. Ale nedávno mu přes stálé ujišťování, že peníze budou, představenstvo opět žádné nedalo

Peníze zřejmě nebudou. V televizi informovali, že ČKD je před úpadkem, lidé nedostávají peníze a řešení nikde. Případ to není ojedinělý. Něco podobného prožívá Transporta Chrudim atd.

S akcí mělo být křtění nové knihy o J. Rizalovi v české a anglické verzi od PhDr. Jindřicha Tomase, kterou vydalo Město Litoměřice a návštěva filipínské delegace.

V televizních novinách 11. května byla opět zpráva o situaci v ČKD, která má sice zakázky na tramvaje pro Filipíny, vozy pro pražské metro atd., ale nemá na nákup materiálu. Lidé už 2 měsíce nedostali výplaty.

Jaký paradox: Tramvaje pro Filipíny a není na odlití busty jejich národního hrdiny!!!

Realizace plastiky se nakonec neuskutečnila.

V televizi (ČT 1) odvysílali ve čtvrtek 16. prosince šot o dodání 70 tramvají z ČKD Praha do Manily, které už začaly jezdit v jejich ulicích. Vyrobeny byly na úvěr, takže utržený zisk bude na splácení dluhů a ne na platy zaměstnanců.

6) LITOMĚŘICKÉ VARHANNÍ LÉTO

**IX. ročník festivalu s mezinárodní účastí umělců pod záštitou starosty města,
biskupa litoměřického a Okresního úřadu v Litoměřicích.**

Vzhledem ke generální opravě katedrály sv. Štěpána drážďanskou firmou Jemlich, která tyto varhany opravovala už v roce 1941, se letošní ročník koná v děkanském (městském) kostele Všech svatých.

Sponzoři IX. ročníku:

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky,
Penzion U pavouka,
CREDIT PLUS Litoměřice spol. s r. o.,
WENDY tiskárna,
VOD-KA (Vodovody a kanalizace) a. s.,
Daňová kancelář ing. J. Postla,
Samostatně hospodařící rolník JUDr. Z. Altner.

1. KONCERT

Středa 26. května 1999 - 19:30 hod., děkanský kostel Všech svatých v Litoměřicích.

Interpret: **Irena CHŘIBKOVÁ** (Česká republika).

Program:

Diderik BUXTEHUDE (1637 - 1707)
Toccata F dur, BUXWV 157
Johann Sebastian BACH (1685 - 1750)
Chorál "An Wasserflüssen Babylon" BWV 653
Fantazie G dur, BWV 572
Felix MENDELSSOHN-BARTHOLDY (1809 - 1847)
Sonáta č. 4, B dur
Allegro con brio
Andante religioso

Allegretto
Alegro maestoso e vivace
Petr EBEN (nar. 1929)
Malá chorální partita na téma:
"O Jesu, all mein Leben bist du"
César FRANK (1822 - 1890)
Cantabile
Léon BOELLMANN
Suite gottique, op. 25
Introdukce
Menuet
Piere a Notre Dame
Toccata

Slovo o interpretce:

Irena CHŘIBKOVÁ (Česká republika)

Pochází z Bohumína. Konzervatoř studovala v Kroměříži, na Akademii múzických umění v Praze byla posluchačkou profesora Milana Šlechty. V roce 1985 jako stipendistka francouzské vlády pracovala pod vedením Susan Landale na Conservatoire National de Rueil-Malmaison. V závěru studií získala I. cenu "Médaille d'Or a l'humanité du Jury".

Je laureátkou několika národních soutěží, finalistkou mezinárodní varhanní soutěže "Grand Prix Bordeaux" a držitelkou čestného uznání mezinárodní varhanní soutěže "Pražské jaro" 1984.

Zúčastnila se mnoha mistrovských varhanních kursů vedených předními interprety.

Od roku 1988 do roku 1994 byla profesorkou kroměřížské konzervatoře, nyní vyučuje v Praze. Několikrát zasedala v porotě varhanních soutěží a vedla interpretační kurzy mladých varhaníků v Ljubljani (Slovinsko).

Koncertovala ve všech státech Evropy a v Rusku. Natáčí pro český rozhlas a televizi, spolupracuje s hudebním vydavatelstvím MULTISONIC. Je varhanicí v bazilice sv. Jakuba v Praze.

2. KONCERT

Středa 16. června 1999 - 19:30 hod děkanský kostel Všetech svatých v Litoměřicích.

Interpreti: **Jan ADAMUS** (hoboj) - Česká republika
Matthias DREISSIG (varhany) - Německo

Program koncertu:

Felix MENDELSSON-BARTHOLDY (1809 - 1847)
Preludium a fuga c-moll op. 37/1
Georg Friedrich HÄNDEL (1685 - 1750)
Sonáta pro hoboj a varhany c-moll
Adagio
Allegro
Adagio
Allegro

Johan Sebastian BACH (1685 - 1750)
Preludium a fuga c-moll BWVV 546
Johan Ludwig KREBS (1713 - 1780)
Fantasie pro hoboj a varhany
Dietrich BUXTEHUDE (1637 - 1707)
Passacaglia d-moll
Geor Philipp TELEMANN (1681 - 1767)
Sonáta g-moll pro hoboj a varhany
Largo
Presto
Tempo giusto
Andante
Allegro
August Gottfried RITTER (1811 - 1885)
Sonáta d-moll op.11
Allegro
Andante
Allegro
Andante con moto
Presto

Slovo o interpretech:

Matthias DRESSIG (Německo)

1979 - 1984 varhanní studium na Vysoké hudební škole Franze Liszta ve Výmaru (Weimar)

1984 - 1988 doplňkové studium v rámci podpory rozvoje absolventů

1984 čestný diplom při Mezinárodní soutěži "Pražské jaro" v oboru varhany

Od 1984 docentem varhanní hry na Vysoké škole pro církevní hudbu v Halle

1985 - 1995 varhaníkem a sbormistrem v Bad Frankenhausenu

Od 1994 varhaníkem v kazatelském kostele v Erfurtu

Od 1995 vyučuje varhaní hru na Vysoké hudební škole Franze Liszta ve Výmaru (Weimaru).

- hojná koncertní činnost i v cizině, pravidelné koncertní cesty do Itálie, Švýcarska, Rakouska.

Jan ADAMUS (Česká republika)

Umění Jana Adamuse zazářilo poprvé v Mezinárodní soutěži Pražského jara 1997, kde interpret vydobyl I. cenu a titul laureáta. Vítězství v této soutěži mu otevřelo cestu na koncertní pódia doma i v zahraničí. Jan Adamus spolupracoval s významnými umělci (Jiří Bělohlávek, Jiří Kout, Petr Altrichter, Vladimír Válek, Andrew Constantine, Michael Helmuth) a orchestry (Philharmonisches Kammerorchester München, Nürnberger Symphoniker, Pražský komorní orchestr, Sukův komorní orchestr aj.). S Josefem Sukem spoluúčinkoval v Bachově dvojkoncertu na Pražském jaru 1985. V roce 1997 premiéroval na Pražském jaru "Concertino pro hoboj a malý orchestr" skladatele Jana Klusáka, za doprovodu Talichova komorního orchestru (dirigent Andrew Constantine).

3. KONCERT

**Středa 30. června 1999 - 19:30 hodin, děkanský kostel Všech svatých v
Litoměřicích.**

Interpret: **Bernard HAAS (Německo)**

Program koncertu:

- Max REGER (1873 - 1916)
čtyři skladby z op.69:
Capriccio d-moll
Romanze g-moll
Präludium a-moll
Fuge a-moll
- Anton BRUCKNER (1824 - 1896)
ze čtvrté symfonie: Andante
(úprava pro varhany Thomas Schmögner)
- Leoš JANÁČEK (1854 - 1928)
z dechového sextetu "Mládí": Vivace
(úprava pro varhany Bernhard Haas)
- Johann Sebastian BACH (1685 - 1750)
chorálová předehra "Schmücke dich, o liebe Seele"
("Ozdob se, ó milá duše") BWV 654
- Ferenz LISZT (1811 - 1886)
Preludium a fuga BACH

Slovo o interpretovi:

Bernhard HAAS (Německo)

Narodil se v roce 1964. V letech 1982 - 1990 studoval kostelní hudbu, varhany, klavír, cembalo a skladbu na hudebních vysokých školách v Kolíně nad Rýnem a ve Freiburgu, varhany aj. u Ludgera Lohmanna, Petera Neumanna, Michaela Schneidera, Zsigmonda Szathmáryho a Jeana Guillou.

Obdržel mnoho cen v mezinárodních varhanních soutěžích, naposledy v roce 1988 v Lisztově soutěži v Budapešti.

Koncerty a rozhlasové nahrávky ho zavedly do téměř všech zemí Evropy, do USA i do Japonska. Na CD nahrál díla Lisztova, Regerova a Stravinského.

V období let 1989 - 1995 vyučoval na vysoké hudební škole v Saabrückenu, od roku 1994 je profesorem pro varhany na vysoké škole ve Stuttgartu.

Těžištěm repertoáru Bernharda Haase jsou mj. díla Bachova, Regerova a současná hudba.

4. KONCERT

**Středa 21. července 1999 - 19:30 hodin, děkanský kostel Všech svatých v
Litoměřicích**

Interpret: **Heinz BALLI - varhany (Švýcarsko)**

Program koncertu:

- Felix MENDELSSOHN - BARTHOLDY (1809 - 1847)
Sonate f-moll, op.65

Allegro moderato e serio
(Choral: Was mein Gott will, dasg'scheh allzeit" /
"Co chce můj Bůh, to ať se vždy stane")

Adagio

Andante

Allegro assai vivace

Johann M. SPIESS (švýcarský skladatel) (1696 - 1772)

Präludium

Larghetto

Ferenz LISZT (1811 - 1866)

"Ich hatte viel Bekümmernis" ("Měl jsem mnoho zármutku")

Transkripce závěrečného chóru stejnojmenné kantáty

od J. S. Bacha, BWV 21.

Benedict JUCKER (švýcarský skladatel) (1811 - 1876)

Fantasie a fuga na téma BACH

Johann Sebastian BACH 1685 - 1750)

"Schmücke dich, o liebe Seele", BWV 654 ("Ozdo se, ó milá
duše")

Chorálové zpracování

Fantasie a fuga g-moll, BWV 542

Slovo o interpretovi:

Heinz BALLI (Švýcarsko)

Narodil se v r. 1941 v Bernu. Po ukončení studia jako učitel základní školy absolvoval své hudební studium na Konzervatoři pro hudbu a divadlo v Bernu u Edwina Petera (varhany) a Suzanne Eggliové (klavír). Důležité umělecké impulsy přijal při svém dalším vzdělání u Marie-Claire Alainové v Paříži i návštěvami mistrovských kursů u Antona Heillera a Luigiho Fernanda Tagliaviniho. Heinz Balli získal v roce 1970 cenu při národní varhanní soutěži švýcarské televize a v mezinárodní varhanní soutěži švýcarské televize a v mezinárodní varhanní soutěži v Bologni (1971) byl vyznamenán první cenou.

V následujících letech rozvinul živou uměleckou činnost. Jako interpret uskutečnil mnoho koncertů v Evropě a v USA i nahrávek pro japonskou firmu DENON. Vedl sbor Berner Motettenchors a více než dvacet let učí hře na hudební nástroje ve státním semináři v Thunu.

Od 1990 je varhaníkem v Münsteru, v Bernu a vedoucím třídy odborné školy na Konzervatoři pro hudbu a divadlo v Bernu.

5. KONCERT

**Středa 25. srpna 1999 - 19:30 hodin, děkanský kostel Všech svatých v
Litoměřicích**

Interpret: **Paul NANCEKIEVILL - varhany (Anglie)**

Program koncertu:

Johann Sebastian BACH (1685 - 1750)

Concerto C-Dur BWV 595

(podle 1. věty koncertní Johanna Ernsta, prince von Sachsen - Weimar)

J. S. BACH - Ferenz LISZT
Adagio ze IV. sonáty pro housle a cembalo BWV 1017

(transkripce)

Johann Sebastian BACH
Trio in G BWV 1027a
(z I. sonáty G-dur pro violu da Gamba a cembalo)
Wolfgang Amadeus MOZART (1756 - 1791)
Intrada a Fuga
(z KV 399)
Chorálová předehra: Ach Gott, vom Himmel sieh darein
("Ach Bože, pohlédni z nebe")
(z KV 620 -Kouzelná flétna)
Richard WAGNER (1813 - 1883)
Svatební průvod Elsy k dómu (z opery Lohengrin)
Samuel Sebastian WESLEY (anglický skladatel) (1810 - 1876)
Coralsong in C
Percy WHITLOCK (anglický skladatel) (1903 - 1946)
Five Short Pieces (Pět malých skladeb)
Allegretto
Folk Tune
Andante Tranquillo
Scherzo
Paean
Healey WILLAN (anglický skladatel) (1880 - 1968)
Introduktion, Passacaglia and Fuge (1916)

Slovo o interpretovi:

Paul Nancekievill se narodil v roce 1952 v Londýně, je sbormistrem a varhaníkem na dómě v Meldorfu v Schleswig-Holsteinu.

Chrámové hudbě se aktivně věnuje od svých jedenácti let, zpočátku jako zpěvák ve sboru svého rodného města. Po ukončeném studiu germanistiky na univerzitě v Cantenbury studoval evangelickou chrámovou hudbu v Kolíně na Rýnem (Köln), absolvoval u profesora Michaela Schneidera (varhany) a profesora Huga Rufa (cembalo a interpretace barokní hudby).

Po absolutoriu byl Paul Nancekievill deset let varhaníkem a sbormistrem v Kolíně - Porzu (Köln-Porz). Se značným zaujetím se od roku 1986 věnuje svým mnohostranným úkolům v meldorfském dómu, kde vede pět sborů všech věkových skupin a komorní soubor. S těmito sbory uvádí velká díla duchovní hudby. Daleko za hranicemi Schleswig-Holsteinu jsou známy mezinárodní letní koncerty, organizované Paulem Nancekievillem, které již dlouhá léta oslovují umělce z celého světa.

Jako sólový varhaník podnikl řadu koncertních cest do mnoha zemí Evropy. Umělecký kontakt se svou vlastní udržuje dlouholetou spoluprací s Wabrook Singers a také s různými anglickými katedrálami.

Pozornost upoutal již první nahrávkou CD na obou varhanách meldorfského dómu. Od té doby vzniklo mnoho nahrávek na kompaktní disky vydávajících svědectví všestranného a náročného působení umělce Paula Nancekievilla.

Litoměřické festivalové publikum se s uměním Paula Nancekievilla setkala již

před osmi lety při 4. koncertu I. ročníku Litoměřického varhanního léta 1991. Tehdy byl umělec zahrnut velkými ovacemi, které ho přiměly dokonce ke třem přídavkům.

Poznámka kronikáře: V předvečer konání koncertu jsem měl tu čest se zcela náhodou setkat s panem Paulem Nancekivillem v hospodě "V katovně" na sídlišti Litoměřice - střed. Pan varhaník poznával Litoměřice v doprovodu PhDr. J. Tomase a tajemnice festivalu paní Jany Jenčkové.

Anglický hudebník pil bílé víno a projevil se jako myšlenkově spřízněná duše kronikáře. Je vynikající znalec a ctitel německé kultury, má vřelý vztah k malířství, především současnému. Z historických epoch se velice dobře vyzná v Keltech a jejich kultuře a v období romantismu. V této souvislosti ocenil tvary Českého středohoří, hovořilo se o německém romantickém malíři Casparu Davidu Friedrichovi a jeho obraze z roku 1822 "Krajina pod Milešovkou". Co ale překvapilo: Jeho znalost a vztah k husitství, především k M. J. Husovi (v souvislosti s J. Viklešem). Mě zase "potěšilo", že neznal svého krajana Petra Payna (asi 1385 - 1456), anglického bohoslovce, zastávce Viklešových názorů, který roku 1414 přišel do Čech a stal se jedním z ideologů husitství. Takže si přece jenom odvezl z Litoměřic něco "anglického". Pak se hovořilo o německých husitech a nakonec o současných českých umělcích. Byl to skvostný zážitek. (mj. jsem se dozvěděl, že tento skvělý Anglán je ženatý a má tři děti - 7, 5 a 3 roky).

Na druhý den po koncertě se šlo do vinárny U pavouka, kde byl zamluven salonek. Pan varhaník si dal pouze jahody se šlehačkou, já bramborák s nějakým masem, ostatní normální večeři. Pil jsem pouze sodovku. Přítomen byl i duchovní otec festivalu (včetně jeho maminky, která je lékařkou) varhaník Jaroslav Malanovicz, který už byl informován o setkání "V katovně". Naučil jsem se nové anglické slovo: Payne se dnes píše s měkkým "i", tedy "paine" a v překladu je to bolest. S Anglánem jsme se shodli, že je to symbolické.

Ze zcela tajných zdrojů jsem se dozvěděl, že si Paul ještě ponechal, přestože odjel do Děčína, soukromě svůj pokoj. Že by to byla ona blondýna (průvodkyně ze zámku Ploskovic), která po koncertě v kostele stála v koutě a umělec k ní přistoupil? A jak se na tom posvátném místě objevila, tak zase zmizela. Jako kdyby věřící (což nejsem) náhle spatřil Anděla. Na chvíli. Ó budoucí historiku, který čteš tyto řádky, pravdu opravdu neznám! Ale jsou věci, které jsou hrozně krásné a mají zůstat utajeny i před historii!

Pana varhaníka J. Malanovicze jsem požádal, aby pro tebe, budoucí historiku, sepsal zcela subjektivní myšlenkové pochody, jak se mu po "Listopadu 1989" zrodila myšlenka "Litoměřické varhanní léto" a jak to vlastně začalo. V něm samotném a potom v Litoměřicích. Slíbil, že to udělá. Pro tebe.

Po litoměřickém koncertu odjel na druhý den do Děčína, kde měl svůj další koncert. O jeho návratu do Litoměřic už nic nevím a vědět nechci.

Při loučení lehce po 23 hodině zazněla při podání ruky pouze dvě slova: Paul při stisku vyslovil česky "Bolest", já mu odpověděl anglicky "Paine". A to bylo všechno.

Setkání v katovně bylo náhodné neuvěřitelným způsobem: Asi v půl jedné jsem zde obědval se svým přítelem, pražským houslistou Vojtěchem Fiedlerem, který v lovosickém archívu dohledával Veitovy skladby pro koncert 14. září litoměřického muzea. Byl jsem v dobré náladě, protože jsem už věděl, co se bude hrát atd. Nakonec jsme si dali ferneta, pak druhého a nakonec jsem ho vyprovodil na autobus do Prahy. Při cestě domů, ovlivněn alkoholem v krvi, jsem si chtěl dát ještě pivo. Hospoda v Pekařské, kde znám servírky velice dobře, měla zavřeno (!) a tak jsem se vrátil do

"Katovny". Vypil pivo a odcházel. Obvykle chodím přes terasu. Nevím proč, ale zcela výjimečně jsem si to zamířil na nepohodlné schůdky vedoucí do prvního patra. V té chvíli se proti mě objevil J. Tomas a za ním Paul. Takže jsem zůstal. Zřejmě Osud tomu tak chtěl.

6. KONCERT

Středa 15. září 1999 - 19:30 hodin, děkanský kostel Všetech svatých v Litoměřicích

Interpret měl být: **Michel Colin - varhany (Francie)**

a měl hrát:

César FRANK (1822 - 1890)
    Offertoire en Mi b M ("Obětování" v Es Dur - část mše)
    7 versets (7 biblických veršů)
    3éme choral (3.chorál)
Joseph BONNET (1884 - 1944)
    In Memoriam Titanic, op. 10 (Na paměť Titaniku, op. 10)
Edouard BATISTE (1820 - 1876)
    Pièce en mi mineur (Skladba v e-moll)
Charles-Marie WIDOR (1844 - 1937)
    Séme symphonie (5. symfonie)
    Allegro vivace
    Allegro cantabile
    Andantino quasi allegretto
    Adagio
    Toccata

Slovo o interpretovi, který nemohl přijet:

Michael Colin pochází z Pikardie. Po studiích hry na klavír (v roce 1984 oceněn první cenou s vyznamenáním v soutěži Hudba v Remeši) se věnoval houslím, později nastoupil do univerzitního kurzu studia varhan na Sorboně u mistra André Fleuryho, ve studiu pokračoval ve škole Marcela Dupré v Meudonu ve třídě Françoise Reneta (v r. 1986 zlatá medaile, v r. 1987 výborný) a na Národní konzervatoři pařížského regionu ve třídě Odile Pierre (zlatá medaile 1988).

V letech 1982 - 1989 byl varhaníkem v kostelích Saint Denis (sv. Diviše) a Rédemption (Vykoupení) v Paříži a v katedrále v Meaux (1987 - 1989), potom se rozhodl usídlit v Provinci, kde byl r. 1989 jmenován řádným varhaníkem Velkých varhan Yvese Cabourdina kostela Panny Marie Vítězné a profesorem hry na varhany, klavír a doprovodu na Městské hudební škole v Saint Raphael. Současně působí jako profesor hry na varhany a na klavír ve školách v Hyères a v Saint-Cyr-sur-Mer.

V roce 1994 nahrál pro firmu France-Misique-USA kompaktní disk francouzské hudby a improvizaci na varhanách v Saint Raphael, v r. 1997 "Malý varhanní slovník" u harmonia Mundi, r. 1998 disk italské hudby v Aux (Var) u EMA.

Koncertuje v Paříži a na mnoha dalších místech Francie a v zahraničí.

Koncert se ale konal. Přijel **Karol Golebiowski (Belgie)**

Program:

- Felix Borowski (1872 - 1956)
  - II. sonáta
  - Allegro maestoso
  - Andante
  - Finale
- Otto E. Olsson (1879 - 1964)
  - Adagio
- Felix Mendelssohn (1809 - 1847)
  - Preludium a fuga d moll
- Tadeusz Paciorkiewicz (1916 - 1998)
  - Gotická fantasie
- Gustav Mahler (1860 - 1911)
  - Adagietto z V. symfonie ve varhanní úpravě Noela Rawsthorna
- Ferenz Liszt (1811 - 1886)
  - Preludium a fuga na BACH

Slovo o interpretovi:

Karol Golebiowski (Belgie) se narodil v roce 1954 ve Varšavě. Studoval na hudební konzervatoři ve Varšavě u profesora Joachima Grubicha, později v Ženevě u profesora Lionela Rogga a poté na Královské konzervatoři v Bruselu u profesora Hermana Verschragena.

Za své vynikající umění získal mnoho cen i v řadě mezinárodních soutěží (Norimberk, Linz, Brugge, Mnichov, Speyer, Řím). Od té doby hrál ve všech zemích Evropy a USA, byl zván k umělecké účasti na všechny důležité varhanní festivaly (mj. Lausanne, Linz, Londýn, Luzern, Magadino, Monte Carlo, Moskva, Mnichov, Norimberk, Oslo, Paříž, Rouen, St. Maximin, Stockholm, Varšava). Karol Golebiowski hrál tato díla:

- J. S. Bach - všechna varhanní díla
- J. S. Bach - Umění fugy
- W. A. Mozart - všechna varhanní díla
- M. Reger - varhanní díla
- F. Liszt / J. Reubke
- Polská renesanční varhanní hudba

Od roku 1991 je K. Golebiowski uměleckým vedoucím Evropského varhanního festivalu. V jeho rámci organizuje koncerty v 50 městech 14 zemí Evropy.

**Generální oprava varhan katedrály sv. Štěpána,
restaurování polychromie a varhanních skříní a varhanního
stroje:**

Opravu varhan v katedrále sv. Štěpána v podstatě inicioval samotný vznik festivalu "Litoměřické varhanní léto" v roce 1991. Ale až 16. března roku 1998 se na konsistoři litoměřického biskupství konalo první společné jednání o opravě varhan všech zainteresovaných stran. Potom byla vyhlášena veřejná obchodní soutěž na dodavatele oprav varhanního stroje a bylo vyzváno 13 firem z celé Evropy na podání nabídky. Výběrové řízení se konalo 20. července roku 1998 na dodavatele druhé části

oprav varhan - restaurování polychromie varhanních skříní řezb a plastik andělů.
Vybrán byl akademický malíř - restaurátor **Josef Kulda** s kolektivem.

Úřední postup při udělování jednorázové licence na restaurování varhanního stroje znamenal, že firma **JEHMLICH** sice uzavřela s vlastníkem varhan - Dómskou farností u sv. Štěpána, zastoupenou Mons. Milanem Bezděkem, novým Dómským farářem po Páteru Mons. Josefu Helikarovi, smlouvu, ale licenci obdržela pozdě a ministerstvo kultury již v roce 1998 nemohlo přidělit na tuto část prací finanční prostředky. Proběhly tedy alespoň práce restaurátorské, respektive první etapa pro rok 1998 od akademického malíře - restaurátora J. Kuldy: očištění varhanních skříní, obnovení zlacení a leštění běli na řezbách, vázách a andělich.

Mezi Městem Litoměřice a Biskupstvím litoměřickým byla v roce 1998 uzavřena smlouva o podílu na povinném spolufinancování oprav, financovaných ze 3/4 (tří čtvrtin) ministerstvem kultury a v roce 1999 navíc byla Městem poskytnuta litoměřickému biskupství půjčka ve výši 600 tisíc Kč,- . V roce 1999 předběžně přislíbilo ministerstvo kultury ČR 1,5 (jeden a půl miliónu) Kč,- a přes spolufinancování podílu vlastníka tak zůstává 600,- tisíc Kč,- (které jsou zatím zapůjčeny) chybějící částkou.

Na společné schůzce s firmou a zástupci úřadů a restaurátorů 13. dubna 1999 se dohodl počátek prací na den 3. května 1999. Veškeré práce na restaurování a opravě varhanního stroje, skříní a výzdobě jsou naplánovány tak, aby skončily v září roku 1999, v dostatečném předstihu před konáním slavnostního varhanního koncertu. Odborným dohledem za Památkový ústav v Ústí nad Labem je pověřen PhDr. Vít Honys.

Inaugurační koncert:

Inaugurační koncert po obnově varhan v katedrále sv. Štěpána prvomučedníka v Litoměřicích se uskutečnil 20. října roku 1999. Varhaníkem byl Wim Viljoen z Jihoafrické republiky.

Před koncertem promluvil pan starosta Jiří Landa:

Dovolte mi, abych mezi námi přivítal hosty nad jiné vzácnější a to pana Charge d'Affaires Jihoafrického velvyslanectví v Praze, pana Dr. Sylvestera Raschera s chotí. V tuto chvíli se nejen potvrzuje nám všem známá pravda o hudbě spojující národy, ale zdá se, že tři notové osnovy varhanního partu přesahují nejen hranice států, ale v našem případě propojují dokonce kontinenty.

Většina z nás dnes přichází do tohoto důvěrně známého prostoru naší katedrály více jak po roční přestávce, abychom mohli pokračovat v pozoruhodném projektu podniknutém Městem Litoměřice ve spolupráci s biskupstvím litoměřickým pro zhodnocení nádherných kulturních památek a vzácného dědictví našich předků.

Věřím, že mnozí z Vás jsou napnuti v očekávání, jak dopadla celá rekonstrukce zdejších varhan, která byla důvodem jejich odmlčení. Mám upřímnou radost z toho, že mohu být tím, kdo Vám zvěstuje - dobře. Za malou chvíli budete mít možnost to sami posoudit. A to je důvod k tomu, abych splnil svou milou povinnost a poděkoval znovu především Vám, otče biskupe, za odvalu, s kterou jste přijal návrh na řešení špatného stavu dómského nástroje a do rekonstrukce se pustil.

Poděkování dále patří zástupcům ministerstva kultury ČR za pochopení a podíl na realizaci velké části financování celého projektu obnovy nástroje. Dovolte mi též

poděkovat Okresnímu úřadu pod vedením pana přednosty Josefa Pola za podporu při hledání cestiček ke státnímu příspěvku i její konkrétní naplnění. Závěrem bych rád jmenovitě poděkoval firmě "Jehmlich Dresden" za precizní provedení celé zakázky i její přístup k ní a svým kolegům z městské rady a zastupitelstva, kteří nás ve snaze toto dílo zrealizovat podpořili usnesením o finanční účasti města.

Vážení přátelé, mohl bych zde děkovat ještě dlouho, kdybych měl vyjmenovat všechny, kteří se na akci jakýmkoliv způsobem podíleli. Věřím, že se nikdo z nich neurazí, když se v tuto chvíli omezím na obecné, ale upřímné poděkování všem sponzorům a ostatním zúčastněným. Ti nejvýznamnější jsou uvedeni v publikaci, která je Vám k dispozici.

A nyní mi dovoluňte popřát Vám co nejkrásnější a nejhlubší umělecký zážitek z dnešního závěrečného koncertu IX. ročníku Litoměřického varhanního léta a pozvat Vás na 1. koncert jubilejního X. ročníku festivalu v květnu 2000.

Příjemný poslech.

Program koncertu:

- J. S. Bach (1685 - 1750)
Toccat, Adagio a Fuga C-dur BWV 564
Nun komm, der Heiden Heiland (Jen přijdi, spasiteli pohanů /
BWV 659)
- C. Balbastre (1727 - 1750)
Ou s'ent vont ces gaies Bergevs? (Kam odcházejí tito veselí
pastýři?)
- F. Mendelssohn (1809 - 1847)
Sonáta č.1 f-moll: Allegro moderato serio
Adagio
Andante assai vivace
- E. Gigout (1844 - 1925)
Scherzo
Toccat
- S. Reddy (nar. 1962)
Toccat for Mandiloa (dedicated to President Nelson Mandela)
(Toccat pro Mandelu - věnována prezidentu Nelsonu
Mandelovi)
- H. Temmingh (nar. 1939)
Three organ pieces (Tři varhanní kusy): Intrada
Cantilena
Toccat

Slovo o interpretovi:

WIM VILJOEN (Jihoafriická republika)

se narodil v Rustenburgu r. 1950, kde jako šestiletý začal navštěvovat první hodiny klavíru jako žák Dereka Ochse, hře na varhany se věnuje od třinácti let. Na Univerzitě v Pretorii studoval varhanní hru u Stephana Zondagha, hru na klavír u Ella Fourie. Po ukončení bakalářského studia (1973 - diplom a titul B Mus) pokračoval na Univerzitě v Kapském městě (1978 - titul M Mus), své vzdělání dovršil doktorátem na Univerzitě v Pretorii (1986 - titul D Phil).

V době studií obdržel dvě stipendia pro studium v zahraničí, SAMRO stipendium a Zahraniční stipendium Univerzity Jižní Afriky. To mu umožnilo (v letech 1974 - 1975) stát se žákem světově proslulé varhanice Marié-Claire Alainové v Paříži, která schopnosti W. Viljoena hodnotila slovy: "je jedním z nejlepších varhaníků své

generace". Navštěvoval též hodiny cembala Huguette Dreyfuse ve Schola Cantorum v Paříži (1975) a studoval hru Franckových varhanních děl u věhlasného varhaníka André Marchala. Dále navštěvoval mistrovské třídy letní Varhanní akademie v Haarlemu, Nizozemí a Itálii, kde studoval německé a italské skladby pod vedením Klasse Bolta, Jeana- Clauda Zehndera a Luigiho-F. Tagliaviniho.

Na mezinárodních varhanních soutěžích získal první cenu Prix Mention d'Interprétation v Cartres (Francie 1974) a druhou cenu v Nürnbergu (Německo 1975). Koncertoval v mnoha zemích Evropy, nejvíce ve Francii, Německu, Nizozemí, Švýcarsku, kde se též zúčastnil Mezinárodního festivalu mladých varhaníků. Po návratu do Jižní Afriky získal cenu SABC Music a první místo na prvním jihoafrickém varhanním festivalu v Kapském městě.

V současné době koncertní varhaník Wim Viljoen působí i jako cembalista barokního souboru Consortium Novum. Jako sólista hraje s mnoha orchestry (Cape Town Symphony Orchestra, National Orchestra of the SABC, Natal Philharmonic, PACT Orchestra, Transvaal Philharmonic Orchestra, pod vedením dirigentů Mendi Rodana, Louise Lane, Louise Frémauxe, Edgara Cree, Barry Smitha, Francesca Mandera). V roce 1987 se zúčastnil turné francouzského trumpetisty André Bernarda. Umění Vima Viljoena se setkalo s ovacemi publika v řadě zemí světa. (Nedávno na turné po USA, kde se jeho koncerty konaly v Bostnu, Greenwitschi a Dallasu). Nahrává pro rozhlas, televizi i na CD doma i za hranicemi.

Bohaté umělecké zkušenosti zúročuje i v pedagogickém působení, je profesorem hry na varhany a cembalo na Univerzitě v Pretorii.

Brožura "Generální oprava varhan v katedrále sv. Štěpána"

Město Litoměřice vydalo v říjnu roku 1999 brožuru *"Generální oprava varhan v katedrále sv. Štěpána"* sepsanou kolektivem autorů. Předmluvu napsal starosta města pan J. Landa, první kapitola nese název *"Výpověď pana kanovníka Josefa Helikara"*, kapitolu *"Katedrála sv. Štěpána a hudba"* napsal Jaroslav Macek, Tomáš Horák je autorem kapitoly *"Historie varhan katedrály sv. Štěpána v Litoměřicích"*, Maria Lang je autorem kapitoly *"Generální oprava varhan v litoměřickém dómu firmou Jehmlich Orgelbau Dresden GmbH"*, závěrečné slovo napsal Josef Koukl, biskup litoměřický. Brožura má všechny texty v anglické a německé mutaci (do anglického jazyka přeložil Todd Hammond, německého PhDr. Jindřich Tomas) a řadu barevných i černobílých fotografií, 47 stran.

Na vydání publikace se finančně podíleli: Okresní úřad v Litoměřicích, Penzion U pavouka, Credit plus.

Vydalo Město Litoměřice u nakladatelství M' PLAN, Mariánské Lázně 1999.

7) LITOMĚŘICE A FULDA

Tuto rubriku jsem založil v naději, že se něco bude dít. Bohužel se tak nestalo.

8) KULTURA

ÚNOR

Dějiny Červeného kříže v muzeu

První letošní výstavou v muzeu byly "Dějiny Červeného kříže" s vernisáží v úterý 2. února. Téma to bylo po listopadu 1989 průkopnické, protože organizace typu Červeného kříže se zrovna na sluníčku nevyhřívaly. Česká společnost si znovu uvědomila jejich potřebnost až při tragických povodních na Moravě v létě roku 1997. Tehdy fungovaly pouze armáda, policie, hasiči a Červený kříž. Nejtrapnější byly nadace všeho druhu.

Výstava pojala dějiny od bitvy u Solferina v roce 1859, kde Henri Dunant (1828 - 1910) po tři dny ošetřoval raněné bez rozdílu uniforem. Potom sledovala činnost této mezinárodní organizace v Rakousku, v první republice, v době obou světových válek a od roku 1945 po současnost. Kapitola byla věnována i litoměřické organizaci. V této souvislosti se kronikář dozvěděl, že v roce 1932, kdy byl otevřen Masarykův Dům sociální a zdravotní péče v dnešní Tylově ulici v Litoměřicích, visel v jeho zasedací síni reprezentativní portrét T. G. Masaryka od litoměřického malíře Josefa Fučíka. Kde ovšem dnes obraz je, není známo.

Vernisáž zahájila ředitelka muzea E. Štíbrová, potom promluvil prezident Českého Červeného kříže MUDr. Zdenko Vlček, CSc., a nakonec předseda Oblastního spolku ČČK v Litoměřicích MUDr. Vladimír Valta, který byl autorem koncepce výstavy.

Na vernisáži byli dále ředitel úřadu ČČK, s kterým se v kuloárech kronikář shodl, že ČČK a muzea jsou na tom stejně, tudíž že současná česká společnost stojí za hovořeno. Z dalších přítomných tu byla ředitelka OV litoměřického ČČK paní Hejnová, starosta města Litoměřic J. Landa, vedoucí referátu kultury Okresního úřadu ing. Tullisová, zástupci Muzea a galerie ve Vodňanech, kam výstava v dubnu poputuje, tříčlenná delegace z Městského muzea Míšeň v čele s jeho ředitelem H.-J. Neumannem a další. Počet návštěvníků byl nadprůměrně velký. Některým lidem už konečně cosi začíná docházet. Mladí členové litoměřického ČČK se oblékli do svých uniforem a roznášeli víno.

Výstavu uspořádaly Oblastní spolek ČČK v Litoměřicích a OVM v Litoměřicích.

Ohlasy v tisku:

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), čtvrtek 4. února, č. 29, roč. VII, s. 9.

Výstava přibližuje historii i současnou práci ČČK

VERNISÁŽ / Je úplně první výstavou v celé řadě připravovaných akcí na počest osmdesátého výročí založení Československého červeného kříže

LITOMĚŘICE - Výstava Historie Červeného kříže, pořádaná u příležitosti výročí 80. let od založení Československého Červeného kříže Oblastním spolkem Českého Červeného kříže v Litoměřicích, byla v úterý zahájena slavnostní vernisáží v

Okresním vlastivědném muzeu v Litoměřicích.

Výstava je první z řady akcí, které budou jednotlivé organizace letos pořádat. *"Každé takovéto výročí dává možnost se v každodenním koloběhu života na chvíli zastavit a vrátit se k práci našich předchůdců, na kterou můžeme být hrdi a velmi je obdivujeme. Výstava v Litoměřicích tuto práci připomíná a svým způsobem je průkopnická,"* sdělil na vernisáži přítomný prezident ČČK MUDr. Zdenko Vlk. *"Návštěvníci by se na ni měli dívat nejen jako na mrtvou historii, ale jako na inspiraci, protože náplň, práce a cíle ČČK jsou živé stále stejně,"* podotkl Vlk.

Mezi exponáty výstavy najdeme dokumenty o vzniku Červeného kříže od bitvy u Solferina v roce 1859, až po současnost, dále i materiály vázané ke vzniku národní společnosti Československého Červeného kříže v roce 1919. Výstava seznamuje veřejnost také se současnou činností ČČK a jejím materiálním vybavením.

"Dlouho se zde nějakým výraznějším způsobem o Červeném kříži nemluvílo i přesto, že má i v Litoměřicích silné kořeny. Výstavu jsme začali připravovat již před dvěma roky. Některé materiály jsou zapůjčeny z muzea v Chrudimi, Teplících, některé se našly ve zdejšímu muzeu a zbytek je od nás," vysvětlil předseda Oblastního spolku ČČK v Litoměřicích MUDr. Vladimír Valta.

"Svou návštěvou výstavy jsem chtěla vzdát poklonu před celou prací Červeného kříže. Často ho trochu podceňujeme nebo o něm nechceme slyšet, protože je to spojené s nějakým neštěstím nebo katastrofou. Vzpomeneme si až v největší nouzi," svěřila se Ivana Grimmová. *"Líbilo se mi, že jsem zde viděla spoustu mladých lidí. Činnost organizace jsem si spojovala spíše se staršími členy. Příjemně mě překvapilo, že Červený kříž je organizace stále živá a že bude dál pokračovat,"* doplnila návštěvnice. *"Starou historii moc neznáme, ale materiály a kroniky ano, protože jsme v ČČK dříve pracovaly. Znovu jsme si zavzpomínaly,"* prozradily Věra Šrámková a Magdalena Hieková.

Jedna tabule je na výstavě věnovaná i mládeži ČČK a přibližuje jednotlivé projekty, kterými se mládež zabývá. *"jsou zde vystavená i naše mládežnická trička a uniformy, které vznikaly ve spolupráci s mládeží,"* připomněl Zdeněk Šťastný, jeden z vedoucích mládeže ČČK v Litoměřicích.

Jitka Eretová

Článek doprovázela fotografie s popiskem: *Na výstavě v litoměřickém muzeu jsou jedněmi z vystavených exponátů historické i současné uniformy členů Červeného kříže. Foto DB: Robert Malecký*

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), 8. února 1999, č. 32, roč. VII., s. 9.

Šest večerů v týdnu trávil školením první pomoci

Rozhovor / Vladimír Valta vzpomíná na dobu ježdění po vsích v rámci osvěty

Jitka Eretová

LITOMĚŘICE - Dlouholetým členem a současným předsedou Oblastního spolku Českého Červeného kříže v Litoměřicích je MUDr. Vladimír Valta, bývalý dětský stomatolog.

Kdy jste přišel do Litoměřic a jak jste se dostal k Červenému kříži?

"Bylo to v září 1957 na umístěnku. Líbilo se mi tady, tak jsem zde zůstal a začal pracovat na dětské stomatologii. K Červenému kříži jsem se dostal postupně, už ani nevím, kdo byl prostředníkem."

"Jak vypadala vaše činnost v té době?"

" Po večerech jsme hodně jezdili s okresní vedoucí sestrou z Osvětového kabinetu OÚNZu [Pozn. kron.: Okresní ústav národního zdraví] na vesnice a kursy první pomoci. Měli jsme k dispozici šoféra a bojový tudor, kterým byla škodovka upravená pro účely armády a branných sil na terénní auto. Zajímavé bylo, že čím byla vesnice chudší, tím byli lidé srdečnější. Školení většinou probíhala v prostředí, kde se týden netopilo. I přesto, že byl komínek i kamna červená, zima a chlad čišely ze zdí. Pro vesničany to byly tenkrát takové společenské večery. Nepocházaly jsme jen zdravotnickou pomoc, ale kolikrát jsme seděli až do večera a povídali. Takto jsem trávil šest večerů v týdnu. Když přišla manželka, dělalo se to tak, že nás pan Hatka (později uznávaný malíř naivista) rozvezl do vesnic a pak zase svezl."

Jaký význam podle vás ta práce měla?

"Viděl jsem v ní velký přínos v tom, že mnoho lidí bylo proškoleno poskytnout velmi dobrou první pomoc, hlavně na vesnicích. Jak však přibývalo určitého bohatství mezi lidmi, zájem opadal. Lidé si mysleli, že zdravotnické znalosti už nepotřebují, protože měli auta a mysleli si, že mohou ke zdravotníkům dojet. Na vesnicích pracovali většinou zdravotníci Červeného kříže, kde se mohli i náhodní návštěvníci zastavit a požádat o pomoc. Červený kříž se tam také staral o komunální hygienu."

Jak tehdejší politická situace ovlivňovala vaši činnost?

" Po roce 68, kdy došlo ke zlepšení podmínek, jsem byl zvolený do předsednictva ČČK. Měl jsem na starosti zdravotní komisi. V době normalizace jsem pak byl z kandidátky vyškrtnut, protože bylo nutno doplnit předepsaný počet straníků ve vedoucích funkcích."

Měli lidé zájem o členství v organizaci?

"Protože měl Červený kříž státní podporu, mnoho lidí do něj vstoupit odmítalo, protože podle nich to byla vojenská organizace. Ale ve všech podnicích byly vytvořeny družiny Červeného kříže. Zdůvodněním bylo, že mají význam v případech živelné katastrofy, nehody v podnicích a případně při válečném konfliktu. Představovaly předpolí oddílů lékařské pomoci. Do nich byla zařazena celá řada lékařů všech oborů. Tyto družiny byly pak po Helsinských konferencích přičleněny pod civilní obranu při OÚNZu a Červený kříž pouze odborně školil."

A v současné době?

"Stále se snažím, aby Červený kříž přispíval k rozvoji demokratické společnosti, aby do ní vnesl prvky humanitního myšlení a jednání. Organizace také stále rozvíjí práci s mládeží. Rozdíl je v tom, že už nejsou tak mamutí akce jako tenkrát. Ale ta práce a myšlenka stále pokračuje."

Článek doprovázela fotografie MUDr. V. Valtý v jeho bytě s popiskem: *Vladimír Valta je i ve svých 74 letech stále aktivním členem Oblastního spolku ČČK v Litoměřicích, jehož je předsedou. Foto: DB: Jitka Eretová.*

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), středa 17. února 1999, č. 40, roč. VII., s. 9.

Výstava o historii ČČK zůstává na okraji zájmu VÝSTAVA / Zatím ji zhlédlo pouze šedesát platících návštěvníků

LITOMĚŘICE - O výstavu Historie Červeného kříže, která probíhá v Okresním vlastivědném muzeu v Litoměřicích od 2. února, není podle pracovníků muzea příliš velký zájem. Za čtrnáct dní ji navštívilo jen necelých šedesát lidí.

Na výstavě jsou k vidění materiály vážící se k samému počátku a vzniku Červeného kříže - od doby Henry Dunanta, který navrhl myšlenku jeho založení v roce 1859, až k současným činnostem a aktivitám organizace v celostátním měřítku, ale samozřejmě i na Litoměřicku.

"Výstava se nám moc líbila a bylo to pro nás velmi poučné. Díky všem za tuhle výstavu a hlavně mladým zdravotníkům," napsali do návštěvní knihy z Domu dětí a mládeže Rozmarýn Litoměřice. Výstava potrvá do 21. března.

jik

Poznámka kronikáře:

Nezájem o výstavu tohoto typu v roce 1999 nepřekvapuje. Lidé jsou příliš sobečtí a individualističtí. Chtějí jenom vydělávat peníze, osudy bližních je nezajímají. A těch několik málo jedinců jež myslí i na ty druhé, je spíše zesměšňováno. Nebo je tu snaha o jejich přímou diskreditaci.

Výstavu potom převzalo ústředí ČČK a instalovalo ve svých prostorách v Praze v dubnu a květnu.

Část výstavy doplněná z místních zdrojů pak byla převezena do muzea ve Vodňanech. Zde byla vernisáž 6. května za účasti představitelů litoměřického ČČK - ředitelky Hejnové, předsedy OS ČČK Litoměřice MUDr. V. Valtý a zástupce litoměřického muzea O. Doskočila.

Za ústředí ČČK promluvil předseda lékařské komory ČČK (jméno jsem bohužel zapomněl), který ostře napadl masmédiu za propagaci různých podvodnických tzv. humanitárních nadací, které jsou zástěrkou pro obohacování jejich zakladatelů. Sympatické bylo, že tento lékař byl velice mladý člověk. A vůbec na vernisáži bylo mnoho mladých lidí. Účinkoval 36 členný dětský pěvecký sbor na vysoké umělecké úrovni, jež dirigovala velice mladá žena (blondýna, zdálo se, že přírodní). Na takovou díru jako jsou Vodňany se 7 tisíci obyvateli neuvěřitelné! Stejně tak jako jejich galerie, kterou lze jen závidět. Na tu dokonce, díky závěti jednoho vodňanského zapadlého vlastence, byla založena nadace na nákupy děl s podmínkou, že autoři musí být ve slovníku. Takový je bohužel kapitalismus, že při takto liberálním diletantském rozhodování se musejí naplňovat takovéto polotovary i když jsou tyto "vyráběny" s ušlechtilými úmysly. Ale lepší taková závěť než žádná.

Muzeum vydává měsíčník *"Muzejní noviny ŠOTEK"*. Číslo 4 z dubna 1999 bylo mimořádné vydání u příležitosti konání *"Rybářských dnů ve Vodňanech 4. - 8. května 1999"*. V tiráži novin je uvedeno: *Vydává Městské muzeum a galerie ve Vodňanech v nákladu 4.100 výtisků. Neprodejně. Registrace OÚ Strakonice ... Vedoucí redaktor Jiří Louženský. Grafické návrhy Monika Raušerová...*

Galerie udržuje pamětní síň Mikoláše Alše ve které jsou jeho kartony z českých dějin jako předlohy pro výzdobu zdejšího kostela.

Druhá pamětní síň je věnována zdejšímu rodákovi a spisovateli, mistru maloměstské novely, lékárníkovi Františku Heritesovi. V 70. letech 19. st. založil Herites *"Vzájemně se podporující průmyslový spolek"* jehož přičiněním se dostalo městu železniční stanice, když byla stavěna lokálka z Čičenic do Prachatic. V r. 1895 uspořádal na radnici Herites národopisnou výstavu, jejíž sbírky se staly základem pozdějšího muzea. V této době byl Herites již purkmistrem a z titulu své funkce se zasloužil o opravu sešlého děkanského kostela (gotického) a k jeho výzdobě přizval svého přítele M. Alše.

F. Herites se přátelil se synkem místního notáře Otakarem Mokřým, který je

znám svými "*Jihočeskými melodiemi*" a jako překladatel polského básníka Julia Slowackého.

Druhým Heritesovým přítelem byl Julius Zayer, který žil ve Vodňanech 12 let.

Třetím Heritesovým přítelem byl spisovatel Josef Holeček, autor nedokončeného románu "*Naši*" líčící zápas sedláka s feudálem. Holeček však odešel jako válečný dopisovatel Národních listů na Balkán a později se natrvalo usadil v Praze.

K Holečkovi a Heritesovi více in: STEHLÍK, Ladislav, *Dvě krajanské tváře*, (vydáno k 50. výročí úmrtí Františka Heritese a Josefa Holečka). Městské muzeum a galerie ve Vodňanech, 1979.

Klub ochotníků a přátel loutkového divadla

V současné době má Klub ochotníků a přátel loutkového divadla v Litoměřicích 20 členů. Říká se mu také "Svátovo divadlo". To proto, že ho vede Svatopluk Horváth. Soubor hraje loutkové divadlo ponejvíce v mateřských školách a v Domě dětí a mládeže Rozmarýn. Největším snem souboru je mít v Litoměřicích stálou loutkovou scénu kam by se mohly zvát další soubory. Loutkoherci nyní hrají "Pohádku o drakovi", nastudovali "Jak se Honza učil bát" a další připravovaná pohádka prozatím nemá název.

Nový obraz Eberharda Eyserta (1860 - 1920)

Malá monografie o Eberhardu Eysertovi (1860 - 1920) O. Doskočila vyšla jako první svazek edice "Malíři Litoměřicka" k jeho výstavě v litoměřickém muzeu v roce 1996. Dnes, ve středu 10. února, volal telefonicky do muzea O. Doskočila pan Pavel Zářecký z Roztok u Prahy (Jiráskova 1252, telefon 20910645), že má doma obraz E. Eyserta. Na muzeum a Doskočila ho upozornila orientalistka Zdena Vasiljevová, japanistka z Orientálního ústavu České akademie věd, která pro 5. svazek edice Malíři Litoměřicka vybrala citáty z korespondence mezi J. Rizalem a F. Blumentrittem dotýkající se hledaného obrazu portrétu F. Blumentritta pro J. Rizala. V tomto připravovaném svazku vyjdou v roce 2000 nové poznatky o E. Eysertovi a doplní tak jeho první monografii z roku 1996.

Pan P. Zářecký z Roztok u Prahy Doskočilovi řekl, že obraz Eyserta, který vlastní, je středně velký olej, sám ho nazývá "Námořníkův návrat" (je na něm námořník, který vkročil do místnosti a chystá si svléci kabát a kde sedí rybáři a další lidé od vody, v pozadí je pak stydlivá dívka. Obraz má tmavé pozadí, obličej je oválné. Vročení má 1892. Je to tedy druhé nejstarší doposud známé Eysertovo dílo. Nejstarší je portrét Anny Christl z Liběšic s vročením 1890 ze sbírek litoměřického muzea (olej, plátno, 66 x 49, inventární číslo 1832). I když Doskočil obraz neviděl, na základě ústního sdělení téměř s jistotou konstatuje, že dílo svým tvaroslovným pojetím koresponduje s portrétem A. Christl, vychází z barokního tvarosloví atd.

Anton Kern (1709 - 1747) v galerii

Výstava barokního malíře Antona KERN (1709 - 1747) "Obrazy a kresby v

českých zemích" byla zahájena v pátek 25. února v galerii. Výstava byla převezena z Prahy, katalog k ní napsal Pavel Preiss a vydala ho Národní galerie v Praze.

Vlastivědný sborník Podřipsko č. 8/2 - 1998, Roudnice 1998.

V čísle vyšlo několik příspěvků litoměřických autorů dotýkajících se historie Litoměřic a několik recenzí na publikace vydaných Městem Litoměřice:

SMETANA, J. - KRÁL, K., Franz Johann Boethe a Litoměřice, s. 83 - 88;
Reprodukce Boethova grafického listu Roudnice nad Labem z grafické sbírky Národní galerie v Praze.

DOSKOČIL, O., Edice Malíři Litoměřicka, s. 148 - 150.

Oproti 1. svazku edice je zde mj. popsáno pokračování hledání a konečné dohledání originálu Škrétova portrétu biskupa Šlejnice včetně dalších nových poznatků nezachycených v prvních třech svazcích edice.

KOTYZA, O., DOSKOČIL, O., Znovuzrozené Jandovo muzeum v Budyni nad Ohří, 154 - 160.

Muzeum je pobočkou Okresního vlastivědného muzea Litoměřice a znovuotevřeno bylo 1. listopadu 1998.

Recenze:

Knihu "Dějiny města Litoměřic", eds. Kotyza, O., Smetana, J., Tomas, J., Litoměřice 1997, 480 s., strany 163 - 164, recenzuje Doc. PhDr. Ludomír Kocourek, CSc.

Knihu VOLKOVÁ, J., "Karel Hynek Mácha a Litoměřice" ("...Vše jsem očekával od budoucnosti."), Litoměřice 1996, s. 167, náklad 2000 výt., recenzuje Doc. PhDr. Josef Peřina, CSc.

DUBEN

Akademický malíř Jiří Novosad sice žije v Lovosicích, ale pro budoucího historika umění, který bude pokračovat v mé práci přepisují do kroniky in:

Deník Litoměřicka (Sobotní příloha), 17. - 18. dubna 1999, s. 1.

Velebným kmetem nikdy nebude

Akademický malíř Jiří NOVOSAD (18. 4. 1849 v Ústí n. L.) je bezesporu jedním z nejvýraznějších severočeských umělců, což se projevilo již brzy po jeho návratu z Akademie výtvarných umění, i když pro některé byl dlouho jakýmsi "enfant terrible" (čili strašným dítětem) zdejšího výtvarného kumštu, nemá rád nálepky a rozhodně jej to netáhne ani mezi "velebné kmety", za nimiž by si to měl v souvislosti se zítřejším jubileem pomalu namířit.

Pokud se vrátím do dětství, určujícím člověkem byl můj dědeček, protože mě k malířství vedl už od čtvrté třídy. Když jsem lumpačil, na revanš jsem musel nakreslit obrázek. Měl radost, že mám talent, a dokonce mě dovedl do Moravského Krumlova, kde mi ukázal Muchovu slovanskou epopej a dal mi k ní základní vysvětlení. Děda byl legionář a některé jeho moudré slogánky si dodnes pamatuji. Jako třeba: Vidíš, co všechno budeš muset umět, když to budeš chtít dělat pořádně!

Co se všechno stalo, než jsi se stal typickým "Novosadem"

Na Akademii byl pro mě jasně směrodatný hlavně pan profesor Jan Smetana. Hned zkraje mi řekl: Jiří, nedá se pořád jen rvát, musí se také šeptat! Tím měl na mysli přehnanou barevnost, gesta atd. Z cyklu figur mi jich na první školní výstavě

pověsil sedm a říkal: Tak, Jiří, teď si můžete datovat první vlastní pražskou výstavu! Címž mě svým způsobem zprivilejoval a pak už to bylo takové zvláštní - jen jsme polemizovali a rozdávali rozumy. Nikdy nesekýroval a nikdy nesáhnul člověku do věci, spíše poradil. Bylo to nádherné a strašně moc na něj vzpomínám.

Atmosféru Akademie však netvoří pouze profesori...

Vyjímečných spolužáků byla celá plejáda - ať Petr Neveselý z Moravy, Láďa Kokolia, který je dneska ve velkém laufu, nebo lidi z jiných ateliérů, jako Michal Ritštejn a Ivan Ouhel, Vašek Benda nebo Eva Tomková; nerad bych na někoho zapomněl. Velmi důležité bylo vzájemné okukování a třibení názorů, kdy si nikdo nedovolí druhého kopírovat a každý se snaží na sobě pracovat - je to ideální škola pro další rozvoj!

Postoj vedení Akademie však nebyl tak jednoznačný.

Ve stejné době rektor AVU František Jiroudek prohlásil: Tady já nemusím být, já Novosada nikdy korigovat nebudu! Nikdy mě nepozdravil a já dělal, jako že mě nevidí. Pepík Jíra mu to jednou vytknul, ale měl jsem smůlu, že jsem právě stál za nimi. Také jsem měl těžký problém, když jsem vystavil své věci na Festivalu mladé tvorby v Karlových Varech - Poláci, když to viděli, okamžitě mi nabídli výstavu na Malém rynku, ale my jsme v průběhu školy vůbec nesměli vystavovat.

O studiích bys asi mohl vyprávět celé ságy...

Žilo se dost bídne. Měl jsem sociální i prospěchové stipendium, ale to jsem si musel zasloužit, čili furt jsem jel naplno. Musel jsem zaplatit dojíždění, kolej, menzu a něco nechat doma, protože jsem měl dvě děti a manželku na mateřské; ta tenkrát dělala asi 250 korun na dítě. Rodiče byli tak přísní (a dodnes jsem jim za to vděčný), že jsem musel dávat na nájem aspoň 150 korun měsíčně. A teď si propočítej, kolik mi zbylo - na měsíc 70 korun suma sumárum! Potom po škole je to někdy ještě tvrdší, protože sice dostaneš rouru, ale nic víc. Prvních deset let bylo dost na pováženou a já jsem měl jedno jediné štěstí, že jsem si vzal tak báječnou ženskou, která to vydržela. Bez ní by to nešlo!

Jak tě přijali na severu Čech?

Mladí architekti mi potom řekli po letech: Ty jsi sem vlítnul, jako když sem někdo hodí bombu! Nebyl jsem asi moc vítaný, protože jednou mě dáma z Díla řekla: Jiří, přišla sem průvodní zpráva, že jsi šílenec a blázen, tak abys s tím počítal: Pak nikdy nezapomenu na slova vedoucího odboru kultury na KNV Václava Šmerdy, který se dokonce jednou nechal slyšet v tom smyslu, že zjistí, kdo byl mým profesorem a kdo mi dovolil udělat školu - že je to antiumění a diverze v české kultuře! Jednou mi chtěli v Mostě zrušit celou výstavu. Kolegové se ke mně ale většinou chovali velice dobře - od Tondy Procházky po architekta Machače, který nade mnou někdy až přehnaně držel ochranou ruku, když proti mně šel Janáček nebo Šmerda. S odstupem je to k smíchu, jenom mě mrzí, kolik síly a duševna nám vzali, o kolik nás ošidili tím, že odtud odešla celá garnitura skvělých a vyjímečných lidí. To je nenahraditelné a bude to znát ještě nejméně dvě generace!

Pamatuj si také na zákaz Bendovy ústecké výstavy!

V tom jsem také měl prsty, protože jediní dva s Michalem Bílkem jsme byli ochotni ji pověsit. Dopoledne jsme ji instalovali a odpoledne přijeli páni straníci a řekli: To tady nebude! Přemlouvali jsme je a nakonec jsme byli také špatní... Na Václava rád vzpomínám, je to prima kluk a skvělý malíř! Je ještě více expresivní než já a vyjímečně dobrý, prostě persóna!

Vaše umění spojuje dodnes dost ojedinělý zájem o figuru.

Chvilí jsem dokonce koketoval s tím, že chci být sochařem a figuru považuji za nejdůležitější, protože člověk ovlivňuje přírodu. A zpětně ji může zachránit nebo zničit

ji i sebe sama. Proto je to figura! V současné době si už daleko víc všímám krajiny, daleko více na mě působí třeba podzim nebo jaro, ale vždycky se vztahem k té figurě. Moji současní "Poutníci" vznikli ze zájmu o krajinu ve Středohoří, která je dneska pro mě už tak určující a vyjimečná, že vím, že je to kus malého ráje. A tak bych byl rád, aby se k ní všichni chovali slušně. Bojím se, aby nevytěžili všechny kopce, vždyť těch, které jsou určené k likvidaci, je dnes nejméně dvacet. Přitom je ekonomicky prokázáno, že tolik kamene nepotřebujeme - vyvážíme ho jako surovinu a za pár korun necháme zničit nejkrásnější kouty celých severních Čech.

Řadu let jsi pracoval přímo v Českém středohoří.

V ateliéru, který jsem míval na Borči, se scházeli herci, muzikanti a dokonce se tam konala i obrovská divadla. Töpferovi tam jezdili, paní Dvorská anebo Honza Burian - když přijel, tak jsme vytáhli piáno a sezvali celou vesnici. Hrál se do rána a bylo to moc pěkné. Dělal jsem tam asi třináct let, léto - zima - svátky - nesvátky - každý den, ale jako všechno, mění se i ta vesnice. Tak jsem to nechal dětem a dnes se soustředí výhradně na Lovosice.

Pavel KOUKAL

Foto: Miroslav

Rada

Text je doprovázen třemi fotografiemi bez popisku.

KVĚTEN

Český rozhlas Praha II. vysílal v neděli večer (22 - 23 hod.) 2. května hodinový vzpomínkový pořad o druhém pohřbu K. H. Máchy v roce 1939 a stěhování jeho ostatků a náhrobku v roce 1938 z Litoměřic do Prahy. Účastníkem pořadu prostřednictvím telefonu z bytu byl i kronikář, který hovořil o situaci v Litoměřicích v roce 1938. Ohlas měl okamžitý. Ještě v průběhu vysílání mu do bytu volala z Prahy herečka divadla ABC Martina Delišová. (Recitovala nad Máchovým hrobem u příležitosti festivalu Máchovy Litoměřice v roce 1998). Tedy alespoň jednoho posluchače pořad měl.

O sochaři J. Beránkovi, jehož plastika je předmětem sporu

V minulém roce (viz kronika) se mnoho diskutovalo o plastice J. Beránka na Jezuitských schodech. V témže roce měl J. Beránek také velkou výstavu v letohrádku Belveder na Pražském hradě. Aby se budoucímu historikovi dobře bádalo a psalo o exteriérových plastikách v Litoměřicích a sporech okolo nich, přepisují celou recenzi o Beránkově výstavě a rozhovor s ním z odborného čtrnáctideníku Ateliér.

PAŽOUT Josef, Jiří Beránek - Přítmi paměti (Praha, Pražský hrad, Belveder, 14. 5. - 6. 7. (viz též strana 12), Ateliér 13/25. 6. 1998, s. 3.

Po dlouhé době vyplněné sérií velkých výstav lehce zavánějících vyčpělou pornografií se mi v Praze líbily dvě různorodé věci. Nově instalovaný Idiom Matěje Krena v Městské knihovně, který má jasnou, moderními prostředky vyjádřenou výpověď.

Naproti tomu výstava Jiřího Beránka v Letohrádku královny Anny, a o té bude řeč, je plná tajů a záhad a pracuje jedním z nejstarších sochařských materiálů. Záleží pak na každém návštěvníkovi výstavy, jak se dokáže odtrhnout od denních starostí, jakou míru poznání a životních zkušeností načerpal, aby byl schopen sledovat příběh

o přijetí ducha člověkem na jeho trudné cestě dějinami. Sám autor k tomu říká: "Tam někde, v samém jižním cípu země zjevilo se podivné město na hraně jámy, která mu dala tvar. Tak, jak rychle vyrostlo z útroeb bažin a naklonilo se ke slunci, tak rychle ho začaly sužovat déšť, mráz a sníh. Alespoň kousek oné nálady mezi zemí a nebem, mezi ohněm a vodou jsem se pokusil přenést do prostoru Belvederu". Beránek není první, kdo využívá kontrastu jedinečné renesanční architektury letohrádku s moderními, někdy až brutálními prostředky moderní sochařiny. Například Jetelová to předvedla dokonale. Beránek však do Belvederu přichází s materiálem, který tu ještě nebyl. Je to rašelina a dřevo. Materiál pro sochaře snad Beránkem objevený. S mimořádným účinkem na diváka, svou sytě hnědou barvou rozkladu, polyfonií struktur tvořících nenadálé obrazce a reliéfy.

Beránek jakoby zde došel na konec své cesty práce se dřevem, tak jak ji známe z minulých výstav. Dřevo se rozpadá, přestává být konstrukčním materiálem, zároveň však přijímá novou kvalitu, obrozuje se ve stavební hmotu. Na terase, před vchodem do letohrádku stojí jakási pradávna stavba, obydlí šamanovo, chýše našeho předka lovce, či pouhý stavební prvek - sloup, který v kontrastu se sloupy arkád letohrádku symbolizuje čas. Rašelina nás bude provázet i v přízemí, kde je umístěna nejdůležitější část expozice, jakási zeď nářků, člověčí "střední věk". Diagonálně vedená stavba na obou koncích zalomená s četnými zastaveními, náznaky svatyň, shromáždění, reliéfních oltářů a dalších možných symbolů. Je to cesta člověka, který přestal být pouhým živočichem, uspokojujícím pudy, ale stal se člověkem ducha. Odtud může být jen cesta vzhůru, pro věřícího jediná cesta, cesta k Bohu. Ale i pro nevěřící je expozice v patře plná symbolů představující jakýsi kosmický řád. Dvanáct dobře organizovaných kosmických koulí, značného průměru je umístěno na šachovnicové podlaze bývalého tanečního sálu.

Třináctá stojí samostatně na plošině schodiště. V sále zůstal nezakryt cyklus maleb z českých dějin podle Kristiána Rubena. Na někoho může působit rušivě, někomu doplní dějovou strukturu. K výstavě je vydán katalog s textem Josefa Hlaváčka obsahující také zajímavé fotografie z místa těžby rašeliny. Vzniklo tak ono město, o kterém je řeč v Beránkově vlastním textu, a také důkaz o vysokém estetickém účinku sochařovy práce a jím zvoleného materiálu i mimo stěny výstavní síně.

Ibidem, s. 12:

Hůla Jiří, Kolem čeho chodíme nejbliž, je často nejtěžší objevit

Jak realizace v Belvederu vznikla, jaká byla prvotní myšlenka a jak se vyvíjela?

Prvotní byla nabídka, Josef Hlaváček přišel s tím, že má možnost vystavit mé věci někde na Hradě. S Ladislavem Kesnerem jsme se nakonec shodli na Letohrádku královny Anny. Ta možnost byla pro mne strašně lákavá, Belveder mě vždycky něčím silně oslovoval, definovat přesně čím, to asi nikdy nedokáži, ale jakousi lehkostí, otevřeností, nezávazností a účelovostí, v létě se tady tančilo a hodovalo...Prostě, prostor letohrádku mě vždycky fascinoval.

Kdy vás napadlo pracovat s rašelinou?

V posledních letech nedělám klasické sochy, ale spíš prostorové realizace, věci o prostoru, prostory v prostorech, baví mě filozofovat nebo meditovat nad nějakým jedinečným místem. Začal jsem tedy kreslit, uvažovat o různých materiálech, jako je kámen nebo dřevo, ale to všechno naráželo na různé překážky. Cokoli, co by se dalo v Belvederu udělat, musí být předem domluveno, prokonzultováno a schváleno, statut letohrádku je přísně střežený, musel jsem tedy zvolit materiál, který by stavbu

nepřetížil, který by nepoškodil interiér. Dřevo ve velkých objemech by mohlo poškodit statiku, kámen ještě víc, klasické sochy jsem dělat nechtěl, a na retrospektivu zatím nepomyslím. Nakonec se odněkud z hloubi mé paměti vynořila rašelina, tedy materiál, který spoluutvářel velkou část mého dětství. Kolem čeho chodíme nejbliž, je často nejtěžší objevit.

Jaké byly jiné možnosti?

Přemýšlel jsem, že naváží na instalaci v Galerii Via Art, že použiji nalezené sloupky, trámy a ohořelá dřeva, objevily se varianty s hlinou, s drny - odtud už bylo velice blízko k rašelině.

Uvažoval jste prý i o využití lešení?

Chtěl jsem navodit atmosféru jakési rozpracovanosti, nedokončenosti, pláště, který budovu opisuje a zároveň vniká do nitra objektu.

Není Belveder zatížený předcházejícími výstavami, ve vašem případě realizací Magdaleny Jetelové?

Kdybych takhle přistupoval k jakékoliv své činnosti, tak bych se nikdy k ničemu nedopracoval. Všechny výstavní prostory jsou něčím poznamenané, předcházející expozice by si člověk měl uvědomovat, ale zároveň musí vědět, že on dokáže vypovědět něco docela jiného.

Instalace v Belvederu se skládá ze dvou částí - v přízemí romantická stavba z rašeliny, v patře čistá geometrie velkých dřevěných koulí. Jak ty různé věci souvisejí?

Části jsou tři. Sloup postavený před budovou není myšlený jako poutač, pro mne to je pozůstatek jakési slavobrány, která by vždycky u Belvederu scházela. O věcech uvnitř se dá v zásadě říci, že přízemí je o zemi a patro o nebi.

Co koule symbolizují? Nebeská tělesa, hvězdné konstelace?

Vizualizují moji představu o podstatě a smyslu vesmíru, je jich dvanáct, jako je dvanáct apoštolů. Apoštolové jsou totiž pro mne zástupci kosmu. Mimo jiné také ukazují velkou kosmickou hru, něco jako nebeský kulečník.

Umístění koulí je pevné, nebo je možné s nimi pohybovat?

Nejsou fixované, méně agresivní návštěvníci by je mohli podle svých představ přemístit.

A koule na odpočívadle schodiště?

Je největší a umístěná jakoby mezi nebem a zemí, podle mého cítění symbolizuje Krista, bůh-člověk byl třináctým do počtu. Navíc doplňuje architekturu letohrádku, v renesanci bývala koule často používána jako funkční opěra, jako mnohovýznamový symbol, ale v Belvederu se zatím v tak čisté podobě nevyskytovala.

Byla vám představa rašelinové stavby předem jasná? Pracoval jste podle nákresů a plánů? Je konečný tvar ovlivněný momentálním rozpoložením, okamžitou improvizací?

Z kresby přetištěné v katalogu je zřejmé, jak konkrétní měla představa budoucího díla podobu. Mé vnímání prostoru je spíš rentgenové, současně vidím, co je dole i to nahoře, půdorys, bokorys a nárys, ale během realizace (platí to pro jakoukoli tvorbu), se nikdo nemůže otrocky řídit jenom tím, co si nakreslí. Některé změny byly dané charakterem materiálu, který jsem si zvolil, už to, jak velké rašelinové borky (cihly) se mi podařilo vytěžit, v jakém pořadí procházely mýma rukama, dělalo stavbu jedinečnou. Kdybych tisíckrát dělal totéž, bude to tisíckrát jiné.

Objevily se při realizaci nějaké technické problémy?

Spíš technické požadavky ze strany personálu, který má Belveder na starosti, existují požární předpisy, zabezpečení proti vloupání a poškození, povolená míra vlhkosti... Proces dohadování byl tak složitý, že o tom raději nebudu vypravovat.

Důležité je, že se nakonec podařilo nalézt kompromis, který umožnil projekt zrealizovat.

Jaký máte pocit z odvedené práce?

Nejlepší bylo, když se ta věc začala zjevovat, teď pro mne začíná umírat. Nyní začnu přemýšlet o něčem dalším, ale to něco je zatím ještě příliš vzdálené. Právě teď není moc příjemné přemýšlet o tom, že člověk znovu nastoupí do další práce. Jsem rád, že se to zásadní podařilo, že snad, soudě podle prvních ohlasů, má výstava co povědět.

Jaké reakce očekáváte od diváků, a jaké od lidí, kteří se profesionálně zabývají výtvarným uměním - od novinářů, teoretiků, kunsthistoriků?

Velice různé. Něco ale už mám vlastně ověřené. Těsně před dokončením instalace se na Pražském hradě konaly dny otevřených dveří, lidé byli jako utržení ze řetězu, v sobotu a v neděli nebylo možné zabránit, aby nevnikli do otevřených dveří Belvederu, překvapily mě spontánní a většinou kladné reakce. Novináři jsou hlavně ohromeni parametry díla - dobou vzniku, rozměry, množstvím materiálu. A na kunsthistoriky si člověk vždycky musí počkat.

Poznámka kronikáře: Výstavu jsem bohužel neviděl a katalog také ne. Proto ponechávám bez komentáře.

Přepsáno v pondělí 10. května

1999.

Televize NOVA, Dívčí válka F. R. Čecha a jak to spolu souvisí:

V pondělí 10. května prožili občané města Litoměřic dvě události: Televize NOVA natáčela svoji sice masově úspěšnou, ale jinak debilní soutěž "*Rychlý prachy*" ve které je možné na ruku vyhrát 10.000 Kč za např. zápas v bahně a pod. Osobně jsem se natáčení nezúčastnil, ale bylo prý neuvěřitelné, čeho jsou mladí lidé schopni pro vidinu peněz. Vystrčit holý zadek, svléknout se atd., atd. Jaké soutěže se konaly v Litoměřicích tak prostě nevím a vědět ani nechci.

V Domě kultury se tentýž den uskutečnilo představení skladatele, zpěváka, malíře, herce, bývalého politika (poslanec za sociální demokracii v parlamentu) a dramatika Františka Ringo Čecha "*Dívčí válka*", což je svérázná a zdařilá adaptace Kosmových a Jiráskových Starých pověstí českých. Hru před lety natočila i Česká televize a odvysílala. Hra však v té době nějakou masovou odezvu nenašla. Až teprve nyní kdy se národ probouzí z opojení a klamu, se hra dostává na výsluní. Česká televize uvedla její reprízu po půlnoci na Silvestra 1998/1999, nastudovali ji ochotníci z Úštěka a úspěšně s ní jezdí po okrese, nyní byla "dovezena" i v originálním balení samotného F. R. Čecha (člen sociální demokracie) s profesionálními herci z Prahy. Opět se tedy potvrzuje ono opoždování společenského vědomí za reflexí umění.

Nebyl jsem ani na tomto představení. Ale:

Moje okolí tvrdilo, že v pondělí byla polovina Litoměřic na náměstí (NOVA) a druhá v Domě kultury (F. R. Čech). Tedy spontánní zájem o dvě naprosto kvalitativně odlišné události. Snad už se něco s tímhle národem začíná konečně dít. Kdyby totiž představení kvůli soutěži NOVA zelo prázdnotou, nebo kdyby dokonce nějaká vládní politická moc (třeba i místní včetně tisku), se snažila hru znevážit, bylo by to jako po

listopadu 1989. Ale to se nestalo a o hře přinesl zmínku s fotografií i místní tisk (Dnešní Litoměřicko, středa 12. května, č. 109, roč. VII., s. 9) s fotem. Byl to úspěch i když hra byla komentována "pouze" jako divadelní komedie o vztahu mezi muži a ženami.

Herecké obsazení: F. R. Čech, Oldřich Navrátil, Ota Jiráček, Mojmír Maděrič, Václav Upír Krejčí, Kateřina Kornová, Alena Šeredová a Iva Kubelková.

Pronájem letního kina:

Městská rada schválila na svém 12. zasedání ze dne 11. května 1999 pronájem areálu letního kina v Litoměřicích žadateli agentuře *Modrý z nebe* na dobu 15 let za 30.000,-Kč ročně s tím, že vložené náklady na opravy a úpravy nebudou odečítány z nájemného a půjdou na vrub žadatele.

Agentura *Modrý z nebe* je velice agilní litoměřickou kulturní agenturou, která působí především v oblasti pop music a organizuje rokový festival (velice úspěšný) "Litoměřický kořen".

Svátek hudby pod záštitou Města Litoměřice:

Město Litoměřice převzalo záštitu nad akcí *Svátek hudby*, kterou pořádá Základní umělecká škola v Litoměřicích 21. června 1999.

Restaurování Veitovy busty zahájeno:

V průběhu května začal Mgr. akademický sochař - restaurátor Vítězslav Mudruňka (syn ak. soch. - restaurátora Čestmíra Mudruňky) restaurovat bustu litoměřického skladatele Václava Jindřicha Veita, která bude slavnostně odhalena 14. září 1999 v atriu divadla K. H. Máchy u příležitosti projektu litoměřického muzea a Města Litoměřice "Litoměřice a Míšeň v době romantismu". Busta je majetkem muzea.

Vítězství litoměřických učitelů:

Pěvecké sdružení litoměřických učitelů zvítězilo o víkendu 14. a 15. května v soutěži pěveckých sborů v Königsteinu, která se konala v rámci Česko - saského hudebního festivalu. Předtím v pátek 13. května spolu se svými německými přáteli z Cannstatterchoru ze Stuttgartu se sdružení představilo litoměřické veřejnosti na koncertu duchovní hudby v katedrále sv. Štěpána prvomučedníka.

ČERVEN

Výstava posledního městského vězníka a amatérského malíře Ladislava Pulkrábka

K výstavě také "Deník Litoměřicka" : (ERETOVÁ, J., Ladislav Pulkrábek maluje i miluje přírodu a město; Portrét / Ne pro nenávist, ale pro lásku jsem na světě, je jeho

motto, čtvrtek 17. června, č. 140, Ročník VII., s. 9).

Výstava měla vernisáž v úterý 15. června v Domě kultury v 16:00 hod. Bylo plno, pan L. Pulkrábek každého vítal osobně plný dojetí. Výstavu uvedla ředitelka Domu kultury.

L. Pulkrábek je amatérský malíř krajin a města Litoměřice čistého srdce, který, jak sám řekl, je "*duší Moravák, tělem Čech*" a pro kterého se Litoměřice a krajina Litoměřicka stala domovem, kde chce být také pohřben. L. Pulkrábek se narodil 4. června 1914 v Lelekovicích u Brna. Je mu tedy 85 let.

Přítom se stará o hodiny na městské věži u kostela Všech svatých, kam každý den vystupuje. Neuvěřitelné!

Na vernisáž, která se konala také k jeho životnímu jubileu (viz. rubrika jubilanti), přišel malíři pográtulovat starosta města J. Landa, vedoucí odboru kultury H. Bitrichová a vedoucí referátu kultury Okresního úřadu ing. Tullisová.

ČERVENEC

V. ročník festivalu "*Litoměřický kořen*"

Již pátý ročník festivalu "*Litoměřický kořen*" přilákal do Litoměřic několik tisíc mladých lidí. Poprvé od jeho vzniku nekomplikovalo počasí jeho průběh. Dokonce i občané města si pomalu zvykají na více decibelů z hudby mladých lidí.

SRPEN

Koncerty - 18. sezóna 1999/2000

abonentní řada cyklu *Kruhu přátel hudby v Litoměřicích*.

(Dne 26. srpna přepisují pouze seznam koncertů v II. polovině roku 1999)

30. září 1999 (čtvrtek) *Pražské trio* (Jiří Klika - housle, Václav Jírovec - violoncello, Arnošt Střížek - klavír. Program: L. v. Beethoven, V. Novák, B. Martinů.

14. říjen (čtvrtek) klavírní recitál *Tobias BREDOL* (Německo). Program: W. A. Mozart, f. Schubert, F. Liszt, F. Schubert, R. Schumann.

23. listopad (čtvrtek) pěvecký koncert (Sylva ČMUGROVÁ - mezzosoprán, Václav SIBERA - baryton (nebo Eliška TOPERCZEROVÁ - soprán, Martin MATOUŠEK - baryton)

16. prosinec (čtvrtek) *Vánoce s českým nonetem a hosty*. Program: J. Mysliveček, B. M. Černohorský, W. A. Mozart, J. J. Ryba, F. X. Thuri aj.

ZÁŘÍ

Výstava v galerii *Ve dvoře (gotické dvojče)*

V září vystavovaly v galerii *Ve dvoře (gotické dvojče)* dva umělci.

Maria NEKOLOVÁ, rodačka (3. června 1930) Slavovski Brod - Jugoslávie (oba rodiče Češi), v letech 1931 až 1991 žila v Praze, od roku 1991 žije v obci Žibřidice - Křížany, okres Liberec.

1946 - 1950 Státní grafická škola (Reorganizovaná Vyšší škola uměleckého

průmyslu), oddělení knižní grafiky (profesoři Zdeněk Balaš a Petr Dillinger).

1951 - 1958 Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, ateliér užité grafiky (prof. Antonín Strnaděl).

Po absolvování: svobodné povolání (užitá grafika, ilustrace knih a časopisů, spolupráce s Československou televizí, divadly, středisky ochrany přírody, muzei a Československou akademií věd (ČSAV - hlavně ornitologické studie). Výtvarné řešení památkových objektů Prahy, osvětlení kostelů, návrhy oken...

Pedagogická činnost.

Od r. 1977 volná tvorba - kvaše, pastely, kresba, grafika.

Účast na výstavách: Opakovaně Pražský salon, Salon Prahy 3 a 10, přehlídky uměleckoprůmyslové sekce, Kulturní dům Prahy 2 (ÚKDŽ) a Prahy 6, Grafika klub v Michalské, Staroměstská radnice (grafika "Cikáni"), Galerie ve věži Mělník, Jilemnice, Lipsko, Osaka, Berlín.

Samostatné výstavy: Dolní Kralovice, Kulturní dům školství a vědy Praha, Kulturní dům Opatov Praha, Galerie Český spisovatel Praha, Univerzita Trondheim, Galerie ve Dvoře Litoměřice.

Vysoce pastózní kresby a grafické listy (sítotisk, litografie, kombinované techniky) krajin a severských mýtů. Krajiny jsou odrazem viděného na vodní hladině, mýty reminiscencí na božstvo. Většina prací se pohybuje na hranici viděného, někdy umělkyně hranici překračuje k čisté abstrakci (zejména u horských masívů), ale vždy s nějakým znatelným dotekem s konkrétní krajinou.

V horní části galerie vystavoval ing. arch. Karel KUNCA.

Narozen 4. dubna 1927 Předslavice, okres Strakonice, absolvent Vysoké školy architektury a pozemního stavitelství při Českém vysokém učení technickém v Praze (1953).

1953 - 1958 pracoval ve Vojenském projektovém ústavu. Realizace: účelové stavby, kino U hradeb v Praze a navazující zástavba proluky v Mostecké ulici v Praze.

1958 - 1993 pracoval ve Státním ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů v Praze. Realizace: Dílčí studie a realizace rekonstrukcí ve Středočeském kraji, v Plzni a na Pražském hradě. Návrh a realizace obnovy bývalého kláštera sv. Anežky české v Praze pro národní galerii.

Pobyty v zahraničí:

Jugoslávie - Sutivan - ostrov Brač - studie hotelového areálu.

Lepoglava u Záhřebu - stavebně historický průzkum kláštera a studie jeho využití (1973).

V posledních letech spolupráce při studijním řešení využití areálu Valdštejnského paláce a návrh na Rekonstrukci Slavína na Vyšehradě v Praze.

Vystavované kresby nezapřou architekta. Prezentují profesní záznamy z cest.

Výtvarný odbor ZUŠ získal nové moderní prostory

Z Pokratic se přestěhoval do budovy bývalé školky v Masarykově ulici 16. září výtvarný odbor Základní umělecké školy. Nové prostory byly nákladem zadaptovány

pro účely výtvarné výchovy. Výše nákladů byla 550 tisíc Kč, z toho magistrát poskytl 200 tisíc Kč. Hlavní prostory tvoří kreslárna, pracovna a kabinet v každém patře. ZUŠ má nyní k dispozici čtyři budovy situované ve vzájemné blízkosti. Ředitelem ZUŠ je Václav Neužil, učitelé výtvarného odboru Jana Veselá a Jan Choura, prostory jejich odboru mají kapacitu 120 žáků. Tajemník MěÚ ing. Jindřich Hauptman při otevření odboru řekl, že pokud by se vyskytl vyjímečně nadaný žák jehož rodiče by neměly na školné, Město Litoměřice mu toto školné uhradí.

O akademickém sochaři Liboru Pisklákovi:

SD magazín 9.-10. října 1999 (sobotní příloha deníku Severočeských novin - Deník Litoměřicka), rubrika "Osobnosti", s. 4.

Na návštěvě ve Starém mlýně

Pavel Koukal

Akademický sochař Libor Pisklák (1983) patří k nejmladším severočeským výtvarníkům. I když není krajinářem, v jeho inspiraci hraje zajisté prim kouzelné místo přímo pod hradem Košťálovem. Starý mlýn má nejen úžasnou historii sahající až do středověku, ale i nadějnou budoucnost.

Akademii jsem absolvoval u profesora Jana Hendrycha v ateliéru figurálního sochařství a ukončil ji v roce 1991. Už když jsem byl ve 3--4. ročníku, táhlo mě to zpátky do Středohoří, protože jsem od dvou let vyrůstal v Litoměřicích. Začal jsem tehdy shánět dům, v kterém by se dalo normálně bydlet a zároveň dělat "řemeslo". Dva roky jsem jezdil po kopečkách a procházel různé objekty; buď byly obrovské, nebo natolik památkově chráněné, že je nešlo "překopat na ateliéry.

Jak se vlastně dá přijít k tak poetickému starému mlýnu?

V létě 1989 jsem úplně náhodou odepsal na inzerát. Dr. Jan Štol, vynikající vědec, který vyvíjí lidské tkáně, kontaktní čočky, rohovky a podobné věci, mlýn u Třebenic koupil v roce 1982 od pana Růžičky s tím, že si tady udělá chalupu. Neměl však čas a objekt chátral, až ho rodina donutila, aby jej prodal. Zájemců bylo dost, ale dohodli jsme se v momentě. Zeptal se mě, co bych z toho udělal, a když jsem řekl, že ateliér, dodal: "Je to vaše!".

Jistě to bylo ohromné štěstí, ale v prvním období vám moc do smíchu nebylo.

Všichni z toho měli hrůzu. Všude kolem samý nepořádek, který sem navázeli lidé z Třebenic - však jsem také hned na poprvé zlomil tři kosa. Uvnitř byly do metru vlhké zdi, všude zatuchlina a nesmírný bordel. Mlýnice měla ještě původní patra, ale všechno bylo shnilé a zetlelé, zůstaly vlastně už jen trámy, které se nepodařilo spálit. Pro mě však byl důležitý prostor 8 x 8 m, v kterém jsem mohl vybrat patra a prosklít střechu (osvětlení je přímo na sever), skutečnost, že se na dvoře otočí nákladřák a hrubé kamenické práce mohou dělat ve stodole.

Nepochybně jste se stal stavařem?

Brzy mě to úplně chytlo. Ještě v 5. ročníku jsem rok a půl jenom vyvážel nepořádek. Nebyla tady voda a tak jsem se zpočátku myl v sudech. Ještě než jsme začali v létě 1990 stavět, musel jsem vykopat studnu. To už jsem zapojil i budoucí

manželku - a v květnu 1992 jsme se spolu nastěhovali.

Kdy jste poprvé poznal blahodárné účinky zdejší inspirace?

Dělal jsem tady už diplomní práci v době, kdy jsem zde ještě bydlel jako nějaký partyzán. Profesor Hendrych, který za mnou jezdil na konzultace, objekt viděl ještě v nejhorším stavu a dost se bál... Teď sem jezdí velice rád. Tématem diplomky byl dvoudílný objekt "Vlastislav", reliéf z pocínovaných železných plátů, inspirovaný touto krajinou. Vystavil jsem jej ve Špálově galerii v Praze i na zámku v Ploskovicích, odkud si jej odvezl německý chirurg z Coburgu.

Nepatříte k tvůrcům, kteří se zákazníkům jakkoli podbízejí...

Nikdy asi nebudu dělat komerčně úspěšné věci. Zajímá mě figurativní tvorba i portréty, a to všechno je náročné na realizaci v kovu. Zpočátku jsem všechny peníze vkládal do vybudování zázemí a neměl jsem investice na to, abych si mohl vydělávat kumštem. Musel jsem se proto živit převážně restaurátorskou. Pak jsem učil v sochařském ateliéru soukromé výtvarné školy v Čelákovících a po roce za mnou přijel profesor Hendrych, jestli bych mu nechtěl dělat asistenta na akademii. Byla to pro mě velká pocta, něco jako druhý diplom, protože si Hendrycha nesmírně vážím jako kumštýře i kvalitního člověka. Teď tam jsem pátým rokem a i když dvakrát - třikrát týdně jezdím do Prahy, nestěžuji si - s dálnicí už to není takový problém.

Jaký je váš výtvarný rok?

Přes zimu dělám v ateliéru a v létě jezdím po památkách. Restauruji většinou v našem regionu. Loni jsem se např. s uměleckým řezbářem Jirkou Vahalou z Dlažkovic podílel na rekonstrukci věže na Bezdězu; doplňoval jsem ve štuce ozdobné hlavice. V Budyni nad Ohří se rekonstruovaly portály, různá ostění a střílny na hradbách kolem vodního hradu, dělal jsem i secesní štučky na škole v Litoměřicích a pískovcové části průčelí evangelického kostela v Třebenicích. Připravuji pamětní desky profesorovi Blumentrittovi v Litoměřicích a našemu letci v Anglii Antonínu Zimmerovi, který byl rodákem z Třebenic.

Která je vaše nejzajímavější restaurátorská práce.

Rekonstruoval jsem sv. Barboru, která teď stojí za kostelem v Dlažkovicích. Tato socha ležela snad třicet let v polích, kam ji srazili jezeďáci. Bývala to špičková barokní figura na trojbokém podstavci s reliéfy; v roce 1995 jsem doplňoval uraženou hlavu a prof. Hendrych mi dělal konzultanta. Do budoucna se těším na restaurování soch, kdysi sražených z budyňského mostu - jsou to kvalitní práce od Bartoloměje Edera, které rozhodně stojí za to!

Stal jste se patriotem tohoto kraje?

V Praze za studií jsem trpěl takovou schizofrenií, jestli z ní odejít nebo neodejít, ale také jestli se usadit v Třebenicích nebo v Litoměřicích, kam mě to také táhlo. Teď vím, že jsem udělal dobře, jsme tady šťastní a mohu realizovat, cokoli si umanu. Společenský život vedeme bouřlivě, i když jsme na samotě - s kamarády děláme na jaře pálení čarodějnic a na podzim pravidelně drakiády tady nad Teplou. Každý má svého originálního draka - keramici z keramiky, textilní výtvarnice ho uháčkují nebo upalíčkují, malíři namalují. Jelikož v té době shodou okolností dozrává burčák, je při tom strašná sranda.

Historické kalendářičky v muzeu:

"Vznik a tvorba kalendářů" byl název výstavy v Okresním vlastivědném muzeu s

vernisaží v úterý 12. října. Výstava byla pořádána za finanční podpory firmy ŽAKET PRAHA, což je kartografické vydavatelství, tiskárna a grafické studio. Zabývá se tiskem kalendářů, kartičkových kaledáříčků, zhotovuje mapy měst, firemní mapy, mapy do knih a časopisů atd. V souvislosti s výstavou se konala v sobotu 16. října v budově muzea velká specializovaná burza sběratelů kartičkových kalendáříčků. Účastníků burzy bylo překvapivě velké množství.

Nová pobočka Okresní knihovny

Zřizovatelem Okresní knihovny v Litoměřicích je referát kultury Okresního úřadu. Okresní knihovna otevřela v září svou novou pobočku v nových prostorách v Ladově ulici - Pokraticích.

ŘÍJEN

Litoměřická rodačka a amatérská malířka v Salva Guardě

Po patnácti letech vystavovala litoměřická rodačka Hana Vlčková, amatérská malířka - krajinářka, opět v Litoměřicích, v galerii Salva Guarda. Byla to její jedenáctá výstava v celém životě. Naposledy se veřejnosti představila ve výstavní síni Černého Orla, tedy ve stejné budově, v roce 1984. První výstavu měla malířka před jednapadesáti lety, v roce 1948, druhou o rok později. Potom měla ještě osm výstav, většinou v síních měst a obcí litoměřického okresu, pouze jedna z nich byla v Ústí nad Labem.

Na vernisaži hrál malíččin vnuk Michal Nejtek (mj. autor hudby k filmu E. Hrnčířové "Marné volání") s Marikou Žákovou. Promluvil i starosta Litoměřic pan Jiří Landa:

*"Vážené dámy a pánové, vážení hosté,
je mi opravdovým potěšením přivítat Vás v prostorách zdejší galerie a zahájit výstavu naší litoměřické rodačky.*

Když v roce 1984 vystavovala paní Hana Vlčková - Nejtková v Černém orlu, pravily soudružky z jakési komise, že je to naposledy. Jsem upřímně rád, že nejen neměly pravdu, ale především proto, že dnes nikdo z autorů nemusí předstupovat před žádné ideologické komise, které by rozhodly, kdo může své umění prezentovat a komu se to nepovolí a že míru talentu autorky a její schopnost oslovit veřejnost posoudí sami návštěvníci. Věřím, že po shlédnutí vystavených prací mi dáte za pravdu, že z díla autorky dýchá radost ze života, láska k přírodě, ke všemu krásnému, schopnost to krásné vidět i v obyčejné květině, umění těšit se z maličkostí. Tato skutečnost vypovídá o pozitivním vidění světa, které umí své okolí příjemně naladit, pohladit po duši, takže člověk odchází s pocitem pohody.

Ovšem život paní Vlčkové - Nejtkové rozhodně tak pohodový nebyl. Naplněn prací pro rodinu i nuceným "budováním socialismu", kdy byla vystavena ponížení a bolesti žen, vyhnaných od výchovy dětí do výroby, kdy tato kultivovaná žena těžce nesla devastaci kulturních hodnot a lidských vztahů v komunistickém režimu. O své malování musela neustále tvrdě bojovat, ať už se svým okolím nebo neutěšenými poměry, neboť pro mnohé bylo buržoazním přežitkem, nehodícím se k tehdejšímu

ideálu ženy - údernice. Přesto jí přinášelo vždy radost a pocit štěstí, a bez něho - jak sama říká - by to vše nepřežila. Doslova k plátnům a barvám utíkala, jako by žila dva životy: jeden všední, těžký, plný bojů, druhý v radosti, kterou jí její tvorba přinášela.

Studovala podle možností (v té době omezených) v ateliéru akademického malíře Josefa Krčila, později pak i profesora Petra Skácela. Její obrazy dělají dnes radost lidem v Německu, Itálii, Švédsku, ale i Spojených státech a Kanadě. Lidé si jimi zdobí své domovy prostě proto, že se jim líbí.

Dovolte mi na tomto místě použít slova mého oblíbeného autora Saint-Exupéryho, který říká: "Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očím neviditelné." Myslím, že právě o tom její malování je. Paní Vlčková-Nejtková maluje hlavně srdcem. A to nám někdy k naší škodě zůstává skryto.

Rád bych této malířce poděkoval především za její celoživotní věrnost ideálu krásy, za její otevřené srdce, za to, že plna optimismu a energie stále pomáhá vidět krásu kolem nás také ostatním. Přeji této vzácné dámě pevné zdraví, stálou pohodu a elán, aby svým dílem potěšila ještě mnoho těch, kteří se potěšit a obohatit nechají.

Páteční České noviny, č. 43, roč. 2, 29. října 1999, s. 6.

"Negativní myšlenky nemají v mé mysli místo", říká malířka Hana Vlčková-Nejtková

Litoměřice (lán) - Po dlouhých patnácti letech se výstavou, kterou minulý čtvrtek zahájila galerie Salva Guarda, připomíná veřejnosti Hana Vlčková-Nejtková. Výstava zahrnuje celé období její tvorby, a to od úplných začátků z padesátých let, až po dobu současnou.

Čtyřiasedmadesátileté malířky jsme se proto zeptali: *Co vám malování dává, že mu zůstáváte celý život věrná?*

"Dává mi obrovský pocit štěstí a spokojenosti. Raduji se z vlastní práce, ale i z rodiny, kde je všechno v pořádku. Proto se považuji za šťastného člověka. I v pokročilém věku jsem strašně pilný člověk - nebaví mne jen tak sedět a tak jsem stále v činnosti. Neznám pocit špatné nálady, a to se možná objevuje i v mých obrázcích. Snažím se z mysli odstraňovat negativní myšlenky a přijímám jen pozitivní věci", svěřila Českým novinám den před vernisáží H. Vlčková. Dodala, že je rovněž vášnivou čtenářkou a tak nemá na nudu čas.

K malování se dostala až na litoměřickém gymnáziu u profesora [Josefa] Fučíka [1890 - 1954], ale tehdy tuto zálibu považovala za okrajovou záležitost a spíše se věnovala nejrůznějším sportovním disciplínám. Po odsunu rodiny v roce 1938 do Kutné Hory absolvovala šest let výuky u akademického malíře Josefa Krčila [nar. 11. 3. 1906 v Kutné Hoře, akademie u prof. J. Obrovského, více Toman, I. díl, s. 36]. Po válce se vrátila do Litoměřic a první samostatnou výstavu uskutečnila už v roce 1947. V nejpłodnější období jejího života se však věnovala zejména rodině a na malování si jako zaměstnaná žena (pracovala jako dělnice v lovosické Secheze) občas vyšetřila chvilku brzo po ránu nebo o víkendu. Léta plynula, děti odrostly a odešel i první manžel Hany Vlčkové, doktor Nejtek. V roce 1980 se provdala za lékaře MUDr. Vlčka. Ten její malířské sklony velmi podporoval, a tak se dokonce znovu začala v malbě zdokonalovat. Bylo to v Brně, kde tři roky navštěvovala ateliér profesora Petra Skácela. Její největší zálibou byla figurální tvorba. V současné době se ale vzhledem ke zdravotnímu stavu věnuje zátiší. Používá pastely, maluje akvarelem i olejovými barvami. V minulé době neměla v Litoměřicích na růžích ustláno a výstava v roce

1984 (Černý orel) měla být podle tehdejších mocných, kteří působili v oblasti kultury, její poslední. Důvod - nemáte akademický titul. Naštěstí totalitám odzvonilo, a tak se Hana Vlčková-Nejtková znovu může se svými příznivci setkat. Výstava potrvá do 4. listopadu.

LISTOPAD

Bohoslužba v katedrále k výročí svatořečení Anežky České

Deset let od svatořečení Anežky České si v sobotu navečer 11. listopadu připomenuli věřící v katedrále sv. Štěpána prvomučedníka. Bohoslužbu spolu s duchovními zdejší kapituly, farnosti i diecéze sloužil litoměřický biskup Mons. ThDr. Josef Koukl.

Pan biskup připomněl, že Anežka, dcera krále Přemysla Otakara I., byla příkladem člověka, který se dokázal vzdát závratné kariéry, zřící se slávy a majetku, moci a bohatství ve prospěch služby Bohu a bližním.

"Ona je vlastně takovým prvním zakladatelem, dnes bychom řekli hospicu v Praze na Františku, kde pomáhala nemocným a slabým. Nelpět mermomocí na věcech tohoto světa, neboť to nás činí závislými, do hrobu si je stejně nevezmeme. A také - ukazovat víru skutky, to jsou dvě hlavní ponaučení, která si můžeme vzít od Anežky..."

Pan biskup vzpomíná na dobu před deseti lety: "Byl jsem v Římě právě na svatořečení Anežky. Byla to takřka zázračná situace, protože asi osmi tisícům československých poutníků se podařilo získat od tehdy komunistických úřadů povolení a zúčastnit se Anežčina svatořečení. Den předtím to vypadalo, že bude děsný zmatek, ale všichni nás uklidňovali, že Italové to zvládnou. A taky že zvládli - bylo to nádherné a jedinečné..."

Petr Eben na 3. základní škole

Jeho varhanní skladby znají posluchači festivalu "Litoměřické varhanní léto", na kterém nachází mnoho interpretů. 3. základní škola v Litoměřicích pozvala v pátek 12. listopadu Petra Ebena (otec herce Marka Ebena) do svých prostor na koncert z jeho skladeb v interpretaci pěveckých sborů. Vlastně: Konkrétně P. Ebena pozval Tomáš Fiala, který vede *Pěvecké sdružení litoměřických učitelů*, jež rovněž účinkovalo. Večer byl realizován na počest 70. narozenin hudebního skladatele P. Ebena. Z dalších souborů vystoupil chlapecký pěvecký sbor *Páni kluci*, dětský pěvecký sbor *Hlásek*, dívčí sbor *Puellae Cantantes* a *Dívčí pěvecký sbor pedagogické školy v Litoměřicích*.

Místní tisk přinesl se skladatelem P. Ebenem rozhovor:

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), pondělí 15. listopadu 1999, č. 266, roč. VII., s. 7.

Petr Eben jezdíval do Litoměřic na léto

Rozhovor / Se svými syny Markem i Davidem dodnes spolupracuje

Michaela Černá

LITOMĚŘICE - Koncertu ke svému životnímu jubileu, který se uskutečnil v pátek na 3. základní škole v Litoměřicích, se zúčastnil skladatel Petr Eben osobně.

Využili jsme této příležitosti k malému rozhovoru.

Co pro vás znamená spojení hudba a Litoměřice?

"Býval jsem zde často a rád, dokonce když jsem učil na fakultě, býval jsem v tomto městě přes léto. Také si pamatuji, když tady byla pořádána pravidelná vystoupení pěveckých sborů."

Jaké práci se v současné době nejvíce věnujete?

"Letos jsem napsal již třetí oratorium. Předtím jsem napsal operu Jeremias, která je pro mne velice důležitá. Během totality ji zakazovali. Teď je však o tuto operu zájem a Národní divadlo ji krásně zpracovalo"

Píšete stále písně pro děti?

"Již jsem jich napsal mnoho, nicméně občas mám zájem pro ně věci vytvořit. Nedávno jsem složil skladbu pouze pro varhany a dětský sbor."

Jakým způsobem se prolíná vaše profese pedagoga s hudbou?

"Vždy jsem chtěl učit kompozice, jenže za totality to nebylo možné. Byl jsem však v Manchesteru a tam jsem tu možnost dostal a po revoluci jsem tuto činnost mohl provozovat i u nás"

Jak spolupracujete s vašimi syny?

"Těší mne, že v mém věku s nimi ještě mohu pracovat. S Markem jsme společně vytvořili Labyrint světa a ráj srdce od Komenského, kde on říká texty a já mezi tím hraju na varhany. S nejmladším synem Davidem opět hraju na varhany a on diriguje sbor. Opravdu mě práce s mými dětmi těší"

Divadelní den Litoměřice - Sázava

Konal se v sobotu 27. listopadu, kdy se odpoledne v 15.00 hod. hrálo v divadle K. H. Máchy představení s kouzly nejen pro děti *Strašidelný dům* a večer od 19. hod. hra *Přibližný pohled do vzdálené budoucnosti aneb Svět v 21. století* (časově stále aktuálnější sci-fi komedie), a ještě muzikál *Betlém* s použitím písní z televizního seriálu *Píseň pro Rudolfa III.* Představení pořádala Základní umělecká škola Litoměřice, účinkoval její ochotnický soubor LiDi a hostující ochotnický Divadelní soubor Jiřího Voskovce ze Sázavy. Členka litoměřického souboru LiDi Veronika Lánská k tomu všemu napsala pod názvem *"Na oplátku aneb ochotníci opět hrají"*:

Léta se s naším dramatickým oddělením pod vedením paní učitelky Mgr. Venzhöferové jezdíme zdokonalovat v divadelních dovednostech do malebného prostředí nacházejícího se na břehu řeky Sázavy. V městečku taktéž zvaném Sázava jsme 15. října tohoto roku hráli divadlo! Poprvé jsme město Litoměřice reprezentovali daleko za hranicemi okresu. A protože se i tamní obyvatelstvo může chlubit úspěchy vlastního ochotnického souboru, na oplátku jsme měli tu čest hostit jeho členy v litoměřickém Máchově divadle. Divadelní soubor Jiřího Voskovce přijel v sobotu 27. listopadu 1999 již podruhé.

Odpolední čas tohoto dne patřil především dětem. Ty měly možnost shlédnout pohádku "Strašidelný dům", která byla plná písniček a kouzel. A navíc si děti mohly zakouzlit se všemi strašidly společně...

Večer se hrál muzikál "Betlém", vzniklý na motivy Dietlova televizního seriálu "Píseň pro Rudolfa III.", který následoval po sci-fi "Přibližný pohled do vzdálené budoucnosti aneb Svět v 21. století" - hry Jiřího Neuzila, člena souboru LiDi při Základní umělecké škole Litoměřice.

Jak vidno, sobota 27. 11. 99 byla celá ve znamení divadla. Chtěli jsme tak dokázat všem, že i v době nejmodernější techniky má divadlo mezi mladými lidmi své nezastupitelné místo.

Vzkaz pro budoucího historika aneb Osud Ulričiny pozůstalosti

Autorka tohoto příspěvku Alena Kvapilová je současnou nejlepší znalkyní vztahu Ulriky von Levetzow a J. W. Goetha. Pracuje jako knihovnice Okresního muzea v Mostě. Napsala katalog stálé expozice Okresního muzea v Mostě "Baronka Ulrika von Levetzow (1804 - 1899)", který vydalo OM v Mostě v roce 1998 v nákladu 1.000 výtisků. A protože se pozůstalost paní baronky Ulriky různě přesunovala a lidská paměť je krátká, napsala pro Kroniku Města Litoměřice následující:

Ke šťastným chvílím v životě stárnoucího literáta a mladičké baronky docházelo v letních měsících 1821 - 1823, ale Theodora Sophie Ulrika von Levetzow měla možnost prožít ještě celý zbytek života 19. století. Ve věku 95 let zemřela 19. listopadu 1899 na zámku v Třebívlicích, kde byla pro svou rozsáhlou dobročinnou činnost velmi oblíbena.

V předvečer své smrti se dle svědectví služebných Anny Schusterové i Marie Schäfrové již necítila dobře. Chodívala spát kolem půl jedenácté a vstávala kolem šesté hodiny ráno. Před spaním vždy vypila šálek čaje, později sklenku ředěného vína. Toho večera si stěžovala, že víno je jiného druhu, než na jaký je zvyklá, i když se jednalo o tentýž, který pila každého večera. Podávanou sklenku odmítla a před ní jí musela vypít sama služebná. Když se uložila do postele, polil ji studený pot a tehdy v předtuše smrti přikázala spálit balíček dopisů na stříbrném tácku a popel vložit do dózy, která bude pohřbena spolu s ní do hrobu.

Dle některých domněnek se jednalo o dopisy od Johanna Wolfganga Goetha a Johanna Henricha Schubarta, dlouholetého Ulričina přítele. Ve čtyři hodiny ráno ji přepadl dusivý kašel a o dvě hodiny později zemřela v přítomnosti svého osobního lékaře Antonína Kareše. Ten pečoval o její zdraví od května 1896 a ve svém příspěvku do Goethova sborníku, vydaného českými germanisty v Praze r. 1932 podal kromě vzpomínek na Ulriku i autentické svědectví o posledních okamžicích jejího života.

Hned následujícího roku prodal mladší synovec Ulriky, baron Adalbert Rauch, celé třebívlické panství za 570 tisíc zlatých městu Mostu. Vleklé a nepříjemné byly spory obou Ulričiných synovců Franze (z Pnětluk) i Adalberta o pozůstalost po jejich tetě, které se snažili právní zástupci urovnat smírem bez veřejného skandálu. Koupí zámku v Třebívlicích se město Most stalo zároveň i majitelem části Ulričiny pozůstalosti. Ta byla časem předána do sbírek Městského muzea v Mostě. Radu let byla ponechána na zámku v Třebívlicích, teprve ve 20. letech byla převezena do Mostu. V jedné ze zámeckých místností byl krátce po převzetí třebívlického panství zřízen tzv. Goethův pokoj, později nazývaný posmrtný. Ten byl začátkem 20. let zapůjčen do Goethova muzea ve Výmaru. Do Čech se vrátil v roce 1932, aby mohl být u příležitosti 100. výročí Goethova úmrtí vystaven v muzeu v Mostě. V 50. letech byl spolu s dalšími předměty z pozůstalosti Ulriky zapůjčen do Paříkova muzea v Třebenicích. Stejně se zachovalo i ústecké muzeum, které věnovalo trebenickému muzeu větší část pozůstalosti, která byla před válkou vystavena v trmickém zámku. Po transformaci muzeí vzniklo v Třebenicích Muzeum českého granátu jako pobočka litoměřického muzea. V expozici mohli návštěvníci zhlédnout kromě jiného i část Ulričiny posmrtné místnosti i originál granátových šperků, jejichž majitelem je stále mostecké muzeum. Teprve letos v červnu (1999) byla vybudována expozice Ulriky von Levetzow v bývalé prádelně třebívlického zámku.

Stálá expozice "Baronka Ulrika von Levetzow 1804 - 1899" je již od května 1998 v prostorách nově zrekonstruované budovy Okresního muzea v Mostě. V první místnosti se návštěvník seznámí se stručnou biografií Ulriky i její rodiny, vystaveny

jsou i předměty z její pozůstalosti a dochovaná část zámecké knihovny. Ve druhé místnosti je tzv. Ulričin posmrtný pokoj - až na několik drobností je vystaveno veškeré původní vybavení. K dispozici je katalog, jehož obal je totožný s letos vydaným třebeňským sborníkem. V česko - německé verzi je k dispozici vydání Goethovy Elegie, které nás letos reprezentovalo na knižním veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem.

Alena

Kvapilová

PROSINEC

Půvabný svět loutek

Předvánoční výstava v litoměřickém muzeu "Půvabný svět loutek" měla svoji vernisáž v úterý 14. prosince v 16.00 hodin. Nejstarší a nejcennější vystavené loutky byly tzv. "Alšovky" z roku 1912, což jsou marionety, které se vyráběly podle kreseb Mikoláše Alše. Úvodní slovo měl akademický sochař Bohumír Koubek z pražského divadla "Říše loutek", který je sám také vyrábí. Mj. řekl, že *před válkou a ještě více i před tou první byly domácí loutková divadla běžnou věcí v rodinách. Ale jen málo se jich zachovalo. O to jsou cennější.* Loutky a loutková divadla byly zapůjčeny z muzeí v Březnici, Příbrami a z divadla Říše loutek v Praze, které zapůjčil B. Koubek. Výstava byla ještě doplněna tvorbou Střední pedagogické školy v Litoměřicích.

Potom zahrálo Svátovo loutkové divadlo z Litoměřic loutkovou hru pro děti o tom, jak si zlou princeznu odnesl do pekla čert. Svát a Horváth si pohádku vymyslel večer před vernisáží, aby byla krátká. Viděli jsme tak vlastně její premiéru. Nakonec Svát a "zakouzčil" a pro děti tak vykouzčil balíčky s pamlsky.

Před vernisáží doprovázel kronikář B. Koubka při prohlídce sbírky inzitivního (naivního) umění v litoměřické galerii. Sochař nešetřil obdivem. Zájem o toto umění u něho pramení ze zájmu o svět loutek a pohádek, jež mají k naivnímu umění velice blízko. Ještě jsme si stihli prohlédnout Diecézní muzeum a gotické dvojče.

Tradiční vánoční koncert

V katedrále sv. Štěpána se v úterý 21. prosince konal tradiční Vánoční koncert. Účinkovalo *Pěvecké sdružení litoměřických učitelů*. Sbormistr prof. PhDr. Tomáš Fiala, soprán Miluše Bláhová, alt Zuzana Hanzlová, tenor Jaroslav Kovacs, sólista opery Městského divadla v Ústí nad Labem, bas Jiří Endrš, sólista opery Městského divadla v Ústí nad Labem, varhany Marie Červová, profesorka teplické konzervatoře.

Program:

Zdeněk Lukáš - Missa brevis (Gloria)

Zdeněk Lukáš - Pater noster

Jaques Arcadelt - Ave Maria

Anton Bruckner - Locus iste

César Franck - Panis angelicus

Otčenáš - sólo bas Jiří Endršt, sólista opery Městského divadla v
Ústí nad Labem

Jakub Jan Ryba -Česká mše vánoční - "Hej Mistře!"

Hlavní partneři koncertu:

Lovochemie Lovosice,
Tvrdík servis,
Procházka spol. s. r. o.,
CS Beton Velké Žernoseky.

9) R Ů Z N Ě

LEDEN

Hubení hlodavců ve městě

Deratizace hlodavců, která v Litoměřicích probíhala několik týdnů a skončila koncem ledna, měla účinek z 98, 93 procent, což je výsledek velice nadprůměrný. Vsyrových míst (položení jedu) bylo 6.567, náklady činily 286 tisíc Kč. Deratizaci objektů soukromých firem si jejich majitelé hradili sami.

BŘEZEN

Plavecký bazén rozšířil svou činnost

Plavecký bazén rozšířil ve spolupráci se soukromou plaveckou školou svoji činnost o plavání kojenců. Kurzovné je 50, Kč, z této částky je 20,-Kč určeno pro posílení příjmové části rozpočtu města. Příjmová část bude navýšena po roce 1999 o 40 tisíc a výdajová část navýšena o 10 tisíc Kč. (hygienický rozbor vody).

Tibetská vlajka na radnici

Tibetskou vlajku vyvěsilo na své radnici Město Litoměřice. Připojilo se tak k mezinárodní kampani "*Vlajka pro Tibet*", která připomíná vpád čínských vojsk do této asijské země.

DUBEN

V druhé polovině března se začala secesní budova základní školy Boženy Němcové oblékat do lešení. Kronikář šel okolo 30. dubna. Celá jižní strana a část průčelí je již pod lešením. Generální oprava, kterou financuje město, tak vytvoří opět zářivou dominantu nádherné secese ve městě. Opravu provádí litoměřická firma HERSTA. Pro rozsáhlost opravy se tato ovšem spojila s dalšími firmami, a to především kvůli lešení. Žádná firma totiž nevlastní tak rozsáhlé lešení. Odborný dozor nad opravou provádí Projektový ateliér ing. arch. Jarkovského z Litoměřic.

Svátek čarodějnic

O svátku čarodějnic se v odpoledních hodinách v pátek 30. dubna v Litoměřicích pod patronací Města konal průvod čarodějnic. Sympatickou akci pořádal Dům dětí a mládeže Magnólie. Vše začalo na náměstí před tribunou, vyhrávala dechovka a pak se vše odebralo Dlouhou ulicí a dále Mosteckou směrem na Střelecký ostrov. Kronikář vše sledoval z II. patra své pracovny v muzeu. V průvodu byly i mažoretky (děti), které své kreace prováděly hned za dechovkou v čele.

Za nimi šel průvod řádově asi 100 převážně mladých lidí ve kterém bylo asi tak 30, možná i více čarodějnic.

Vše šlo z lidí, bylo autentické (pravdivé) a tak počet účastníků a čarodějnic byl z tohoto pohledu velký. Mladí lidé se začínají probouzet a chtějí se bavit. Co se dělo dál a hlavně po půlnoci na první májový den, už kronikář neví. Místní tisk pochopitelně nic nezaznamenal.

Nové veřejné WC:

Ke spokojenosti návštěvníků města Litoměřic začaly fungovat veřejné záchodky v prostorách městské tržnice.

KVĚTEN

Svátek práce slavili tradičně na svém mítinku v Litoměřicích pouze komunisté a jejich příznivci. Letos poprvé se na akci objevila i řada mladých lidí a to ne pouze ze zvědavosti nebo recese. Stejně to bylo i na jiných místech republiky. Všimla si toho i televize.

Víceúčelové hřiště

V letošním roce bude provedena rekonstrukce víceúčelového hřiště u 5. základní školy za 9 miliónů Kč. Jde o hřiště u centrální jídelny (bývalý fotbalový stadión Rudé hvězdy [RH] Litoměřice, jež hrála nejnižší IV. třídu a po listopadu 1989 pro nedostatek peněz neměla na pronájem hřiště a tak oddíl zanikl). Příjemně šokující je, že ministerstvo školství přidá na rekonstrukci půl miliónu Kč.

U rampa pod mostem v provozu

V rámci projektu "kriminalita mládeže" byla dána do užívání solidní *U rampa* v prostoru pod mostem přes Labe a to ze sdružených prostředků Města a ministerstva vnitra. Skeetboardisté se sdružili do vlastního oddílu a jsou registrováni pod Slavojem Litoměřice. Tato organizovanost je nutná z hlediska možných úrazů, zdravotního pojištění atd. Je to prostě uděláno jako u všech řádných sportovních oddílů. Pubert'áci se tak mohou vyřádit, soutěžit a nejezdit po chodnících.

Ničení stromů a nedotažený projekt

V prostoru Březinova cesta a ulice Majerové byly pokáceny stromy, především břízy, aby zde mohl být postaven supermarket a domy s byty. Firma ale nedodržela

požadavek stavby bytů a tak jí byla stavba supermarketu zastavena. Zbyly jen pokácené stromy. I když tyto byly pouze z náletu na ploše, kde se před listopadem 1989 mělo stavět, je to ukázka necitlivého přístupu ke všemu.

Rybáři vylovili několik skokanů skřehotavých

Několik exemplářů skokana skřehotavého se podařilo vylovit rybářům z místní organizace Českého rybářského svazu v Litoměřicích během sobotního výlovu 15. května štiček z chovného rybníka v Brozanech nad Ohří. Tento druh patří ke kriticky ohroženým.

V Litoměřicích se vyskytují ve slepém rameni v Labi, ale tato populace pomalu zaniká. Pokuta za jejich zabití může u soukromé osoby dosáhnout až 50 tisíc Kč, právnická osoba může být pokutována až do jednoho miliónu Kč.

Litoměřičtí žáci se sešli po 25 letech v Topolčiankách

Letos je tomu již 42 let, co započala družba mezi 1. základní školou (Na valech) v Litoměřicích a základní školou v Topolčiankách na Slovensku. Letos v květnu odjelo z Litoměřic do Topolčianek 23 bývalých žáků dvou souběžných osmých tříd, kteří školu opouštěli v roce 1974. Setkání tedy proběhlo po 25 letech. Bývalá třídní učitelka Věra Fořtíková o tom řekla: "*Neuvěřitelné!*", *několikrát opakoval ředitel topolčianské základní školy Ondrej Valach, který nás přivítal i se svou zástupkyní, která Litoměřice navštívila také před 25 lety*".

O radioaktivním odpadu v bývalém lomu a podzemní nacistické továrně

Richard

Starosta Litoměřic Jiří Landa, místostarosta Antonín Terber a ředitel firmy ARAO Miloš Janů se ve čtvrtek 27. května podívali na způsob uložení radioaktivního odpadu v podzemí Richardu, který se sem ukládá od roku 1964. Prý je všechno bezpečné. Tuto bezpečnost kontroluje Státní úřad pro jadernou bezpečnost a báňské úřady, protože jde v podstatě o horní dílo - hlubinný důl. Úložiště provozuje společnost ARAO. Ukládají se zde izotopy s poločasem rozpadu do 30 let jež převážně pocházejí ze zdravotnictví, výzkumných ústavů, tedy nevznikající v jaderně energetickém cyklu. Odpad se ukládá do speciálních stolitrových sudů a zalévá betonem. V současné době je z 18 tisíc krychlových metrů úložného prostoru zaplněno pět tisíc. Propad ekonomiky se ovšem projevuje i zde. Přestože je už konec května, nebyly podepsány smlouvy se státem o příslušných finančních prostředcích, které by zabezpečovaly hladký provoz úložiště.

Město Litoměřice informuje občany

Tak se jmenuje stránka v týdeníku "Páteční české noviny", která poprvé vyšla 28. května 1999 v č. 21, roč. 2 na s. 3. Stránka bude vycházet jednou za měsíc ve snaze zlepšit komunikaci mezi MěÚ a občany. V tomto prvním čísle byly představeni starosta, oba místostarostové a vedoucí odborů.

Nezaměstnanost

O narůstající nezaměstnanosti hovoří i neobvyklý zájem o brigádu na archeologickém záchranném výzkumu v prostoru bývalé chirurgie, kde bude postaven hospic. V roce 1995, kdy se konal obdobný záchranný archeologický výzkum na stavbě dálnice Praha - Drážďany na levém břehu Ohře (stavba mostu přes řeku u Doksan) byly brigádníky většinou učňové a středoškoláci. Nyní chodí lidé z Úřadu práce, bezdomovci atd. Práce si váží. Hrůzou ale je, kolik je mezi těmito nezaměstnanými, kteří ale pracovat chtějí, mladých lidí!

Petice za odvolání vedoucích odborů Městského úřadu

Občanské sdružení
Společnost ochránců životního prostředí, Litoměřice
registrace Ministerstvo vnitra ČR dne 12. 8. 1992 VSC/1-13866/92-R

Městský úřad

Litoměřice

Věc: *Petice dle ustanovení & odst. 7, z. č. 367/90 Sb., (zákon o obcích) s žádostí o projednání na městském zastupitelstvu dne 1. července 1999*

Dnešního dne přistupujeme na základě postojů občanů města Litoměřic k podání petice, která vyjadřuje jejich názory na zajištění profesního a efektivního výkonu činnosti pracovníků městského úřadu, zejména jejich postoje k obecnímu majetku, chování k občanům, kteří jednali a jednají s pracovníky jednotlivých odborů za účelem vyřízení svých záležitostí. Během mnoha těchto řízení se občané setkali s nechotou, mnohdy i s arogancí a neodborným přístupem při řešení těchto záležitostí. V mnoha případech se občané přesvědčili, že odpovědní pracovníci v úředních hodinách nejsou na svých pracovištích a pracovní dobu využívají pro řešení svých soukromých záležitostí (nákupy atd.). Dále bylo zjištěno z názorů občanů vyjadřujících se k tématu petice, že dochází v mnoha případech k situaci, že není odpovědně a efektivně hospodařeno s majetkem města a s prostředky rozpočtu města.

Většina občanů vyjadřujících se k činnosti aparátu města jednoznačně vyjádřila podporu textu petice a k uvedeným opatřením, která považují za nutná ke zlepšení celkového klimatu ve městě zejména opatření vyjádřených v textu petice ze dne 2. 4. 1999.

S ohledem na dobu projednávání petice navrhuje aby městské zastupitelstvo neřešilo problematiku dle původně stanovených termínů, ale v termínu do 31. 12. 1999.

V zastoupení níže podepsaných občanů žádáme projednání petice se sdělením písemného vyjádření na členy petičního výboru na adresu:

předseda SOŽP: Lubomír Studnička, ul. Nerudova 34, 412 01

Litoměřice

popř. Kočí Václav, ul. Kosmonautů 3/2017, 412 01 Litoměřice

V Litoměřicích dne 21. června 1999

Přílohy: petiční archy s podpisy občanů v počtu 6 listů
text petice ze dne 2. 4. 1999 (1 výtisk)

Razítko "Společnost ochránců životního prostředí Litoměřice" překryté

nečitelným podpisem.

Městský úřad v Litoměřicích
petiční arch č. :6

Věc: petice dle & 7 odst. 3, z. č. 367/1990 Sb.

V souvislosti s prohloubením demokratických zásad, zajištěním odbornosti, objektivnosti, operativnosti a kontaktu s veřejností ze strany jednotlivých odborů městského úřadu žádáme projednat na úrovni městského zastupitelstva následující návrhy v oblasti personálního obsazení míst jednotlivých odborů městského úřadu v Litoměřicích:

1) MěÚ do 6 měsíců po prvním zasedání nově zvoleného zastupitelstva vyhlásí výběrová řízení na místa vedoucích odborů. Tohoto výběrového řízení má právo se zúčastnit i současný vedoucí odboru městského úřadu. Uvedená výběrová řízení budou cyklicky uskutečněna vždy po komunálních volbách. Toto opatření se týká i obsazení místa tajemníka městského úřadu.

2) Místa vedoucích odborů MěÚ a místa volených funkcionářů budou obsazena osobami, které v době nástupu do funkce nedovrší hranici důchodového věku. U osob kandidujících na místa vedoucích odborů, popřípadě vysokoškolské vzdělání v oboru ekonomie nebo práva. Rovněž opatření se týká i obsazení funkce tajemníka městského úřadu. U obsazení míst volených funkcionářů (starosta a místostarostové) rozhodne o výjimce při překročení věkové hranice městské zastupitelstvo.

3) Doba po vyhlášení nových výběrových řízení se pro současné zastupitelstvo stanovuje do 30. 6. 1999.

Odůvodnění: Cyklická výběrová řízení na obsazení míst vedoucích odborů zajistí obsazení místa odboru osobou s odbornou způsobilostí pro výkon této funkce, napomohou k odbornému růstu těchto osob v souvislosti se zájmem o vlastní sebevzdělávání a budou i motivací pro obhájení této funkce, posílí veřejné mínění i mínění voličů o práci a činnosti úřadu jako celku. Dosavadní vedoucí odboru i tajemník úřadu bude mít možnost obhájit svoje schopnosti o dosavadní výsledky své práce za období působení v této funkci.

Omezení výkonu funkce pro osoby dosáhnoucí věkové hranice starobního důchodu není diskriminačním opatřením pro tyto osoby, ale je snahou eliminovat aktivitu osob spjatých s dřívějším režimem, vyloučit možnost účasti osob působících mnoho let v politických stranách začleněných do Národní fronty, osob dlouhodobě prosazovaných na tato místa dohodou různých politických subjektů. Osobě opouštějící uvedená funkční místa by měl být umožněn důstojný odchod do starobního důchodu s řádným oceněním jeho vykonané práce a zásluh o rozvoj města.

V Litoměřicích dne 29. března 1999.

Příloha: podpora petice s s podpisovou doložkou občanů města.

Poznámka kronikáře:

Podpisy se sháněly po hospodách. Jak jsem se doslechl, takto podepsal petici například syn jedné zaměstnankyně MěÚ. Na otázku, proč chce připravit vlastní mámu o práci se podivil. Prostě nevěděl, po těch několika pivech, co podepsal. Petici také podepsal místostarosta Terber (ODS). Proč si řeže vlastní větev pod sebou je nepochopitelné.

Na příslušném zasedání, kde se mělo vše projednávat a zaujmout stanovisko,

došlo ve zcela jiných záležitostech k osobnímu konfliktu mezi oběma místostarosty a petice se na pořad jednání vůbec nedostala. Asi se na vše zapomene.

Městská rada se peticí zabývala na svém 18. zasedání 22. července 1999. Podle zápisu 31/18 MR projednala petici *Občanského sdružení Společnosti ochránců životního prostředí* s personálními požadavky na pracovníky Městského úřadu v Litoměřicích a **uložila** starostovi, aby ve spolupráci s právníkem města připravil odpověď.

První reakci Města na petici jsem zaznamenal in: Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), středa 28. července 1999, č. 173, roč. VII., s. 1 a 9.

Starosta petici vnímá jako vyřizování osobních účtů

Střet / Názory dvou prvních mužů radnice na požadovanou personální obměnu aparátu Městského úřadu v Litoměřicích jsou diametrálně odlišné

Eva Břeňová

LITOMĚŘICKO - Jako osobní ambice některých podepsaných a možnou snahu vyřídit si účty s některými z úředníků městského úřadu vnímá starosta Litoměřic Jiří Landa [pozn. kronikáře: KDU - ČSL] petici, požadující personální změny v úřednickém aparátu. Podepsalo se pod ní zhruba 130 obyvatel města.

"S mým názorem, že některé požadavky nejsou legitimní, ba naopak jsou v některých případech diskriminační, souhlasila i městská rada na svém posledním zasedání minulý čtvrtek," konstatoval včera starosta Landa, který má za úkol po konzultaci s právníkem sepsat odpověď.

Jedním ze sporných momentů je požadavek, aby vždy těsně po volbách prováděla výběrové řízení na místa vedoucích odborů. *"Aparát městského úřadu je apolitickou záležitostí, který plní politickou vůli městského zastupitelstva,"* tvrdí Landa.

Stejně tak nelze podle jeho slov plošně snížit o deset procent počet zaměstnanců úřadu. *"Úspoře mzdových prostředků se nebráním, ale nesmí jít na úkor kvality odváděné práce. Do tohoto problému nemůže zasahovat veřejnost, přistoupit k němu můžeme v rámci plánované reorganizace."*

Diskriminačním momentem je podle jeho slov požadované zamezení účasti lidí v důchodovém věku ve výběrových řízeních na místa pracovníků úřadu. Spekulaci o tom, zda - li v tom lze spatřovat narážku na současného tajemníka Jindřicha Hauptmana, jehož ukončení pracovního poměru vzhledem k brzkému dosažení důchodového věku požadovali někteří zastupitelé, starosta váhavě připustil. S tím však zásadně nesouhlasil místostarosta Litoměřic Antonín Terber [pozn. kronikáře: ODS], jehož podpis na petici figuruje spolu se jmény několika dalších zastupitelů, přestože i on připouští, že některé požadavky jsou diskriminační. *"Když jsem ji podepisoval, nenapadl mě nikdo konkrétní, koho by se petice mohla dotknout,"* ohradil se místostarosta. Podle něj je její podstatou dosažení skutečnosti, aby si nikdo z úředníků nemyslel, že má svoje místo na doživotí.

Hodnověrnost zasláné petice je však ohrožena. Alespoň to tvrdí starosta Jiří Landa. *"Následnou prověrkou jsme u jedné třetiny podpisů zjistili, že nesouhlasí některé údaje, jako jsou rodná čísla nebo místa bydliště."*

V úterý 30. června odpoledne se v Informačním centru Města Litoměřice (v přízemí hlavní budovy Městského úřadu na Mírovém náměstí) konala malá oslava k 5. výročí jeho založení (Městské informační centrum zahájilo svoji činnost 30. června 1994). Oslavy zahájil tajemník MěÚ ing. Jindřicha Hauptman, hlavní projev k činnosti měl vedoucí správního odboru a odboru cestovního ruchu ing. Radek Löwy. Ten také poděkoval oběma pracovnícům centra Janě Váchové a Haně Mildové za jejich práci (z osobní zkušenosti může kronikář potvrdit, že je vynikající). Nakonec R. Löwy představil novinku pro Informační centrum, kompaktní disk o dějinách města. Text zhotovil R. Löwy, foto Zlata Hamplová (FOREA s. r. o. Litoměřice) a Karel Pech (Fotoslužba, Litoměřice), dále foto dodaly také OVM Litoměřice, Galerie výtvarného umění Litoměřice, Archív SÚ MěÚ Litoměřice, Národní galerie Praha. Hudbu pro CD nahrál sbor Hlásek, Litoměřice. Grafika je dílem firmy "Rajče" (za touto zkratkou se skrývají informatici MěÚ - M. Rajmon a J. Černý). Na závěr oslav proběhl skromný raut.

SEVER TOUR přestal zastavovat v Litoměřicích

Společnost autobusové přepravy SEVER TOUR přestal zastavovat v Litoměřicích. Cena jízdenky do Prahy u ČSAD se tak z 25 korun vyšplhala na 48 korun.

Bude zrušeno benzinové čerpadlo na Kocandě?

Litoměřická radnice se předběžně dohodla se společností Benzina, že by do dvou let mělo zmizet benzinové čerpadlo ze sídliště Kocanda. Město pozemek firmě vymění za jiný, vhodnější pro novou benzinovou čerpací stanici.

ČERVENEC

Nejstarší parní lokomotiva v Čechách

Tenhle zápis do kroniky Města sice nepatří, ale protože mám rád mašinky, tak událost zaznamenávám:

Nejstarší provozuschopná parní lokomotiva (řada 310.006) z roku 1879, tzv. "kafemlejnek", dorazila vlastní silou po kolejích do Zubrnic na nádraží zrušené trati Úštěk - Lovečkovice - Velké Březno. Dva týdny tady pak jezdila na nadšenci obnovené části trati z Velkého Března do Zubrnic.

Lokomotiva je dnes v majetku železničního muzea, starají se o ní členové Společnosti železniční z výtopy Jaroměř, na zubrnickou trať ji pozval Spolek Zubrnická muzeální železnice.

Stroj vyrobily závody ve vídeňském Novém Městě. Je to jeden z nejstarších, možná vůbec nejstarší exemplář řady 310. V Evropě ji stářím předčí tak pět, šest strojů: Jsou v provozu v Anglii, Maďarsku a Rakousku. Strojvedoucím babičky páry byl Pavel Černý.

Spolek Zubrnická muzeální železnice usiluje o obnovu celé trati, ale nyní by se spokojil s pravidelnou jízdou Velké Březno - Zubrnice. Aby zde mohli být vození cestující, musí se vyměnit stovky pražců. Ale kde vzít nadšence - brigádníky? - postěžoval si mluvčí Spolku Radek Kubala.

O víkendu 24. - 25. července se v Zubrnicích sjely železniční drezíny na největším republikovém setkání. Doplnily tak expozici pětadvaceti malých

železničních vozidel od šlapacích až po motorové drezíny. Některým z nich bylo přes sto let. Zrestaurované stroje přijeli z Vlašimi, Lysé nad Labem, Mladé Boleslavi a dokonce i z německého Nauheimu.

Organizátor akce, zubrnický Spolek, vystavuje ve stále expozici v Zubrnících společně s mladoboleslavským spolkem Zinopa sedm drezín, což je největší veřejně přístupná kolekce v republice.

S R P E N

Požáry:

Poslední červencový týden hořelo na litoměřické tržnici v ulici 5. května (naproti bývalého posádkového velitelství). Požár vypukl v noci (vyřizování účtů mezi vietnamskými obchodníky?). Tržnice byla uzavřena ještě první srpnový týden.

Ve středu 4. srpna odpoledne zase hořelo v domě s pečovatelskou službou na sídlišti Litoměřice - střed (poblíž Štursovy ulice). Hasiči likvidovali požár dvě hodiny, chudáci důchodci byli evakuováni. Večer v televizi byl o požáru šot ve zprávách. Oheň našťastí nikoho nezranil, pouze jedna žena se nadýchala zplodin, a byla proto převezena do nemocnice. Při požáru i jeho likvidaci vznikla na objektu s 24 byty pro 26 převážně starších lidí škoda za 800 tisíc Kč.

Z Á Ř Í

Archeologie

Pro tenhle zápis by se hodilo rčení, že *kovářovic kobyla chodí bosa*. Od jara provádí litoměřické muzeum archeologický záchranný průzkum v prostoru bývalé chirurgie pod Dómským pahorkem. Olda Kotyza (archeolog) sedí ve vedlejší místnosti vedle kronikáře. Jenže Olda měl tolik práce, že nebylo možné po něm chtít informace. Někdy v červenci dokonce Městské zastupitelstvo navýšilo rozpočet o další milión, což vyžadovalo další brigádníky. Olda z toho velkou radost neměl, protože "prokopat" tolik peněz do konce roku není snadné (do konce roku hypoteticky, protože zima a nepřízeň počasí přicházejí dřív). Potom se zde bude stavět první severočeský hospic. Do toho všeho na Březinově cestě koplí do země kvůli stavbě supermarketu a narazili na pravěk. To už bylo o infarkt. Na pomoc přišli tedy archeologové z Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech se sídlem v Mostě. V prostoru staré chirurgie jsou nálezy z 10 až 13. století. Mj. polozemnice naznačující pokus o rozšíření města, potravinářské pece, jedna z nich však byla na odlévání bronzu, obilné jámy, keramika (střepey), jedna kamenina je import z Dolního Saska u Magdeburku. Impozantně působilo kulové stavení z 11. století a jelení kosti (vyšší společenská vrstva), prsteny a drahé kameny. O pravěku na Březinově cestě prozatím nemám informace. Jen to, že tam vylézá cosi, o čem prozatím nikdo neví, co to bylo. (*Zapsáno v pátek 10. září*).

780 let Města Litoměřice

Mírové náměstí

(*V duchu renesance a císaře Rudolfa II.*)

Pátek 10. září

Scéna u Radnice:

20:00 - Řez dřevem - dobové balady

21:00 - Slavnostní zahájení - připomínka Adama Mráze z Milešovky a historické události z roku 1596

21:15 - Návrat Golema - historická hra oživující dobu rudolfínské renesance

za použití světelných, kouřových a pyrotechnických efektů

Scéna Pod kalichem:

22:30 hod. Českomoravská hudební společnost - koncert netradičně pojaté

lidové a folkové hudby

Sobota 11. září

Scéna u Radnice:

9:00 hod. - Otevření tržnice, ŠDS RIVAL

13:00 hod. - Řez dřevem - dobové balady

19:00 hod. - Řez dřevem - dobové balady

Scéna U kašny:

11:00 hod. - Gothard - gotická hudba

16:00. hod. - Gothard - gotická hudba

Scéna Pod kalichem:

10:00 hod. - Studio Dell'arte - divadelní představení

Kašpárek a učené prase

12:00 hod. - Studio Dell'arte - divadelní představení Harlekýn

15:00 hod. - Grál - skupina scénického šermu

18:00 hod. - Grál - skupina scénického šermu

20:00 hod. - Gothart - gotická hudba, plivač ohně

21:00 hod. - Slavnostní přivítání zástupce císaře Rudolfa II.,

Rytířský pěší turnaj, Pasování rytířů

Scéna Pod sloupem (morovým)

9:30 hod. - Svátovo divadlo - klub ochotníků a přátel loutkového divadla (z Litoměřic)

11:30 hod. - Svátovo divadlo

14:00 hod. - Divadlo Studna - divadelní představení Princ Bajaja

16:30 hod. - Svátovo divadlo

17:00 hod. - Divadlo Studna - divadelní představení Robinson

22:00 hod. - Ohňový průvod městem

Na Rytíře z Pokratic (kde bydlí) byl pasován za nadšeného a jednotného souhlasu zaměstnanců městského magistrátu jeho tajemník ing. Jindřich Hauptman. Tento titul si zasloužil o zvelebování a zkrášlování Města Litoměřice zcela právem.

Text glejtu:

*Rytíři
rodu Mrázů z Milešovky
erbovní glejt*

Rytíři z rodu Mrázů z Milešovky vyjadřují glejtem tímto

Jindřichu Hauptmanovi

své díky za starost a rozvoj města Litoměřice, jakož i obyvatel jeho, jak domácích tak přibývajících.

Za skutky jeho jsou mu udělena tato privilegia:

- účastnit se všech tažení rytířů rodu Mrázů z Milešovky*
- usedat k jednomu stolu s rytíři rodu Mrázů z Milešovky*
- nosit erb - brk a knihu v bílém poli*
- užívat jména "Rytíř Anry"*

Dáno v Litoměřicích 11. septembris L. P. 1999

Rytíři rodu Mrázů z Milešovky

Poznámka kronikáře: Konečně se po zásluze dostalo spravedlnosti spravedlivému. Ať žije tajemník Města Litoměřice a vykonává svůj úřad až do své smrti, která ať přijde až za několik desetiletí. K čemuž mu dopomáhej a ochraňuj jej sám Bůh !!!

V podvečerních hodinách vzlétl z Dómského pahorku horkovzdušný (nebo ten druhý typ? - nevím) balón. V koši byli pan starosta Landa (KDÚ - ČSL), pan Otec biskup Koukl a pastor Českobratrské církve evangelické Bárta. Kam letěli a kdy a kde se opět dotkli země mi není známo.

Městský magistrát chtěl celé oslavy konat v historicky českém duchu. Našel pochopení u všech zainteresovaných včetně podnikatelů podnikajících na náměstí. Jedinou výjimkou byla "umělecká" rodina Grimmů, majitelé domu a restaurace Salva Guarda. Ti si ve venkovní letní restauraci pod podloubím objednali Weterans Jazz Band Litoměřice, který hrál přes reproduktory a přehlušoval tak celé náměstí. Nejvíce to pobouřilo pana místostarostu Terbera (ODS), který (byl jsem u toho) osobně zasáhl v sobotu kolem 20.00, když na scéně Pod kalichem začala hrát skupina Gothart (gotická hudba). Weterans to sice složil, ale ... Co ale: Připomeňme si "práci rodiny Grimmů" v souvislosti se zabitím "Máchova festivalu".

Osobně jsem se jako kronikář vydal na oslavy až v sobotu kolem šesté hodiny večerní. Na náměstí bylo tak 4 až 5 tisíc lidí v poklidné atmosféře. Později jsem postřehl, že jsou tak trochu smutní i když se baví. Vyslechl jsem například rozhovor dvou mladých žen. Ta jedna pracovala v Kovobelu jako čalounice za 6 tisíc měsíčně. Že by ji to tak nevadilo, kdyby nebyla tolik ponižována nadřazenými. Také ji štvalo, že dělá křesla pro Belgii a že nikdy sama na takové křeslo nebude mít. Se svými dvěma malými dětma byla v létě na dovolené pouze v Ústěku. Ta druhá byla prodavačkou v řeznictví. Její problémy byly podobné.

Koupil jsem si za 10,- Kč malý náprstek teplé medoviny výtečně kořeněné. S ním jsem obcházel náměstí. Pak jsem si dal grilovanou klobásu (skvělou) za 45 Kč,- a Gambrinus desítku za 15,- Kč. Pak jsem se na chvíli zastavil u Salva Guardy, kde jsem uviděl výše popsanou scénku s panem místostarostou. Hudba Weterans Jazz Band Litoměřice skutečně "dominovala" náměstí. Ze známých, kteří stáli za zastavení, jsem potkal Vladku Novotnou, absolventku sklářské průmyslovky, která nakreslila za odpoledne 20 rychloportrétů, což bylo podle jejich slov poměrně hodně (V květnu roku 2001 bychom chtěli spolu udělat výstavu v soukromé galerii Ve dvoře - gotické dvojce). Tenhle kšeft jsem ji přál. A protože Korunní pivovar Litoměřice přišel se skvělým nápadem a nabízel za 15,- Kč velké bramboráky, tak jsem si jeden dal. Byl skvělý a tak jsem si dal ještě jeden a k tomu opět Gambrinus. Pak jsem šel, asi ve 20

hodin, domů.

O televizní hlasatelce Evě Hrnčířové:

Týdeník "Televize" (6.9. - 12.9. 1999, č. 37) přinesl v rubrice "Radosti" na straně 13 rozhovor s litoměřickou rodačkou Evou Hrnčířovou:

Eva Hrnčířová

Je jí třiadvacet let. Pochází z doktorské rodiny v Litoměřicích, ale na rozdíl od své starší sestry v rodinné tradici nepokračovala. Doma ji k tomu ostatně ani nenutili. A navíc, když vidí injekci, dělá se jí špatně. Do Prahy přišla studovat mezinárodní vztahy, dostala však nabídku od České televize a na Kavčích horách pracuje v zahraniční redakci zpravodajství už přes rok. Diváci ji znají především z vysílání nočních zpráv a víkendových zpravodajských relací. *"Pro mne je ale stále nejdůležitější práce v zahraniční redakci, po moderování jsem příliš netoužila,"* říká šťihlá sympatická Eva Hrnčířová. *"Protože se objevuji na obrazovce, samozřejmě se mi stává, že mě lidé na ulici nebo třeba v metru oslovují. Někdy je to příjemné, ale častěji mi to vadí."*

Eva Hrnčířová připravuje původní materiály o návštěvách hostů z ciziny, upravuje reportáže z nabídky zahraničních agentur, ale sem tam se služebně podívá i ven. Točila kupříkladu s ministrem Vetchým v Paříži nebo s premiérem Zemanem ve Štrasburku. Jejich sedm radostí je převážně spojeno s profesí, ale v té množině jsou i radosti zcela běžné.

Jídlo

Mám strašně ráda sladké. Když vidím čokoládu, většinou se neudržím. A také mi chutná jemná francouzská kuchyně. Nemyslím všelijaké ty mořské potvory, ty nemusím. Například vůbec poprvé jsem letos jedla mušle, ale to byl zážitek! Spíš si dám králíčka, skopové a podobně.

Kamarádi

Pár kamarádů mám i v televizi, ale mnohem víc jich nemá s mou prací vůbec nic společného. To je příjemné, protože tahle profese vás svým způsobem strašně omezuje. Člověk občas zjistí, že není schopen povídat si o ničem jiném než o práci. Takže jsem ráda s lidmi, kteří mě nějak obohacují.

Móda

Nemám moc ráda výstřední věci. Spíš věci elegantní. Dřív jsem hodně preferovala černou, ale v poslední době ráda nosím pestřejší barvy a tóny podle roční doby, počasí i nálady. Sukni si vezmu málokdy, spíš raději sportovní kalhoty nebo šortky.

Společnost

Vždycky mám radost, když zjistím, že u nás začínají fungovat věci jako venku. Tedy jako v normální občanské společnosti. Že si třeba lidé už začínají uvědomovat, že když budou dobře a kvalitně pracovat, dostanou za to slušné peníze. Spoléhám na to a věřím, že když se něco dělá poctivě, přinese to výsledky. Ale už také vím, že to vždycky platit nemusí.

Dárky

Strašně ráda dostávám dárky. Moc velkou radost jsem měla ze svého prvního mobilního telefonu, který jsem dostala k narozeninám. Byl krásně maličký, červený, ale už ho bohužel nemám, protože za dva měsíce mi ho někdo ukradl. A také se vůbec nebráním, když dostanu něco ze zlata. To udělá radost snad každé ženě.

Televize

Těší mne, když se mi něco povede nebo když mám alespoň pocit, že jsem svou

práci odvedla dobře. Jinak je moje práce většinou hrozně anonymní. A tak mi udělá radost, když na ni zareaguje nějaký divák nebo když mohu díky své profesi někomu pomoci. Nedávno volala jedna divačka, která byla na základě televizní zprávy přesvědčena, že její dcera utonula ve Francii. Zjistila jsem, že jsou to liché obavy, a ta paní byla strašně ráda. Byla to pro mne pěkná zkušenost.

Volný čas

Jsem ráda, když vůbec nějaký volný čas mám. Snažím se dělat něco, při čem nemusím myslet na práci. Vždycky jsem chtěla žít ve větším městě, Praha se mi líbí, ale občas s chutí odjedu třeba domů do Litoměřic, kde je báječná atmosféra, pohoda a klid. Anebo se vypravím na kole někam do přírody, k vodě, v zimě na hory.

Poznámka kronikáře:

Eva Hrnčířová uspěla svým filmem o litoměřických exteriérových plastikách K. H. Máchy natočený ve spolupráci s kronikářem v roce 1997 (viz. Kronika 97).

Sdružení Rómů České republiky Kladno

Ministerstvo vnitra schválilo 20. prosince 1995 stanovy Sdružení Rómů České republiky (SRČR). Sdružení má celostátní působnost a sídlo v Kladně. Podle stanov se sdružení zabývá ochranou práv člověka ve společném úsilí za existenci práv a svobod v právním státě. Sdružení se skládá z celostátní organizace, oblastních organizací a místních organizací. 5. dubna 1998 pověřil předseda Sdružení Anton Lukáč pana Michala Gujdu, aby založil toto Sdružení v Litoměřicích. Na zasedání ze dne 9. května 1998 v Litoměřicích byli zvoleni jako předseda místní organizace pan Michal Gujda (*12.1.1951), jako místopředseda Jan Bari (*24.9.1958 Lovosice).

Poznámka kronikáře: Zápis byl proveden 27. září 1999, kdy jsem se tyto informace dozvěděl.

Ř Í J E N

Vinobraní 1999

Vinobraní 1999 se konalo v sobotu 2. října na Mírovém náměstí. Organizátorem byly Městská kulturní zařízení a Městský úřad Litoměřice.

V 10:00 hodin začal zábavný program: Originál Havlovka, Dobové tance a hudba, loutková představení pro děti, historický šerm, střelba kuší, kejklíř, S. W. Q. BOHEMIA, Romská cimbálovka.

Ve 14:00 hodin pak pan starosta Jiří Landa vinobraní oficiálně zahájil. Následovaly šermířské souboje, dechová hudba a tance, historické tržiště, scénky (předvádění řemesel), Svát'ovo divadlo - loutková představení pro děti a dospělé.

Hosté programu byli:

- 13:00 hod. Dům dětí a mládeže Rozmarýn - strašidelné podsvětí
- 14:45 hod. Hudci z Kyjova
- 16:00 hod. Romská cimbálovka M. Ráče
- 17:00 hod. Moravanka J. Slabáka
- 18:00 hod. S. W. Q. BOHEMIA New York, New York
- 19:00 hod. koncert skupiny V.I.P.

V programu hrála Originál Havlovka, Country Signál
20:30 hod. ohňostroj, který se ovšem konal o půl hodiny dříve.

...jídla bylo dost: spousta pamlsků, vína, burčáku a medoviny.

Přítomna byla delegace městského magistrátu Míšeň v čele s místostarostou.
Když pan starosta Litoměřic J. Landa zahajoval vinobraní, promluvil z pódia i pan
místostarosta Míšně.

Poznámka kronikáře: Počasí vinobraní přálo. Po celý den nezapršelo, nálada mezi lidmi byla dobrá. Na náměstí jsem přišel kolem šesté. Občanů zde bylo asi tak o jeden tisíc více než na oslavách 750 let města. Viděl jsem vystoupení ostravské skupiny V. I. P., která přivádí mladé fanynky do extáze. Potvrdilo se to i v Litoměřicích i když zdaleka ne v takovém rozsahu, jak se to dá občas vidět v televizi. Ale naštěstí v téže době souběžně hrál v podloubí restaurace Salva Guarda Weterans Jazz Band Litoměřice. Bylo zde přibližně stejné množství posluchačů, ale všech věkových kategorií, jako u V. I. T. Zde byli ale v převaze postbubescenti. To mě uklidnilo. Nejvíce se starší generaci líbila Moravanka, což pokládám za naprosto normální. Panovala všeobecná shoda, že letošní vinobraní bylo zdařilejší než loňské. V čem to bylo se odhadnout nedá. To už je cosi mezi nebem a zemí.

K ohňostroji:

Ohňostroj propukl o půl hodiny dříve na přímý pokyn ředitelky Městských kulturních zařízení paní Rybové. Ta, když viděla po koncertě odcházet lidi z náměstí, přičemž někteří směřovali do míst, odkud měly vylétat rakety, dala pokyn ke spuštění ohňostroje dříve z obavy, aby nedošlo k úrazu. Z týdeníku "České noviny" (15. října 1999, s. 4) zaznamenávám v této souvislosti epizodku ze svodky Městské policie: *Tu [policii] právě v inkriminované době přivolala pracovnice jedné z benzínových pump za Labem. Sdělovala strážníkům, že u pumpy zaparkovalo auto plné lidí a už tam stojí pěknou dobu. Ti lidé přitom velmi podezřele koukají z okének a pumpařka se bojí - však víte, dnešní doba nezná žerty, že by ji mohli přepadnout. Strážníci hbitě vyrazili, přísně přistoupili k podezřelému autu a žádali vysvětlení. K všeobecné úlevě se ukázalo, že v autě sedí rodina z Lovosic, která se přijela podívat na ohňostroj. Místo u čerpadla se jí zdálo příhodné. Čekala však marně - ohňostroj už dávno doprskal...*

Ř Í J E N

Rekonstrukce Malé Dominikánské

Nové pokrývky vozovky a chodníků se konečně dočkala v říjnu ulice "Malá Dominikánská". Vozovka dostala žulovou dlažbu, chodníky jsou rovněž dlážděné. Oprav se dočkala i dešťová vpust'. Potom se začala nově rekonstruovat ulice "Okružní". S novou čedičovou kostkovou dlažbou se zaskvěla v plné kráse na konci listopadu.

Z činnosti Domu dětí a mládeže Rozmarýn

Zrekonstruovaná a nově vybavená zahrada Domu dětí a mládeže Rozmarýn v Plešivecké ulici je pro veřejnost otevřena v sobotu od 14 do 16 hodin. Když byla slavnostně v září otvírána, někdo těsně před tímto aktem stačil ukrást zcela nový koš na košíkovou. Inu, taková je doba a takoví jsme mi Češi.

Tato instituce také otevřela klub "Klubíčko" určený mentálně postiženým dětem.

Od pondělí do čtvrtka vždy mezi 14 až 16 hodinou se zde tyto děti mohou sejit a věnovat se různým činnostem. Roční poplatek pro rodiče činí 100,- Kč.

Odešel generál letectva F. Chábera

Dne 21. října 1999 zemřel v Litoměřicích ve věku 87 let generál letectva **František Chábera**, veterán druhé světové války, přímý účastník bojů ve Francii, ve Velké Británii, v Sovětském svazu, ve Slovenském národním povstání a ve slezské operaci u Ostravy. F. Chábera byl nositel pěti francouzských válečných čestných křížů s palmou (LA CROIX DE GUERRE AVEC PALME), francouzské vojenské medaile (LE MEDAILLE MILITAIRE), francouzské pamětní medaile z války 1939 - 1945 se stužkou "Francie" (LA MEDAILLE COMMEMORATIVE FRANCAISE DE LA GUERE 1939 - 1945 AVEC BARRETTE "FRANCE"), britské The 1939 - 1945 Star with battle of Britain Clasp, Air Crew Europe Star, sovětského vyznamenání Medaile za Pobědu, Řádu velké vlastenecké války II. stupně, čtyř Československých válečných křížů 1939, tří Československých medailí za chrabrost, československé medaile Za zásluhy I. a II. stupně, medaile Slovenského národního povstání, Řádu Milana Rostislava Štefánika III. třídy, titulu zasloužilý vojenský letec a dalších medailí, řádů a vyznamenání.

Pohřeb se konal s poctami, které náležejí generálu letectva, dne 26. října 1999 v 11.00 hodin na litoměřickém hřbitově, kde byl uložen k poslednímu odpočinku do rodinné hrobky.

Na parte byly podepsány jménem pozůstalých: rodina Brožkova, Armáda a letectvo České republiky, Litoměřice, Chelčického 7.

V průběhu pohřbu přeletěly nad hřbitovem stíhací letouny.

Na pohřbu promluvil i starosta města J. Landa:

Když zemře milovaná bytost, vždycky se člověku zdá, že s ní umírá celý svět a že ji nebude moci přežít. To je ale omyl. Člověk tu mrtvou bytost naopak přežívá daleko intenzivněji z toho nezvratného důvodu, že od té chvíle v sobě nosí kus její duše. Dovolil jsem si vypůjčit slova Michela Bataille, neboť mi přišla pro dnešní okamžik velmi příhodná.

Přišli jsme se rozloučit s člověkem, který žil zde v Litoměřicích mezi námi bez potřeby na sebe a své zásluhy upozorňovat a kterého je možné přitom označit za velkého právě z hlediska jeho životního kréda. Nikdo z nás asi nepočítá, kolikrát byl ochoten nasadit svůj život za nás, ostatní spoluobčany, za svou drahou vlast a národ, který se mu nedlouho nato dovedl odvděčit dalšími útrapami, tentokrát vězeňskými, i ústrky v občanském životě. Navzdory všem těmto skutečnostem pan generál František Chábera vůbec nepůsobil jako člověk, který by z těchto důvodů zahořkl. Ale dovolte mi nyní připomenout několik momentů z jeho života válečného pilota.

Začátek války ho zastihl připraveného přiložit ruku k obraně vlasti naplno a tak se v roce 1939 dostává přes cizineckou legii do Francie. Tam působí v letce Laffayette-Sidon. V barvách této letky získává šest vítězství, ze něž je později oceněn nejvyšším francouzským státním vyznamenáním Medaile Militaire. Odsud odchází dále bojovat do Velké Británie k 312. squadroně, která je jednou z českých. V roce 1944 přechází na východní frontu do Sovětského svazu, s posunem fronty se v týlu účastní Slovenského národního povstání. Po jeho potlačení se vrací zpět na sovětskou frontu. Samotného osvobození Československa se účastní prostřednictvím tzv. "Ostravské operace".

Po válce se stává velitelem v zalétávacím útvaru v Letňanech, později působí jako

velitel letiště v Žatci. V roce 1948 je odsouzen za účast v západním odboji na osm let. Ve vězení strávil pět let, pak byl za vzorné chování propuštěn. Ovšem dále má punc nepohodlného člověka režimu, což se samozřejmě odráží i v jeho dalším osobním životě. Pan generál Chábera byl nositelem devíti válečných křížů; přestože v roce 1993 mu je propůjčen prezidentem republiky Štefánikův řád, plnoprávné řádné rehabilitace se nedočkal.

I když se v Litoměřicích nenarodil, lze říci, že prakticky celý život spojil s naším městem. Věřím, že zde mohu za všechny občany potvrdit, že jsme na tuto skutečnost patřičně hrdí, že si ji budeme trvale připomínat a že jméno generála Františka Chábery se stává tímto okamžikem trvalou součástí novodobé historie královského města Litoměřic.

Život pro mě není malý oharek svíce. Je spíše jakousi nádhernou pochodní, kterou jsem na okamžik dostal a kterou musím zažehnout, jak to jen bude možné, dříve než ji předám dalším pokolením, říká Bernard Shaw.

Jsem přesvědčen, že se zesnulému tato slova podařila vrchovatě naplnit. Dnes zůstává jen na nás, abychom tuto pochodeň od pana generála Chábery zodpovědně přijali a dále o ni pečovali takovým způsobem, aby nám nejen nezhasla, ale aby se její světlo stávalo čím dál jasnější.

Čest jeho památce!

Major Jaroslav Suchý z Okresní vojenské zprávy Litoměřice uvedl:

Elitní český pilot se vyznamenal svými dovednostmi v průběhu těžkých bojů druhé světové války na území Francie, Velké Británie i Ruska. Zároveň je nositelem nejvyššího vojenského vyznamenání, neboť před několika lety mu byl udělen ve Francii válečný kříž. Generál František Chábera (nar. 1912) proslul v tehdejší době největším počtem sestřelů nepřátelských letadel na francouzském území ze všech českých pilotů.

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny), středa 27. října 1999, č. 251, roč. VII., s. 7.

Miroslav Zimmer

LITOMĚŘICE - Včera se veřejnost [26. října] naposledy rozloučila s legionářem, armádním pilotem, Litoměřičanem generálem Františkem Cháberou. Malou vzpomínkou se k významnému hrdinovy zahraničního odboje vrátíme.

Už jako kluk pošilhával František po letadlech. K prvním setkáním toho druhu radil například jakési vojenské manévry na terezínské kotlině, kde tehdy přistálo několik letadel.

Třeba poznamenat, že jeho cesta k létání byla vcelku přímočará. Rodák z německého Lansbergu se v Litoměřicích, kam se rodina přestěhovala, sice vyučil elektromontérem, poté se ale přihlásil do československého letectva. Prodělal několikrát výcvik a jeho skvělých pilotních schopností si všimli ve Vědeckém a technickém leteckém ústavu v Letňanech, kde pak až do okupace prošla jeho rukama pestrá škála různých typů letadel.

V červnu 1939 opouští Chábera vlast, aby bojoval jako stíhací pilot nejprve ve Francii a pak v Anglii. Ve vzdušných bitvách i při nočních operačních letech nalétal více než tisíc hodin a sestřelil osm nepřátelských letadel. Francouzi mu za tyto úspěchy udělili mimo jiné nejvyšší válečné vojenské vyznamenání, medaili "La militaire". Jak František vzpomínal na vzdušná dramata nad Francií? Toto se prý seběhlo 8. června 1940.

"Začalo to kousek od Amiensu, kde jsme se svými curtissy jistili dva průzkumné letouny a devět moranů. Krátce poté jsme narazili na více než dvacet německých bombardérů Heinkel 111. Kryly je messerschmitty a vzduch se přímo hemžil německými stroji. Napadly i můj roj. Podařilo se mi v tom frmolu sundat jednu stíhačku," vzpomíná František. "Mesr" začal hořet a ztrácet výšku a asi ve 300 metrech se německý pilot snažil opustit kabinu. "Skákat jsem ho už neviděl, ale stroj jsem pak zahlédl explodovat na kraji lesa. Vzápětí jsem ztratil orientaci a navíc mi došlo palivo. Všichni zmizeli z dohledu a vypadalo to černě. Marně jsem vyhlížel, kam posadím svého curtisse, když pod sebou vidím čerstvě zoranou plochu a šikmo v jejím rohu místečko. Tohle snad muselo být kdysi letiště! I objekty tomu nasvědčují, říkám si... Risk vyšel, přistál jsem bez úhony. A najednou je tu francouzský kapitán s vojákem, oba zkoprnělí úžasem. Jak se vám to mohlo povést? My to letiště zorali, aby ti Němci nemohli přistát. Jak teď odletíte? Já na to, ať se nebojí, že to zvládnu, jen když mi dají benzín. Naštěstí tam měli malou cisternu, natankovali, co měli, a já k jejich úžasu zase úspěšně odstartoval", vypráví jednu z četných historek prožitých na západní frontě František Chábera.

Po válce se vrátil k činnosti zalétavacího pilota. Zanedlouho po nástupu komunistů k moci byl ale Chábera zatčen a obviněn z úkladů proti státu. Při vyprávění o této kapitole svého života František posmutní. Odměnou za služby vlasti je mu pětileté vězení - proslulý "domeček", Bory, Příbram, Jáchymov... *"Nezahořkl jsem, i když kolikrát jsem měl hroznej vztek. Co všechno museli lidé vytrpět," zdůraznil při jednom z bohužel posledních setkání František Chábera.*

Ibidem.

Rozloučení s veteránem války v důstojném rázu

Pietní akt / Pohřeb bývalého elitního pilota z Litoměřic doplnil přelet tryaskových letadel české armády a čestná salva z vojenských zbraní

Marek Bušek

LITOMĚŘICE - Pietní akt v prostorách městského hřbitova v Litoměřicích, při kterém se včera dopoledne naposledy rozloučili s generálem českého letectva Františkem Cháberou (nar. 1912 v Německu) jeho nejbližší rodinní příslušníci a všichni pozvaní hosté, se uskutečnil ve velmi důstojné atmosféře.

"František si podobně důstojné rozloučení s pozemským světem bezpochyby zasloužil. Během svého působení ve vzdušných silách za druhé světové války patřil k těm několika málo leteckým dravcům, kteří na nebi sklízeli největší úspěchy. Kolik toho dokázal náš druh obětovat za svého života létání, se hned tak nevidí. Byl to profesionál a dobrý člověk každým coulem", vyzdvihl lidské a morální kvality litoměřického letce spolubojovník plp. Lubomír Úlehla.

Včerejší pietní akt [26. října] doprovodila také čestná letka vzdušných sil české armády, jejíž dvě letadla proletěla nad shromážděním hostů pohřbu právě ve chvíli, kdy zněla státní hymna na počest generála. Se svým přítelem a oblíbencem se podobným způsobem rozloučili i členové roudnického aeroklubu, který Chábera navštěvoval. Zároveň zazněly čestné výstřely ze zbraní jednotky čestné stráže.

Pietnímu aktu byli přítomni i představitelé Okresní vojenské správy, vzdušných sil Armády ČR, legionářské obce litoměřické samosprávy. Starosta města Jiří Landa ve svém projevu ocenil neskonalé hrdinství a odvalu litoměřického občana.

Nositel několika vysokých vyznamenání včetně francouzského válečného kříže se za svého života nikdy nedočkal úplného docenění ani rehabilitace své osoby a práce. Generál Chábera proslul svým uměním v těžkých bojích ve Francii, Anglii i Rusku. Komunistický režim ho však poslal v padesátých letech do žaláře. Částečně se dočkal

satisfakce až v roce 1968 a teprve v devadesátých letech mu prezident republiky udělil vysoké státní vyznamenání.

Článek je doprovázen fotografií s popiskem: *"Včerejšího pohřbu Františka Chábery na litoměřickém městském hřbitově se zúčastnila také legionářská generalita vojenského letectva. Foto DB: Hana Čecháková.*

Poznámka kronikáře:

S F. Cháberou jsem poseděl jednou, tuším v roce 1994. Z jeho vyprávění si vzpomínám na tragickou příhodu z bitvy o Anglii. Jeho bojový druh, Slovák, byl nad mořem sestřelen. Padal do moře a nemohl otevřít kabinu své stíhačky, která se zasekla. Přitom měl stále zapnuté rádio, takže František slyšel jeho poslední slova v rodném slovenském jazyce: "Maminko, já se utopím, já nechci umřít!!!".

Diakonie Českobratrské církve evangelické mladým

Klubové aktivity nabízí Diakonie Českobratrské církve evangelické. Jsou to práce s hlínou v keramické dílně (vždy v pondělí od 15,30 hod.), práce s textilními materiály (v úterý od 15.30 hod.) a výtvarné techniky (čtvrtek ve stejném čase).

Výstavba hospice zahájena

V pondělí 18. října byla v areálu bývalé nemocnice (chirurgie) v Zahradnické ulici zahájena výstavba hospice. Stavbu realizuje budyňská firma BUST, která chce do konce roku provést hrubou stavbu a částečnou rekonstrukci bývalé porodnice.

Vojáci z litoměřické posádky do Bosny

Do Bosny odletěla další část českého kontingentu SFOR. Jeho část tvořili vojáci z litoměřické posádky. Rozloučení s nimi se konalo na Mírovém náměstí v Litoměřicích.

Dobrovolné vojenské cvičení

Dobrovolného týdenního cvičení vojáků v záloze se zúčastnilo 42 mužů. Výcvik záložáků probíhal v litoměřických kasárnách.

L I S T O P A D

Převod litoměřické nemocnice na Město Litoměřice

Městské zastupitelstvo rozhodlo na svém 10. zasedání 4. listopadu 1999 o převodu litoměřické nemocnice na Město Litoměřice. Zastupitelstvo schválilo, že Město zůstává zřizovatelem městské nemocnice, navíc požádá (což udělalo) na základě výzvy ministra zdravotnictví Ivana Davida o bezúplatný převod majetku na Město. Po vystoupení ředitele nemocnice MUDr. Miroslava Jiránka, který vysvětlil zastupitelům jak si nemocnice v současné době stojí, začala rozporuplná diskuse. Pan starosta J. Landa byl k převodu oprávněně skeptický a zachovával si zdravý rozum. Jeho argumenty:

"Dnes je areál nemocnice nový, ale co za pár let? Vytváří si nemocnice zdroje na

obnovu? Postačují na to finance ze zdravotního pojištění, když v minulých letech měla nemocnice finanční potíže a radnice ji musela několikrát vypomoci půjčkou? Proto pokud nebude známa koncepce zdravotnictví v České republice, považují dopis ministra zdravotnictví za předčasný....".

Poznámka kronikáře:

Zdravotnictví je pokládáno v současné době za zcela zdevastované. Ministr David (ČSSD) byl několikrát vyzván k rezignaci, premiér Zeman ho drží a nikdo neví proč. V této situaci dělat takováto zásadní rozhodnutí, když zítra může být z hlediska celostátní politiky všechno jinak, je krajně nezodpovědné!!!

Pochybnosti vyjádřili i zastupitelé ing. Bechyně, E. Hamele, JUDr. Krupka. Shodli se, že není dobře jednat pod tlakem v krátkém časovém termínu. Eduard Hamele například konstatoval, "že si ani nemáme možnost ověřit, že nemocnice skutečně hospodaří tak, jak uvedl její ředitel."

Ředitel MUDr. M. Jiránek řekl, že je "rád, že Litoměřice nečekají na to, co bude, ale že učinily první krok k narovnání majetkových vztahů tohoto zdravotnického zařízení. Myslím si, že je to prospěšné nejen pro Město a nemocnici, ale zejména pro pacienty." Ředitel nemocnice tvrdí, že nemocnice hospodaří dobře a ve srovnání s celorepublikovým průměrem dosahuje asi o 40 procent lepších výsledků než jinde. Podle něho, kdyby se nemocnice - čistě hypoteticky - dostala do krizové situace, například bankrotu, má dostatek majetku na to, aby jeho prodejem byly pokryty případné dluhy.

Poznámka kronikáře:

V tom to asi bude, v onom prodeji majetku, kdy jde o privatizaci některých lukrativních provozů. Ty prodělečné pak bude financovat Město ze svého rozpočtu.

Čas ukáže, o co komu šlo. O pacienta ale určitě nikomu.

Nemocnice v současné době zaměstnává tisíc lidí a její roční obrat je 350 miliónů Kč,-.

Kronikářův závěr dopsaný 20. prosince:: Převedení nemocnice pod město je v principu správné, ale mělo se to stát ve vhodnou dobu, která ještě nenastala. A sice proto, že české zdravotnictví nemá žádnou koncepci a je v hluboké krizi, v době schvalování se nevědělo, jak dlouho ministr zdravotnictví MUDr. I. David bude ministrovat (nakonec se ukázalo, že brzy podal rezignaci a ministerstvo je řízeno provizorně místopředsedou vlády V. Špidlou) atd.

Do Českého středohoří se vrátil tetřívěk

V první polovině listopadu byl do Českého středohoří opět vypuštěn pracovníky Chráněné krajinné oblasti České středohoří se sídlem v Litoměřicích tetřívěk obecný a to ve spolupráci s myslivci. Zatímco, což je překvapivé, v jiných oblastech republiky, například v Krušných horách, je jeho výskyt běžný, v Českém středohoří nebyl tetřívěk vidět už po několik desetiletí. Naposledy zde byl tetřívěk obecný za předmnichovské republiky. Vina, podle ochránců přírody, byla v hospodaření lidí v poválečných letech, kteří zničili jeho přirozený biotop. Na vypuštění se významně podílel docent MVDr. Karel Bukovjan z Vysoké školy veterinární v Brně, který tetřívky dováží do ČR ze zahraničí, zařizuje jejich karanténu a aklimatizaci a potom je ve spolupráci s myslivci vypouští do volné přírody. Do Českého středohoří se dostalo 21 tetřívků vypuštěných ve dvou vlnách a to vždy přibližně půl na půl samců a samic. Ne všichni přežijí. Jejich nepřítelem je jezevec, liška. Ale i černá zvěř, která

likviduje jejich pozemní hnízda. Samozřejmě, že nebude povolen ani jeho odstřel.

Žraloci na náměstí

Letos se v Čechách poprvé pohybovali tři živí žraloci v obřím akváriu (délka 7 m, šířka 2 m, výška 1,20 m) zabudovaném v přívěsu nákladního vozidla. V Litoměřicích se objevili v polovině listopadu a na náměstí pobýli téměř celý týden za vstupné 30,- Kč pro dospělé. Akce se konala pod heslem *Žraloci SOS*. Žraloci kladli divákům otázku, kdo je větší zabiják. Zda oni nebo člověk. Žraloci zabijí ročně 20 lidí, lidé žraloků několik milionů.

Z 350 druhů žraloků se v Litoměřicích představily tři:

Žralok korálový dlouhý 1,20 m (max. velikost 2 m) vyskytující se ve východním

Pacifiku na Galapágách a v oblasti Panamy - Kostariky.

Žralok vousatý dlouhý 1,95 m (max. délka 4,30 m) vyskytující se v Atlantickém

oceánu, zejména u Floridy.

Žralok citrónový dlouhý 1,60 (max. velikost 3,4 m) vyskytující se u břehů Latinské Ameriky, v karibské oblasti. Jeho oblíbeným místem

reprodukce je Florida.

Vánoce a Silvestr 1999

Trochu, nebo spíše dost to děsí. Lidé očekávají od nového tisíciletí NĚCO a přitom nevědí CO. Největší strach je z destrukce. V televizi například prezentovali starosti radních v Olomouci jak uchránit památky na Silvestra, zejména na náměstí. Jedno z řešení navrhovali postavit okolo kašny a dalších objektů bednění.

Rachejtle a dělobuchy jsou běžně k dostání a děti je mocně používají, hlavně v podvečer. Psi se nehnou z domova a choulí se hrůzou.

Zvedne se vítr?

Zvedne se vítr? To je titulek z rubriky "Z redakční pošty" deníku Právo ze čtvrtka 9. prosince 1999, s. 6. Čtenář Jaroslav Pospíšil z Prahy 2 píše: *Lidé se ptají, co bude dál, když bývalí studenti rozjeli akci proti papalášům. Asi nic moc. O Impulsu 99? [byla to výzva českých intelektuálů za nápravu věcí, která byla vyslovena na podzim, ale zapadla] se před časem vyjádřil Marek Benda [ODS], že stejně vyšumí, měl pravdu. Vždyť přece víme, jak to u nás chodí.*

V prosinci 1967 byla naše společnost či spíše KSČ také "v krizi". Do Prahy zavítal Brežněv a pronesl - "Éto vaše dělo."

Žádné "Děkujeme, odejděte!" na adresu Novotného sice nepadlo, ale ústřední výbor bouřlivě jednal až do Vánoc. Ozvaly se ale soudružky, že musejí napéci cukroví, a tak se jednání odročilo. A žádný puč se nekonal. Až po Novém roce začalo v politice foukat.

Ani dnes si, občane, nedej kazit předvánoční náladu žádnými manévry a výzvami na politické scéně a dočkej času jako husa klasu, až se na kalendáři objeví letopočet 2000.

O peníze jde přece až na prvním místě; aneb jak kopálisti prodali darované

Někdy počátkem devadesátých let se náš přeslavný divizní oddíl kopané odtrhl od

mateřského Slavojce Litoměřice (v té době se drolilo a odtrhávalo vše, včetně celých států) s tím, že si vystačí sám. (Poznámka: V poločase před jarním kolem (sezóna 1999 / 2000) to naši kopáristi "dotáhli" až na předposlední místo v tabulce divize skupiny B a na jaře budou bojovat o záchranu divizní kopané v Litoměřicích). Sportovní areál včetně fotbalového stadionu byl při odtržení oddílu kopané na počátku devadesátých let převeden bezplatně z majetku Města oddílu SK Litoměřice (Sportovnímu klubu kopané). Svoboda funkcionářů bez dozoru pak znamenala následující: Nejprve vedení oddílu zničilo lehkootletickou dráhu, která byla jediná ve městě a nyní dokonce prodalo část darovaného pozemku firmě, která zde postaví Kaufland! A pak někomu něco daruj! A dotace od Města žádá oddíl stále!

A k tomu navrch: Stavbu schválila městská rada.

Zemřel litoměřický malíř F. Košárek

Ve věku nedožitých 75 let zemřel náhle v neděli 26. prosince 1999 litoměřický amatérský malíř František Košárek. Poslední rozloučení se konalo ve čtvrtek 30. prosince 1999 v 11,00 hodin v nové obřadní síni na hřbitově v Litoměřicích (u hlavního vchodu hřbitova). F. Košárek bydlel v ulici Liberecká 9. Vystavoval ponejvíce spolu s litoměřickým amatérským sochařem Tiborem Kováčem, v roce 1995 také v litoměřickém muzeu.

Společnost AHOLD odmítá postavit byty

Společnost AHOLD, která se v souvislosti se stavbou supermarketu na Březinově cestě v Litoměřicích zavázala postavit i několik bytových jednotek, neplní svůj smluvní závazek a byty odmítá postavit. Město Litoměřice se firmu snaží přimět ke splnění toho, k čemu se zavázala.

10. ZE VZPOMÍNEK PAMĚTNÍKŮ

LEDEN

Turistický oddíl SOJČATA Žitenice

Turistický oddíl Sojčata Žitenice, jenž je mládežnickým oddílem Klubu českých turistů (KČT) v Litoměřicích, založila v roce 1965 učitelka místní školy Marie Horská z Litoměřic jako pionýrský turistický oddíl. Ten se pak v roce 1980 zaregistroval jako pionýrský pod KČT v Litoměřicích a z tradice si ponechal název Sojčata Žitenice. Od samého počátku v roce 1965 se oddíl zúčastňoval všech akcí pořádaných litoměřickým KČT - např. Novoroční výstup na Radobýl, Zimní přechod Dlouhého vrchu apod.) Oddíl ale pořádal i vlastní pěší a vlakové výlety do Českého středohoří i vzdálenějších míst, o prázdninách letní stanové tábory.

Za působení M. Horské prošlo oddílem na stovky dětí. Od roku 1980 začala s dětmi pracovat také Marie Altmanová ze Žitenic (31 let), která po odchodu M. Horské (v jejich 60 letech) v roce 1994 oddíl zcela převzala. Po zrušení pionýrských organizací byl oddíl organizován pod KČT a v roce 1992 vstoupil do Asociace turistických oddílů mládeže (ATOM) v Praze, který sdružuje mládežnické oddíly z celé republiky.

V roce 1994 začala v oddílu pracovat Jitka Eretová (30 let - autorka této

vzpomínky) a Zuzana Kroulíková (25 let), jež pomáhaly také při organizování akcí a práci s dětmi.

Největší aktivity dosáhl oddíl v letech 1995 a 1996, kdy měl 35 členů, z toho 6 dospělých. V roce 1995 se zúčastnil nebo pořádal 24 akcí, z toho 2 orientačně - branné závody, 3 třídní výlety a 1 týdenní letní tábor ve Františkově v Krkonoších. V roce 1996 bylo celkem 26 akcí, z toho 2 závody, 5 třídních a účast na desetidenním Celostátním srazu ATOM v Berouně.

Vedle výletů na kopce Českého středohoří jezdí oddíl pravidelně na akce "K pramenům Bobřího potoka" do Kravař, na "Pochod Ptačím dolem" na Helfenburk, na "Mšenská 50", "Předjaří v Poohří" ve Slavětíně nad Ohří, "Porta Bohemica" v Ústí nad Labem a "Lovosická vánočka".

Z premiérových akcí to bylo "S Českým granátem za nesmrtelnou láskou v Třebívlicích", "Brbnické ledopády" ve Šluknově, "Toulky jarní Prahou", "Východ slunce na Ještědu", "Noční výsadek v Deštné u Dubé", "Odemykání a zamykání řek Labe a Ohře".

V roce 1998 měla Sojčata přihlášeno 34 členů, dětí od 6 do 15 let z Litoměřic i Žitenic a 2 dospělé. Vedle tradičních akcí (v roce 1998 celkem 17) se oddíl zúčastnil také "Boje o hrad Helfenburk" a Celostátního srazu ATOMu v Hodoníně. Od loňského roku mají děti také pravidelné schůzky ve škole v Žitenicích jež vede Irena Hubáčková ze Skalice. Ta předtím působila v oddíle vysokohorské turistiky, kde se učí základům turistické orientace, zručnosti a dovednosti.

Cílem turistiky a práce s dětmi je naučit je nejen poznávat přírodně a turisticko - kulturně pozoruhodná místa, vést je k ochraně přírody, ale také, aby k ní získali určitý vztah, vztah k sobě navzájem a k ostatním lidem.

Jitka ERETOVÁ
členka oddílu a redaktorka deníku
Dnešní Litoměřicko

Vzpomínání Čechů z Volyně

V Litoměřicích a okolí žije mnoho volyňských Čechů a jejich potomků. Student historie na KU v Praze Petr Smetana z Litoměřic vyzpovídal manžele Bitrichovi (Bydlejí v Litoměřicích v Zahradnické ulici od roku 1956) a jejich vzpomínky otiskl v příloze deníku Mladá Fronta dnes. Ale jako každý námět, musel být i tento pro potřeby denního tisku podstatně zkrácen a upraven. Zde přinášíme Smetanův záznam v plném a neupraveném znění tak, jak byl namluven na magnetofon.

Gulag - rus. gosudarstvennoje upravlenije lagerej (Hlavní správa táborů) - název sovětských pracovních a koncentračních táborů. Zřizovaný od roku 1918 pro odpůrce sovětské moci, ale i pro pachatele kriminálních činů a mentálně postižené obyvatele. Od přelomu 30. let internovány zejména oběti politických čistek a zemědělci odmítající kolektivizaci. U zrodu gulagu stáli V.I.Lenin a F.E.Dzeržinskij. Postupně byly rušeny na přelomu 80. a 90. let. První tábory byly rozmístěny na ostrovech Solovky v Bílém moři (mnohdy v místech bývalých carských vyhnanecských oblastí), později byly budovány v evropské části SSSR a podél trati Bajkal-Amur jako nepřetržitý zdroj levné pracovní síly (těžké práce v dolech, ve stavebnictví, zemědělství apod.) V některých táborech pro ženy žily s matkami děti do věku dvou let. Fungovaly i tábory pro mladistvé - od 10 do 18 let. Podle dostupných údajů dosahoval počet internovaných osob například v roce 1938 11,5 milionů osob. 13,5 milionu v roce 1941. Na konci trvání Gulagu to bylo ještě 850 000 osob v roce 1989.

Z toho 20 000 osob ročně umíralo. (Všeobecná encyklopedie, díl II, Praha 1997).

"Na Sibiři bychom potřebovali tak šest milionů Čechů", řekl Františku Bitrichovi důstojník, který ho hlídal v pracovním táboře v Charkově. Válkou zničený Sovětský svaz potřeboval levnou otrockou pracovní sílu a tak v roce 1945 opět začalo masové zatýkání vinných i nevinných. O Česích v Rusku se vědělo, že se jim od druhé poloviny 19.století podařilo zvelebit Volyňskou gubernii. Další Češi zůstali v Rusku v roce 1918. Bojovali v československých legiích, a pak se zde oženili. Podařilo se jim do té doby pustou zemi zcivilizovat, založit řemesla a obchod. Takový byl obrázek Čecha na Rusi.

Volyňský Čech František Bitrich se narodil roku 1917 v Dubně na Ukrajině. Do roku 1939 patřila tato část Ukrajiny Polsku a tak na počátku války bojoval v polské armádě. Po strastiplném útěku z ruského zajetí se vrátil domů do Dubna. Během války se oženil. V roce 1944, kdy Ukrajinu osvobodila Rudá armáda se rozhodl, jako velké množství dalších "Volyňáků", vstoupit do Svobodovy československé jednotky. Kvůli pokročilému těhotenství manželky však nebyl přijat a od srpna 1944 pracoval v automobilových opravárenských dílnách Rudé armády. Na začátku roku 1945 začalo jeho desetileté martýrium v sovětském Gulagu.

"Přišli pro mě 3.února 1945. Bylo poledne a já jsem se z dílny chystal domů na oběd. Šel jsem okolo plotu a najednou proti mě stál chlap. Zeptal se, jestli se jmenuju Bitrich. Když jsem přisvědčil, povídá. "Zatýkám tě, marš na stanici, tam se všechno dozvíš!" Na policejní stanici v Dubně mě týden drželi na záchodě. Moje žena o mě celý tento týden nevěděla.

Odsouzen jsem byl jako agent německé kontrarozvědky, protože mám německé jméno - Bitrich a můj táta byl jediný, kdo v Dubně uměl německy. Když Němci potřebovali překladatele, tak si pro něho přišli. Někdo ze sousedů nás udal, že jsme "volksdeutsche". Vyšetřovali mě v Dubně a já jsem pořád trval na tom, že žádný agent nejsem. Tloukli mě, ale tak aby to nebylo vidět.

Hodili na mě mokrý pytel a dřevem, kterým si čistili pušky mě bili po zádech. Samozřejmě mě to bolelo, ale rány na zádech nezůstaly. Vyšetřoval mě jakýsi poručík Kujmašev, ale já jsem nechtěl podepsat protokol a pořád jsem tvrdil, že jsem nevinný. Dal mi tedy podepsat jiný papír, a potom ten podpis přepsal na protokol. Asi za tři týdny mě zavolali k majorovi, kterému jsem také tvrdil, že jsem nevinný. Dostal jsem od něj takovou facku, že mi vyrazil sanici. Jako kluk jsem boxoval, a tak jsem věděl, že si musím dát ránu z druhé strany, aby se vrátila. Pak mě odvedli do vězení v Dubně, a odsoudili na 15 let pracovních táborů, 5 let vysídlení a 5 let ztráty občanských práv. To znamená, že 25 let nejsem člověk. Já jsem se proti tomu postavil, ale donutili mě to podepsat. Odvedli mě do cely číslo 49. To si pamatuju dodnes. Cely byla přeplněna odsouzenými lidmi. Vzpomínám si, že vedle mě byl nějaký Polák, který dostal 25 let za to že byl vedoucí pošty. V cele číslo 49 jsem byl dva dny. Pak nás odvedli na nádraží a nacpali nás do nákladních vagonů. 50 do jednoho vagonu. Cestou jsem ještě zahlédl svoji ženu Aničku, která šla podél našeho kordonu. Další den jsme stáli ve vagoněch na nádraží. A potom nás vezli osm dní. Jedli jsme jenom jednou denně hrnek vodový polívky a krajíček černého chleba."

Transport vězňů tehdy odvezli do pracovního tábora v Charkově. Zde měli být vězni roztrídění a posláni do dalších táborů na Dalekém severu.

"V Charkově jsem potkal jednoho člověka, který několik měsíců dělal na území zabraném Němci, starostu vesnice. Když vesnici obsadili Sověti, starostu zatkli a odsoudili na 25 let. Jeho rodina byla bohatá a tak sehnala židovského advokáta, který mu pomohl na svobodu. Když šel domů, poprosil jsem ho, aby dal zprávu mé rodině v Dubně. Což také udělal. V Charkově jsem potkal také několik kavkazských Čechů.

Dostal jsem za úkol sehnat mezi vězni řemeslníky a postavit klempířkou, kovářskou a truhlářskou dílnu. Museli jsme si také vyrobit nářadí. Měl jsem v partě 12 řemeslníků. A už bylo trochu více jídla. Také jsem dělal na soukromých zakázkách důstojníků. Jeden z osobního oddělení za mnou přišel abych mu vyrobil dýku. Vězni sice nesměli přijít do styku se zbraněmi, ale já jsem mu jí udělal. Spřátelili jsme se a jednou, když jsme se bavili o mém případu, se důstojník rozhlédl a povídá - " Já bych tě pustil třeba hned, ale nejde to. My teď potřebujeme spoustu lidí, kteří budou dělat zadarmo."

V charkovském pracovním táboře byl František Bitrich do listopadu 1945. A jaký byl režim v táboře? Vězni vstávali v 5 hodin ráno, kdy byli vyhnáni z baráků a museli běhat. 8 hodin denně pracovali - od 6 ráno do 2 odpoledne. Z dílen šli zpátky do tábora na oběd. Ten se skládal většinou z řídké rybí polévky a kousku černého chleba. Zbytek dne byli v táboře. Vězni si proto založili kapelu a hráli divadlo. Někteří měli svoje nástroje, jiní je dostali v táboře.

"Potom v listopadu 1945 tam organizovali transport na Dalekej Sever. Tak za mnou přišel ten důstojník a říká mi o tom - "Když pojeděš do Inty, tak se ti místo jednoho dne trestu bude počítat tři až pět." Takže místo mých 15 let bych po pěti letech práce za polárním kruhem mohl jít domů. Souhlasil jsem s tím a ani jsem o tom neměl čas napsat domů. Z Charkova nás tehdy vezli do Vologdy. Tam jsme nákládali na loď potraviny. Obilí, mouku, cukr a sůl. Jinak, než lodí se na Dalekej Sever nedalo dojet. Do transportu nás ve Vologdě třídili podle profesí. Já jsem se přihlásil k zámečnickům. Seznámil jsem se přitom s člověkem, který mi dal později dobrou práci."

František Bitrich tvrdí, že kromě velkého štěstí mu život zachránila jeho zručnost a řemeslo. Byl totiž kovářem, klempířem, a ani truhlařina mu nebyla vzdálená. Takových lidí si i na Sibíři považovali.

"Několik dní poté, co nás vyložili z lodí, přišel rozkaz, aby nás v konvoji odvedli dál. V oddíle nás bylo 27, ale jenom dva političtí a ostatní byli kriminálníci. Dostali jsme na cestu, která měla trvat 7 dní, trochu jídla - chleba a rybu, ale ti zlodějčkové, nám politickým, to jídlo ukradli. Po šesti dnech jsme došli do tábora a já byl takovej skleslej a hladovej, že jsem skoro neviděl. Tak jsem se opřel o zeď a najednou vidím, že ke mě jde jeden známej, ještě z Volyně a říká mi. - "Franto, co tu děláš?" a já mu odpovídám "no sebrali mě a teď jsem šest dní nejedl, protože mi zlodějčkové ukradli jídlo." Přišel k nám taky ten druhý kamarád politický a říká mi, že s kuchařem domluvil trochu jídla, za to že uklidíme před kuchyní. Už jenom představa jídla mě dodala sílu. Tak jsme vzali košťata a dvorek uklidili. Kuchař nám potom přinesl misku ječnejch krup. Maso nebylo, jen olejem to pomazali. A já povídám "Vásjo, nejedli jsme tolik dní, nesmíme to hned všechno sníst, abysme si nepokazili žaludky." Tak jsme snědli jen polovinu, že si to za chvíli přijdem dojíst. Ale zase nám to někdo ukrad. Asi za tři dny, kdy jsem se dal trochu do pořádku, mě odvedli k železniční dráze. Stavěla se tam tehdy dráha Vorkuta - Omsk. To je přes Ural. A vidím jak z kanceláře vyšel ten člověk, se kterým jsem se seznámil na lodi. Když mě uviděl zaradoval se, že konečně bude na stavbě dobrý řemeslník. Přivedl mě do vagonu, kde bydleli kováři. Ubytoval jsem se tam, dostal jsem deku, polštář a i jídlo bylo dostačující. Asi po třech měsících, co jsem tam dělal, za mnou přišli, že mám převzít výdejnu nářadí. Ta byla ve vagonu, kde jsem potom taky bydlel. Takový život jsem vedl až do zimy, kdy jsem onemocněl. Odvezli mě se zápalem plic do nemocnice. Tam jsem dojel už v bezvědomí a proto mě dali rovnou do márnice. Ale byl tam lékař, Gruzínek, a ten když se dozvěděl, že jsem Čech, mě začal léčit. Když jsem se vzbopil, tak mě zase odvezli do vagonů na práci. Ale při převozu si důstojníci všimli, že vlastně nesmím v těch dílnách pracovat, protože jsou bez ochrany a já byl odsouzený na 15 let. Poslali mě proto do tábora v Intě."

František Bitrich říká, že největší strach měl o rodinu. Sice byl vězeň na Sibiři, ale vždycky dostal alespoň kousek chleba. Jeho žena se dvěma dětmi však neměla nárok na nic. Jako manželka odsouzeného špiona se musela sama starat, aby nezemřeli hlady.

"Transport do Inty to bylo opět několik dní vlakem v nákladních vagónech. Když nás přivezli, vystoupili jsme z vozu a já koukám všude kolem tundra. Obklopili nás vojáci. Tak jsem si vzpomněl na Osvětim, německé tábory, jak tam Židy tloukli. Prikázali nám, abysme kopali jámy. Říkal jsem si, to je konec, v těch dírách nás zastřelí. Ale nakonec to bylo jinak, protože z nás na dlouhý čas byli horníci. Při práci jsme náhodou našli skleněnou lahev a já říkám svým spoluvězňům - "Hoši je nás osmnáct, nemáte kus papíru, aby jsme na to napsali naše jména a pak to zakopali? Možná, že třeba za sto let na to někdo přijde a bude vědět, co se tady dělo." Během několika dnů jsme papír sehnali a uhlíkem jsme napsali svoje jména, data narození a délku trestu. Láhev jsme tam zakopali. Je tam asi dodnes."

V pracovním táboře v Intě byl František Bitrich do roku 1954. Jak vzpomíná, po smrti Stalina a Beriji, bylo cítit změny v táborovém režimu. Dozorci se k vězňům začali lépe chovat a za práci byla mzda. Tyto peníze posílal František Bitrich své ženě a dětem. Jednou za rok také mohl psát žádost o revizi svého procesu do Moskvy, ale až teprve v roce 1954 se něco začalo dít.

"Koncem roku 1954 jsem dostal zprávu, že se můj případ přešetřuje. Asi za měsíc mě zavolali na velitelství. Podle předpisu jsem zaklepal a po vyzvání jsem vstoupil. Postavil jsem se do pozoru a říkám - "Bitrich Franc Florijanovič, sedmnáctého roku narozen, odsouzen na 15 let" ale velitel se směje, vstává od svého stolu a jde ke mně s nataženou rukou. Já jsem ucuk.

Ale on mě říká - "Jste od dnešního dne svobodný. Můžete jít třeba hned. Nejdřív ale musíte do města na velitelství pro papíry." Byl večer, a tak jsem řekl, že nepůjdu na noc, ale až ráno. Šel jsem zpátky do baráku, kde jsem spal a oznámil jsem všem kamarádům tu novinu. To bylo radosti, všichni mě podali ruku a popřáli. Ještě jsem si potřeboval zařídit nějaké věci. Hlavně si vzít svoje nářadí, se kterým bych se na svobodě mohl živit. Dal jsem krabici nářadí jednomu šoferovi, který mi ho schoval. Ještě dodnes nějaké nářadí ze Sibíře používám.

Druhý den mě vedli do města na velitelství. Ten voják, který mě měl vést utíkal napřed a já najednou vidím, že mě nikdo nevede. Celých deset let mě vodili a teď nic, to bylo zvláštní. Po cestě byla pivnice a voják mě vyzval, abych s ním zašel na pivo. Já jsem ale pivo nepil a tak jsem musel na vojáka počkat. Pak jsme přišli na velitelství, kde mi řekli, že ještě nemůžu odjet, protože tam nemají všechny papíry. Potom jsem běžel na poštu a psal ženě telegram s jedním slovem - Svoboden. Pak jsem ještě napsal dopis s podrobnostmi. Zatím jsem nevěděl kam půjdu spát. Naštěstí jsem ale potkal kamaráda, který už byl propuštěn na svobodu dřív. Nabídl mi abych bydlel u něj. Bydlel ve vodárně, kde také pracoval. Po několika dnech jsme s dalšími kamarády koupili od vojáků garáž, kde jsme si udělali byt.

Epilog

V červnu roku 1955 přijela za Františkem Bitrichem jeho žena s dětmi. Žili ještě nějaký čas v Intě, pak se ale přestěhovali jižněji do Uchty. Požádali o umožnění odjet do Československa. Zde už žila většina z jejich rozvětvené rodiny, která se z Ruska do Čech vrátila v roce 1947. V létě 1956 dostal František Bitrich s rodinou z Čech pozvání. 23.září 1956 přijeli do Československa. Dodnes žijí v severočeských Litoměřicích.

Historik Eric Hobsbawm napsal, že jeho cílem je pochopit a vysvětlit, proč se věci staly tak, jak se staly a jak spolu souvisely. Pro kohokoliv, kdo prožil většinu 20. století, je to také autobiografické úsilí. Mluvíme o svých vzpomínkách, rozšiřujeme je a opravujeme. A mluvíme jako muži a ženy určitého místa a času, angažovaní různými způsoby v dějinách jako herci v dramatu (jakkoliv v bezvýznamných rolích), jako diváci své doby a neméně jako lidé, jejichž názory na toto století byly formovány tím, co jsme pokládali za jeho rozhodující události. Jsme součástí tohoto století a ono je součástí nás samotných.

11) Co kronikář osobně viděl a slyšel

Setkání s Máchou pod Radobýlem

Ve čtvrtek 13. května bylo nádherné májové počasí. Do Litoměřic přijel literární historik PhDr. Pavel Chalupa, aby s vedoucí odboru kultury pí. Helenou Bitrichovou odůřadoval vydání almanachu "Máj" z 1. a zřejmě i posledního ročníku literární soutěže - festivalu "Máchovy Litoměřice 1998" (viz. Městská kronika 1998).

P. Chalupa přivezl ze svého soukromého majetku (sbírky) literární almanach Libussa na rok 1844 s prvním německým vydáním Máchova Máje a první kladnou kritikou na něho. Zapůjčil mi ho pro výstavu K. V. Medaua. Bez pojištění, přičemž se taková věc pojišťuje na 20. tisíc Kč. Pro mě ale z obsahu almanachu měla ještě větší cenu než Grünwaldova kladná kritika Máje obsáhla stať - autobiografie malíře Josefa Führicha a jeho portrét (litografie) jako frontispis.

Jen jsem zalitoval Vladimíra Valtu, který bude zase překládat a překládat.

Pavla Chalupu doprovázela herečka pražského divadla ABC Martina Delišová, která v rámci festivalu 1998 recitovala nad Máchovým symbolickým hrobem v Litoměřicích Holanovu báseň z roku 1938. Zatímco P. Chalupa úřadoval na MěÚ u pí. Bitrichové, ukázal jsem M. Delišové výstavu v muzeu "Míšeň na starých obrazech" z které byla nadšena. Potom jsme se odebrali na Městský úřad, kde už bylo douřadováno a tak se hovořilo o bídě festivalu "Máchovy Litoměřice", který Městská kulturní komise zazdila. Ale přesto oba hosté na město nezanevřeli. Bohužel, po nahlédnutí do díáře Martina zjistila, že 14. září hraje v Českých Budějovicích se svým divadlem "Večer tříkrálový" (Shakespeare) a tak nemůže 14. září v Litoměřicích paralelně recitovat I. intermezzo z Máchova Máje s německým kolegou v původním německém překladu z roku 1844 z almanachu "Libussa" vydávaného litoměřickým rodákem P. A. Klarem a tištěného v pražské filiálce litoměřického tiskaře a kamenotiskaře K. V. Medaua na 2. koncertu litoměřického muzea v litoměřickém divadle. Ale svitla naděje (na návrh kronikáře), že by mohla zazpívat filipínské lidové písně (specializuje se se svým nádherným hlasem na folklór španělsky mluvících oblastí) v sobotu 11. září při plánované návštěvě Filipínců v Litoměřicích při které má být také křtěna kniha (kromě českého i anglického vydání) PhDr. J. Tomase o J. Rizalovi a F. Blumentrittovi (měla být také odhalována na Salva Guardě busta J. Rizala od sochaře Piskláka, ale ČKD Praha asi nedodá slíbené peníze na odlítí). Potom jsem se s oběma hosty odebral do soukromé galerie "Ve dvoře" (Gotické dvojče), kde jsem měl zajištěn v dobré víře, že 2. ročník festivalu bude, na listopad 1999 termín pro výstavu doprovázející festival. Termín byl stále k dispozici a tak

jsme se dohodli, že vernisáž bude v den, kdy bude malá oslava s autory loňské literární soutěže nad vydáním almanachu Máj a že to budou grafické listy (ucelený soubor) předních českých výtvarníků dotýkající se Máchy.

Majitelka galerie se jen tak mimochodem zmínila o červnové výstavě Katalánců a Martina se okamžitě nabídla, že pokud bude mít čas, tak přijede a zazpívá něco ze španělského folklóru. Přímo katalánského prý bohužel právě nic nemá. Nadšení Martiny nebralo konce a že prý je to i vhodný prostor pro minidivadlo (Poznámka dopsaná 13. září: *Bohužel se Martině termín na výstavu Katalánců nakonec nehodil.*

K zajištění výstavy bude ale zapotřebí 50 klipů v ceně 3.000,-Kč a dovoz. Jinak je vše zdarma. Tak uvidíme, jak se vše vyvine. *Poznámka dopsaná 13. září: Nakonec se výstavy ujalo Město a klipy budou..*

Na oběd hosté nechtěli do Katovny (tam už byli), ale chtěli poznat jinou hospodu v původních historických prostorách. Vzal jsem je do "Radničního sklípku", ale tam nás nepustili protože měli zájezd. Tak jsme šli do "Bašty" u východních hradeb, kde jsme byli velice dobře obslouženi.

Nakonec jsme se vydali na malý výlet, na místo posledního Máchova výletu, třetihorní čedičovou vyvělinu západně nad Litoměřicemi:

Tašky si oba nechali u mě doma (bylo to při cestě) a s mým psem Cirem (černý anglický kokršpaněl) jsme za překrásného májového počasí vyrazili cestou k Richardu, kde si prohlédli vchod do podzemí, pak jsme odbočili k silnici na Michalovice a z ní pak na Radobýl.

Tam došlo k setkání, které bych do scénáře filmu "Marné volání" nedokázal vymyslet a když, tak bych byl odmítnut jako že je to nereálné a nenatočitelné (bakalářská práce E. Hrnčířové - viz kronika 1997. Hrnčířová je dnes hlasatelkou České televize a ministra zahraničí Kavana doprovází do Paříže)

Na polní cestě od silnice k Radobýlu se zjevila silueta vysokého štíhlého a urostlého mladého muže s vousem. Nikdy jsem ho neviděl a mí hosté také ne. Neskutečná postava šla směrem k nám, plášť volně zachycený na ramenou, všimla si nás, pouze oči se setkaly (nejvíce s Martinou). "To je Mácha", vykřikli jsme po chvíli a otočili se. Muž byl asi 30 metrů od nás a rovněž se na nás díval. Martina smutně a spontánně vykřikla: "Zrovna když potkám Máchu, tak tu musím být s vámi!"

A šli jsme dál když tu od Radobýlu běží nádherná silueta ušlechtilého irského setra. Můj černý kokršpaněl jménem Cir, který se vždy snaží s jiným psem o kontakt, si běžícího setra vůbec nevnímal - jako kdyby tady běžel holograf. Stejně se choval i zlatý setr. Vysvětlení bylo přirozené: Jeho pán byl "Mácha" a tak běžel za ním ničeho a nikoho si nevnímá. Otočili jsme se za běžícím psem. Na obzoru nikdo nebyl a pes běžel dál. Po chvíli chůze jsme se znovu otočili. Na obzoru stáli dvě siluety a dívaly se na nás: "Mácha" a jeho irský zlatý setr.

Tohle jsme s režisérkou Hrnčířovou tenkrát potřebovali. Jenže toho filmového materiálu, než by ten pes běžel pro kameru právě tímto způsobem!

Pak jsme vystoupili na vrchol, kde jsem dělal průvodce po okolí a vyprávěl o hradech a Františku Alexandru Heberovi. Ten nás potom inspiroval k napsání hry. To ale až dole, na západním úpatí, v bývalém lomu, kde čedič už zarostl trávou, čedičové varhany vytvořily monumentální stěnu jako stvořenou pro pozadí přírodního divadla. Působivý je i prudký a vysoký zlom do dalšího patra lomu. Ten je ale příčinou, že hrát zde divadlo by bylo nebezpečné pro diváky. Přesto se zde zrodila myšlenka zpracovat pověst o Kamýku, zlém templářském komturu z kláštera v Malých Žernosekách, ušlechtilém rytíři z Kamýka a jeho ctnostné, krásné mladičké a jediné dceři, kterou její otec nadevše miloval a kterou padoušský komtur tajně unesl a utrápil, když mu nechtěla být po vůli, v kopce klášterního kostela. Nejdůležitější by bylo putování

hradního pána po okolních hradech při hledání své dcery. Při každé návštěvě hradu by musela být vypovězena nějaká ta životní moudrost. Nejlépe v nějaké asociaci na příslušnou pověst toho kterého hradu včetně křížů na kopcích (Radobýl, Tříkřížový vrch, na vých. vrcholu Dlouhého vrchu, kde byl ještě v 19. st., atd.).

V tom by bylo ono napětí a poslání jež vyúsťuje v nalezení dcery v okamžiku jejího odchodu ze světa krátce před tím, než zbrojnoši v klášterním kostele odvalí kámen z kopky. Pak mě napadlo, že by vše mohlo mít dvě časové linie. Tou druhou by bylo Heberovo putování po okolních hradech v čase romantiků a vzájemné prolínání těchto dvou linií. A Mácha by se do toho taky vešel. Katharsí pro diváka by byla potřeba lásky, k člověku i přírodě, zde pak k Českému středohoří a jeho hradům. A vůbec k místu Litoměřicka.

Jako hlavní problém jsem viděl v sehnání oné panny. Na to Martina odvětila, že "pannu tady máš" a "já ti to odehraju" a pak jsme se vzájemně objímali v další vidině kreativního promyšlování. (Když jsem druhý den vystřízlivěl, obdivoval jsem přítomného literárního historika, že to všechno vydržel a vůbec nám do našeho počínání nevstupoval. Zkrátka - moudrý a života to znalý muž!).

Pak se šlo na autobus, a protože byl ještě čas, stalo se malé zastavení na zahrádce hospody "U Petříků", kde oba hosté ocenili kvalitu piva. Při této příležitosti mi P. Chalupa ukázal poklad: První vydání Nerudových "Písní kosmických". Mě překvapil vydavatel, kterým byl Karel Bellman. Poprvé jsem jeho jméno viděl vytištěný česky (Karel, jinak Carl). Tento muž přebral po Medauově odchodu z Prahy jeho filiálku, ale ponechal zde Medauův sklad. Do té doby jsem netušil, že tuto Nerudovu sbírku vydal německý vydavatel.

Nakonec mě oba hosté opustili a já zůstal sám se svým dalším pivem.

Pokračování příště (Pokud nějaké bude). S Martinou ale určitě v Praze ve čtvrtek za 14 dní od rozloučení, abychom vytvářeli další kreativnost jedinečnosti setkávání ve dvou.

P.S. Při cestě na Radobýl byl obdivován můj pes pro vycvakanost, poslušnost a Martina ho nazvala psem, "který je stále veselý". Při této příležitosti jsem poznamenal, že občas mám pocit, že můj pes má vyšší IQ, než celá Městská kulturní komise dohromady.

Jak jsem kácel topol

Alej topolů směrem k Richardu odumírá a stromy se stávají nebezpečnými. Na mojí zahrádce jeden takový stojí a po silném větru vždy trnu, zda spadl na chajdu moji, sousedovu nebo na cestu. Kamarád Miloš Vobořil mi nabídl, že má partu, která by mi topol porazila zdarma, pouze za dřevo.

Tak jsem se vydal na odbor životního prostředí Městského úřadu pro povolení. Tam jsem se dozvěděl, že o těch topolech vědí, že poražení jednoho přijde na 20.000,- Kč a že jsou rádi, když to udělám za ně a vysadím na vlastní náklady strom nový. Jen že si mám dojít na Český zahrádkářský svaz, aby mi dali potvrzení, že proti tomu nic nemají a že si nebudou nárokovat dřevo z topolu. Zašel jsem a bez problémů dostal příslušný papír. Zdálo se, že nic nestojí v cestě plánovanému konání. Ale dostal jsem z Městského úřadu vzkaz, že zjistili, že svah široký asi 2 metry mezi cestou a vlastní zahrádkou, na kterém topol stojí, nepatří Městu, ale státu a že tudíž musím mít povolení od Pozemkového fondu. Na Městě byli ještě tak vstřícní, že mě vybavili plánkem, aby na státním úřadě pochopili, kde ten topol stojí. Vydal jsem se tedy na tento úřad po kratším pátrání, kde že to v Litoměřicích má sídlo (ve Velké Krajské). Tam byla fronta asi tak na hodinu. Odešel jsem. Při další návštěvě tam byla fronta na

hodiny dvě. Odešel jsem znova. K třetí návštěvě jsem ještě nenasbíral odvalu (psáno 17. května 1999).

Mezi tím mi totiž kamarád řekl, že jeho parta už nemá až do podzima čas. A strom dále stojí a ohrožuje okolí. Pokud spadne na moji boudu, mám smůlu. Pokud na sousedovu, bude z toho zajímavá diskuse, protože nevím, zda ji má pojištěnou (spíše ne). Strom je ale majetek státu a stojí na jeho pozemku - i když je na mé zahrádce a za mým plotem. Když spadne na veřejnou cestu, kmen bude ležet na území Města, spodek ale na území státu. Kdo zaplatí havárii (obnovení průchodu cestou) nevím. V každém případě na tom někdo prodělá. Zřejmě stát, který mě tak honí.

Naštěstí máme hospody. A tak mě jedna servírka upozornila na svoji kamarádku Romanu Bočkovou zaměstnanou na Pozemkovém fondu ČR (Velká Krajská 1). Ta mě pak sama oslovila počátkem července kolem sedmé ráno na náměstí, když jsem šel do práce. Byl to šok, neboť byla mladá a hezká a já nejprve nepochopil o co jde. Asi mě v Litoměřicích zná více lidí než si myslím. Vysvětlil jsem jí o co jde a domluvil se, že ji navštívím, až se vrátí z dovolené. Dnes, kdy píši tyto řádky, je pátek 23. července. Uvidíme, co bude dál. A to mám všude protekci!

Ve čtvrtek 29. července jsem ji navštívil. Věc konzultoval nějaký další pracovník. Prý si mám podat žádost a uvést číslo pozemku. Na dotaz, jak ho zjistím mi bylo řečeno, že na Městě. "To je ping pong! A já jsem jeho míček, odvětil jsem." Protože jsem měl protekci, ona mladá pracovnice Bočková tedy nechtěla ze mne udělat míček z oné hry a zavolala na Město. Tam jí řekli, ať přijdu v osm ráno, že do té doby to číslo parcely najdou. Na státním úřadě takové věci nedělají, protože nemají příslušné mapy. A to mám protekci! Uvidíme co dál!

Na druhý den jsem se dozvěděl, že ani na Městě mi číslo katastru neřeknou. Takže půjdu opět na Svaz zahrádkářů. Snad mají plány tam a konečně se dozvím číslo, abych mohl napsat žádost o povolení na Pozemkový fond. Kdy se tam ale dostanu nevím.

V pátek 30. června rokovali v 8 hodin ráno na Městě, referátu životního prostředí, nad mapou hned tři. Nedospěli k ničemu a číslo katastru ne a ne najít. Takže zase musím čekat.

Dosáhnu povolení s touto protekcí alespoň do konce tohoto tisíciletí? A co občan bez protekce?

Na dotaz co by se stalo, kdyby topol vyvrátila vichřice, ing. Brožová z Města odpověděla, že pokud by strom nikoho nezabil, tak nic. A co moje a sousedova bouda?

Od té doby se nic nedělo (zápis 1. listopadu) a do konce roku už asi dít nebude. V tomto tisíciletí asi strom zůstane stát.

Do konce roku a tedy i druhého tisíciletí se opravdu už nic v souvislosti s topolem nekonalo. Problém usnul jako medvěd ve svém brlohu při zimním spánku. (zapsáno 1. prosince.)

Zatmění slunce

Ve středu 11. srpna bylo první a poslední zatmění slunce v tomto století v Evropě. V Litoměřicích bylo pod mrakem. V poledne po obědě jsem šel na kafe do vinárny v Okružní ulici a díval se z okna. Čekal jsem, až se něco začne dít. Tuto formu kronikářského pozorování jsem zvolil proto, že venku nebylo příjemně. Protože

nejsem ani astronom - amatér, ani zvěděvec, neměl jsem nijak zvláštní pocity. Stejně na tom byli všichni hosté, kteří se věnovali obědu a svým starostem. U stolečku jsem seděl chvíli sám. Ale asi za pět minut si přisedli dvě dámy (později jsem zjistil, že je to matka s dcerou). Ta mladší měla velký hlad a zajímala se o jídelní lístek. Pak se bavili o tapetování a přestavování pokoje. Když se začalo lehce stmívat, vůbec by si toho nevšimli, kdybych je na to neupozornil. To bylo asi ve 12 hodin a 40 minut. V tu chvíli jsem vyšel ven a šel na hlavní náměstí. Výrazně se ochladilo, ale nepršelo a ani nějaký větší vítr nebyl. Na obloze se válely černé mraky. Kdybych nevěděl, že je zatmění slunce, přísuzoval bych šero, které nebylo nijak výrazné, počasí a myslel bych si, že budou padat trakaře, dráteníci a podobně, jak se říká v lidovém mudrování. Přes náměstí jsem šel do Máchovy ulice u divadla a zastavil se na parkánech u Máchových schodů, abych viděl do krajiny na jih. Ani zde by mě nenapadlo, že je zatmění. Vrátil jsem se tedy do hlavní budovy, kde jsem s kolegy instaloval výstavu "Kreslíři a litografové litoměřické kamenotiskárny K. V. Medaua (1791 - 1866)". Kolegové se už věnovali práci a o zatmění se nijak zvlášť nestarali. Až jim ze svého pracoviště zatelefonovala přírodovědkyně muzea RNDr. Lenka Němcová, že se vyjasňuje. Oba mí kolegové šli k oknu, vytáhli své sklíčko a dívali se na fázi zatmění, která už vlastně končila. Na chvíli vyběhli i ven na náměstí. Osobně jsem se přes sklíčko nedíval, protože jsem měl asi před deseti lety zánět sítnice pravého oka a proto se takových pohledů bojím. Rád bych ještě viděl jiné, daleko zajímavější a krásnější věci.

Ojedinělý úkaz bude v České republice k vidění až v roce 2135. Poslední úplné zatmění Slunce bylo v Praze k vidění v roce 1706. Tentokrát v Praze ve 12 hod. a 42 minut bylo zatmění jen ze 95 procent. Úplné zatmění bylo v Mnichově, Salcburku, u jezera Balaton, Bukurešti atd. Trvalo 2 minuty a 30 vteřin.

Pro budoucího badatele: Nerudovo "Hřbitovní kvítí" vydal Němec Carl Bellmann

Přiznám se, že jsem byl trochu rozladěn (ale na druhé straně jsem měl radost), když můj přítel, literární historik PhDr. Pavel Chalupa (Bydliště: Pustina u Vysokého Mýta v okrese Chrudim, Praha a Paříž) koupil v litoměřickém (!) antikvariátu (dole pod kopcem směrem k Hornímu nádraží na rohu ulice Boženy Němcové) první vydání básnické sbírky Jana Nerudy "Hřbitovní kvítí" (Předtím se mu zde podařilo zakoupit almanach "Máj", tuším, že na rok 1860. Já to štěstí ale nemám!). Nerudu mi ukázal v hospodě U Petříků ve společnosti herečky divadla ABC Martiny Delišové. Mohl jsem se jenom napít piva (Gambrinus) a vzdechnout. Ale proč o tom do kroniky pro budoucího historika:

Literární historik se zabývá obsahem uměleckých literárních děl a příliš nezná tiskárny. Já, z hlediska své profesionální deformace, čtu knihy od zadu. V poznámkovém aparátu nějaké své studie bych sbírku proto citoval následovně: Jan Neruda, Hřbitovní kvítí, Praha 1858, nákladem Karla Bellmanna v Praze.

Karel Bellman přebíral v roce 1855 pražskou filiálku litoměřického K. V. Medaua. Bellmann byl stejně jako Medau německé národnosti. Bellmanovy tiskoviny vycházely v německém jazyce, on sám se psal Carl. Češi Nerudu odmítli, po vydání jeho sbírku rozcupovali jako Máchův Máj. Neruda se pak na 10 let odmlčel jako básník.

Nerudu tedy uvedl do české literatury Němec v německém nakladatelství. A to tak důsledně česky, že počestil i své křestní jméno a vydání Nerudovi zaplatil ("nákladem"). A navíc Bellmanovo nakladatelství bylo přímým pokračovatelem nakladatelství Medua v Praze! Potěšilo mě, že toto kolega Chalupa nevěděl a byl překvapen stejně jako já. Bohužel, 4. svazek edice Malíři Litoměřicka "Kreslíři a litografové litoměřické kamenotiskárny K. V. Medaua (1791 - 1866) byl už v tisku a tak jsem tuto skutečnost zde nemohl využít v souvislosti s Medauovým odchodem z Prahy. A protože nevím, zda se mi podaří vypublikovat něco, kde by se mi tato informace hodila, zaznamenávám ji pro budoucího badatele alespoň zde, aby tak mohl tuto skutečnost použít on.

Medau pomohl Havlíčkovi, jeho pokračovatel Bellmann Nerudovi.

Falešná pětistovka v Litoměřicích

Ve středu ráno 1. září jsem se, jako každý den, zastavil ve své trafice na severní straně Mírového náměstí pro cigarety. Trafikantka mi smutně oznámila, že včera dostala falešnou pětistovku. V bance jí řekli, že je to kvalitní padělek "třídy 3", což je nejvyšší kvalita, kterou nerozpozná ani pokladník v bance za přepážkou. Také mi řekla, že se objevila ve městě ještě jedna taková. Policii mohla "zákazníka" popsat jenom matně: Vysoký mladý muž atletické, sportovní postavy. Toť vše, neboť si vybral chvíli, kdy bylo v trafice hodně lidí.

PROSINEC

Na rautu v divadle K. H. Máchy, jenž se konal v den výročí Máchova úmrtí 6. listopadu 1999 na závěr festivalu "Máchovy Litoměřice" (více o tom kapitola "Mácha a Litoměřice") pozval přítomný spisovatel, básník a překladatel (germanista) PhDr. Ludvík Kundera do svého bydliště na náměstí v Kunštátu na Moravě pana starostu Jiřího Landu, předsedu Okresního soudu v Litoměřicích JUDr. Ivo Chmelaře (autor několika povídek v almanachu Máj na rok 2000, jenž vyšel v Litoměřicích roku 1999 nákladem Města Litoměřice) a kronikáře Města Litoměřice Oldřicha Doskočila. Návštěva se uskutečnila ve středu 8. prosince. "Delegace" byla rozšířena o vedoucí odboru kultury, školství a sportu Helenu Bitrichovou.

Cesta do Kunštátu trvala tři a půl hodiny s obědem v Novém Městě nad Metují v hotelu na náměstí.

Byli jsme očekáváni panem L. Kunderou a jeho milou manželkou. Hovořilo se mj. o možnostech zachování festivalu "Máchovy Litoměřice". O závěrech se prozatím nebudu rozepisovat, uvidíme, co přinese život.

Pan starosta obdaroval českého spisovatele publikacemi, jež vydalo Město Litoměřice nebo se na nich finančně spolupodílelo.

Na rozloučenou dr. L. Kundera podaroval všechny nějakou svojí knihou. Já jsem dostal např. jeho poslední překlad německého básníka Georga Heyma "UMBRA VITAE", jež v roce 1999 vydalo nakladatelství OPUS, Zblou 24, 549 48 Studnice, jako 1. svazek edice Opus. Vepsané věnování překladatelem: "Oldřichu Doskočilovi památka na Kunštát 8. 12. 1999 Ludvík Kundera". H. Bitrichová I. díl spisů L. Kundery "Bez názvu (poezie 1939 - 1945)" s autorovým věnováním (vydalo nakladatelství PROSTOR - multimedia, s. r. o. v Prachaticích roku 1994 jako svoji 2. publikaci.

Všichni společně pak dostali novoročenku "Veselé vánoce a p. f. 2000" s vlepenou fotografií olejového obrazu Josefa Ruzeláka. Rozsáhlý text z novoročenky sepsaný L. Kunderou zde přepisují celý:

SEDMERO

"Čím jsem starší, tím nutkavěji se ve mně ustaluje mínění, že čtvero obecně známých živlů - země, voda, oheň vzduch - plně nevyjadřuje danosti reálného lidského údělu, že přivtělení k tak určujícím silám, jimž je člověk podroben, si přinejmenším zaslouží ještě tři pojmy: láska, poezie a - světe, div se - práce. Takto vzniklému sedmeru dominuje země, po níž chodíme a kam se vracíme, a vzduch umožňující nám dýchání, to jest bytí; i láska se však dere k zviditelnění, a to v obojím slova smyslu: jako dávkyně života, ale i jako mocnost oduševňující, dávající smysl pozemskému dění.

Stejně jako práce, která je nejen nezbytností, nýbrž může být i vášní. Kdežto voda a oheň, pomocnice fyzického jsoucna, skrývají v sobě i ničivou sílu: déšť katastroficky zbytnělý ve vody, to jest v zátopu, v potopu, blesk jako varovné znamení ohnivě zkázy, které je ostatně dávno i zemí s jejími otřesy, s její chrlivostí. Jaká je funkce poezie uprostřed tolikerých, navzájem se prostupujících elementů? Odpoutejme ji od vázanosti na slovo, na písmenka, spínejme ji toliko s uměním, někdy i bezděčným. Je to živel obrodný, křísivý, obohacující ducha i duši. Člověk vržený všanc sedmi živlům čelí jim všelikými způsoby od roztodivností po vznešené kulty. Brání se jim například náboženstvím. Anebo uměním. Země - to jest hlína, prst, zemina, jíl, slín, ale i písek a prach - je nejtvárnější hmotou pro holdy božstvům božstvům stejně tak jako pro zrod soukromého idolu. Keramik dovršující svou práci v peci, to jest v živlu ohně, nemůže nevzít v počet dlouhodobé působení ovzduší a vody (sněhu, ledu), letní žár i jarní a podzimní plískanice, nemůže pomínout nebe nad hlavou. Proměnami pak prochází poezie děl, dejme tomu sochy, mozaiky, vázy. Poezie se nevytrácí, ani když pohybem věků, přesuny vojsk, vandalstvím, tedy zhoubnými silami, vznikají torza, fragmenty, úlomky. V tomto zázračně měnlivém, byť ve stereotypu každodennosti často stěží postřehnutelném koloběhu sedmi elementů, vstupuje do hry i živel láska, to jest emocionální působení, invence, fabulace, imaginace... Fascinuje ohněm, od strachu po posvátnou úctu, je pravdivá a snoubí se v ní zkázonosný požár i zahánění hrozivě tmy plné démonů, hřejivá moc i spáleniště, síla očistná, ale i výbušná, červánky i mračna, dvojí tvář Luciferova: světloňoš i ďábel. Slunce a blesk. Plamen svíce blikal u vzniku písemnictví, pochodeň plápolala za vzpour i slavností. Už toto vizuálně výrazné rozpětí leckoho nabádá kráčet přes vzývání ohně k jeho malování. Veliké dobrodružství, které...

Nebudeme však už déle přikládat polínka k ohni, nebudeme do ohně přilévat oleje ani křísit dávno uhašený oheň, nebudeme lahodným ohněm někoho pálit, natožpak vodu s ohněm míchat. Vstoupíme mezi vodu a vzduch, mezi zemi a oheň, dáme volnost fantazii a třeba dorazíme ke kýžené poezii. A budeme ve svém živlu.

Ludvík Kundera

O Ludvíku Kunderovi

Narodil se 22. března 1920 v Brně. Studoval na reálných gymnáziích v Praze a v Litoměřicích, od podzimu 1938 na filosofické fakultě Karlovy univerzity, obor

bohemistika - germanistika, po dvou semestrech přešel do Brna. Na podzim 1939, po zavření vysokých škol, byl rok a čtvrt učněm v drogerii, pak krátce kresličem, konečně korespondentem a mzdovým účetním v továrně na nábytek v Rousínově u Vyškova.

Počátkem roku 1943 byl totálně nasazen ve vojenském velkoskladu ve Špandavě u Berlína. Onemocněl tam v létě záškrtem s komplikacemi, to mu umožnilo návrat.

Od konce roku 1943 do května 1945 žije v Brně v jakési poloilegalitě. Je u vzniku postsurrealistické Skupiny Ra. V té době - zvláště v mimořádně intenzivním roce 1944 - vzniklo mj. pět rukopisů poezie a prózy, které pak vyšly v letech 1946 - 1948 knižně. Od roku 1976 žije v Kunštátě na Moravě, za což podle jeho vlastních slov může František Halas. Litoměřické gymnázium vydalo svého času, k 100. výročí svého vzniku, brožuru se jmény všech svých absolventů. Bylo to za totality a proto z cenzurních důvodů tu jméno L. Kundery nenajdeme. Velmi vážně se uvažuje udělit L. Kunderovi čestné občanství města Litoměřice.

12) JUBILANTI

Ladislav Pulkrábek - 85 let

4. června se dožil 85 let litoměřický amatérský malíř Ladislav Pulkrábek, rodák z Lelekovic u Brna. Narodil se 4. června 1914 a malovat začal již v dětství. V Litoměřicích žije 41 let, původním zaměstnáním je voják. Nyní ještě zastává funkci věžníka; stará se o hodiny na městské věži u kostela Věch svatých, kam denně vystupuje.

O malíři více in: ERETOVÁ, J., Ladislav Pulkrábek maluje i miluje přírodu a město, Deník Litoměřicko, 17. června 1999, č. 140, roč. VII., s. 9.

Marie Čechová oslavila 100. narozeniny

V úterý 10. srpna oslavila 100. narozeniny občanka města Litoměřice Marie Čechová. Na litoměřické radnici byla v tento den za přítomnosti rodinných příslušníků (vnuk Václav Hladík a dcera Jiřina Hladíková) přijata starostou města J. Landou a zástupci okresní správy sociálního zabezpečení. M. Čechová je nejstarší ze šesti sourozenců, ale pouze ona a nejmladší bratr ještě žijí. Do Litoměřic se jubilantka přistěhovala z Vysočiny u Telče před 45 lety, tedy v roce 1954. Nejráději jedla vždy brambory. Oslavenkyně prozradila, že její tatínek říkával, že nejlépe bylo za Rakouska, ona sama si myslí, že nejlépe bylo za první republiky. Nakonec M. Čechová podepsala pamětní list, který je vložen v této kronice jako její součást.

PŘÍLOHA

Čtvrtletník "BIOGRAF", časopis pro biografickou a reflexivní sociologii (číslo 17, roč. 1999, datum vydání 23. 7. 1999), jenž má podtitul "malý a neškodný sociologický časopis" a který vydává "Virtuální institut o. p. s.", V Jámě 12, Praha 1, otiskl studii litoměřického rodáka, studenta sociologie na FSV UK v Praze Tomáše Bitricha "Ze života názorů na litoměřický pomník K. H. Máchy" (s. 13 - 37). Studie vychází z bakalářské práce na FSV UK v Praze T. Bitricha (1999) "Vliv a významní v Litoměřicích: Trajektologie jednoho názoru". V témže čísle našla práce hned dva oponenty.

Na s. 39 - 44 je to socioložka PhDr. Olga Šmídová působící na FSV UK v Praze, která s oblibou kritizuje práce druhých a nejraději komunikuje s Němci, Rómy, narkomany a dětmi. Její oponentura nese název "Pomníky pomníků: Hynku, Tomáši, Jarmilo!". Druhou oponenturu (s. 45 - 49) napsala Tereza Stöckelová, jež studuje magisterský kurz na FSV UK, obor biografická sociologie. Svoji oponenturu nazvala "Má síla neobstála v boji. Několik asociací k textům (nejen) Tomáše Bitricha." V závěru pak (s. 51 - 53) Tomáš Bitrich reaguje na své oponenty článkem "Dalekát' cesta má ... tak proč si na chvíli nesesdnout."

Nejen proto, že jde o litoměřického rodáka, ale především proto, že studie je prvním sociologickým (přesněji: biografickým) pohledem na litoměřickou exteriérovou plastiku (tedy je to historická událost!), přinášíme Bitrichovu studii v této příloze celou. Ostatní články dotýkající se tématu si bude muset budoucí badatel dohledat. Je to tím, že se mi podařilo donutit T. Bitricha, aby svoji studii dodal na disketě. Ostatní bych musel přepsat ručně a na to nemám čas.

Poslední den roku 1999 aneb Silvestr v Litoměřicích

Oslavy příchodu Nového roku byly očekávány s obavami. Davová psychóza spojená s alkoholem, očekávání konce světa různými sektami a podobně nevzbuzovaly dobré vyhlídky. Přesto oslavy dopadly nad očekávání dobře na celé planetě. V Evropě bylo zaregistrováno pouze šest mrtvých v důsledku smrtelných zranění pyrotechnikou. Ani počítačová katastrofa se nedostavila. Jen v Japonsku se zkomplikoval chod jaderného reaktoru v elektrárně, Američanům počítač zablokoval informace ze špionážních družic atd.

Nic závažného se nestalo ani v České republice. Na Litoměřicku to bylo obdobné. Např. lékař litoměřické chirurgické ambulance Městské nemocnice MUDr. Jiří Hernych byl takovým vývojem překvapen a při své službě neměl více práce než při jakémkoliv jině v normální den.

Litoměřická radnice připravila na půlnoc velkolepý ohňostroj za 100 tisíc Kč, který se opravdu vydařil. Náměstí bylo o půlnoci plné lidí, k výtržnostem nedošlo.

Kronika Města Litoměřic na rok 1999

byla uzavřena

16. ledna roku 2000.

Kronikář Města Litoměřic

Oldřich DOSKOČIL